



PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - RUSOVCE

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2023 - 2032

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce 2023 - 2032
Územné vymedzenie :	Bratislavský kraj, Okres Bratislava 5, mestská časť Bratislava - Rusovce – ŠÚJ 509256
Územný plán mestskej časti schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2023 - 2032
Verzia	2.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie



M. č. Bratislava - Rusovce	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj:	Bratislavský
Okres:	M. č. Bratislava - Rusovce
Región:	
Poloha:	
Nadmorská výška:	
Rozloha:	
Počet obyvateľov:	
Hustota obyvateľstva:	
Nacionále	
PSČ	
ŠÚJ	
EČV	
Tel. predvolba	
Oficiálne adresy	
Adresa:	
Web:	
E-mail:	
Telefón:	



OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA M. Č. BRATISLAVA - RUSOVCE	13
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MESTSKEJ ČASTI	13
2.1. HISTÓRIA MESTSKEJ ČASTI	13
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	15
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	23
2.4. DOPRAVA	27
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	36
2.6. OBYVATELSTVO	52
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	62
2.8. BÝVANIE	67
2.9. PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	69
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	73
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	78
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	84
2.13. ŠPORT	85
2.14. KULTÚRA	87
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	90
2.16. STRAVOVACIE A REŠTURAČNÉ SLUŽBY	90
2.17. CESTOVNÝ RUCH	91
2.18. 2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU MESTSKEJ ČASTI A FINANČNÉ ZDRAVIE MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - RUSOVCE	93
2.19. SAMOSPRÁVA	98
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ	100
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	101
3 SWOT ANALÝZY	102
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	104
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	106
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	108
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	109
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	111
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	113
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT	115
3.8 KULTÚRA	117
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	118
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	120
3.11 INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI	122
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIELOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - RUSOVCE	124
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA M. Č. BRATISLAVA - RUSOVCE	126
4 VÍZIA A POSLANIE MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - RUSOVCE	126
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	132
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA M. Č. BRATISLAVA - RUSOVCE	142
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	142
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	143
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	144
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	145
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	146
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	147
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	149
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	150
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	151
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	152
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI	153
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	154
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	154
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	155
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	157
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	159
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	159
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	161
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	163
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	164
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	166
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	167
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA M. Č. BRATISLAVA - RUSOVCE	170
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - RUSOVCE	170
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHSR	171
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	173
8 AKČNÝ PLÁN	174



8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	174
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	177
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	180
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	182
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	183
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	186
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	189
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	193
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	195
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	196
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI	198
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA M. Č. BRATISLAVA - RUSOVCE	200
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	200
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	204
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	205
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	207
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	208
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	209
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	210
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	212
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	213
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	214
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	215
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI	217
10 ZÁVER	219
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	220



ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja M. č. Bratislava - Rusovce 2023 - 2032 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja v zmysle klasifikácie COFOG a prenesených a originálnych kompetencií samospráv. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce. PHRSR sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni kompaktného regiónu, s dôrazom na sociálnu, hospodársku a environmentálnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- PHRSR M. č. Bratislava - Rusovce na obdobie 2023 - 2032
Forma spracovania	- členmi pracovných skupín - členmi komisií - poslancami MZ - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia samosprávy, zamestnancov MÚ poslancov MÚ a komisií, podnikateľských subjektov v rámci regiónu,
Obdobie spracovania	- PHRSR M. č. Bratislava - Rusovce bol spracovaný v priebehu roka 2022 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania - PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
	2023											
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Stratégia PHRSR bola spracovaná na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z., 258/2021 Z. z.), ktorá definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónu alebo obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu PHRSR. Pri spracovaní programu boli integrovaným spôsobom rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použitie participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		



Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	Áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Stratégia PHRSR je **integrovanou** súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovne

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti**
- Územný plán mestskej časti ,
- Komunitné plány sociálnych služieb,
- Programy odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**
- **Odvetvové koncepcie**
- **Relevantné koncepčné materiály samospráva VZN,**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- **Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027** (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- **Plán obnovy** - je spoločnou reakciou krajín EÚ na silný pokles ekonomiky v dôsledku pandémie COVID - 19. Jeho hlavným cieľom je podporiť reformy a investície, ktoré Slovensku umožnia začať opäť dobiehať životnú úroveň priemeru EÚ.
- **Operačný program Slovensko**
- **Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 - 2030** spracovaný podľa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy
- **Národný program reforiem** Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- **Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja** Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- **Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky** na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- **Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030** (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- **Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky** v Slovenskej republike (2015)



- **Stratégia rozvoja cestovného ruchu** do roku 2020 (2013)
- **Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity** do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- **Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030** (2019)
- **Koncepcia implementácie Agendy 2030** v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

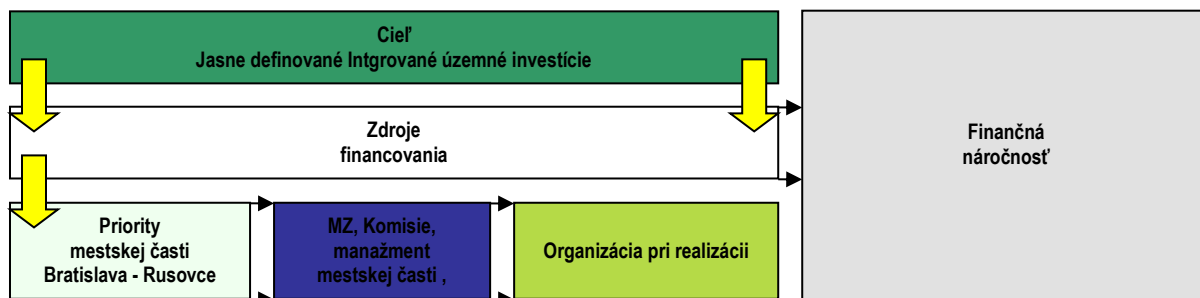
Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- **Agenda 2030** pre udržateľný rozvoj
- **Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027**
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- **Stratégia EÚ pre Dunajský región**
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- **BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru** – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- **Európska zelená dohoda** (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- **Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,**
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- **Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,**
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- **Energetický plán do roku 2050** COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- **Horizont Európa (2021 – 2027)**
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Stratégie PHRSR je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia mestskej časti Bratislava - Rusovce (manažment, MZ, komisie). Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou stanovených orgánov, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov bola použitá procesná analýza, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.



Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z., 258/2021 Z. z.), sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združením zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí.

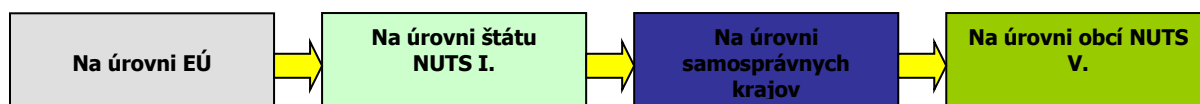
V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtu mestskej časti v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Bratislavský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii.

Hlavným zdrojom financovania projektov PHRSR, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých prioritných aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne s určením približnej výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory sa mestská časť Bratislava - Rusovce zameralo na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec. Základný princíp výberu projektov bol postavený na integrovanom prístupe.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov, neziskových a ziskových organizácií postupuje mestská časť Bratislava - Rusovce podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich ostatných úloh majú mestá a obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja M. č. Bratislava - Rusovce nasledovné strategické dokumenty:



Podporné materiály

Pri vypracovaní PHRSR boli použité aj prognostické údaje. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.



Mestská časť Bratislava - Rusovce má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa

2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa

3. Prepojenejšia Európa

4. Sociálnejšia Európa

5. Európa bližšie k občanom.

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – počiatočným dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR



Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
3. Prepojenejšia Európa	Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov Podpora regionálnej železničnej dopravy Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Uplatnenie integrovaného prístupu



rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji mestskej časti Bratislava - Rusovce možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, kultúry, telesnej kultúry, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne mestská časť Bratislava - Rusovce stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien, cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom, až po dôsledky zmeny klímy a situácie okolo COVID - 19. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 - 2027. Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú: Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ: 1. Inteligentnejšia Európa, 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa, 3. Prepojenejšia Európa, 4. Sociálnejšia Európa a 5. Európa bližšie k občanom.

rozmer – 2

PHRSR M. č. Bratislava - Rusovce integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni, integruje opatrenia a priority Bratislavského samosprávneho kraja, ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR M. č. Bratislava - Rusovce 2023 - 2032 nadväzuje na predchádzajúce strategické dokumenty mestskej časti, územný plán, komunitný plán sociálnych služieb, sektorové koncepcné materiály a viacročný rozpočet. PHRSR integruje strategické dokumenty EÚ spoločne s dokumentmi z národnej úrovne.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín, ako sú miestna samospráva mestskej časti Bratislava - Rusovce, obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie v pôsobnosti mestskej časti, záujmové skupiny obyvateľov, mimovládne organizácie, podnikateľské subjekty. V prípravnej fáze spracovania PHRSR sa integrovaný prístup využil prostredníctvom prieskumu, v rámci schvaľovacej fázy PHRSR bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

Definovanie hlavných aktérov rozvoja v zmysle integrovaného prístupu

Mestská časť Bratislava - Rusovce, podnikateľský sektor,

Definovanie dotknutej verejnosti

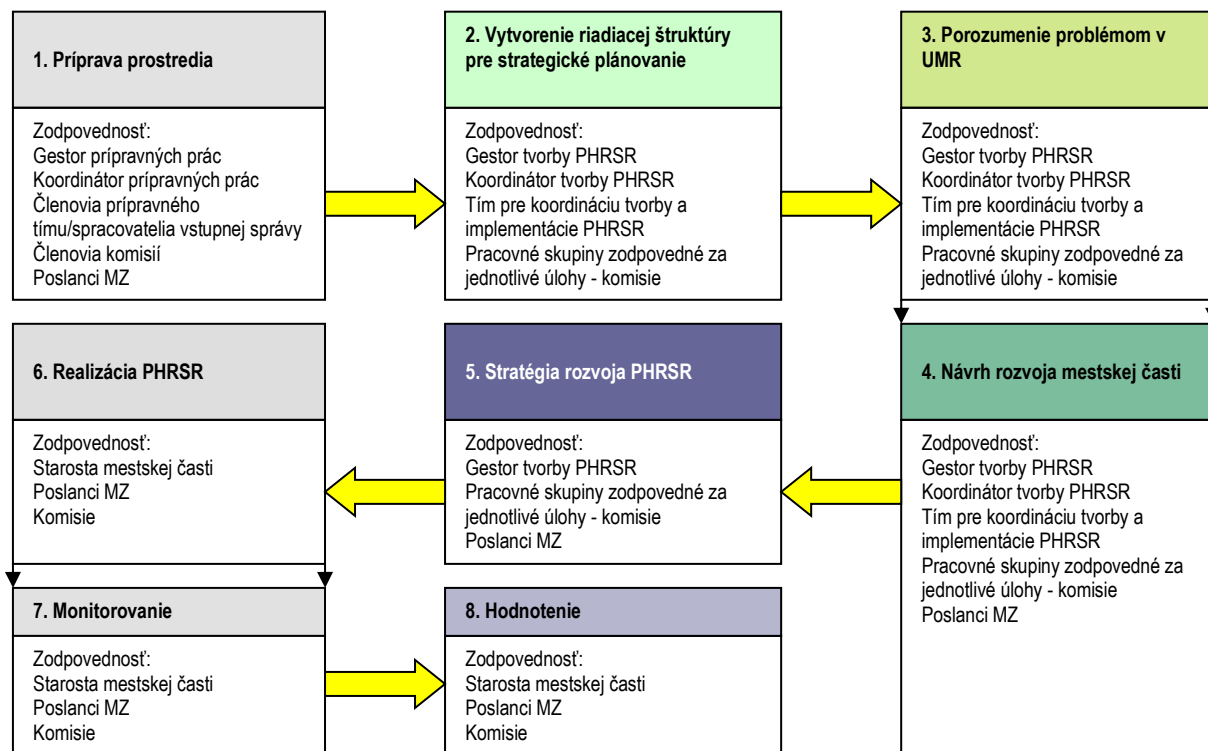
Vzhľadom na geografický rozmer predkladaného dokumentu sa pod dotknutou verejnosťou chápu všetci obyvatelia samosprávy M. č. Bratislava - Rusovce, právnické a fyzické osoby pôsobiace na území mestskej časti, ako aj dotknuté orgány štátnej správy a samosprávy.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú **integrovaný prístup** z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Fondov a Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti



1	Vyvolanie dopytu v mestskej časti Bratislava - Rusovce. Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob formovania ďalších štruktúr. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu.
2	Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov.
3	Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok mestskej časti Bratislava - Rusovce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých oblastiach. hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určujú smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať,
4	cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja v zmysle integrovaných prístupov, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj. Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít.
5	Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR - MZ mestskej časti Bratislava - Rusovce. Uskutočňovanie plánu.
6	Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Prieběžné vyhladávanie a zapájanie partnerov.
7	Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR. pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov
8	systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.



Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja M. č. Bratislava - Rusovce 2023 - 2032

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MESTSKEJ ČASTI

Z hľadiska administratívneho členenia je mestská časť súčasťou okresu Bratislava 5 a súčasťou Vyššieho územného celku Bratislava.

Základná charakteristika mestskej časti Bratislava - Rusovce (k 31.12.2021)

Kód m.č.	529494
Názov okresu	Bratislava 5
Názov kraja	Bratislavský
Štatút	mestská časť
PSČ	851 10
Telefónne smerové číslo	+421-2
Prvá písomná zmienka o m.č. - mestskej časti - rok	1208
Nadmorská výška m.č. - mestskej časti v m	133
Celková výmera územia m.č. [km ²]	25,56
Hustota obyvateľstva na km ²	174,45
Zdroj: ŠÚ SR	

Mestská časť je súčasťou Južného regionálneho rozvojového pólu. V smere mestská časť Rusovce - Čunovo – Rajka - Mosonmagyóvár je priestor regionálneho rozvojového pólu vo väzbe na Maďarsko orientovaný na: zhodnotenie rekreačného potenciálu vodného diela na Dunaji pre rekreáciu, vodné športy a cestovný ruch v lokalitách zemníka pri Jarovskom ramene a v inundácii - areál Čunovo, rozvoj plôch vybavenosti, zmiešaných aktivít vo väzbe na hraničný prechod do Maďarska, rozvoj občianskej vybavenosti, bývania, zmiešaných funkcií a športovo – rekreačných plôch charakteru agrotistiky - južné vstupné priestory do MČ Rusovce a vytvorenie predpokladov pre prepojenie sídiel v zázemí mestskej časti na dunajskom ostrove so špecifickými podmienkami pre vybudovanie centra rekreácie a turistiky pri vode (PHRSR, 2017).

2.1 HISTÓRIA MESTSKEJ ČASTI

Rusovce majú veľmi zaujímavú a pestrú históriu. Okrem historických udalostí regionálneho dosahu stopy tu zanechali aj epizódy svetovej významu. Počiatky osídlenia terajšieho územia Rusoviec siahajú do staršej bronzovej doby (2200 – 600 pred Kr.). Na mieste tunajšieho cintorína boli objavené dve desiatky hrobov tzv. wieselburskej kultúry. Okrem ľudských pozostatkov sa našla aj keramika a drobné bronzové predmety. Pre územie dnešnej mestskej časti mimoriadne dôležité obdobie nastalo za vlády rímskeho cisára Trajána (98 – 117), kedy sa Rusovce dostali pod bezprostredný vplyv Rímskej ríše. Cisár v roku 103 rozdelil dovtedajšiu provinciu Panóniu na dve časti – Hornú (Pannonia Superior) a Dolnú (Pannonia Inferior), pričom hranica medzi nimi viedla severojužným smerom. Rusovce pripadli do Hornej Panónie, ktorú jej miestodržiteľ spravoval zo západne ležiaceho Carnunta. Pre bezpečnosť rímskeho impéria mala dôležitý význam severná, dunajská hranica ríše. Neustále nájazdy výbojných germánskych kmeňov (predovšetkým Markomanov a Kvádov) mali za následok vybudovanie sústavy pohraničných vojenských táborov, nazvanej Limes Romanus. Jeden z nich vznikol aj na území dnešných Rusoviec. Podľa fragmentu pieskovcového oltára s votívnym nápisom z konca 2. storočia vieme, že dostal pomenovanie Gerulata (prvotným dokladom o existencii a pomenovaní rímskeho kastela v dnešných Rusovciach je tzv. Peutingerova cestovná mapa z 13. storočia, ktorá je stredovekým prepisom rímskej mapy zo 4.-5. st. n.l. a popisuje cestnú sieť z Hispánie do Indie). Rímsky kastel Gerulata pretrval až do začiatku 5. storočia, kedy vrcholil tlak germánskych kmeňov na rímske hraničné opevnenia. Začiatkom 6. storočia územie dnešného južného Slovenska a severozápadného Maďarska zabrali kmene Longobardov, ktorí na strategicky dôležitých miestach zakladali sieť sídlisk, medzi inými aj na území dnešných Rusoviec. O prítomnosti Longobardov v tejto lokalite svedčí nález veľkého množstva hrobov v polohe Pieskový hon. Od 9. storočia sa na zvyškoch rímskej Gerulaty usádzali slovanské kmene (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Pôvod názvu

V 10. – 12. storočí na územie Uhorska prenikli príslušníci kmeňového zväzu Pečenehov. Ich pôvodnou domovinou bolo územie medzi riekou Volga a ústím Dunaja. V roku 1036 utrpeli porážku od kyjevského kniežaťa Jaroslava Múdreho. Časť pečenežských kmeňov sa dostala aj na územie Rusoviec, kde pôsobili ako strážcovia obchodnej cesty. Zrejme tu treba hľadať pôvod dnešného maďarského pomenovania Rusoviec – Oroszvár, t.j. Ruský hrad. Potvrdením tejto teórie malo byť dielo historika, univerzitného profesora Františka Karola Palmu (1735 – 1787) Brevis Notitia Rerum Hungaricarum z roku 1770, v ktorom o pôvode názvu Rusoviec píše: „Roku 884 prišli prvé maďarské kmene



na Kyjevskú Rus. Usadili sa neďaleko Kyjeva. Tu na radu Rusov rozhodli sa obsadiť kraje, v ktorých vládol kedysi Atila. Pripojili sa k nim viacerí ruskí šľachtici. Keď zomrel vojvoda Almoš, Arpád sa chcel odvdáčiť Rusom, vďaka ktorým sa im výprava šťastne podarila. Vzal si za ženu dcéru istého ruského vojvodu. Odtedy pestovali Maďari s Rusmi hlboké a trvalé vzťahy, ktoré upevňovali vzájomnými manželskými zväzkami. Zoltán priviedol osadníkov na mošonské územie (ad mosonienseus agrum), aby chránili hranice kráľovstva pred vpádom Nemcov. Týchto osadníkov nazývali Maďari Oroszok. Osade dali názov OROSZVÁR. Podľa inej verzie názov je odvodený z osobného mena istého grófa Uroza, veliteľa jazdy uhorského kráľa Gejzu II., ktorý toto územie získal darom od panovníka na jeseň roku 1145. Prvý známy názov obce ako terra Uruzwar sa nachádza v listine kráľa Ondreja II. z 19. augusta 1208, ktorou potvrdil založenie benediktínskeho opátstva v maďarskej obci Lébény a v tejto súvislosti sa tu spomínajú územia ležiace v susedstve kláštorných majetkov. Menej prozaické je vysvetlenie nemeckého pomenovania Rusoviec – Karlbürg (iné varianty Kerseburg, Kerelburg, Kerchenburg), t. j. Karolov hrad, ktoré sa začalo v listinách objavovať v polovici 14. storočia. To historici dávajú do súvislosti s panovaním cisára Karola Veľkého. Podľa tradície cisárske vojská pri presune na nové pozície v dnešnom Taliansku, po porážke Avarov v roku 796, prechádzali aj týmto územím“ (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Vzostupy a pády obce

13. storočie prinieslo pre Rusovce ťažké časy. V roku 1241 ich zničili počas svojich bojových výpadov Tatári. O tridsať rokov neskôr podľahli plieneniu českého kráľa Přemysla Otakara II. Z roku 1264 pochádza písomný dokument, v ktorom sa spomína vybudovanie hradu na tomto území; postavili ho na kopci Bergl, ktorý umelo navršili na zvyškoch rímskych stavieb vojenského tábora Gerulata. V 13. a 14. storočí boli Rusovce kráľovským majetkom a tvorili súčasť panstva Mosonmagyaróvár. Kráľ ich dával do zálohu verným šľachticom. Tak napr. v roku 1266 kráľ Belo IV. daroval obec trenčianskemu županovi Herrandovi Hedervárymu, ktorého potomkovia ju vlastnili do roku 1297. Druhá polovica 14. storočia znamenala pre Rusovce vzostup, keď sa stali obchodným strediskom (už pred rokom 1365 získali trhové právo). V prvej polovici 15. storočia sa Rusovce spomínajú ako oppidum a z roku 1477 pochádza záznam, ktorý uvádza richtára a obecných prisažných. Už v tomto období sa predpokladá používanie jedného z mestských symbolov, pečate. Jeho existenciu sa však nepodarilo dokázať (najstaršie známe pečatidlo pochádza až z obdobia o takmer dvesto rokov neskôr a zobrazuje jednoduchého leva v skoku, držiaceho v pravej prednej končatine šabľu) (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Majitelia rusovského panstva

Počnúc začiatkom 15. storočia začína história Rusoviec, kedy môžeme na základe poznatkov o majiteľoch panstva presne určiť rodové väzby. Rokom 1410 začína obdobie panstva šľachtickej rodiny Tompekovcov, ktorí sa ako majitelia opäť spomínajú v sedemdesiatych rokoch, po prechodnej držbe rodu Rozgoňovcov. V roku 1502 dostala donáciu na rusovské panstvo dcéra Magdalény Tompekovej a Ambrózia Jolatha de Paar, Uršula. Donácia sa vzťahovala aj na jej deti a tak panstvo prešlo v roku 1518 na jej prostredného syna Štefana Josu. Na základe donácie kráľa Ferdinanda I. Habsburského prešli v roku 1557 Rusovce na Štefanovho syna Wolfganga, podžupana Mošonskej stolice. Aby uspokojil majetkové nároky svojich štyroch detí, Wolfgang v roku 1568 rozdelil panstvo na štyri diely. Pre budúcnosť Rusoviec mal veľký význam sobáš Wolfgangovej dcéry Heleny s príslušníkom zámožného rodu Zičiovcov, Jurajom. Zičiovci (Zichy) pochádzajú zo Zalianskeho komitátu (v dnešnom juhozápadnom Maďarsku). I keď patrili k starým rodom, cestu k sláve nastúpili až v 17. storočí, keď Pavol (1598 – 1638) ako vespzprémsky hlavný kapitán získal od kráľa Ferdinanda II. Habsburského dediny v okolí Komárna. Slávu rodu založil Pavlov syn Štefan (I.) (1616 – 1693), predseda Uhorskej kráľovskej komory a župan Mošonskej stolice. Okrem toho, že v roku 1655 získal barónsky a v roku 1679 grófsky titul, začal používať aj druhý predikát „de Vásonkeő“ (podľa panstva dediny Vásonkö). V roku 1646 kúpil rusovské panstvo a o desať rokov neskôr začal s prestavbou pôvodného hradu na neskororenesančný kaštieľ. Vrchol politickej kariéry dosiahol v roku 1690, keď sa stal kráľovským tavernikom. Po Štefanovej smrti, 15.3.1593, prešlo panstvo na jeho syna z druhého manželstva s Magdalénou Amade (zomr. 1714), Adama (1659 – 1701). Adamovým nástupcom sa stal syn Karol (1690 – 1741), pochádzajúci z druhého Adamovho manželstva s Teréziou Rozáliou rod. Jakusichovou (1674 – 1721). Panstvo Zičiovcov znamenalo slávne obdobie v histórii obce. K významným predstaviteľom rodu patrili gróf Emanuel Zichy-Ferraris (1808 – 1877), počas panstva ktorého dostal kaštieľ výzor aký poznáme dnes, a jeho brat Felix (1810 – 1885). Felix bol posledným majiteľom Rusoviec z tohto rodu. V roku 1872 sa panstvo kúpou dostalo do vlastníctva grófa Huga Henckela von Donnersmarck, príslušníka starobylého rodu pochádzajúceho zo Spiša. Hugo Henckel bol veľmi prezieravý a rozhladený hospodár a za jeho panstva Rusovce prosperovali. Poslednými majiteľmi sa v roku 1906 stali manželka Lónayovci – Štefánia, vdova po následníkovi cisárskeho trónu Rudolfovi, a gróf Elemér. Tí ho vlastnili až do roku 1945, kedy pripadol štátu (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Po moháčskej katastrofe

Do dejín Rusoviec významnou mierou zasiahli turecké výboje v 16. a 17. storočí. Prehratá bitka pri Moháči priniesla o. i. veľký pohyb obyvateľstva v tejto oblasti. Zo severných oblastí Balkánskeho polostrova sa do strednej Európy presúvali masy predovšetkým chorvátskeho obyvateľstva. V rokoch 1515 – 1575 v celkom štyroch migračných vlnách na naše územie presídlilo podľa odhadov okolo stotisíc príslušníkov tohto národa. Postupne sa usádzali na opustených územiach a s pribúdajúcim časom dokonca vytlačili dovtedy dominujúce nemecké a maďarské obyvateľstvo. Chorváti priniesli na naše územie svojbytnú kultúru ako aj hospodárske zvyklosti a do súčasnosti patria k významnej národnostnej menšine žijúcej v tejto mestskej časti. Príchod Chorvátov znamenal premenu pôvodného charakteru obce na poľnohospodársku oblasť. Matej Bel v jednom zo svojich spisov z roku 1744 hovorí o prevažujúcom nemeckom a chorvátskom etniku medzi obyvateľmi Rusoviec. V 18. storočí vyvrcholil rozvoj obce. Dôležitú úlohu zohrali Rusovce počas napoleonských vojen, kedy tu existoval poľný tábor Francúzov (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Rusovce súčasťou Maďarska

V roku 1871 stratili Rusovce výsadné postavenie samostatnej obce a boli pričlenené do maďarského okresu Rajka. Po skončení prvej svetovej vojny na základe Trianonskej zmluvy pripadli Rusovce spolu s Jarovcami a Čunovom Maďarsku a boli včlenené do okresu Magyaróvár. V medzivojnovom období sa tri štvrtiny obyvateľstva Rusoviec hlásili k nemeckej národnosti a preto privítali nástup nacizmu v Nemecku. Vojnové udalosti doľahli na obyvateľov obce veľmi ťažko. Okrem toho, že muži boli postupne odvedení do armády, obec, vzhľadom na jej poľnohospodársky charakter, musela front zásobovať potravinami. V posledných mesiacoch vojny obec obsadilo nemecké komando a čoskoro nato sa tu na dlhé mesiace usadila Červená armáda. Zriadila si tu prechodnú stanicu počas presunu z Viedne a Bratislavy späť do vlasti (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).



V Česko-Slovensku

Ani po skončení druhej svetovej vojny sa nič nezmenilo na administratívnom postavení Rusoviec. Naďalej ostali súčasťou Maďarska. Zmenu priniesla až Parížska mierová konferencia z 29. júla – 13. októbra 1946, ktorá prijala rozhodnutie v neprospech Maďarska o postúpení obcí Rusovce, Jarovce a Čunovo (vrátane ich katastrálnych území) Československej republike. Toto uznesenie bolo v Paríži podpísané 10. februára nasledujúceho roku a v praxi sa zrealizovalo 15. októbra 1947, kedy boli tieto tri obce pričlenené k Československu. V tom čase žilo v Rusovciach 907 obyvateľov. Od tohto dátumu sa začali písať nové stránky histórie Rusoviec, pôvodne ako samostatnej obce v okrese Bratislava-vidiek, od 1. januára 1972 ako jednej z mestských častí hlavného mesta Slovenska (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Vymedzenie územia

Bratislava – mestská časť Rusovce (iné názvy: Bratislava-Rusovce, Mestská časť Rusovce, Rusovce; maď. Oroszvár, nem. Karburg, chorv. Rosvar) sú mestská časť Bratislavy na pravom brehu Dunaja, južne od mestskej časti Petržalka v okrese Bratislava V. Rusovce sú najväčšou bratislavskou mestskou časťou na juh od Petržalky a svojim charakterom pripomínajú menšie mesto. Rusovce sú spolu so susediacou mestskou časťou Čunovom najjužnejšie položenou mestskou aglomeráciou Bratislavy. Katastrálne územie Rusoviec sa rozkladá v rovine, zo severovýchodu ohraničené tokom rieky Dunaj (resp. hrušovskou zdržou). Kataster na tomto území zasahuje do jedinečnej prírodnej rezervácie – Chránenej krajinskej oblasti Dunajské luhy; nájdeme tu zaujímavé výtvyry – Rusovské rameno a Rusovské jazero. Vďaka tomu sú Rusovce pomerne obľúbenou a vyhľadávanou rekreačnou lokalitou (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Podunajská nížina a jej celok Podunajská rovina je z geomorfologického hľadiska jednou z významných nížinných častí Slovenska, ktorá patrí do Alpsko – himalájskej sústavy. Následne sa zaraďuje do subprovincie Malej dunajskej kotliny. Skladá sa z dvoch vzájomne odlišných častí. Nižší stupeň (ktorého súčasťou je aj mestská časť Bratislava – Rusovce) sa nazýva Podunajská rovina (niva Dunaja a príslušných riek) a vyšší stupeň, ktorý dosahuje výšku od 150 do 300 m. n. m. predstavuje Podunajská pahorkatina (LUKNIŠ, PLESNÍK, 1961, s. 41). Je rozsiahlejšia než Podunajská rovina. Horné časti pahorkatín sú ploché a sú tvorené súvislou vrstvou spraše. Smerom k pohoriam sú pahorkatiny vyššie a potoky ich prerezávajú hlbokými hrebeňmi.

Geologické pomery

Mestská časť je súčasťou Podunajskej roviny. Podunajskú rovinu tvoria riečne akumulácie Dunaja a jeho prítokov, ktoré sú miestami prikrýté viatymi pieskami, alebo piesčitými sprašami. Najviac sedimentov doniesol a uložil Dunaj, ktorý tu vytvoril rozsiahlu nivu so šírkou až 30 km. Uložil mohutný agradačný val, na ktorom sa rozvetvuje do spleti svojich ramien. V pleistocéne tiekol Dunaj približne stredom Žitného ostrova, potom však z neho skĺzol a oddelil sa Malý Dunaj, čím vznikol Žitný ostrov. Starý agradačný val bol sčasti pokrytý viatymi pieskami. Viac vyvýšená os valu je suchšia, tvorí poľnohospodárske jadro územia a z toho dôvodu je tu sústredených veľa obcí. Aj súčasné toky (Dunaj a Malý Dunaj) si vytvárajú svoje agradačné valy a tak prikrývajú okrajové časti „starého“ valu Dunaja. Najnižšie časti územia Pd n sa tak nachádzajú medzi okrajmi starého a nových valov. Podzemná voda vystupuje tesne pod povrch, alebo až úplne na povrch – je tu veľa močiarov (najmä v dolnej časti Pd r), keďže povrch Žitného ostrova v smere toku Dunaja - od Bratislavy ku Komárnu dosť výrazne klesá. K agradačnému valu Malého Dunaja sa primknávajú aj agradačné valy dolných tokov Žitavy, Dunaja a najmä Váhu, ktorého niva tu dosahuje šírku až 15 km. Podstatnú časť riečnych uloženín v Podunajskej rovine tvoria štrky a piesky. Keďže stredná a dolná časť Žitného ostrova ešte aj dnes sústavne poklesáva, ich celková mocnosť (hrúbka) dosahuje niekoľko sto metrov. V štrkoch sa nachádzajú najväčšie zásoby kvalitnej pitnej vody v strednej Európe. Pre inundačné (záplavové) územie Dunaja sú typické lužné lesy (hlavne vrbovo-topoľové s jelšami, dubmi, jaseňmi, hrabmi, brestmi a drieňmi), ktorých sa tu nachádza podstatne viac ako pri iných riekach. Ich rozšírenie je spôsobené režimom prietoku riek: Dunaj má na rozdiel od iných slovenských riek najviac vody v júni – júl, keď sa v Alpách topia snehy a ľadovce. Záplavy tak nastávajú až počas vegetačného obdobia, a keďže zaplavované územia neboli vhodné na poľnohospodárske účely (polia, lúky, pasienky), bolo nutné ich ponechať „napospas“ lesu (20.10.2015, <http://www.fberg.tuke.sk/kg/predmety/geomorfologia/6.doc>).



Geologický vývoj

Podunajská rovina, ako súčasť Podunajskej nížiny je časťou rozsiahlej Komárňanskej panvy (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 8). Vznik tejto panvy súvisí s horotvornými procesmi odohrávajúcimi sa v starších, ale najmä v mladších treťohorách. Počas treťohôr sa na území nížiny striedala súš s morom. V mladších treťohorách centrálna časť dnešnej nížiny začala poklesávať a celá nížina bola postupne zaliata morskými vodami. Vnútrozemské sily, ktoré podmienili pokles nížiny, vyvolali aj mohutnú sopečnú činnosť na jej severnom a východnom okraji. Koncom miocénu sa prostredníctvom horotvorných procesov stáva územie nížiny znovu súšou ale následne bolo znova zaliata vodou, čo pretrvalo až do panónu. Vo vode boli uložené mocné vrstvy štrkov, pieskov, pieskovcov, slieňov, vápencov i iných hornín. Tiež pretrvávala aj vulkanická činnosť (Novotová, A, 2008, s.10). Na konci treťohôr sa začala formovať dnešná riečna sieť. V staršom období štvrťohôr (pleistocén) bol vývoj nížiny významne ovplyvnený klimatickými zmenami – striedanie ľadových (glaciálnych) a medziľadových (interglaciálnych) dôb. V ľadových dobách územie Slovenska (okrem najvyšších častí vysokých pohorí) ľadovce nepokrývali. Na svahoch dochádzalo k soliflukcii – tečeniu pôdy, ktorá sa v tomto období veľkou mierou podieľala na modelácii reliéfu. Do riek sa dostávalo veľké množstvo materiálu, ktoré sa pri zmenšení spádu v nížine nemohlo ďalej transportovať (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 10 – 11). Akumuláciou riečnych štrkov, pieskov a hĺn sa postupne utvárala aj Podunajská rovina (Novotová, A, 2008, s.10).

Pôdne pomery

Na území nížin sú hlavnými pedo-genetickými faktormi azonálne činitele. Najvýznamnejším faktorom je erózna a akumulačná činnosť vodných tokov, ktorá spôsobuje opakované narušovanie pôdy záplavami. Na nive Dunaja prevládajú fluvizeme, tok Dunaja a jeho riečne terasy kopírujú luvizeme. Podunajská nížina má pestrejšie pedologické zloženie. – nachádzajú sa tu kambizeme, fluvizeme, černozeme, čiernice a hnedozeme (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20). Charakter pôdných pomerov Podunajskej roviny je určený aj vývojom klimatických podmienok, dlhodobými zmenami hladín podzemných vôd, zrážkami, zrnitosťou zložením pôdy a sedimentov. Nezanedbateľnú úlohu má pritom technológia poľnohospodárskeho obrábania pôdy, prípravy pôdy pre vysádzanie lesa ako aj používanie závlah a simulovaných záplav. V oblasti pod Bratislavou sú pôdy podmienené transportom riečného štrku, pieskov a naplavenín. Sú to pôdy ľahké, prevažne piesočnaté s prímiesou štrkov, ktoré vznikli na nívnych riečnych sedimentoch. Popri rieke Dunaj sú prevažne fluvizeme a nívne karbonátové pôdy na sedimentoch. Profily týchto pôd majú na vrchu obyčajne hliny, pod nimi štrková vrstva, potom piesčité a zase štrková. Charakteristické je veľké kolísanie hladiny podzemnej vody spôsobené hlavne režimom kolísania prietokov vody v Dunaji. Na aluviálnych náplavoch s vysokou hladinou podzemnej vody, pravidelne zaplavovaných a na podmáčaných sprašiach sa vytvorili lužné pôdy kvalitou blízke sa černozemi. V miestach, kde je hladina podzemnej vody stále blízko pod terénom (okolo 0,5 m), sa vytvorili glejové lužné pôdy. Na holocénnych agradačných valoch, kde je hladina podzemnej vody mierne hlbšie, sa vytvorili lužné černozeme (Novotová, A, 2008, s.13-14).

Fluvizeme patria do skupiny pôd iniciálnych. Nachádzajú sa v nivách riek, ich vývoj je opakovane narušovaný záplavami. Pôdny profil majú často obohacovaný o novú vrstvu kalových sedimentov. V riešenom území vznikali z viatych pieskov, z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov (KEP UPN R-BSK, 2010, s.21).

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdných druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdných druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %

	ľahké piesočnaté, hlinitopiesočnaté	Kategorizačná erózne ohrozenosti			
		stredne ťažké	ťažké	veľmi ťažké	
		piesočnatohlinité	hlinité	ílovitohlinité	ílovité, íly
Bratislava V	28,41	22,48	49,12	-	-
Bratislavský kraj	31,00	53,78	9,67	5,35	0,20

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd.asp



Podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky je stanovených sedem kategórií svahovitosti, kde Bratislava – Rusovce patrí do rovín bez prejavu plošnej vodnej erózie (svahovitost' 0 – 1°) (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20-26).

Podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky sú vymedzené štyri kategórie skeletovitosti, pričom ich zastúpenie v oblasti je nasledovné: pôdy bez skeletu – do hĺbky 0,6 m obsahujú pod 10 % skeletu (88,99 %), slabo skeletové pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 5 – 25 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú 10 – 25 % skeletu (5,65 %), stredne skeletové pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 25 – 50 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú 25 – 50 % skeletu (3,4 %) a silne skeletové pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 25 – 50 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú nad 50 % skeletu (1,97 %) (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20-26).

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrázy
BA 5	29,72	-	70,28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BA kraj	16,39	23,89	22,09	13,97	10,38	0,07	8,85	-	0,01	1,04	0,31	-	0,01	1,32	1,68	-

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Bratislava V	-	-	-	0,63	1,33	-	13,57	16,50	67,97	-	80,45
Bratislavský kraj	-	1,06	2,88	1,63	15,67	6,63	7,14	17,46	38,99	8,54	72,37

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v mestskej časti Bratislava - Rusovce od roku 2012.

Výmera územia v ha.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celk. výmera úz. mestskej časti	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8
Poľnohosp. pôda - spolu	1 805,8	1 805,0	1 804,4	1 803,6	1 803,0	1 802,5	1 802,4	1 802,2	1 802,0	1 801,8	1 801,7
- orná pôda	1 731,7	1 731,3	1 730,9	1 730,1	1 729,5	1 729,0	1 729,1	1 728,9	1 728,9	1 728,7	1 728,7
- záhrada	39,5	39,4	39,3	39,3	39,3	39,2	39,1	39,0	38,9	38,9	38,8
- trvalý trávny porast	34,6	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2
Nepoľnoh. pôda - spolu	750,0	750,9	751,4	752,3	752,8	753,3	753,4	753,7	753,8	754,0	754,1
- lesný pozemok	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,5
- vodná plocha	53,2	53,2	53,2	107,5	107,5	107,5	107,5	107,5	107,5	107,5	107,5
- zast. plocha a nádv.	168,9	169,7	170,7	191,1	192,2	192,8	193,0	193,3	193,7	194,0	194,3
- ostatná plocha	384,3	384,3	383,8	310,1	309,5	309,5	309,4	309,3	309,1	308,9	308,9

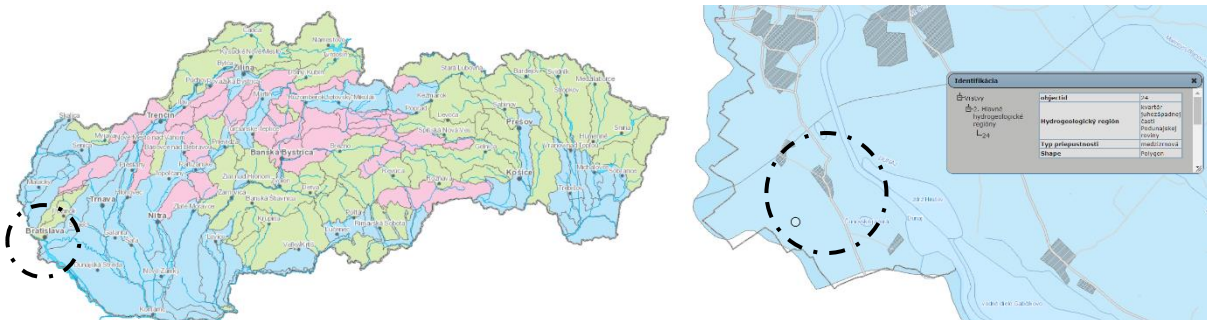
Zdroj: 20.1.2023, ŠÚ SR, DataCubes,



Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila relatívne výrazne. K negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ostatných plôch. K miernemu nárastu došlo v prípade zastavaných plôch, ktorých výmera vzrástla do roku 2022 na 194,3 ha. Z poľnohospodárskej pôdy došlo k poklesu aj v prípade ornej pôdy (1728,7 ha). Výmera nepoľnohospodárskej pôdy stúpila na 754,1 ha. Zmeny v štruktúre boli relatívne nevýznamné.

Hydrologické pomery

Územie Mestskej časti spadá do hlavného Hydrogeologického regiónu - objectid - 24, Hydrogeologický región - kvartér juhozápadnej časti Podunajskej roviny, Typ priepustnosti - medzizrnová.



Obrázok: Hydrologický región mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 20.6.2023, <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>

Hydrologicky spadá m.č. do povodia rieky Dunaj. Je typickou vysokohorskou riekou, zásobovanou alpskými prítokmi, živými zo snehu a ľadovcov. Z tohto dôvodu dosahuje najvyšších vodných stavov a prietokov v mesiacoch jún a júl (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 20).

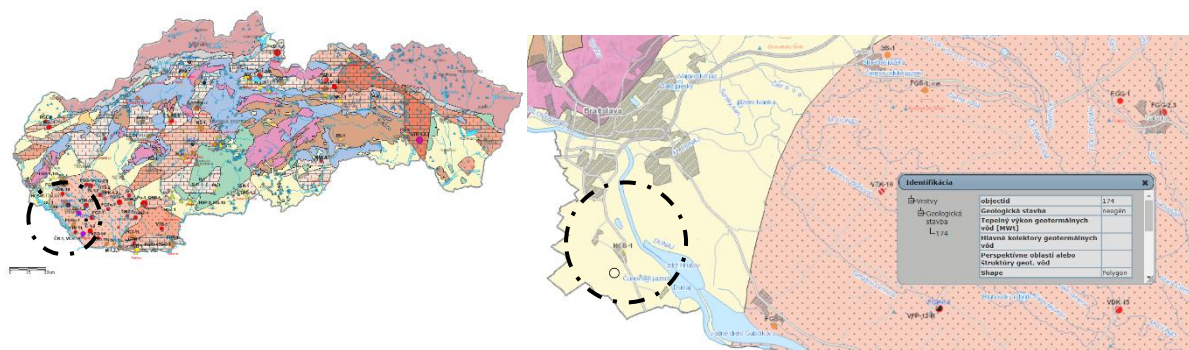
Zdrž Hrušov, z ktorej veľká časť rozlohy leží na území Bratislavy, vznikla ohradzovaním a prehradením koryta Dunaja pri Čunove v rkm 1851,750 a tvorí významnú súčasť VD Gabčíkovo, ktorého účelom je: zabezpečenie protipovodňovej ochrany, zabezpečenie predpísaných odberov vody, zabezpečenie medzinárodnej plavby po Dunaji, využívanie vodnej elektrárne Gabčíkovo vo vynútenej prevádzke a manipulácia pri zimnom režime. Objem zdrže pri maximálnej vzdutej hladine (131,10 m B.p.v.) je 111,0 mil.m3, celkový objem zdrže vrátane prírodného kanála je 196,0 mil.m3. Hať pri Čunove spolu s objektmi na vodnom stupni Gabčíkovo zabezpečujú reguláciu prietokov v Dunaji (KEP UPN R-BSK, 2010, s.18).

Okrem plochy Hrušovskej zdrže, ktorá sa na úrovni Rusoviec prelína s vodnou plochou rieky Dunaj, sa vo vnútrozemí nachádza niekoľko vodných plôch, ktoré vznikli po vyťažení štrkopieskov (bagroviská), z ktorých najrozsiahlejšie je Rusovské a Čunovské jazero. V inundovanom území (poldri) i v priestore za hrádzou medzi Rusovským a Čunovským jazerom je viacero vodných plôch a mokradí v miestach terénnych depresii a bývalých ramien. Rusovské jazero je najväčšou vodnou plochou vo vnútrozemí m. č. Rusovce. Má plochu cca 5 ha. Napájané je infiltrovanou podzemnou vodou. Má neupravené brehy. Nachádza sa sčasti v prostredí lužného lesa. Využíva sa na rekreačné účely a na chov rýb. Čunovské jazero II (Malý Bager) je menším z dvoch Čunovských jazier, ktoré leží na území k.ú. Rusovce. Má plochu 3 ha. Nachádza sa v PHO vodného zdroja. Využíva sa na chov rýb (UPN - Z PZ, 2016).

Geotermálne vody

Nasledujúci obrázok prezentuje geotermálny potenciál územia v okolí mestskej časti Bratislava - Rusovce. Geotermálny potenciál v blízkom okolí mestskej časti nebol identifikovaný. V južnej a juhovýchodnej časti územia (smer vodné dielo Gabčíkovo) sa predpokladá nasledujúci potenciál - Geologická stavba - o1, Tepelný výkon geotermálnych vôd [MWt] 50 - 250, Hlavné kolektory geotermálnych vôd - neogénne pierky, pieskovce a zlepenice, Perspektívne oblasti alebo štruktúry geot. vôd - centrálna depriesia podunajskej panvy (20.6.2023,

<http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>.



Obrázok: Zdroje geotermálnych a minerálnych vôd v mestskej časti Bratislava - Rusovce.

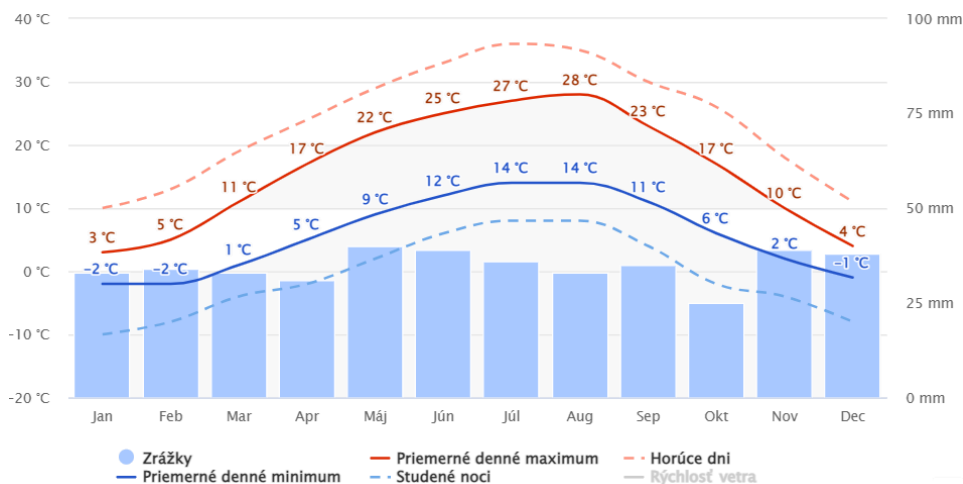
Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>

Podzemné vody

Podzemné vody sa vyskytujú v priepustných treťohorných, ale najmä v štvrťhorných usadeninách. V piesčitých a štrkovitých sedimentoch treťohôr, ktoré ležia medzi nepriepustnými ílovitými vrstvami, sa nachádzajú tzv. artézske podzemné vody. Veľké zásoby podzemných vôd sa vyskytujú v riečnych uloženinách, najmä tam, kde sú dostatočne hrubé a dobre priepustné. Osobitným zjavom i z hľadiska podzemných vôd je Žitný ostrov. V dobre priepustných a mocných dunajských štrkoch a pieskoch cirkuluje niekoľko miliárd m³ podzemných vôd.

Klimatické pomery

Celková charakteristika orografických pomerov je do značnej miery ovplyvnená samotnou polohou mestskej časti Bratislava - Rusovce.

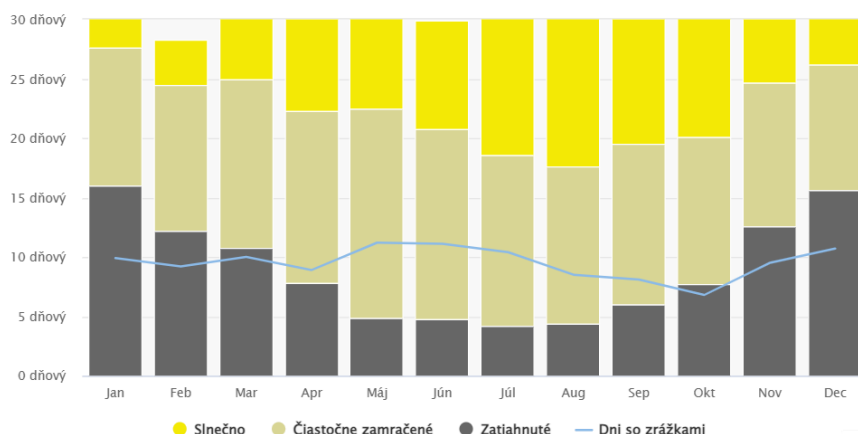


Obrázok: Priemerné mesačné teploty (30 ročný priemer)

Zdroj: 10.2.2023, <https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/>

Teplotné pomery

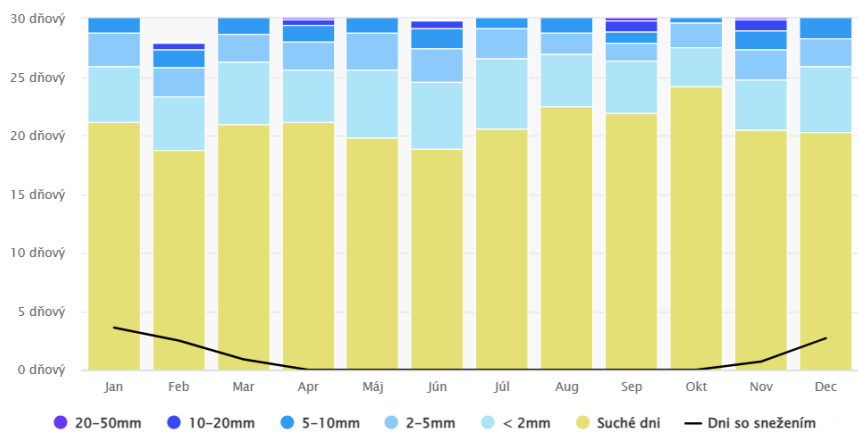
Malá výšková členitosť Podunajskej roviny sa odzrkadľuje v nevelkých podnebných rozdieloch medzi jej jednotlivými miestami. Klimaticky leží nížina v teplej a suchej oblasti s miernou zimou (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 14 – 15). Počasie sa formuje na prechode medzi oceánskym a pevninským vplyvom, preto je veľmi premenlivé. V dôsledku toho sú aj odchýlky od dlhodobého priemeru v jednotlivých rokoch a mesiacoch značné. Podunajská rovina je najteplejšou oblasťou Slovenska. Podstatná časť má priemernú ročnú teplotu od 9 do 10 °C. Naproti pomerne miernym zimám sú teploty letných mesiacov vysoké. Najvyšší priemer, vyše 20 °C vykazuje júl, ale aj pre mesiac august sú príznačne vysoké teploty. Pre nížinu je charakteristický značný počet tzv. letných dní, čiže dní, v ktorých teploty vystupujú aspoň na 25 °C. Priemerne sa ich tu vyskytuje ročne 60 – 70 dní (LUKNIŠ, PLESNÍK, 1961, s. 44).



Obrázok: Počet slnečných a oblačných dní v jednotlivých mesiacoch roka (30 ročný priemer)
 Zdroj: 10.8.2023, <https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/>

Podunajská rovina patrí medzi oblasti Slovenska s najväčším počtom jasných dní v roku, čo sa odráža aj vo vysokom počte hodín slnečného svitu. Taktiež oblačnosť je v lete celkom malá, podstatne nižšia ako v zimných mesiacoch (Novotová. A, 2008, s.12).

Predchádzajúci graf prezentuje priemerný počet slnečných, polooblačných a oblačných dní v jednotlivých mesiacoch roka. K najviac oblačným dňom patria mesiace január, november a december.

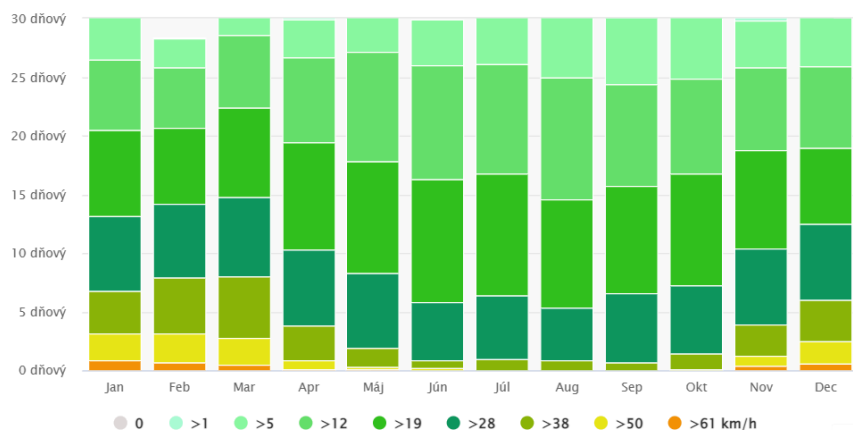


Obrázok: Priemerný objem zrážok a suchých dní v jednotlivých mesiacoch roka (30 ročný priemer)
 Zdroj: 10.8.2023, <https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/>

Zrážkové pomery

Ďalšou charakteristickou črtou roviny je jej suchosť. Priemerný úhrn zrážok za rok kolíše väčšinou od 650 po 550 mm, čo je najmenej na Slovensku. V plošnom rozložení zrážok v nížine sa prejavuje zákonitosť, že ich množstvo sa postupne zvyšuje smerom ku pohoriam. Je spôsobené nielen stúpaním nadmorskej výšky, ale aj vplyvom samotných pohorí. S miernou a nestálou zimou nížiny súvisí, že snehová pokrývka tu nie je stálym alebo pravidelným javom, a aj v najchladnejších zimných mesiacoch sa vyskytujú zrážky často aj vo forme dažďa. Trvalá snehová pokrývka sa vyskytuje obvyčajne až začiatkom januára a končí sa v posledných dňoch toho istého mesiaca. Znamená to, že trvá priemerne 25 – 30 dní, čo je, popri Záhorkej nížine, najmenej na Slovensku (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 14 – 15).

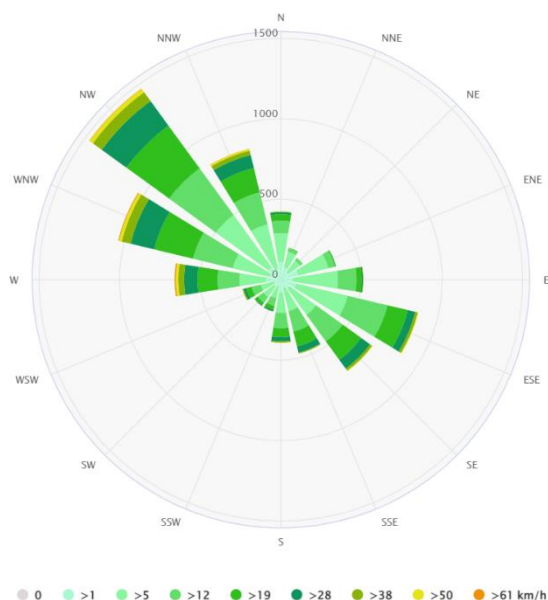
Priemerný počet suchých dní v priebehu roka je cca. 17 - 20 (dní, kedy sa nevyskytnú v oblasti žiadne zrážky).



Zdroj: 10.8.2023, <https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/>

Ako prezentuje predchádzajúci graf, najviac veterných dní sa vyskytuje v mesiacoch december, január, február a marec.

Veterné pomery

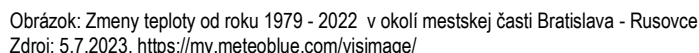


Zdroj: 10.8.2023, <https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/>

Ako prezentuje predchádzajúca veterná ružica, najsilnejšie a najčastejšie vetry fúkajú zo severo - západnej strany.

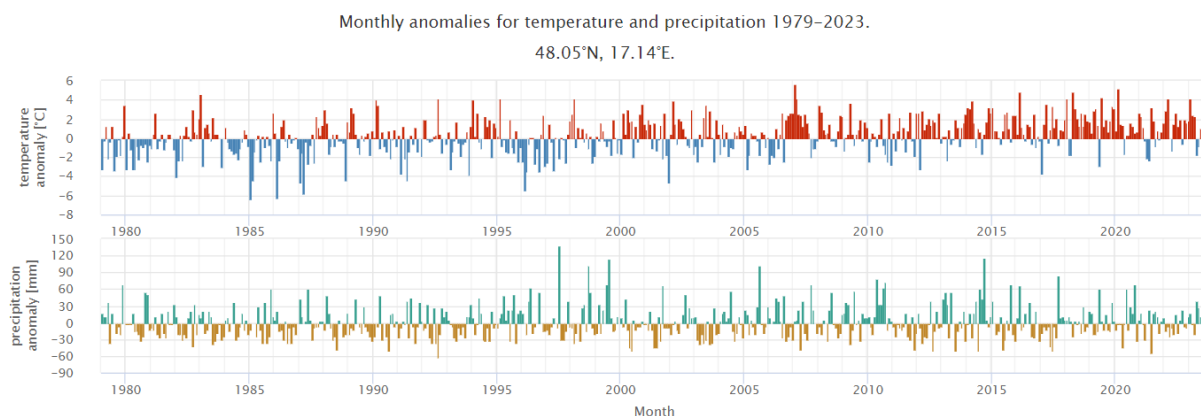
Zmena klímy v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Horný graf zobrazuje odhad priemernej ročnej teploty pre väčšiu oblasť M. č. Bratislava - Rusovce. Prerušovaná modrá čiara predstavuje lineárny trend klimatických zmien. Ak trendová čiara smeruje zľava doprava nahor, trend teploty je pozitívny a v M. č. Bratislava - Rusovce sa otepľuje v dôsledku zmeny klímy. Ak je vodorovná, nie je vidieť žiadny jasný trend, a ak klesá, podmienky v M. č. Bratislava - Rusovce sa časom ochladzujú.



Obrázok: Zmeny zrážkových pomerov od roku 1979 - 2022 v okolí mestskej časti Bratislava - Rusovce
Zdroj: 5.7.2023. <https://mv.meteoblue.com/visimage/>

22



Obrázok: Mesačné anomálie teploty a zrážok - Zmena klímy M. č. Bratislava - Rusovce

Zdroj: 5.7.2023, <https://my.meteoblue.com/visimage/>

Horný graf zobrazuje teplotnú anomáliu pre každý mesiac od roku 1979 až po súčasnosť. Anomália hovorí o tom, o koľko bolo teplejšie alebo chladnejšie ako 30-ročný klimatický priemer v rokoch 1980 - 2010. Červené mesiace boli teplejšie a modré mesiace boli chladnejšie ako normál. Na väčšine prípadov nastal v priebehu rokov nárast teplejších mesiacov, čo odráža globálne otepľovanie spojené so zmenou klímy.

Dolný graf zobrazuje anomálie zrážok za každý mesiac od roku 1979 až po súčasnosť. Anomália hovorí o tom, či v danom mesiaci spadlo viac alebo menej zrážok ako v 30-ročnom klimatickom priemere rokov 1980 - 2010. Zelené mesiace boli teda vlhšie a hnedé mesiace boli suchšie ako normál (5.7.2023, <https://my.meteoblue.com/visimage/>).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Z dôvodu stretávania sa hercýnskej, karpatskej a panónskej vegetačnej oblasti je rastlinstvo tejto oblasti veľmi rozmanité a bohaté (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 24). Pre Podunajskú nížinu sú však typické aj stepi a lesostepi. Prevažná časť územia Podunajskej nížiny je dnes premenené na úrodné polia. Územie je popri kultúrnej stepi charakteristické slaniskami, slatinami, piesočinami a lužnými lesmi. Podunajsko so Žitným ostrovom je najbohatšou oblasťou slatin na Slovensku. Dnes v blízkom okolí rašelinísk sa väčšinou nachádzajú orné pôdy. Na takmer všetkých ložiskách sa nachádza ostricový porast, ktorý tvorí prevažnú časť krytu. Väčšinu tvoria charakteristické slatinné lúky, ktoré vznikli zarastaním slepých ramien Dunaja a tóní. Odvodňovaním sú značne degradované, takže s pôvodnými typickými slatinnými lúkami sa stretávame len vzácné a ojedinele (napr. typický druh podunajských slatin – marica pilkatá sa zachovala v území len na troch lokalitách). Na vodnej hladine tóní a slepých ramien i kanálov nájdeme v bohatom zastúpení leknó, leknice, leknove, vodnianku, niekoľko druhov červenatcov, bublinatku, žaburiatku a iné. Z prírodného hľadiska sú veľmi cenné lužné lesy v okolí Dunaja. Sú to lesy, ktorým vyhovuje zamokrená, vlhká pôda. Vyskytujú sa tu porasty topoľov, jelší, jaseňov, dubov a vrb, pod ktorými na nižšom stupni ukrýva javor poľný, vŕba, drieň, hruška, svíb, bršlen, plamienok a iné kroviny (MARIOT, KHANDL, 1981, s. 34). Na jar tu kvitne množstvo snežienok (Novotová, A, 2008, s.14-15).

Živočíšstvo

Kultúrne pozemky patria z hľadiska výskytu drobnej poľovnej zveri medzi najproduktívnejšie. Najviac upúta našu pozornosť množstvo zajacov. Ďalší druh poľovnej zveri je zastúpení jarabicami, bažantmi. Zaujímavý je výskyt nášho (ale i európskeho) najväčšieho vtáka – dropa veľkého, ktorý dosahuje až 18 kg. (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 27). Z drobných cicavcov sa tu objavuje hraboš poľný, syseľ, tchor, škrekok alebo aj lasica. Lesy menšieho rozsahu bývajú domovom vtákov, ide hlavne o kolónie havranov čiernych, ktoré prilietavajú za potravou na okolité polia. Následne sa vyskytujú aj krakle belasé, vlhy, penice, strnádky, hrdličky poľné, kolibkáry, strakoše a i. Najzaujímavejšou a najbohatšou oblasťou sú lužné lesy pri Dunaji a jeho ramenách. Oblasť Dunaja je predovšetkým raj vtákov. V odľahlých a tichých ramenách so stojatou vodou hojným porastom trstia majú svoje



hniezda vodné vtáky. V dunajských lesoch sa udomácnili volavky biele i popolavé, čierne i biele bociany, krdle husí, kršiak rybár, hája tmavá, myšia hôrny, jastrab, trsteniarik a mnoho iných drobných vtákov. Na juh od Bratislavy sa nachádza tzv. ostrov Kormoránov, ktoré bolo vyhlásené za chránené územie v roku 1933 (MARIOT, KHANDL, 1981, s. 35 – 36). Veľkých cicavcov reprezentuje najmä jelenia zver. Zaujímavý je aj výskyt diviakov a miestami sa udržala aj vydra, ktorá bola v minulosti bežným javom pri Dunaji. Na stojatých vodách žijú ondatry. Bežným druhom je aj líška. Z drobných cicavcov sú to najmä piskory, belozúbky, ryšavky a hrdziaky. Z hadov je vo veľkom množstve zastúpená neškodná užovka. Zo žiab skokan zelený a skokan hnedý (Novotová. A, 2008, s.15-16).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Mestská časť je plne elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v mestskej časti vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný skupinový vodovod. Mestská časť má vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Pokrytie mobilných operátorov je nedostatočné T - mobile 90 %, Orange 100 % a O2/4ka cca. 90 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet čiastočne prostredníctvom optickej siete (niektoré ulice nie sú pokryté) a 4G siete.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno	áno
Káblová televízia	ano/nie	áno	áno
Verejný vodovod	pokrytie v %	95,99	98
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	Rusovce - Ostrovné lúčky – Mokrad', Vodný zdroj Rusovce	
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	50	70
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	86,58	98
Rozvodná sieť plynu	ano/nie	áno	áno
	DSL	áno	áno
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/4G	áno	áno
	Optická sieť	áno	áno
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	áno	áno
internetová kaviareň	ano/nie	áno	áno
pokrytie signálom Orange	%	100 %	100 %
pokrytie signálom T-mobile	%	90 %	100 %
pokrytie signálom O2, 4ka	%	90 %	100 %
verejné studne	ano/nie	17	17
pramene pitnej vody	ano/nie	áno	áno
vodojemy	ano/nie	áno	áno
skládka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	áno	áno
cintorín	počet	áno	áno
dom smútku	počet	áno	áno

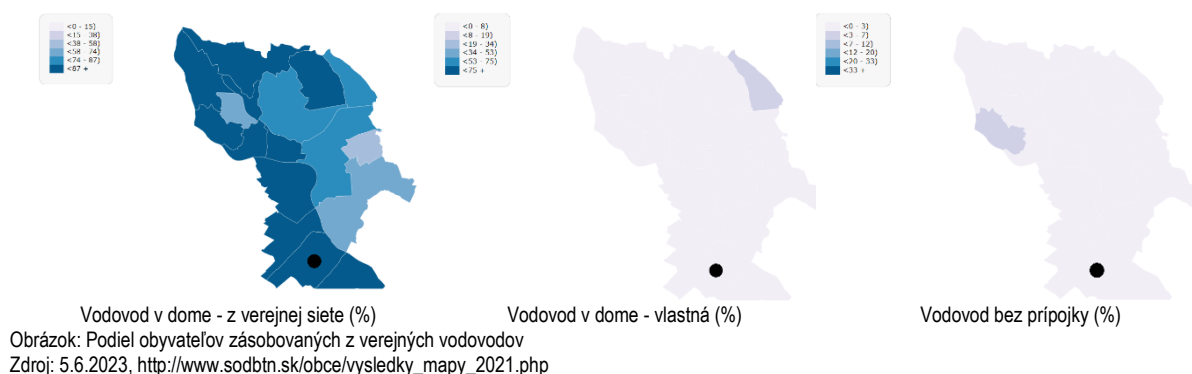
Zdroj: MÚ Bratislava - Rusovce , 2023

Zásobovanie pitnou vodou

Mestská časť má samostatný vodovodný systém, podobne ako majú MČ Jarovce a Čunovo. Voda dodávaná do siete je prostredníctvom studní odoberaná zo štrkopieskových vrstiev v pririekovej zóne rieky Dunaj. Voda je postupne prečerpávaná do jednotlivých tlakových pásiem, pričom územie mestskej časti je vzhľadom na svoju členitosť rozdelené do tlakových pásiem. Akumulačný objem v mestskej časti predstavuje 200 m³. Sieť verejného vodovodu na území je veľmi rôznorodá či už z hľadiska priemerov potrubí, materiálového zloženia príp. ďalších aspektov. Profily jednotlivých potrubí sú dané funkciou a významom toho ktorého vedenia. Nadradenú sieť tvoria výtláčne, zásobné a prepojovacie potrubia profilov DN 600 až 1400 mm. Zväčša ide o potrubia ktorými je voda dopravovaná z vodných zdrojov do uzlových bodov, čerpacích staníc a vodojemov resp. z vodojemov do spotrebiska. Sieť hlavných zásobných potrubí je profilov DN 300 až 600 mm. Najnižšiu kategóriu (okrem vodovodných prípojk) tvorí uličná vodovodná sieť profilov DN 80 až 200 mm. Z hľadiska materiálového zloženia má absolútnu prevahu liatina. Výtláčne potrubia resp. potrubia väčších profilov sú oceľové. Najmenší podiel majú potrubia z PVC vzhľadom na to, že tento materiál sa začal používať iba v nedávnej minulosti. Pri výstavbe nových vodovodov dominuje PVC a tvárna liatina. Zásobnú sieť obcí tvoria prevažne vodovody DN 100 a 150 mm, okrem prívodu z Rusoviec do Jaroviec, ktoré má priemer DN 200 mm (Územný plán hlavného mestskej časti SR Bratislava, 2010, s.193-195).



Mestská časť Bratislava - Rusovce je zásobované vodou z verejných vodovodov s pokrytím domácností 95,99 %.



Voda je m. č. dodávaná z vodného zdroja Rusovce, ktorý je lokalizovaný severne od zastavaného územia obce. Voda je odoberaná širokopiomerovou vrtanou studňou profilu 1020 a 600 mm. V studni sú osadené čerpadlá s kapacitou 25 a 12,5 l/s. Maximálne povolené odoberané množstvo vody je 50 l/s. Z vodného zdroja je voda dopravovaná cez spotrebisko potrubím DN 150 do vežového vodojemu o objeme 200 m³ a kótami hladín 171,1 /164,5 m n.m. Zásobnú sieť verejného vodovodu v riešenom území pamiatkovej zóny tvoria prevažne potrubia DN 100 a 150. Na území m. č. Rusovce sa nachádza tiež vodný zdroj celomestského až regionálneho významu Rusovce - Ostrovné lúčky - Mokrad (R - OL - M), ktorý časťou svojho areálu a pásma hygienickej ochrany 2. stupňa zasahuje do východnej časti riešeného územia. Z vodného zdroja je voda dopravovaná výtlačnými potrubiami 2 x DN 1400 mm smerom do MČ Petržalka. Neverejné vodovody - V extraviláne MČ Rusovce sa nachádza rozsiahla sieť závlahových potrubí, sú však v celom rozsahu situované mimo územia pamiatkovej zóny (UPN P ZP, 2016).

Vodný zdroj Rusovce

Vodný zdroj sa nachádza severne od zastavanej časti obce. Voda dopravovaná cez spotrebisko do vežového vodojemu o objeme 200 m³. Na tento vodovodný systém sú napojené obce Rusovce a Jarovce.

Vodný zdroj Rusovce - Ostrovné lúčky – Mokrad

Vodný zdroj R - OL - M sa nachádza v prierečnej zóne Dunaja na území MČ Rusovce a Čunovo. Na vodnom zdroji je vybudovaných 23 širokopiemerových vrtaných studní. Zo studní je voda výtlačnými čerpadlami dopravovaná do vyrovnávacích nádrží o objeme 2 x 1300 m³ a ďalej potrubiami 2 x DN 1400 do ČS Petržalka na Starohájskej ulici. Vzhľadom na vysoký obsah mangánu je voda upravovaná technológiou VYREDOX (Územný plán hlavného mestskej časti SR Bratislavy, 2010, s.192-193).

Tento veľkokapacitný vodný zdroj je v súčasnosti dobudovaný, avšak využíva sa len 17 studní o celkovej výdatnosti 1 670 l.s-1. Po definitívnom technologickom dobudovaní bude možné zo zdroja dodávať 2 140 l.s-1. Kvalita pitnej vody zodpovedá požiadavkám pre pitnú vodu s výnimkou obsahu mangánu a železa a tiež nízkeho obsahu nasýtenia vody kyslíkom. Z uvedených dôvodov je voda upravovaná v horninovom prostredí. Vzhľadom na možnosť ďalšieho rozšírenia a zvýšenia kapacity VZ Ostrovné lúčky - Mokrad treba zdôrazniť potrebu jeho dôslednej ochrany. Potenciálne ohrozenie kvality vody tohoto VZ spočíva v nedobudovaní stokovej siete, ktorá by odvádzala odpadové vody z Jaroviec, Rusoviec a Čunova (Územný plán hlavného mestskej časti SR Bratislavy, 2010, s.264).

Neverejné vodovody pre poľnohospodárstvo

Rozsiahly systém závlah sa nachádza v katastroch MČ Jarovce, Rusovce a Čunovo. Sú zásobované z dvoch ČS Nachádzajúcich sa na pravom brehu Dunaja. ČS s kapacitou 1400 l/s je umiestnená pri Jarovskom ramene a voda je z nej dopravovaná potrubím DN 1000 mm do oblasti Jarovce - Rusovce. Z nižšie položených ČS s kapacitou 500 l/s je voda dodávaná potrubím DN 700 do oblasti Čunova (Územný plán hlavného mestskej časti SR Bratislavy, 2010, s.197).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 1316 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 32 domov.

Domový fond - vodovod

typ vodovodu	počet	podiel (%)
--------------	-------	------------



v dome - z verejnej siete	1316	95,99
v dome - vlastná	32	2,33
mimo domu - z verejnej siete	6	0,44
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	0	0,00
nezistený	17	1,24
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

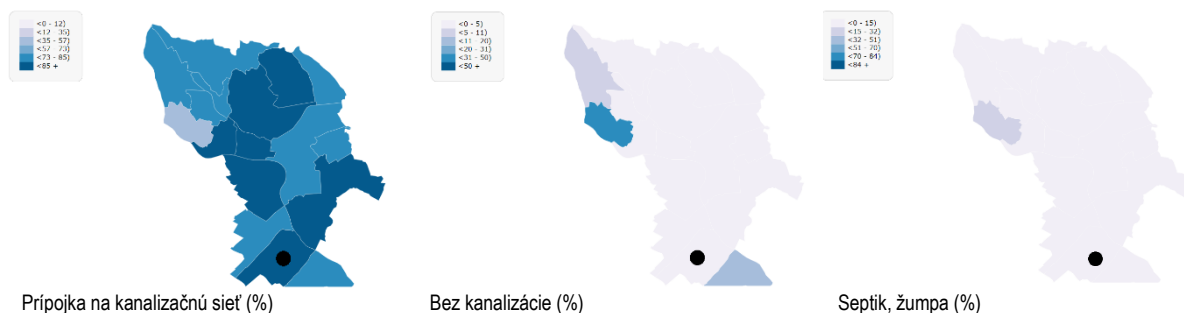
Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Východiskovým prvkom rozvoja verejných kanalizácií je uplatňovanie zásad trvalo udržateľného rozvoja, rešpektujúcich starostlivosť o životné prostredie a zabezpečenie všetkých zákonných nárokov na využívanie vôd (vodných zdrojov). Zabezpečenie zodpovedajúceho odvádzania a čistenia odpadových vôd je stanovené požiadavkami smernice Rady 91/271/EHS a záväzkami, ktoré sa Slovenská republika zaviazala plniť v rámci predstupových rokovaní s EÚ, a ktoré sú jednoznačne definované i v zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v platnom znení. Základným materiálom pre návrh odkanalizovania je aktualizácia Národného programu Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v znení smernice Komisie 98/15/ES a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 1882/2003/ES je aktualizovaný Plán rozvoja verejných kanalizácií Slovenskej republiky s využitím podkladov a materiálov získaných z vodárenských spoločností, údajov o schválených alebo pripravovaných projektoch. V rámci efektívneho odvádzania a čistenia odpadových vôd je uplatňovaný systém kanalizačných aglomerácií, ktorý vychádza z ustanovení slovenskej a európskej právnej úpravy. Pojem aglomerácia vyjadruje územie, v ktorom je osídlenie alebo hospodárska činnosť natoľko rozvinutá, že je opodstatnené odvádzat' z neho komunálne odpadové vody stokovou sieťou (podľa smernice 91/271/EHS) do čistiarny odpadových vôd, alebo na miesto ich spracovania a vypúšťania.

Mestská časť Bratislava - Rusovce patrí spomedzi ostatných samospráv v okrese Bratislava 5 k najviac odkanalizovaným s percentom napojenosti 86,58 %.



Obrázok: Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť v okrese Bratislava 5
Zdroj: 5.6.2023, http://www.sodbtn.sk/obce/vysledky_mapy_2021.php

Systém odkanalizovania vychádza z prijatej koncepcie odkanalizovania mestských častí (Jarovce, Rusovce, Čunovo), podľa ktorej sa v Rusovciach vybudovala splašková kanalizácia s výnimkou centrálnej časti obce, kde je kanalizácia jednotnej sústavy. Dažďové vody z územia obce mimo centra sú odvádzané na terén a do vsakovacích šachiet a cestných priekop. Hlavným odvodňovacím prvkom Rusoviec je kanalizačný zberač C, ktorého trasa vedie súvisle od Čunova cez Balkánsku a Kováčovu ulicu až do Petržalky so zaústením do jej ČOV. Zberač C má od areálu poľnohospodárskeho družstva na juhu Rusoviec smerom na sever charakter jednotnej kanalizácie a dimenzie postupne DN 400-600-800 mm. Kvôli výškovým pomeroch je nutné odpadové vody prečerpávať po trase zberača viacerými čerpacími stanicami. Na území Rusoviec je jedna čerpacia stanica (ČS3) s výkonom $Q_{spl} = 105 \text{ l.s}^{-1}$ a $Q_{dažd} = 350 \text{ l.s}^{-1}$ na Kováčovej ulici vedľa materskej školy a ďalšia čerpacia stanica (ČS 2) s výkonom $Q_{spl} = 105 \text{ l.s}^{-1}$ a $Q_{dažd} = 500 \text{ l.s}^{-1}$ je lokalizovaná severne od obce. Do konca zberača C v Rusovciach s DN 400



mm sa zaústňuje výtlačné potrubie splaškov z Čunova a z hraničného priechodu Rusovce s dimenziou DN 200 mm. Ďalšími prvkami jednotnej kanalizácie, ktoré sa pripájajú na hlavný zberač C, sú postranné zberače CD, CE, CF, CH, ktoré spolu so svojimi prítokmi odvodňujú obe strany hlavnej ulice Rusoviec - Balkánskej ulice. Zberače majú dimenzie DN 400 - 600 mm. Areál kaštieľa bude pripojený na zberač CF. Ostatné územie Rusoviec je odvodnené splaškovou kanalizáciou zo stôk DN 300 mm (dolný úsek zberača CB aj DN 400 mm) s lokálnymi čerpacími stanicami s výkonom cca $Q_{spl} = 4 - 15 \text{ l.s}^{-1}$. Čerpacie stanice sú vybudované ako podzemné. Potreba prečerpávania vyplýva z rovinatosti územia, resp. až lokálnych depresii voči zberaču C a zo vzdialenosti od zberača C. Výtlačné potrubia z ČS budú mať DN 100 - 160 mm. Najstaršia časť obce okolo kostola a Gerulaty je odkanalizovaná dvoma prečerpávaniami do zberača CE (UPN Z PZ, 2016).

Až 519 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť (94,36 %). Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 2,18 % domov.

Domový fond - kanalizácia

typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	155	11,31
pripojka na kanalizačnú sieť	1187	86,58
domáca čistička odpadových vôd	7	0,51
bez kanalizácie	6	0,44
nezistený	16	1,17
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Elektrická rozvodná sieť

Z hľadiska zásobovania elektrickou energiou sa územie nachádza južne od jestvujúcej TR 110/22 kV Petržalka I. Severovýchodným okrajom územia pamiatkovej zóny m. č. Rusoviec prechádza nadzemné vedenie 1x110 kV vyvedené z VE Čunovo smerom do TR 110/22 kV Petržalka I. Jeho ochranné pásmo je stanovené v zmysle Zákona č.251/2012 o energetike a je limitujúcim prvkom v území. Rozvodná 22kV sieť je v tejto zóne v prevažnej miere v nadzemnom prevedení, časť trás v zastavanej časti je zrealizovaná káblami 22kV. Záujmovým územím prechádzajúce 22 kV vedenia č.161 a č.144 a cez elektrické stanice VN/NN - zrealizované ako stožiarové resp. murované (pripojené káblovým vedením 22kV) zásobujú jednotlivých odberateľov prostredníctvom rozvodnej NN siete elektrickou energiou. Vzdušné vedenia č.161 a č.144 sú napájané z TR 110/22 kV Petržalka (UPN Z PZ, 2016).

Elektrické rozvody vysokého napätia (VN) sú vedené na betónových stĺpoch. Rozvody VN 22 KV sú ukončené trafostanicami, z ktorých sú napájané jednotlivé m.č.. Jednotlivé úseky napájajúce m.č. elektrickou energiou sú zokruhované.

Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z VN 22 kV vzdušného vedenia sú zrealizované VN 22 kV vzdušné pripojky, pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových trafostaníc obce s prevodom 22 kV/0,4 kV. Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými pripojkami z distribučnej linky. Jednotlivé trafostanice pre zásobovanie obce sú pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS na dostatočnej kapacite a ďalší prírastok ich zaťaženia nie je možný, v prvom rade z kapacitného hľadiska a v druhom rade z prevádzkového hľadiska. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko - komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 400/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušným vedeniami NN a to holými vodičmi AlFe na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe.

Ochranné pásma

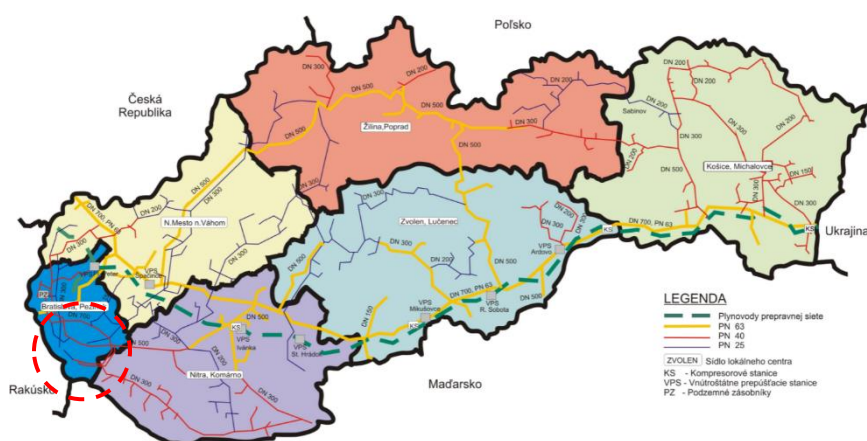
- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m



- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

V mestskej časti je budovaná rozvodná sieť plynu. VTL plynovod DN 500 smerujúci cez Prístavný most do Petržalky zásobuje ORS pod Prístavným mostom, pokračuje VTL DN 300 smerujúcej do južnej časti Petržalky. Uvedený VTL DN 300 vedený pozdĺž Dolnozemskej ul. prechádza až do Jaroviec, kde zásobuje VTL RS Jarovce, ktorá vykrýva potrebu plynu MČ Jarovce, Rusovce a Čunovo. MČ Rusovce je zásobovaná kombinovanou plynovodnou sieťou. Hlavným zásobovacím plynovodom je STL plynovod DN 200, PN 0,3 MPa z Jaroviec. Aj zastavané územie je z väčšej časti zásobovaná STL rozvodmi plynu (PHRSR, 2017).



Obrázok: Hlavné distribučné vetvy plynovodov v M.Č. Bratislava - Rusovce

Zdroj: 4.10.2023, <https://www.spp-distribucia.sk/o-spolocnosti/co-robime/mapa-distribucnej-siete/>

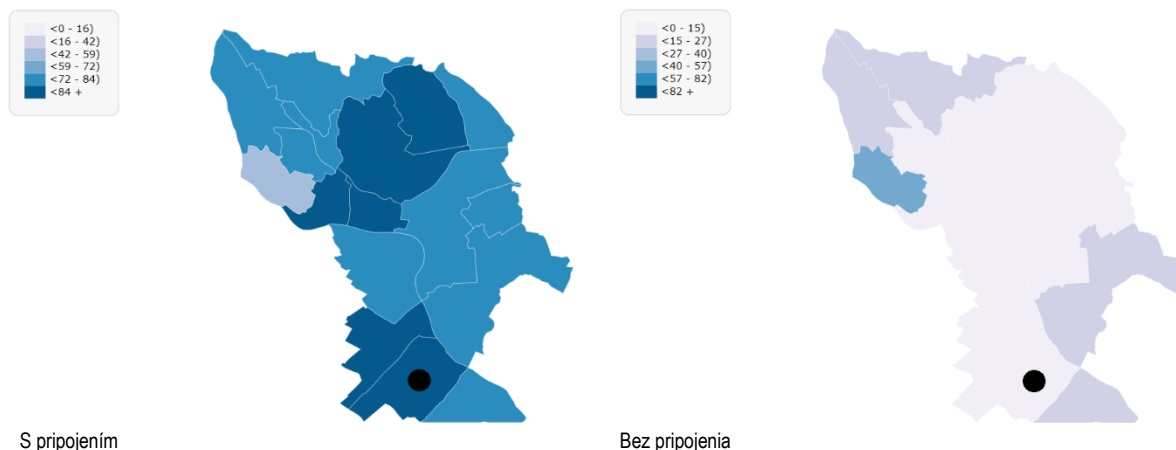
Celkovo 87,82 % domácností bolo napojených na rozvodnú sieť plynu.

Domový fond - zásobovanie plynom



plynifikácia	počet	podiel (%)
áno	1216	88,69
nie	139	10,14
nezistené	16	1,17
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021



S pripojením
 Obrázok: Podiel obyvateľov napojených na rozvodnú sieť plynu v okrese Bratislava 5
 Zdroj: 5.6.2023, http://www.sodbtn.sk/obce/vysledky_mapy_2021.php

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mestskej časti s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologicke objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
 - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
 - 50 m pri regulačných staniaciach, filtračných staniaciach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete pri plynovodoch
 - s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie teplom

V mestskej časti je budovaná rozvodná sieť plynu. VTL plynovod DN 500 smerujúci cez Prístavný most do Petržalky zásobuje ORS pod Prístavným mostom, pokračuje VTL DN 300 smerujúcej do južnej časti Petržalky. Uvedený VTL DN 300 vedený pozdĺž Dolnozemskej ul. prechádza až do Jaroviec, kde zásobuje VTL RS Jarovce, ktorá vykrýva potrebu plynu MČ Jarovce, Rusovce a Čunovo. MČ Rusovce je zásobovaná kombinovanou plynovodnou sieťou. Hlavným zásobovacím plynovodom je STL plynovod DN 200, PN 0,3 MPa z Jaroviec. Aj zastavané územie je z väčšej časti zásobovaná STL rozvodmi plynu (PHRSR, 2015).

Verejné osvetlenie

Rozvody verejného osvetlenia sú realizované dvojako, a to v súbehu so sekundárnym rozvodom nízkonapäťového káblového vedenia alebo spolu s vonkajšími sekundárnymi rozvodmi. Verejné osvetlenie v častiach, ktoré boli zrekonštruované, predstavuje jednotne koncipovanú svetelnú sústavu s jednotným druhom stožiarov a svietidiel. Celková sústava verejného osvetlenia v mestskej časti je však v súčasnosti ešte nejednotná a rôznorodá. Je predpoklad, že postupnou realizáciou obnovy jednotlivých mestských častí sa celková koncepcia verejného osvetlenia zosúladi a bude predstavovať ucelený a rovnorodý celok.

Telekomunikácie



Z hľadiska telekomunikačného členenia M. č. Bratislava - Rusovce je podľa súčasnej štruktúry ST, a.s. začlenené do centra sieťovej infraštruktúry CSI Bratislava s príslušnosťou do regionálneho centra RCSI Bratislava M. č. Bratislava - Rusovce je sídlom uzlovej ústredne (UTO) pre sprostredkovanie automatického telefónneho styku v rámci vlastného UTO. Telefónna prevádzka riešeného územia vlastného MTO je zabezpečená digitálnou hlavnou ústredňou (HÚ). Na HÚ sú priamo napojení telefónni účastníci riešeného územia. Telefónni účastníci v riešenom území sú pripojení miestnou telekomunikačnou káblovou sieťou (m.t.s.) na digitálnu ústredňu telefónneho obvodu MTO. Telefónny rozvod v mestskej časti je riešený prevažne káblovou sieťou zemou.

Telekomunikačné služby v Bratislavskom samosprávnom kraji poskytujú niekoľko telekomunikačných operátorov, čo umožňuje možnosť výberu a nižších cien pre zákazníkov. Operátori na pevnej telekomunikačnej sieti: Slovak Telekom, a. s., Orange, a. s., Slovanet, a. s., SWAN, a. s., UPC, s. r. o. Operátori na mobilnej telekomunikačnej sieti: Slovak Telekom, a. s., Orange, a. s., O2 Slovakia, s. r. o., SWAN, a. s. Slovak Telekom je najväčší slovenský multimediálny operátor. Svoje produkty a služby ponúka pod značkou Telekom jednotlivcom, domácnostiam i firemným zákazníkom prostredníctvom pevnej i mobilnej telekomunikačnej siete.

Súčasná sieť mobilných operátorov Orange, a. s., Slovak Telekom, a. s., Telefónica O2, a. s., a SWAN, a. s. poskytuje v mobilnej sieti GSM prenos hlasu a dát v rozsahu 2G (900 + 1 800 MHz), 3G (2 100 MHz) aj 4G (800 MHz, 1 800 MHz a 2 600 MHz). Jestvujúci operátori v rámci zaistenia vysokej rýchlosti prenosu dát pripájajú jednotlivé základňové stanice pomocou optických káblov na vybudovanú podzemnú transportnú optickú sieť. dôvodu rozširovania a skvalitnenia služieb je potrebné rešpektovať zahustenie základňových vysielacích staníc a budovanie nových v navrhovaných rozvojových lokalitách. Z hľadiska výhľadu služieb v rozsahu hlasových a dátových sú sprístupňované aj služby mobilnej siete štvrtej generácie – UMTS s vysokorýchlostnou dátovou sieťou pre pozemný aj satelitný prístup. Nasadenie novej multimódovej technológie umožní vyššiu flexibilitu riadenia siete a plynulú migráciu z GSM na nové technológie.

V Rusovciach bola pôvodne vybudovaná vedľajšia ústredňa, na ktorú boli pripojené aj susedné obce Jarovce a Čunovo. Po digitalizácii v roku 1995 bola v každej z týchto obcí vybudovaná samostatná vzdialená účastnícka jednotka, ktoré sú pripojené na radiaciu ústredňu v TKB Petržalka „B“. Kapacita RSU Rusovce je 884 prípojok s možnosťou zriadenia prípojok ISDN. Miestna telefónna sieť je vybudovaná na 80 % - nú telefonizáciu bytov a bude nutné jej postupné rozšírenie. Sieť optických spojovacích káblov je vybudovaná medzi TKB nasledovne: Petržalka „B“ – Rusovce. Trasa optického kábla z ATÚ Rusovce prechádza po pravej strane Balkánskej ulice, pred železničným priecestím ju prekríži a bude ukončená v mieste jestvujúcej optickej spojky OS 09 na diaľkovom optickom kábli SR/MR. OK bude na štátnej hranici napojený na sieť telekomunikačného operátora PanTel-u. HDPE rúry - Prístavný most - Rusovce, HP SR/MR, ktorý sa napája na jestvujúci MOK do Podunajských Biskupíc. prechádza súbežne s Dolnozemskou cestou, súbežne s cestou do Rusoviec s odbočením do novej colnice až po hraničný prechod s MR (PHRSR, 2015).

Riešená lokalita mestskej časti Bratislavy – Rusovce predstavuje z hľadiska napojenia do telekomunikačnej siete oblasť začlenenú do atrakčného obvodu telekomunikačného objektu – TO Rusovce. V riešenej oblasti je vybudovaná dostatočná telekomunikačná infraštruktúra a taktiež sa v okolí nachádzajú rezervy na napojenie ďalšej výstavby. V prípade rozsiahlejších investičných aktivít je potrebné s využitím jestvujúcich optických trás budovať optickú prístupovú sieť. TO Rusovce situovaný v objekte Miestneho úradu je vybudovaný v digitálnej technológii a začlenený do digitálnej optickej siete v rámci mesta Bratislavy. Dotknutým územím prechádzajú hlavné káblové trasy zakreslené v situačnom výkrese: pozdĺž železničnej trate diaľkový optický kábel (DOK), miestny optický kábel (MOK) a verejný metalický kábel ŽSR, pozdĺž štátnej cesty a Balkánskej ul. sú vedené trasy diaľkových metalických káblov, optický kábel UPC a trasa HDPE rúr SITEL. Hlavná trasa miestnych telekomunikačných káblov prebieha pozdĺž Balkánskej ul. Napojovacími bodmi na verejnú telekomunikačnú sieť sú vybudované rezervy v mts a pri väčšej zástavbe jestvujúce trasy optických vedení, resp. HDPE rúry situované pozdĺž Balkánskej ul. (UPN Z PZ, 2016).

Pošta

V podmienkach čiastočnej a úplnej liberalizácie trhu poštových služieb v SR je hlavným predstaviteľom verejnej poštovej siete Slovenská pošta, a.s. B. Bystrica. Je poskytovateľ moderných komunikačných, distribučných a platových služieb na domácom trhu s vytvorenými



logistickými podmienkami na podnikanie v strednej a vo východnej Európe. Poštové služby na území sú riadené prostredníctvom SP, a.s. a to príslušným Oblastným riaditeľstvom pôšt Bratislava a Regionálnym obchodným centrom Bratislava.

Ochranné pásma

- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Katastrálne územie Bratislava-Rusovce z hydrologického hľadiska spadá do povodia Dunaja. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. Mestskou časťou preteká rieka Dunaj. Na tejto rieke nie sú vybudované protipovodňové opatrenia.

Mestská časť má spracovaný Povodňový plán. Podľa § 8, ods. 10 zákona č. 7/2010 Z.z. mestská časť zabezpečuje vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu mestskej časti alebo územného plánu zóny. Pre riešené územie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia, ktorá orientačne zobrazuje rozsah povodne znázornený záplavovou čiarou (priesečnica hladiny vody záplavy s terénom). Podľa zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami § 6, ods. 8, mapu povodňového ohrozenia zabezpečuje správca vodohospodársky významných vodných tokov - v prípade rieky Dunaj je to Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiar miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarovať. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súběhy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcom toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súběhy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M.,2008).

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove miestneho úradu. Od budovy MU je rozvod vedený zemou k stĺpom, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súběžne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie miestneho rozhlasu. Vedenie sa v budúcnosti komplet uloží v zemi a pre umiestnenie reproduktorov sa využijú osvetľovacie stožiare, alternatíva je bezdrôtový rozhlas.

Civilná ochrana obyvateľstva

V mestskej časti v súčasnosti nie sú vybudované väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v mestskej časti je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana

Požiarnu ochranu v mestskej časti zabezpečuje Hasičský a záchranný zbor hlavného mesta Bratislava v spolupráci s príslušníkmi Dobrovoľnej požiarnej ochrany. Zdrojom požiarnej vody je rozvodná sieť verejného vodovodu mestskej časti, odber povrchovej vody z drobných tokov a v prípade potreby aj z rieky Dunaj.

Priestorová štruktúra a dimenzie komunikácií zabezpečujú dobrú dostupnosť pre zásahové vozidlá požiarnej ochrany. Zásobovanie nových rozvojových plôch požiarnou vodou sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej



siete. Príjazd pre požiarne vozidlá, v rozvojových zámeroch bude zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (čím sa dosiahne požadovaná minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z.).

2.4. DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v mestskej časti a jeho okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska environmentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Sídelnú štruktúru m.č. v minulosti aj dnes výrazne ovplyvňujú dopravné líniové trasy: cesta I/2 triedy prechádzajúca zastavaným územím m.č. a rozdeľujúca m.č. na dve časti tvorí hlavnú dopravnú aj urbanistickú os m.č. a do značnej miery ovplyvnila územný rozvoj m.č. – v minulosti sa osídlenie formovalo pozdĺž tejto osi - obslužná komunikácia Bratislava-Rusovce-m.č..

Kombinovaná doprava znamená prepravu tovarov prostredníctvom viacerých dopravných systémov, pričom hlavným cieľom je maximálne využiť ekologické formy dopravy (železnica, voda) a minimalizovať cestnú dopravu. Infraštruktúru kombinovanej dopravy tvoria terminály, železničné trate a prípojné cestné komunikácie. V zmysle Dohody AGTC (o najdôležitejších trasách medzinárodnej kombinovanej dopravy) boli do trás železničnej dopravy zaradené nasledujúce trate prechádzajúce územím Rusoviec: Trasa C - E 61, Břeclav - Kúty - Bratislava - Galanta - Nové Zámky - Komárno - Komárom, resp. - Bratislava - Rusovce – Rajka (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.189).

Cesty I. triedy, regionálne komunikácie II a III triedy, miestne komunikácie

Automobilovú dopravu v riešenom území zabezpečuje št. cesty I/2 a sieť miestnych komunikácií v m.č.. Štátna cesta I/2 prechádza ako intravilánová komunikácia stredom m.č.. Ochranné pásmo št. cesty I/2 je 50 m od osi vozovky, v zastavanom území m.č. sa ochranné pásmo neuplatňuje. Ostatné cesty v riešenom území tvoria sieť miestnych komunikácií v m.č. Bratislava-Rusovce. Väčšinou sú to intravilánové komunikácie s asfaltovým resp. betónovým krytom s chodníkmi. Cesta č. 2 spája Bratislavu s Maďarskou republikou (cez hraničný prechod Rusovce – Rajka). Alternatívne cestné spojenie je diaľnicou D2 (cez diaľničný zjazd pri mestskej časti Jarovce).

Pre mestskú časť je dôležitá aj cesta III triedy. Cesta III. triedy číslo 1020 (III/1020, staré číslo III/002046 alebo skrátené III/00246) spája bratislavskú mestskú časť Jarovce s cestou I/2 z východnej strany a s rakúskou mestskou časťou Kittsee zo západnej strany. Pred vybudovaním diaľničného hraničného priechodu Jarovce-Kittsee (D4/A6) slúžila aj ako cestný hraničný priechod. Po vybudovaní diaľnice D4 bola jej časť preložená tak, aby nekolidovala s vetvami diaľničnej križovatky D2/D4 Bratislava-Jarovce. Väčšinu cesty spravuje Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, okrem krátkeho 152 m dlhého úseku na území bývalej colnice, ktorú spravuje Colný úrad. Cesta začína na križovatke s cestou I/2 medzi Petržalkou a Rusovcami. Ďalej prekonáva úrovňovo železničnú trať, za ktorou nasleduje križovatka s vetvou diaľničnej križovatky D2/D4 Bratislava-Jarovce. Následne vchádza do Jaroviec, v strede ktorých ostro odbočuje na severozápad. Nadjazdom prekonáva diaľnicu D4 a ďalej pokračuje až k železničnej stanici v obci Kittsee na ulicu Untere Hauptstraße, kde končí (20.10.2015, [https://sk.wikipedia.org/wiki/Cesta_III._triedy_002046_\(Slovensko\)\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Cesta_III._triedy_002046_(Slovensko)))). Z hľadiska dobrej dostupnosti mestskej časti je kľúčová komunikácia diaľnica D4, obzvlášť Štátna hranica AT/SK (Jarovce) – Bratislava, Jarovce (križovatka D2) a Bratislava, Jarovce – Bratislava, Rača.

D4

Štátna hranica AT/SK (Jarovce) – Bratislava, Jarovce (križovatka D2)



Tento 2 km dlhý úsek bol prvým vybudovaným úsekom na diaľnici D4. Spája hraničný priechod Jarovce do Rakúska a križovatku Jarovce. Súčasťou D4 sa stal po rekatégorizácii ciest na Slovensku v roku 1999. Týmto úsekom prechádza E58.

Bratislava, Jarovce – Bratislava, Rača

Začiatok tohto úseku s dĺžkou 27 km je na diaľničnej križovatke s D2 Bratislava (Jarovce), odkiaľ trasa pokračuje južnou časťou Bratislavy. Po výjazdoch v Jarovciach a Rusovciach pokračuje D4 estakádou Rusovce, Rusovským mostom a estakádou Podunajské Biskupice. Celková dĺžka tohto premostenia je 3,09 km. Nasleduje križovatka s R7 Bratislava – juh, obojstranné odpočívadlo pri Rovinke a výjazdy Rovinka a Most pri Bratislave. D4 následne prekonáva Malý Dunaj 120 metrov dlhým mostom. Nasleduje výjazd Ivanka pri Dunaji – západ a Ivanka pri Dunaji – sever, kde sa križi s D1. Neďaleko sa nachádza ďalšia križovatka Čierna voda a úsek končí v križovatke Rača. Nachádza sa tu 9 križoviek, jedno veľké obojstranné odpočívadlo a 31 mostov.

Koncesná zmluva na výstavbu formou PPP projektu bola podpísaná 20. mája 2016, samotná výstavba sa oficiálne začala 24. októbra 2016 s termínom dokončenia v roku 2020. Prvý úsek v dĺžke 4 km medzi križovatkou D4xR7 a výjazdom Bratislava - Podunajské Biskupice bol uvedený do prevádzky 19. júla 2020. Diaľničný úsek postavilo a prevádzkuje počas 30 rokov konzorcium Obchvat Nula na čele so španielskou spoločnosťou Cintra Infraestructuras Internacional.

Termín dokončenia sa na časti úseku nepodarí splniť, najvýraznejšie mešká dokončenie križovania diaľnice D1 a diaľnice D4, ktorého výstavba je rozdelená medzi štát a koncesionára. Štát sa síce zmluvne zaviazal do konca roku 2019 ukončiť úpravy diaľnice D1 tak, aby na tieto práce nadviazal koncesionár, tento termín sa však nepodarilo dodržať. Práce organizované štátom tak do konca roku 2019 nielenže neskončili, ale ani sa ešte nezačali. Až začiatkom júla 2022 NDS a.s. ohlásila víťaza verejnej súťaže na dostavbu križovatky, ktorým je poľská spoločnosť Budimex (20.8.2023, [https://sk.wikipedia.org/wiki/Dia%C4%BEnica_D4_\(Slovensko\)\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Dia%C4%BEnica_D4_(Slovensko)))).

Dopravný systém mestskej časti

Najvýznamnejšie komunikácie nachádzajúce sa v území riešenej zóny sú:

- Prieťah cesty I/2 v trase Rusovskej cesty a časti Balkánskej ul.
- Spojovacia miestna komunikácia do MČ. Bratislava - Jarovce, ktorá je vedená v koridore Balkánskej cesty severovýchodným smerom
- Cez riešené územie sú trasované viaceré cyklotrasy, ktoré majú nadregionálny a lokálny význam.
- Okrajom riešeného územia je vedená jednokolejná elektrifikovaná železničná trať BA Petržalka – Rajka (H).
- Na západnom okraji riešenej zóny sa nachádza trasa diaľnice D2, ktorá je v prevádzke

Dopravné vstupy do riešeného územia sú limitované jestvujúcimi miestnymi komunikáciami.

Balkánska cesta

Podľa návrhu územného plánu Bratislavského samosprávneho kraja sa predpokladá vybudovanie dvoch významných komunikácií v bezprostrednom dotyku riešeného územia: Diaľnica D4 na sever od riešenej zóny a obchvat cesty I/2 na sever a západ od riešenej zóny. Vybudovanie týchto komunikácií bude mať podstatný vplyv na dopravnú zaťaženosť a funkčnosť Balkánskej cesty oproti jej dnešnému stavu. Z tohto zmeneného stavu aj vyplýva pozmenená funkčná trieda niektorých komunikácií vo vzťahu k ÚP hl.m.SR Bratislavy. Základnou komunikáciou v zóne v súčasnosti je prieťah cesty I/2 po mestských komunikáciách Rusovská a časť Balkánskej, vo funkčnej triede B1 v kategórii MZ 9/50, pričom v centrálnej časti je obmedzená jazdná rýchlosť na 40 km/h. Na tejto komunikácii je trasovaná autobusová MHD.

Časť Balkánskej v smere do Jaroviec je navrhnutá v zmysle platného UPN hl.SR Bratislavy v funkčnej triede C1 + C s MHD. Širší význam má aj severná časť Balkánskej cesty, ktorá je prepojavacou miestnou komunikáciou medzi dvoma mestskými časťami Rusovce a Jarovce. Táto komunikácia je zatriedená vo vybranej komunikácii mesta a je vo funkčnej triede C1 v kategórii MO 8/40. Na tejto komunikácii je trasovaná autobusová MHD so zastávkami. Vo výhľade po vybudovaní diaľnice D4 a obchvatu cesty I/2 mimo intravilán MČ BA-Rusovce, bude možné zmeniť aj trasovanie prieťahu cesty I/2 mimo Balkánsku cestu a jej pretriedenie do funkčnej triedy C1, kategórie MO 12/30 – obslužná komunikácia s max jazdnou rýchlosťou 30km/h, so zriadením obojstranných odstavných pruhov, s posilnením jej spoločenského významu, ako osovej a prístupovej komunikácie historického územia.

Vývojová ulica

Prípadné vybudovanie západného obchvatu bude mať dopad na súčasnú funkčnú triedu Vývojovej ul. (podľa ÚP BA vo FT C3), ktorá dostane vyšší dopravný význam (FT C1 kategória MO 7/40), pričom na tejto komunikácii je navrhnutý aj podjazd pod železničnú trať BA-Petržalka – Rajka (MAV). Táto zmena dopravného významu bude aktuálna iba v prípade realizácie navrhovaného západného obchvatu cesty I/2. Do obdobia realizácie Vývojová ul. bude vo funkčnej triede C3 kategória MO 7/40. Uvedené zmeny (obchvat I/2 a zmeny FT niektorých komunikácií) si následne vyžadujú spracovanie a odsúhlasenie patričných zmien a doplnkov ÚP BA. Návrh komunikačnej siete predpokladá nasledujúce úpravy: Na križovatke Rusovskej a Balkánskej je umiestnená okružná križovatka, spomalenie cestnej dopravy v strednom úseku Balkánskej cesty, vybudovanie podjazdov pod železničnú trať č.120 v polohe cesty do Jaroviec a cesty k poľnohospodárskemu družstvu, ktorých súčasťou budú aj lokálne úpravy na dotknutých miestnych komunikáciách, nový prístup z Balkánskej cesty do areálu kaštieľa. Realizáciou uvedených dopravných zámerov budú odstránené jestvujúce hlavné dopravné zábrany v riešenej oblasti.

Ostatné komunikácie

Vo vnútri riešenej zóny sú miestne komunikácie v nasledovnom členení:



- Vývojová – funkčná trieda C1, MO 7/40 obslužná komunikácia s prístupom poľnohospodárskemu družstvu
- Pohraničníkov – funkčná trieda C1, MO 7/40 obslužná komunikácia s prístupom k žst. BA-Rusovce
- Pri gaštanovej aleji – funkčná trieda C1, MO 7/40 obslužná komunikácia s prístupom k novobudovaným obytným oblastiam
- Ostatné komunikácie sú vnútrozonálne, prístupové vo funkčnej úrovni C3 – miestna obslužná komunikácia v kategórii MO 8/30-40 a MO 6,5/30, vo väčšine ich dĺžky sú umiestnené chodníky, ktoré sú však veľmi úzke, a často využívané na parkovanie.

Vzhľadom k šírkovým možnostiam týchto ulíc a snahe po vytvorení dostatku parkovacích miest, bola časť z nich zjednosmernená. Tieto komunikácie vytvárajú základné dopravné pripojenie obecnej komunikačnej siete na nadradenú cestnú sieť. Organizácia dopravy v riešenom priestore je stabilizovaná a dlhodobo vyhovuje jestvujúcim potrebám. V prípade intenzifikácie bude potrebné navrhnuť určité dopravno-inžinierske opatrenia pre zvýšenie priepustnosti najmä na Balkánskej ceste. Základné usporiadanie cestnej siete je schematicky vyjadrené na schéme rozboru cestnej siete (UPN Z PZ, 2016).

Hromadná doprava

Autobusová doprava je zabezpečovaná linkami SAD a MHD. V m.č. sa nachádza niekoľko autobusových zástaviek. Premávajú tu autobusy mestskej hromadnej dopravy č. 90, 91, 191 a 801 (medzištátna linka do maďarskej Rajky) a nočná linka N91. Okrem MHD sú Rusovce obsluhované aj prímestskými autobusmi prevádzkovanými SAD Dunajská Streda (20.10.2015, <http://www.sadds.sk/files/201413.pdf>).

Mestská hromadná doprava je vedená po nasledovných komunikáciách, pričom návrh predpokladá vytváranie všetkých zastávok umiestnených v zastávkových zálivoch mimo jazdných pruhov s príslušným vybavením pre cestujúcu verejnosť v zmysle aktuálnych štandardov súvisiacich s vybavením zastávok uplatňovaných v rámci integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji:

- Rusovská – autobusová linka so obojstrannými zastávkami výnimočne umiestnenými v zastávkových zálivoch,
- Balkánska – autobusová linka so obojstrannými zastávkami výnimočne umiestnenými v zastávkových zálivoch (UPN Z PZ, 2016).

Železničná doprava

V riešenom území sa nachádzajú zariadenia železničnej dopravy, ktorá je v súčasnosti vo veľkom útlme V dotknutom území je vedená trať 132 Bratislava - Rusovce – Rajka, ktorá má nasledujúce stanice:

Bratislava – N. Mesto
Bratislava ÚNS
Bratislava – Petržalka
Rusovce

Trať je jednokoľajná elektrifikovaná s priamym prepojením na Maďarsko a Rakúsko. V úseku Bratislava – Nové Mesto – Bratislava – Petržalka je trať dvojkolajná. Trať slúži výhradne na prepojenie nákladnej dopravy, osobná doprava je pozastavená. Vo výhľade sa predpokladá zdvojkolajnenie trate v úseku BA – Petržalka – Rajka (MAV), pričom umiestnenie druhej koľaje je plánované západne od jestvujúcej dráhy. Navrhované objekty a stavby musia byť umiestnené v takej vzdialenosti od železničnej trate, aby boli za hranicou najvyššej prípustnej hodnoty hladiny hluku. V prípade bližšieho umiestnenia stavieb musia byť navrhnuté a realizované dôkladné protihlukové opatrenia v investícii dotknutých stavieb. Stavby v ochrannom pásme dráhy podliehajú ustanoveniam zákona č.513/2009 Z.z. o dráhach V prípade riešenia železničných priecestí (v etape pred vybudovaním podjazdov) je nutné ich navrhovať a realizovať v zmysle STN 73 6380 Železničné priecestia a priechody a do doby výstavby cestného podjazdu umiestňovať len nízko rastúcu parkovú zeleň. Križovanie inžinierskych sietí je nutné riešiť mimo polohy priecestí (UPN - Z PZ, 2016).

Cyklistická doprava



Cyklistická doprava má v riešenom území potenciál plniť jednak funkciu lokálnej alternatívnej dopravy, ako aj z hľadiska rekreácie (cykloturistika, poznávacia turistika). Vymedzené cyklistické chodníky sú na území m.č. vybudované.

Cyklistické prepojenie kittsee –petržalka –rusovce

V rámci projektu Servus Pontis (3 km nových cyklotrás, 20 km vyznačených), 10 orientačno-turistických tabúl, oddychové miesta a altánky, drobná architektúra, cykloturistické značky (projekt podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja), na projekte sa zúčastňujú: Rusovce, Petržalka, Jarovce a Čunovo a sedem rakúskych obcí Deutsch Jahrndorf, Edelstal, Gattendorf, Kittsee, Nickelsdorf, Pama a Zurndorf.

Eurovelo 06

MČ Bratislava – Rusovce nadväzuje projektom Eurovelo 6 a prepojením slovenských a maďarských cyklotrás na projekt Servus Pontis, ktorého cieľom bolo prepojenie slovensko-rakúskych cyklotrás, a to z Rusoviec do Kittsee cez Petržalku (UPN - Z PZ, 2016).

Chodníky a pešie plochy

Pešia doprava v m.č. je riešená chodníkmi pozdĺž väčšiny miestnych komunikácií. Chodníky sú dostatočne široké, ale pri križaní s komunikáciami na nich sú čiastočne vybudované bezbariérové úpravy. Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu m.č. – miestny úrad, pokračujúc smerom k susedným Jarovciam, Čunovu, prípadne cieľom v prírode za mestskou časťou smerom k Dunaju. Tam už po existujúcich poľných cestách pokračujú cyklotrasy ako obojsmerné.

Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu mestskej časti.

Statická doprava, parkovanie a odstavovanie vozidiel

Na území m.č. sú vybudované odstavné plochy v centre m.č. pred budovami Miestneho úradu a námestí a pred kultúrnym domom. Pred obchodnými jednotkami je k dispozícii dostatok parkovacích miest a rovnako aj pred športovou infraštruktúrou. Tieto plochy súčasne slúžia aj pre peší pohyb, čo vyplýva z relatívne nízkej hustoty premávky motorových vozidiel. Odstavovanie motorových vozidiel sa uskutočňuje na okrajoch miestnych komunikácií a na spevnených viacúčelových plochách, najmä pred niektorými objektmi občianskej vybavenosti. Ďalšie odstavné plochy sú na súkromných pozemkoch pred rodinnými domami.

Návrh UPN predpokladá vytvorenie nových parkovísk pre potreby areálu kaštieľa a archeologického parku, ktoré je umiestnené na severnej časti intravilánu Rusoviec, v dotyku s riešenou zónou. Toto parkovisko je umiestnené mimo riešené územie zóny a je jestvujúcou miestnou komunikáciou priamo prístupné z prieťahu cesty I/2. Na tomto parkovisku je nutné umiestniť parkovanie autobusov v počte min 1 – 2 autobusové státie. Podrobné riešenie tohto parkoviska bude spracované v územnom pláne zóny Rusovce sever a v nasledujúcej projektovej dokumentácii. Na centrálnych parkoviskách bude potrebné realizovať opatrenia na zvýšenie obrátkovosti parkovania s cieľom obmedzenia dlhodobého parkovania. V obytnej zástavbe sa predpokladá odstavovanie osobných vozidiel v rámci každej samostatnej parcely v rámci zástavby rodinnými domami. Výstavba rodinnými domami je stabilizovaná a v prípade nových obytných zón je riešené parkovanie v rámci vlastných parciel v zmysle požiadaviek STN 736110.

Celkové bilancie statickej dopravy, ktoré vyjadrujú porovnanie súčasnej potreby parkovacích miest a navrhovanej potreby parkovacích miest v delení na odstavné miesta pre bývanie a parkoviská pre vybavenosť podľa jednotlivých priestorových celkov. V súčasnosti je potreba parkovacích a odstavných miest podľa urbanistických funkcií vo vyjadrení pre celú riešenú zónu nasledovná (UPN - Z PZ, 2016).



Bývanie	2 514 miest
o z toho v rodinných domoch	1 872 miest
▣ Verejne prístupné parkoviská	642 miest

V návrhu, pre novo umiestnené aktivity je potreba parkovacích a odstavných miest podľa urbanistických funkcií vo vyjadrení pre celú riešenú zónu nasledovná:

Bývanie	848 miest
z toho v rodinných domoch	437 miest
Verejne prístupné parkoviská	411 miest

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Priemysel, energetika, doprava (E75) mali a majú okrem hospodárskeho významu značne negatívny vplyv na krajinnoprirodné prostredie na území mestskej časti Bratislava - Rusovce a jeho blízke okolie. Oblasť charakterizuje značná pestrosť prírodných hodnôt, ale aj rôznorodé spôsoby jeho hospodárskeho využitia. Prítomnosť NATURA 2000 a potreba zvýšenej ochrany územia ovplyvňuje zákonite aj spoločensko-hospodársku činnosť v mestskej časti, ktorá sa prejavuje hlavne v možnosti zakladania len ekologicky nezávadných prevádzok a obmedzených možnostiach hospodárskeho využívania okolitých lesných porastov, vodných tokov a okolitej pôdy. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (v znení č. r1/c48/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 205/2004 Z. z., 364/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 24/2006 Z. z., 359/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 515/2008 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 408/2011 Z. z., 180/2013 Z. z., 207/2013 Z. z., 311/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 198/2014 Z. z., 314/2014 Z. z., 324/2014 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 240/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 310/2018 Z. z., 150/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 74/2020 Z. z.) legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody a krajiny

Do katastrálneho územia mestskej časti zasahuje lokalita NATURA 2000

Jedným z najdôležitejších objektov ochrany sú územia zahrnuté pod sústavu NATURA 2000. Okrem toho, že definujú predmet ochrany životného prostredia zároveň **STANOVUJÚ AJ LIMITY ROZVOJA PREDMETNÉHO ÚZEMIA**. Zákon 543/2020 z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, definuje **dve** úrovne územnej ochrany prírody, ktoré sa **vzájomne prekrývajú**.

1. Národná sieť chránených území so svojou historickou súvislosťou.
2. NATURA 2000, ktorá vyplynula z nášho vstupu do Európskej únie.

Cieľ vytvorenia sústavy:

- zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné pre celú EÚ
- zabezpečenie ochrany najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov
- zabezpečenie zachovania biologickej diverzity (rozmanitosti)
- zabezpečenie priaznivého stavu populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov (čo nevylučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú)

Základom pre vytvorenie sústavy sú **dve právne normy EÚ**, ktoré predstavujú doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete.

1. smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako **smernica o vtákoch** – Birds Directive)



2. smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako **smernica o biotopoch** – Habitats Directive).

Zoznamy vybraných druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov, ktoré sú významné pre Európsku úniu, tvoria prílohy uvedených smerníc. Na základe týchto smerníc, tvoria sústavu NATURA 2000 **dva typy území, z ktorých na území mestskej časti Bratislava - Rusovce sa nachádza:**

Územia európskeho významu (ÚEV) – osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) – vyhlasované na základe smernice o biotopoch (v národnej legislatíve je po vyhlásení územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území).

Chránené vtáčie územie osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;

Výber území NATURA 2000 je vykonávaný na základe vedeckých podkladov (komplexných údajov o rozšírení a stave populácií jednotlivých rastlinných a živočíšnych druhov, údajov o rozlohe a zachovalosti biotopov). Výsledná sústava potom zahŕňa najhodnotnejšie územia bez ohľadu na vlastnícke vzťahy či súčasné hospodárske využívanie. **Na území mestskej časti Bratislava - Rusovce sú alokované územia európskeho významu zaradeného do NATURA 2000.**

Názov	Dunajské luhy
Kód územia	SKCHVU007
Kraj	Bratislavský
Správca územia	CHKO Dunajské luhy

Navrhované manažmentové opatrenia

Simulácia inundačných procesov, Umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod., Revitalizácia starých záŕaží (napríklad opustené ťažbové priestory, odkaliská, haldy, výsypky, odvaly, skládky), Stráženie (napríklad. hniezd dravcov), Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu, Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Zabezpečenie vhodných bytových podmienok bioty, Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín, Revitalizácia tokov, obnova prírodných kanálov, mŕtvych ramien za účelom zavodnenia mokraďových biotopov, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Opatrenia na udržanie primeraného vodného režimu (vyskej hladiny podzemnej vody), Kombinovaná pastva (napr. oviec a dobytku so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrpákáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín, Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Zvyšovanie rubnej doby, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylin a vyhrabávanie stariny, Obnova zdroja potravy (zarybňovanie)

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Diaľnice, Výkon rybárskeho práva - lov rýb, Vypaľovanie stariny, Jazda na vodných skútroch a motorových člnoch, Manipulácia s vodnou hladinou, Umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúziacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela, Budovanie a vyznačenie turistických chodníkov, náučných chodníkov, bežeckých trás, lyžiarskych trás alebo cyklotrás, Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov, Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky, Výrub krov, nad 500 m², Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice, Nekryté parkoviská a odstavné plochy, Účelové komunikácie, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky), Výrub stromov, nad 80 stromov, Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Budovanie a vyznačenie mototrasy - do 200 m, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých - do 200 m, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m, Diaľnice - do 200 m (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU007>).

Zakázané činnosti v celom CHVÚ:

- výrub alebo vykonávanie akýchkoľvek zásahov do drevín rastúcich mimo lesa od 1. marca do 15. augusta okrem odstraňovania následkov havárií alebo porúch na elektrickom vedení alebo vykonávania povinností osobitného predpisu,
- zmena druhu pozemku z existujúceho trvalého trávneho porastu na iný druh poľnohospodárskeho pozemku,
- zmena druhu pozemku z ostatnej zatravnenej plochy na iný druh poľnohospodárskeho pozemku, okrem zmeny na trvalý trávny porast.



- vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda orliaka morského, haje tmavej alebo bociana čierneho, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov alebo ostatných zatravnených plôch, okrem existujúcich poličiek pre zver,
- rozorávanie zamokrených terénnych depresii, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia.

Zakázané činnosti v častiach CHVÚ uvedených v prílohe č. 3:

- táborenie, stanovanie, bivačovanie alebo zakladanie ohňa,
- lov pernatej zveri,
- športový rybolov z plavidiel, smerovníkov alebo umelo vybudovaných úkrytov od 16. októbra do 31. mája,
- umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, rybárske mólo, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu alebo osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce,
- organizovanie verejných telovýchovných, športových alebo turistických podujatí, ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí,
- vjazd, státie alebo plavba s vodným skútom, športovým alebo rekreačným motorovým člnom alebo iným športovým alebo rekreačným motorovým plavidlom alebo plávajúcim zariadením mimo plavebnej dráhy, okrem vykonávania činností súvisiacich s obhospodarovaním pozemku jeho vlastníkom (správcom, nájomcom) alebo činností vykonávaných v súvislosti so zabezpečovaním správy, prevádzky alebo údržby vodných tokov alebo vodných stavieb alebo činností rybárskej stráže alebo rybárskeho hospodára.

Zakázané činnosti v častiach CHVÚ uvedených v prílohe č. 4:

- vykonávanie činnosti uvedenej v odseku 3 písm. a), d), e) alebo f),
- lov zveri alebo rýb,
- vstupovanie na ostrovy od 1. marca do 15. augusta, okrem vykonávania činností súvisiacich s obhospodarovaním pozemku jeho vlastníkom (správcom, nájomcom) alebo okrem činností vykonávaných rybárskou strážou alebo rybárskym hospodárom.

Zakázané činnosti v časti CHVÚ uvedenej v prílohe č. 5:

- vykonávanie činnosti uvedenej v odseku 3 písm. a), b), d), e) alebo f) (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU007>).

Názov	Sysľovské polia
Kód územia	SKCHVU029
Kraj	Bratislavský
Správca územia	RSOPK Bratislava
Platnosť k	1.4.2012
Katastrálne územia	Rusovce Čunovo Jarovce

Navrhované manažmentové opatrenia

Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Usmernenie návštevnosti územia, Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Skladovacie plochy všetky, Čerpacie stanice, Priemyselné budovy a sklady, Autoservisy, Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Oplotovanie pozemkov okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, Výrub stromov, nad 80 stromov, Likvidácia jedno alebo viacradových stromoradií, nad 100 m dĺžky, Umiestnenie, výsadba a zloženie pôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, nad 0,5 ha, Umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je prenosný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu, Budovy pre veľkoobchod, Likvidácia vetrolamov, protieróznych pásov, bez limitu, Bytové domy, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Diaľkové rozvody elektriny, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Závlahové sústavy, Diaľnice, Golfové ihriská, Športové areály, Hotely a motely, Nekryté športové ihriská, Umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia, Cesty I. až III. triedy, Nekryté parkoviská a odstavné plochy, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Účelové komunikácie, Melioračné sústavy, Ťažba ostatných nerastov, Skládky odpadu, Budovanie a vyznačenie mototrás, Veterné elektrárne, Budovanie a vyznačenie turistických chodníkov, náučných chodníkov, bežeckých trás, lyžiarskych trás alebo cyklotrás, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých stavieb, Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy, Zábavné parky, Ťažobné a geotermálne vrty, Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy), Oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, Zriadiť poľovnícke zariadenie - posed, soľník, krmelec, senník, Organizovanie spoločných poľovačiek, Kempingy, Výkon poľovného práva - zber vajec pernatej zveri, Výkon poľovného práva - chov zveri, Výkon poľovného práva - lov zveri, Rodinné domy

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažba pieskov - do 100 m, Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné - do 50 m, Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale - do 50 m, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých - do 200 m, Budovanie a vyznačenie mototrasy - do 200 m, Automobilové a motocyklové dráhy - do



200 m, Skládka odpadu - do 500 m, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m, Ťažba ostatných nerastov - do 100 m, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Dialnice - do 200 m (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU029>).

Zakázané činnosti v celom CHVÚ:

- odstraňovanie a poškodzovanie hniezdnych stromov sokola červenonohého, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- vykonávanie akejkoľvek hospodárskej činnosti v okruhu 150 metrov od hniezda dropa fúzatého, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- vjazd a státie s motorovým vozidlom alebo snežným skútom okrem činností vykonávaných v súvislosti s obhospodarovaním pozemku vlastníkom, správcom alebo nájomcom,
- pohyb mimo vyznačeného turistického chodníka, náučného chodníka alebo cyklotrasy okrem činností vykonávaných v súvislosti s obhospodarovaním pozemku vlastníkom, správcom alebo nájomcom,
- použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely,
- voľné pustenie psa vrátane poľovného od 1. januára do 30. júna okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitného predpisu,
- umiestnenie stavby,
- aplikovanie pesticídov na dreviny rastúce mimo lesa,
- lov pomocou sokoliarskych dravcov a sov a ich výcvik,
- let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia,
- aplikovanie herbicídov od 15. apríla do 30. júna,
- aplikovanie rodenticídov,
- vstupovanie osôb a strojov na trvalé trávne porasty a polia s kultúrou ozimnej pšenice od 20. apríla do 31. mája,
- oplocovanie pozemku,
- púšťanie modelov technických zariadení, najmä modelov lietadiel, a používanie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenia a reprodukovaná hudba.

Zakázané činnosti v časti CHVÚ uvedenej v prílohe č. 2:

- lov všetkých druhov divých husí a kačíc a umiestnenie poľovného zariadenia.

Zakázané činnosti v časti CHVÚ uvedenej v prílohe č. 3:

- lov zveri od 1. januára do 30. júna okrem lovu predátorov podľa programu starostlivosti o chránené vtáčie územie (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU029>).

Názov:	Ostrovne lúčky
Kód územia:	SKUEV0269
Kraj:	BRATISLAVSKÝ KRAJ
Rozloha:	627,58 ha
Správca územia:	CHKO Dunajské luhy
Katastrálne územia:	Čunovo Rusovce

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podlaží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae), 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

plocháč červený *Cucujus cinnaberinus*, hlaváč bielooplutvý *Cottus gobio*, kunka červenobruchá *Bombina bombina*, roháč obyčajný *Lucanus cervus*, netopier obyčajný *Myotis myotis*, fuzáč veľký *Cerambyx cerdo*, lopatka dúhová *Rhedeus sericeus amarus*, kolok vretenovitý *Zingel streber*, hrúz Kesslerov *Gobio kessleri*, vážka *Leucorrhinia pectoralis*, hrebenačka vysoká *Gymnocephalus baloni*, hrúz bielooplutvý *Gobio albipinnatus*, mlok dunajský *Triturus dobrogicus*, bobor vodný *Castor fiber*

Navrhované manažmentové opatrenia

Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín, Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Odstraňovanie invázných druhov rastlín, Odstraňovanie zámerne vysadených drevín, Usmerňovanie návštevnosti územia



Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky), Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky), Oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, Let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia, Jazda na vodných skútroch a motorových člnoch, Hospodársky odber vody, Cesty I. až III. triedy, Účelové komunikácie, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Diaľkové rozvody elektriny, Miestne rozvody elektriny (okrem domových prípojk), Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Nekryté športové ihriská, Športové areály, Kryté budovy pre šport, Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy, Golfové ihriská, Budovanie a vyznačenie turistických chodníkov, náučných chodníkov, bežeckých trás, lyžiarskych trás alebo cyklotrás, Budovanie a vyznačenie mototrás, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroje, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých stavieb, Umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je prenosný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu, Zábavné parky, Parky (prímestské, rekreačné a pod.), Bytové domy, Rodinné domy, Hotely a motely, Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok, Všetky penzióny a chaty, Kempingy, Administratívne, správne budovy súvisiace s obhospodávaním pozemkov (napr. lesnícke a pod.), Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodávaním pozemkov, Budovy pre veľkoobchod, Budovy pre maloobchod a drobné služby

Oplocovanie pozemkov okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu, Skladovacie plochy všetky, Priemyselné nádrže a silá, Priemyselné budovy a sklady, Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest, Hangáre a depá, Čerpacie stanice, Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu, Likvidácia vetrolamov, protieróznych pásov, bez limitu, Likvidácia remízok, nad 100 m², Likvidácia jedno alebo viacradových stromoradií, nad 100 m dĺžky, Výrub drevín pri cestných komunikáciách, nad 300 m dĺžky, Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky, Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky, Výrub drevín brehových porastov (žiadateľ nie je správcom vodného toku), nad 50 m dĺžky.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, inváznych a expanzívnych, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny ostatných kategórií, Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky), Farmy na chov zvierat - zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat), Ťažba pieskov, Diaľnice, Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzi, Umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúziacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela, Malé vodné elektrárne, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroje, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých, Budovanie a vyznačenie mototrasy, Automobilové a motocyklové dráhy (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0269>).

	
Názov:	Bratislavské luhy
Kód územia:	SKUEV1064
Kraj:	BRATISLAVSKÝ KRAJ
Rozloha:	41,78 ha
Správca územia:	RCOPK Bratislava
Katastrálne územia:	Petržalka Jarovce Rusovce

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou vzäzu Ranunculion fluitantis a Callitriche-Batrachion, 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

boleň dravý *Aspius aspius*, bobor vodný *Castor fiber*, hrebenačka vysoká *Gymnocephalus baloni*, lopatka dúhová *Rhodeus sericeus amarus* (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV1064>).

Ramsarský dohovor

Slovenská republika je od 1. 1. 1993 riadnou zmluvnou stranou Ramsarskej konvencie. Slovensko sa pristúpením k tejto konvencii zaviazalo zachovávať a chrániť mokrade, ako regulátory vodných režimov a biotopy podporujúce



charakteristickú flóru a faunu. Do územia MČ Rusovce zasahuje svojou severnou časťou mokraď Dunajské luhy, pričom s vyčleneným územím na zonálnej úrovni tvorí jeho hranicu pozdĺž Rusovského ramena. Celková rozloha územia zaradeného do medzinárodného Zoznamu je 14 335,42 ha, z toho na území MČ Rusovce cca 298 ha. V rámci územia sa nachádzajú viaceré vodné plochy (tok Dunaja s jeho ramenami). Vo vegetácii prevládajú lužné lesy s výskytom príslušných rastlinných a živočíšnych druhov (UPN Z PZ, 2016).

Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability je navzájom poprepájaná štruktúra a jeho kostru tvoria biocentrá a biokoridory. Do riešeného územia zasahuje biocentrum nadregionálneho významu Bratislavské luhy. Biocentrum bolo vyčlenené v hraniciach areálu rozšírenia lesných porastov v okolí toku rieky Dunaj. S riešeným územím na zonálnej úrovni tvorí jeho hranicu pozdĺž Rusovského kanála. Tvorené je komplexmi zachovalých lužných lesov (mimo MČ Rusovce na oboch brehoch Dunaja) a je súčasťou medzinárodne významnej mokrade „Dunajské luhy“. Biocentrum Bratislavské luhy je prepojené s ďalšími prvkami ÚSES provincionálnym biokoridorom Dunaj. Najväčšie zastúpenie majú vodné a mokradné spoločenstvá, lužné lesy a spoločenstvá trvalých trávnych porastov. Biokoridor je tvorený menšími biocentrami. V blízkosti riešeného územia sa nachádza biocentrum regionálneho významu Rusovce a nadväzujúce biokoridory Rajka – biocentrum Čunovo – biocentrum Rusovce – Jarovce - Bažantnica – Pečniansky les, Bratislavské luhy – biocentrum Rusovce – Neziderské jazero (UPN Z PZ, 2016).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrne – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v mestskej časti. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán mestskej časti. Územný plán mestskej časti je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. M.č. má platnú územnoplánovaciu dokumentáciu v rámci územného plánu hlavného mesta Bratislava. V apríli 2016 schválila MČ územný plán pamiatkovej zóny Bratislava-Rusovce a obstarala územný plán zóny Rusovce – sever.

Zóna Rusovce – sever zahŕňa územie po pravej a ľavej strane štátnej cesty I/2 pri vstupe do Rusoviec smerom od Petržalky s rozlohou cca 29 ha. Územie je v súčasnosti nezastavané a platí na ňom stavebná uzávera, vyhlásená rozhodnutím MČ Bratislava-Rusovce č. UKSP-2361/2011, 12/R-Ba-1 zo dňa 27.25.2012; rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.5.2012. Stavebná uzávera bola vyhlásená na dobu 5-ich rokov.

Podľa územného plánu hl. mesta SR Bratislava 2007 ide o rozvojové územie, určené na málopodlažnú zástavbu obytného územia, na zmiešané územie bývania a občianskej vybavenosti, občianskej vybavenosti celomestského a nadmestského významu a na šport.

Hlavným cieľom územného plánu zóny Rusovce - sever je podľa zadania spresnenie koncepcie funkčného využitia a priestorového usporiadania územia pre potreby bývania v rodinných domoch, so zastúpením nevyhnutnej občianskej vybavenosti, športu a rekreácie. Na podklade zhodnotenia územno-technických, hospodárskych, majetkových a sociálnych predpokladov a vyhodnotenia limitov územia bude potrebné:

- analyzovať nové známe rozvojové zámery a ich dopad na riešené územie, jeho využitie a organizáciu
- vyriešiť koncepciu a prehĺbiť riešenie funkčného využitia a priestorového usporiadania územia, s vytvorením územných predpokladov pre zástavbu územia
- overiť a spodrobiť koncepciu dopravného a technického vybavenia územia
- stanoviť zásady a regulatívy hmotovo-priestorového usporiadania stavieb, umiestňovania stavieb a zelene v jednotlivých súboroch a blokoch, zásady a regulatívy nevyhnutnej vybavenosti stavieb, dopravného vybavenia a technického vybavenia územia.

Mestská časť Bratislava-Rusovce obstaráva územný plán zóny Bratislava-Rusovce od roku 2011; v roku 2015 poskytlo dotáciu na jeho obstaranie Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR vo výške 18 403,20 €.

Zadanie ÚPz schválilo miestne zastupiteľstvo uznesením MZ č. 148 zo dňa 26.1.2012.



Návrh ÚPz bol zverejnený v čase od 17.6.2015 do 17.7.2015; vyjadrovali sa k nemu orgány verejnej správy, zainteresované inštitúcie, vlastníci i široká verejnosť (20.8.2023, <https://www.bratislava-rusovce.sk/up-rusovce-sever>).

V apríli 2016 bol na zasadnutí miestneho zastupiteľstva schválený územný **plán pamiatkovej zóny Rusovce**. Hlavným dôvodom na obstaranie ÚP bol zámer Slovenskej republiky zapísať na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO rímsky vojenský kastel Gerulata, pochádzajúci z 1. až 4. storočia n. l.

Gerulata bola súčasťou veľmi premysleného hraničného systému Rímskej ríše (Limes Romanus), ktorý spolu dosiahol dĺžku viac ako 5 000 km a prechádzal tromi kontinentmi: Európou, Áziou a Afrikou.

Hlavným cieľom územného plánu bolo získanie účinného nástroja na reguláciu možných rozvojových aktivít na území MČ tak, aby bolo možné zabezpečiť ochranu, zachovanie a prezentáciu rímskeho vojenského kastela Gerulata.

Pamiatková zóna Rusovce má rozlohu cca 358 ha. Vzhľadom na mimoriadnu rozľahlosť pamiatkovej zóny a vzhľadom na veľmi rozmanité funkcie v jej rámci bolo územie pri spracúvaní ÚPz rozčlenené na šesť priestorových celkov. Štyri z nich sú zastavané bežnou zástavbou, jeden celok tvorí Rusovský park s kaštieľom a jeden celok (najväčší) je tvorený prírodným prostredím. Mestská časť Bratislava-Rusovce obstarávala územný plán pamiatkovej zóny Bratislava-Rusovce od roku 2012. Celková hodnota dosiahla sumu 45 160.- €, pričom dotáciu na jeho obstaranie poskytlo Ministerstvo kultúry SR v roku 2012 vo výške 20 000.- € a v roku 2014 vo výške 15 000.- € a hlavné mesto SR Bratislava v roku 2013 vo výške 6 000.- €.

ÚPz sa spracúval v dvoch stupňoch, t. j. ako koncept a ako návrh ÚPz.

Zadanie ÚPz bolo schválené uzn. MZ č. 352 z 19. júna 2013.

Koncept ÚPz bol zverejnený v čase od 16. 9. 2013 do 16. 10. 2013; vyjadrovali sa k nemu orgány verejnej správy, zainteresované inštitúcie, vlastníci i široká verejnosť.

Po spracovaní a prerokovaní pripomienok ku konceptu bola spracovaný návrh ÚPz, ktorý bol zverejnený v čase od 15. 8. 2014 do 16. 9. 2014. K návrhu ÚPz sa takisto vyjadrovali orgány verejnej správy, zainteresované inštitúcie, vlastníci i široká verejnosť.

Stanovisko odboru výstavby a bytovej politiky Okresného úradu Bratislava podľa § 25 stavebného zákona, ktoré je podmienkou schválenia ÚPz v miestnom zastupiteľstve, bolo vydané dňa 30.3.2016 pod č. OU-BA-OVBP1-2016/1223-HOM.

Miestne zastupiteľstvo schválilo územný plán pamiatkovej zóny Rusovce uznesením č. 160 zo dňa 7. apríla 2016 (20.8.2023, <https://www.bratislava-rusovce.sk/up-rusovce-sever>).

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v UMR pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov ((v znení č. 245/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 541/2004 Z. z., 572/2004 Z. z., 572/2004 Z. z., 572/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 725/2004 Z. z., 230/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 532/2005 Z. z., 571/2005 Z. z., 203/2007 Z. z., 529/2007 Z. z., 515/2008 Z. z., 286/2009 Z. z., 137/2010 Z. z.). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb, ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Nasledujúca tabuľka prezentuje emisie základných znečisťujúcich látok v tonách na 1 km v dotknutom okrese Bratislava 5.

Produkcia v t na km2 podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bratislava 1 - 5											
Tuhé emisie	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	1,6
Oxid siričitý	25,2	27,9	20,2	8,8	5,6	6,2	6,1	8,2	9,6	9,1	8,8
Oxid dusíka	10,9	10,8	9,7	8,5	7,4	5,9	6,5	7,7	7,9	8,1	10,4
Oxid uhoľnatý	1,9	1,8	1,9	1,7	1,8	1,8	2,1	2	2,3	2,1	6
SK											
Tuhé emisie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6
Oxid siričitý	1,2	1,3	1,3	1,1	1	0,9	1,3	0,5	0,5	0,4	0,3



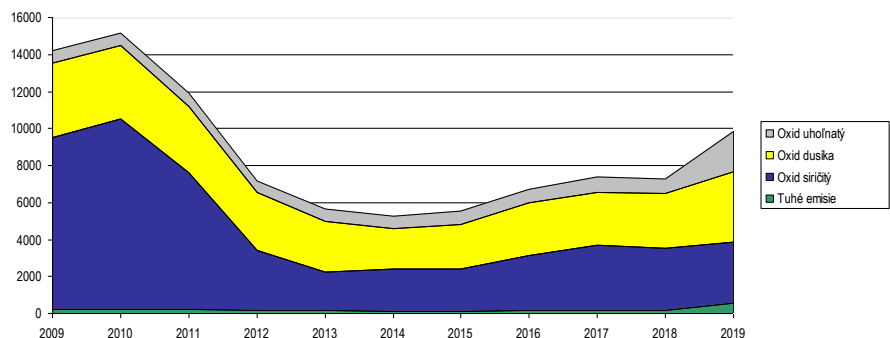
Oxid dusíka	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	1,2
Oxid uhoľnatý	2,3	2,6	2,9	2,8	2,8	3,1	3,1	3,1	3,1	2,9	5,7

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj emisií základných znečisťujúcich látok na území od roku 2009 do roku 2019.

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Bratislava 1-5	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	246,7	243,2	219,6	190,6	190,9	136,8	137,1	152,1	162,0	174,6	587,4
Oxid siričitý	9255,3	10265,0	7412,4	3229,2	2065,2	2276,6	2256,4	3001,1	3517,0	3338,4	3247,5
Oxid dusíka	4013,1	3979,8	3580,8	3114,1	2736,4	2177,9	2395,0	2814,7	2890,5	2971,1	3836,5
Oxid uhoľnatý	688,1	669,3	714,8	620,0	649,6	664,5	773,9	719,3	838,4	788,3	2195,2

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023



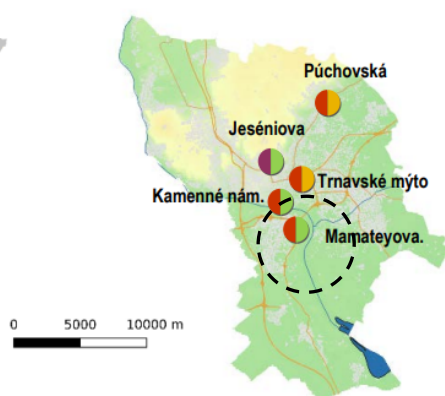
Obrázok: Vývoj základných znečisťujúcich látok v okrese Bratislava 1-5 od 2009 do roku 2019

Zdroj: DataCubes, 2023

Kvalitu ovzdušia pre mestská časť Bratislava - Rusovce sleduje monitorovacia stanica Bratislava, Mamateyova. Celkovo v Bratislavskom kraji sa sleduje kvalita ovzdušia na 5 monitorovacích staniciach. K dopravnej stanici na Trnavskom mýte, ktorá patrí k lokalitám s najvyššou intenzitou dopravy a zároveň najvyššou koncentráciou chodcov v meste, od roku 2021 pribudla monitorovacia stanica v Rači na Púchovskej ulici. Sídľiskovú zástavbu reprezentuje stanica NMSKO v Petržalke na **Mamateyovej ulici**, ďalšie monitorovacie stanice sa nachádzajú v rezidenčnej štvrti na Jeséniovej ulici na Kolibe (monitoruje pozadové hodnoty znečistenia v predmestskej oblasti) a priamo v centre mesta na Kamennom námestí (monitoruje mestské pozadie).



Aglomerácia Bratislava								Merací program									
								Kontinuálne								Manuálne	
Okres	Kód Eol	Názov stanice	Typ		Zemepisná		Nadmorská výška [m]	PM ₁₀	PM _{2,5}	NO, NO ₂	SO ₂	O ₃	CO	Benzén	Hg	As, Cd, Ni, Pb	BaP
			oblasti	stanice	dĺžka	Šírka											
Bratislava I	SK0004A	Bratislava, Kamenné nám.	U	B	17°06'49"	48°08'41"	139										
Bratislava III	SK0002A	Bratislava, Trnavské mýto	U	T	17°07'44"	48°09'30"	136										
Bratislava III	SK0048A	Bratislava, Jeséniova	S	B	17°06'22"	48°10'05"	287										
Bratislava V	SK0001A	Bratislava, Mamateyova	U	B	17°07'31"	48°07'29"	138										
Bratislava III	SK0061A	Bratislava, Púchovská	U	T	17°09'29"	48°12'41"	145										
Spolu								5	5	4	3	2	2	2	0	1	3



Typ oblasti:
U – mestská
S – predmestská
R – vidiecka (regionálna)

Typ stanice:
B – požadová
T – dopravná
I – priemyselná

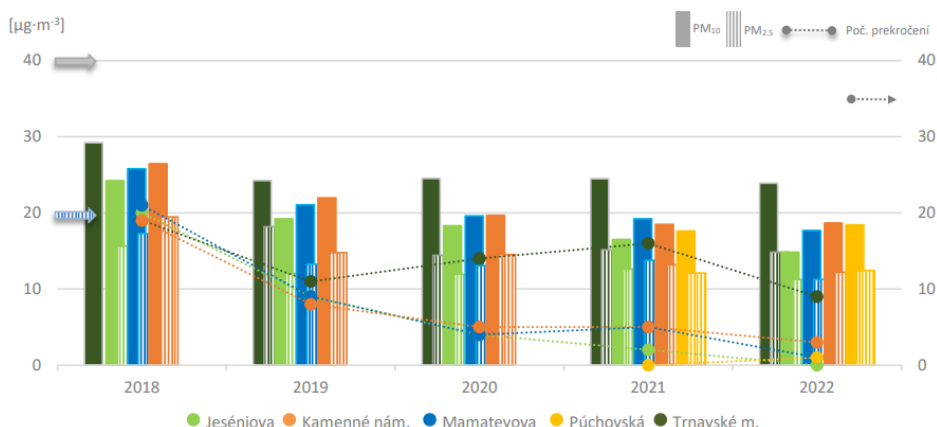
Obrázok: Monitorovacie stanice BA kraj

Zdroj: 15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocnky/2022_Priloha_BA_v1.pdf

Na predmestskej požadovej monitorovacej stanici Bratislava, Jeséniova sa okrem monitoringu kvality ovzdušia analyzuje aj kvalita zrážok (15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocnky/2022_Priloha_BA_v1.pdf).

Tuhé častice

Obrázok zobrazuje priemerné ročné koncentrácie PM₁₀, PM_{2,5} a počet dní s priemernou dennou koncentráciou PM₁₀ nad 50 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ podľa výsledkov meraní na monitorovacích staniciach v aglomerácii Bratislava v rokoch 2018 – 2022..



Obrázok: Priemerné ročné koncentrácie PM₁₀, PM_{2,5} a počet prekročení dennej limitnej hodnoty PM₁₀

Zdroj: 15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocnky/2022_Priloha_BA_v1.pdf

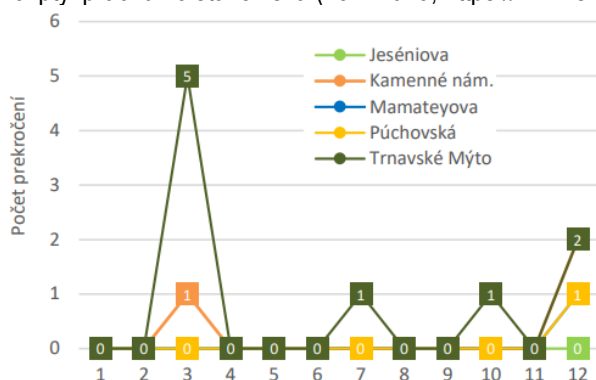
Počet prekročení – zachytáva denné priemerné koncentrácie PM₁₀ vyššie ako 50 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Šípky znázorňujú limitné hodnoty, modrá pruhovaná PM_{2,5} (priemerná ročná koncentrácia $\leq 20 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$); šedá plná PM₁₀ (priemerná ročná koncentrácia $\leq 40 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$); šedá bodkovaná vpravo počet prekročení (priemerná denná



koncentrácia PM₁₀ 50 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ sa nesmie prekročiť viac než 35-krát za kalendárny rok) (15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocnky/2022_Priloha_BA_v1.pdf).

Tuhé častice PM₁₀

Limitná hodnota pre priemernú ročnú koncentráciu PM₁₀ (40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) v aglomerácii Bratislava nebola prekročená na žiadnej monitorovacej stanici. Najvyššia priemerná ročná koncentrácia PM₁₀ 24 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ v Bratislave bola podľa očakávaní zaznamenaná na dopravnej stanici Trnavské Mýto, čo je rovnaká hodnota ako v roku 2021. Treba poznamenať, že v blízkosti stanice po celý rok prebiehali búracie práce budovy Istropolis, ktoré jednoznačne prispeli k navýšeniu koncentrácií PM₁₀. Úroveň znečistenia PM₁₀ v mestských pozadových lokalitách v roku 2022 bola na podobnej úrovni (18 – 19 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Nižšie koncentrácie boli zaznamenané na predmestskej pozadovej stanici Jeséniova, ktorá je situovaná v podhorí Malých Karpát na Kolibe. Limitnú hodnotu pre počet prekročení (35) priemernej dennej koncentrácie PM₁₀ (50 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) nepresiahla žiadna stanica a na všetkých pozadových staniciach by bol splnený aj limit WHO (maximálne 3 – 4 prekročenia 5). Počet denných prekročení bol v porovnaní s rokom 2021 výrazne nižší aj na Trnavskom mýte, kde bolo zaznamenaných 9 prekročení. V roku 2021 ich bolo až 16. Obrázok zachytáva počet prekročení limitnej hodnoty pre priemernú dennú koncentráciu PM₁₀ za jednotlivé mesiace v roku v aglomerácii Bratislava, najviac ich bolo zaznamenaných v marci. Na stanici Bratislava, Jeséniova nebolo za celý rok zaznamenané žiadne prekročenie dennej limitnej hodnoty. Na všetkých bratislavských staniciach bolo celkovo v roku 2022 zaznamenaných 14 prekročení, čo je polovičný počet oproti roku 2021. Jedno prekročenie na Trnavskom mýte sme zaznamenali v júli, čo je pre tento mesiac nezvyčajné. Dôvodom boli pravdepodobne búracie práce v blízkosti stanice spojené s výskytom anticyklóny, čo zapríčinilo nepriaznivé rozptylové pomery pre rozptyl prachu zo staveniska (15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocnky/2022_Priloha_BA_v1.pdf).



Obrázok: Počet prekročení dennej limitnej hodnoty PM₁₀ za jednotlivé mesiace v roku 2022.

Zdroj: 15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocnky/2022_Priloha_ZA_v1.pdf

Tuhé častice PM_{2,5}

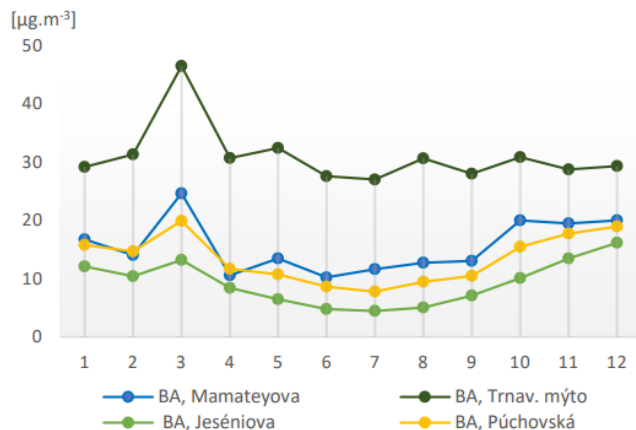
Rovnako ako PM₁₀ aj PM_{2,5} nevykazuje taký výrazný sezónny chod v Bratislave ako iné monitorovacie stanice na Slovensku. Napriek tomu, že Bratislava je región s najlepšou kvalitou ovzdušia na Slovensku, priemerná ročná koncentrácia PM_{2,5} na všetkých monitorovacích staniciach mierne prekračuje hodnotu 10 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a preto ani hlavné mesto nespĺňa revidované zdravotné odporúčania WHO pre jemnú frakciu PM platné od septembra roku 2021 (5 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Bratislava sa v rebríčku európskych miest How clean is the air in my city? (EEA, 2023) na základe hodnôt jemných PM_{2,5} nameraných v ovzduší v dvojročnom období 2021-2022 umiestnila na 244. mieste z 375 posudzovaných miest (15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocnky/2022_Priloha_BA_v1.pdf).

Oxid dusičitý

Monitoring oxidu dusičitého prebieha v aglomerácii Bratislava na štyroch staniciach. Priemerné mesačné hodnoty pre jednotlivé stanice zachytáva nasledujúci obrázok. Hlavným zdrojom emisií NO₂ je cestná doprava. Na dopravnej stanici Trnavské mýto bola v roku 2022 nameraná druhá najvyššia priemerná ročná koncentrácia NO₂ na Slovensku (31 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), čo je dôsledkom vysokej intenzity dopravy v tejto lokalite. Napriek tomu limitná hodnota (40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) nebola prekročená. V ostatných lokalitách Bratislavy je úroveň znečistenia NO₂ na oveľa nižšej úrovni,



čo ilustruje obrázok. Mesačné koncentrácie NO₂ na dopravnej stanici Púchovská sú na nižšej úrovni ako na stanici **Mamateyova**, ktorá je klasifikovaná ako pozadňová. Stanica na Jeséniovej ulici (priemerná ročná koncentrácia NO₂ tu dosiahla 9 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) je jedinou v Bratislave, ktorá splnila – hoci tesne – odporúčania WHO (10 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Tie sú výrazne prísnejšie, ako limitné hodnoty EÚ. (15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2022_Priloza_BA_v1.pdf).

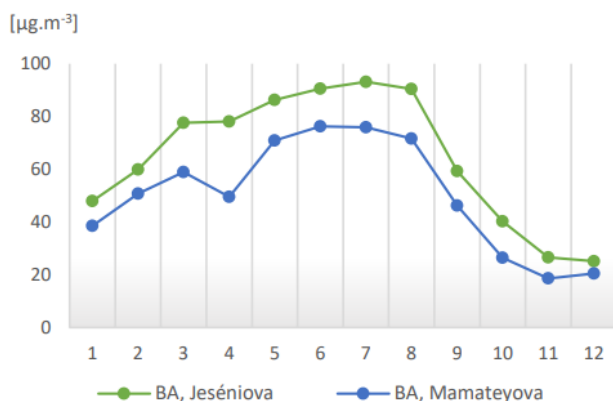


Obrázok: Priemerné mesačné koncentrácie NO

Zdroj: 15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2022_Priloza_BA_v1.pdf

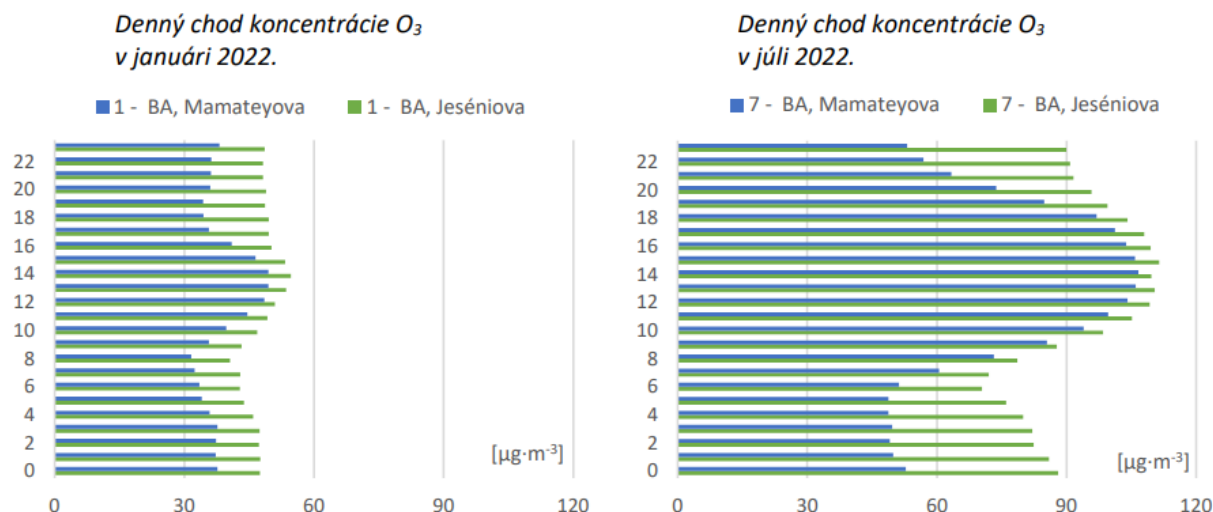
Ozón

Monitoring ozónu prebieha v hlavnom meste na dvoch monitorovacích staniciach, **Mamateyova** a Jeséniova. Druhá z nich sa nachádza vo vyššej nadmorskej výške na Kolibe, na úpätí Malých Karpát. Na tejto stanici sú merané vyššie koncentrácie ako na **Mamateyovej ulici** v Petržalke. Najvyššie koncentrácie prízemného ozónu sa vyskytujú spravidla v teplých mesiacoch s vysokou intenzitou slnečného svitu. Na obrázku je znázornený tzv. denný chod koncentrácie O₃: koncentrácie stúpajú s východom slnka, vrchol dosahujú okolo poludnia a vo večerných hodinách postupne klesajú na minimum, ktoré sa vyskytuje nadržanom. Veľké rozdiely v koncentráciách prízemného ozónu zaznamenávame tiež v teplom a chladnom období. (15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2022_Priloza_BA_v1.pdf).



Obrázok: Priemerné mesačné koncentrácie O₃.

Zdroj: 15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2022_Priloza_BA_v1.pdf



Obrázok: Denný chod koncentrácie O₃.

Zdroj: 15.7.2023, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2022_Priloha_BA_v1.pdf

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB.

V zmysle vyhlášky MZ SR č.549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste I/2, ktorá prechádza cez m.č.. Hluk z automobilovej dopravy zrejme nepresahuje v obytnej zástavbe m.č. Bratislava-Rusovce povolených 50 dB(A).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2016 a vyhláška 371/2015 z 13. novembra 2015, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva mestskej časti na roky 2016 - 2020 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Bratislavského kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Bratislavského kraja 2016 - 2020, ktoré sa budú realizovať mestom, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH mestskej časti Bratislava - Rusovce na roky 2016 – 2020. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania. Štatistické relatívne ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.



Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	424,25	426,36	446,02	463,39	459,42	502,37	516,13	506,64	628,23	620	569,01
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	268,79	278,33	298,05	316,92	297,56	326,23	311,4	234,88	453,7	465,74	399,64
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	153,47	138,32	142,82	144,86	140,83	175,69	203,52	264,11	139,26	127,72	117,79
% zhodnoc. kom. odpadu	63,36	65,28	66,82	68,39	64,77	64,94	60,33	46,36	72,22	75,12	70,23
% zhodn. kom. odp. kompost. (%)	10,16	9,32	9,3	12,71	20,79	28,08	35,41	35,97	46,03	47,62	42,67
% miera skládkovania	35,94	32,01	31,44	31,26	30,65	34,97	30,52	26,73	22,04	20,56	20,61

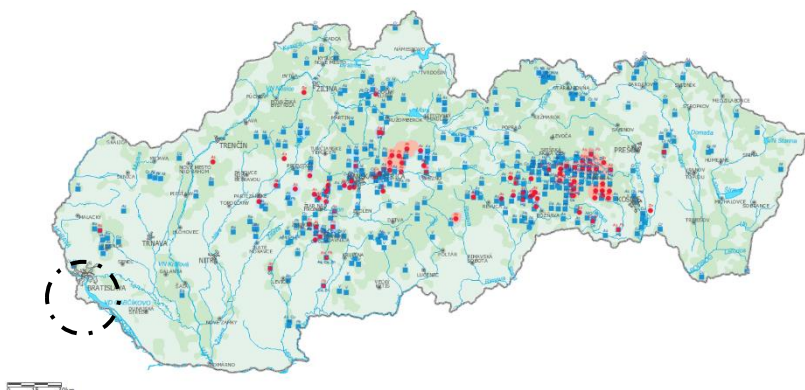
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Pôda

Hodnotené územie v okolí mestskej časti Bratislava - Rusovce tvoria prevažne plochy lesov, lúk a plôch s poľnohospodárskou činnosťou, ako aj so zastavanou plochou a tak sa predpokladá, že pôvodné huminové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej výroby a intenzívnou dopravou. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. Legislatívna ochrana pôd na území je zabezpečená Zákom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 359/2007 Z. z., 219/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 396/2009 Z. z., 39/2013 Z. z. (nepriamo), 57/2013 Z. z., 34/2014 Z. z., 254/2015 Z. z., 177/2018 Z. z., 296/2021 Z. z.). Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú: produkcia biomasy, filtrácia, neutralizácia a premena látok v prírode, udržiavanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode, ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, postup pri zmene druhu pozemku a postup pri odňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel a sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Kontaminácia pôd

Región v okolí mestskej časti Bratislava - Rusovce **nepatrí** spomedzi ostatných regiónov SR ku kontaminovaným regiónom. Nasledujúci obrázok prezentuje región v porovnaní s ostatnými regiónmi Slovenska.

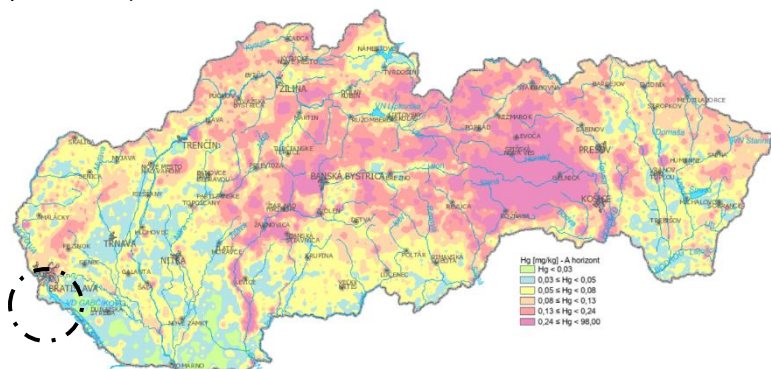


Obrázok: Kontaminácia pôd v okolí M.Č. Bratislava - Rusovce

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>, 2023

Svetová zdravotnícka organizácia identifikovala 10 chemických látok, ktoré vyvolávajú zásadné obavy z hľadiska verejného zdravia, a štyri z nich sú ťažké kovy: kadmium, ortuť, olovo a arzén. Ortuť sa v životnom prostredí vyskytuje prirodzene, vo všeobecnosti však býva bezpečne uchovaná v mineráloch a nepredstavuje žiadne významné riziko. Problém vzniká vplyvom ľudských činností, ktorých výsledkom je veľké množstvo ortuti uvoľnenej do životného prostredia a táto ortuť môže potom voľne cirkulovať tisícky rokov. Obavy vyvoláva hlavne ortuť vo vode a sedimentoch, pretože sa vyskytuje vo vysoko toxicknej forme a môže sa ľahko dostať do zvierat, a takto

prejsť do ľudského potravinového reťazca. (15.10.2021, <https://www.eea.europa.eu/sk/articles/ortut-trvala-hrozba-pre-zivotne>).

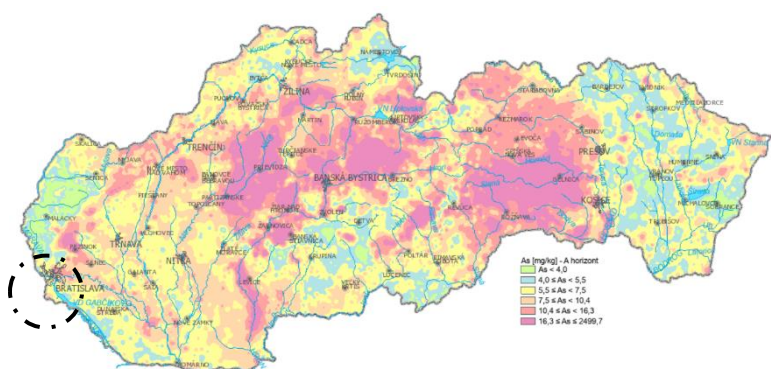


Obrázok: Výskyt Ortuť v pôde - A horizont v okolí M.Č. Bratislava - Rusovce

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>, 2023

Z hľadiska zaťaženia A horizontu je región stredne až silne zaťažený. Okolie **mestskej časti Bratislava - Rusovce** patrí medzi mierne zaťažené oblasti s obsahom Hg < 0,03, severne 0,03 až 0,05 mg / kg pôdy.

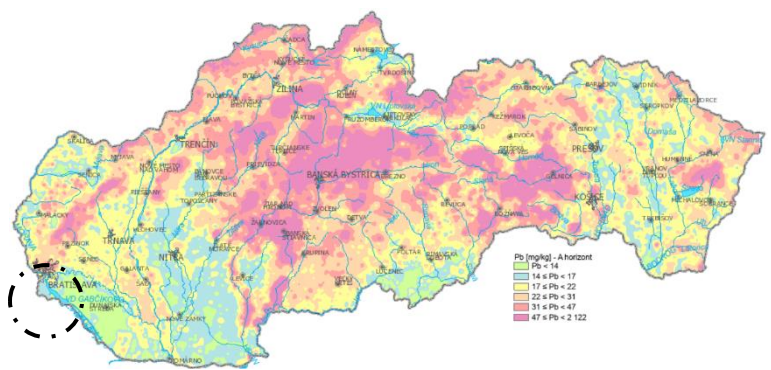
Nasledujúci obrázok prezentuje prítomnosť Arzénu v pôde - A - horizont v okolí M.Č. Bratislava - Rusovce. Väčšina územia spadá do oblasti s obsahom Arzénu do stredne zaťažených pôd od 5,5 do 7,5 mg / kg. Severná časť územia spadá do viac zaťažených oblastí s obsahom od 7,5 do 10,4 a 10,4 až 16,3 mg / kg.



Obrázok: Výskyt Arzénu v pôde - A horizont v okolí M.Č. Bratislava - Rusovce

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>

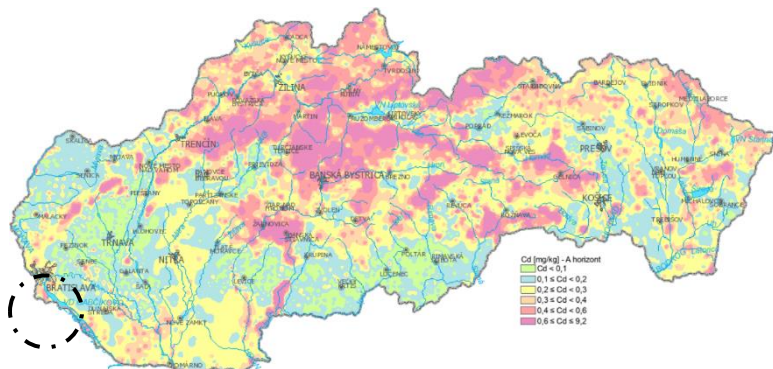
Ďalším dôležitým prvkom, ktorý môže mať negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva je ortuť a olovo. Hlavné centrálné oblasti spadajú do skupiny s nízkym obsahom olova a to Pb < 14 mg / kg pôdy.



Obrázok: Výskyt Olova v pôde - A horizont v okolí M.Č. Bratislava - Rusovce

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>

Podľa monitoringu pôd na území SR možno zhodnotiť, že z hľadiska priestorovej diferenciácie obsahu Pb na území SR a v M. č. Bratislava - Rusovce zreteľne vidieť **prirodzené endogénne geochemické anomálie**, ktoré sa vyskytujú na mnohých miestach. Naproti tomu v severnej a severozápadnej časti SR, kde sa geochemické anomálie nevyskytujú môžeme konštatovať výraznú imisnú záťaž zo susedných krajín (LINKEŠ, et al., 1997). Mierne zaťaženou oblasťou je **územie mestskej časti Bratislava - Rusovce**.



Obrázok: Výskyt Kadmia v pôde - A horizont v okolí M.Č. Bratislava - Rusovce

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>

V prípade Kadmia sú viac zaťažené oblasti alokované zapadne a severne od mestskej časti Bratislava - Rusovce. Územie vykazuje vysoké hodnoty obsahu Kadmia od 0,4 do 9,2 mg / kg. Výskyt Kadmia priamo v mestskej časti Bratislava - Rusovce je na vysokej úrovni.

Erózia pôdy

Erózia pôdy je rozrušovanie (lat. erode = hrýzť) povrchu pevnín vodou, ľadom a vetrom. V závislosti od podmienok sa prejavuje jednotlivo alebo v určitej kombinácii. Znamená odnos pôdnej hmoty (denudácia), jej premiestňovanie do iných polôh (transport) a ukladanie (akumulácia) vo forme nánosov alebo prekryvu (Bedna, 2002).

Pod vodnou eróziou pôdy rozumieme proces odstraňovania pôdy a najvrchnejších vrstiev materskej horniny vodou v kvapalnom skupenstve. Vo všeobecnosti rozlišujeme vodnú eróziu plošnú a líniovú. Ľudské zásahy do prírodného prostredia ovplyvňujú prirodzené erózne procesy. V niektorých prípadoch môžu jej intenzitu znižovať, ale väčšinou ľudská činnosť spôsobuje jej urýchlenie. Najväčšiu intenzitu vodnej erózie môžeme pozorovať práve na miestach, ktoré sú odlesnené, aj napriek tomu, že sú to prevažne nižšie položené územia s menším sklonom reliéfu. Na územiach, ktoré sú pokryté lesmi alebo trvale trávnatými porastmi sú prejavy vodnej erózie slabé až žiadne. Charakter stanovištných podmienok, je však na týchto miestach taký, že v prípade odstránenia týchto porastov by boli ohrozené silnou potenciálnou eróziou. Preto je veľmi dôležité zachovať ich kompaktnosť a uvážene realizovať činnosti spôsobujúce zásah do územia.

Zastúpenie kategórií ohrozenosti vodnou eróziou v okrese Bratislava 5 (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Kategória erózneho ohrozenia			
	žiadna až slabá erózia	stredná erózia	silná erózia	extrémna erózia
Bratislava 5	100	-	-	-
Bratislavský kraj	82,71	11,79	8,71	3,88

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/vod/vod.aspx, 2023

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone 364/2004 o vodách s účinnosťou od 09.04.2020 na základe 74/2020 z.z. a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona 146/2021 Z. z.. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.



V zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. z 13.5.2004 (vodný zákon) na ochranu výdatnosti, kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov, ktoré sa využívajú, orgán štátnej vodnej správy určí ochranné pásma (OP) na základe posudku orgánu na ochranu zdravia (Zákon NR SR č. 272/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov). OP sa člení na OP I. stupňa a OP II. stupňa a orgán štátnej vodnej správy na zvýšenie ochrany vodárenského zdroja môže určiť aj OP III. stupňa.

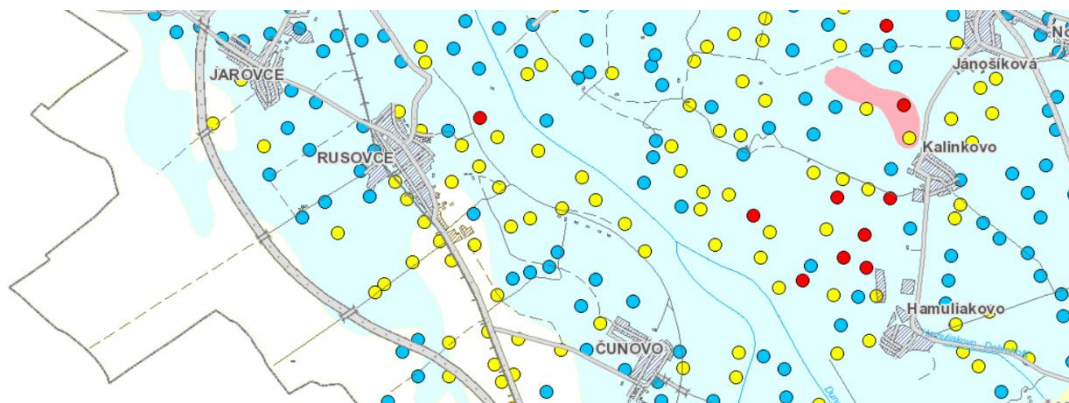
Kvalita podzemných vôd je sledovaná v rozsahu uvedenom v norme pre pitnú vodu STN 75 7111 okrem mikrobiologických, biologických a rádiologických ukazovateľov. Kvalita podzemných vôd v oblasti Bratislavy je systematicky sledovaná v 34 objektoch. Medzi najčastejšie prekračované ukazovatele v porovnaní s medznými hodnotami uvedenými v norme pre pitnú vodu STN 75 7111 patria celkové železo a mangán. Zvýšený obsah uvedených ukazovateľov má prírodný pôvod súvisiaci s nepriaznivými oxidačno-redukčnými podmienkami prostredia. V oblasti Bratislavy naďalej pretrváva problém znečistenia podzemných vôd celkovým železom a mangánom, dusičnanmi, dusitanmi, síranmi a chloridmi. Viacnásobne boli prekročené koncentrácie niklu a tiež kadmia a ortuti. K opakovanému prekročeniu dochádza aj v prípade chemickej spotreby kyslíka manganistanom a naďalej pretrváva problém so znečistením NEL-UV. Zo špecifických organických látok boli namerané prekročené limitné hodnoty vzhľadom k STN 75 7111 1,2-dichlórbenzénu, 1,3-dichlórbenzénu, 1,1-dichlóreténu a 1,1,2,2-tetrachlóreténu. Tento stav súvisí s koncentráciou chemického a petrochemického priemyslu v tomto regióne a taktiež hustým osídlením. Hlavnými znečisťovateľmi podzemných vôd sú priemyselné podniky (Istrochem, Slovnaft, Matador), doprava (infiltrácie znečistenej vody z komunikácií), skládky a staré environmentálne záťaž, kanalizácia (netesnosti, havárie) a zrážková voda (PHRSR, 2015).

Ochrana proti povodňam

Príčinou vzniku povodní mestskej časti sú extrémne intenzívne dažde alebo náhle roztápanie snehu kombinované s výrazne zníženou schopnosťou, niekde až neschopnosťou územia zadržať dažďovú vodu (z dôvodu poškodenia krajiny – napr. rozorané medze, zlikvidované remízky, či odvodnená poľnohospodárska pôda). Rozsiahle zaasfaltované alebo betónové plochy v mestskej časti prispievajú k rýchlemu odtoku dažďových vôd a k vysušovaniu pôdy pod týmito zastavanými plochami, vrátane znižovania zásob podzemných vôd. Tieto faktory spôsobujú zmeny odtokových pomerov a zvyšujú riziko lokálnych povodní. Vysušená pôda bez protieróznych opatrení (okolité polia o rozlohe desiatok hektárov bez akejkoľvek vegetácie, či protieróznych opatrení) sa správa ako nepriepustný film. Medzi základné technické, biotechnické a hospodárske preventívne opatrenia ktoré by malo mesto a majitelia pozemkov vykonať patria nasledovné: **technické**: vsakovacie pásy po vrstevniciach (pozdĺžne plytké rigoly), budovanie depresii a vsakovacích jám na zadržiavanie a vsakovanie dažďovej vody v intravilánoch miest a obcí, vodoholdingy, drobné prehrádzky resp. stupne na vodných tokoch, bystrinách, v roklinách či stržiach, výstavba a údržba suchých nádrží - poldrov, objekty na líniových ochranných hrádzach na vypúšťanie vôd do záplavového územia, budovanie malých prietokových vodných nádrží a rybníkov a pod. **biotechnické**: vytváranie prirodzených prekážok povrchového odtoku – medze, trávnaté pásy, pásy stromov a krov, pôdne stupne, mokrade, optimálne zloženie a kvalita lesov, zatravnovanie a zalesňovanie nevyužívaných plôch, zachovanie a využívanie meandrov vodných tokov a slepých ramien, budovanie vetrolamov, využitie svahových depresii ako vsakovacích a zádržných plôch a pod. **hospodárske opatrenia**: aplikácia vhodných postupov obrábania pôdy (napr. orba po vrstevnici), vytváranie malých prietokových a vodných nádrží na zachytávanie stekajúcich dažďových vôd zo spevnených plôch ako zásobníkov požiarnej vody, vodných plôch určených na rekreáciu alebo výpar, zabezpečenie dopĺňania odobratej vody z územia späť do územia odberu, obmedzovanie spevňovania plôch v zastavanom území, budovanie ochranných hrádzí čo najďalej od osi vodného toku a pod. (http://www.zmos.sk/strategia-zmos-v-oblasti-protipovodnovej-prevencie-a-ochrany-uzemia-miest-a-obci-pred-povodnami-.phtml?id3=32161&module_action__72644__id_art=14043, 10.9.2013).

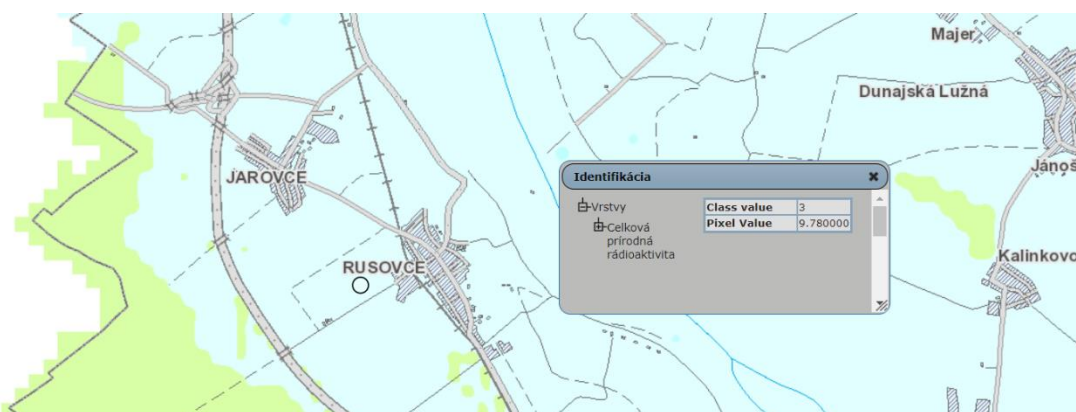
Radónové riziko

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov sa vymedzuje ako riziko stavebného využitia územia stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia. Podrobnejšie posúdenie tohoto rizika je možné len meraním na jednotlivých parcelách s predpokladom využitia na stavebné účely.



Obrázok: Radónové riziko v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 10.6.2023, <https://apl.geology.sk/radio/>



Obrázok: Celková prírodná rádioaktivita v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 10.6.2023, <https://apl.geology.sk/radio/>

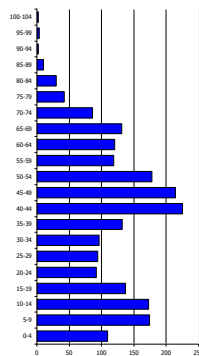
Podľa mapy „Prognóza radónového rizika“ uverejnenej v atlase krajiny Slovenskej republiky sa na riešenom území nachádzajú plochy väčšinou so stredným a nízkym radónovým rizikom. Plochy so stredným radónovými rizikom sa nachádzajú na okrajoch riešeného územia (západný okraj zastavanej zóny).

2.6. OBYVATEĽSTVO

V mestskej časti žije 86,53 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 42,3 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru obyvateľov mestskej časti podľa pohlavia v roku 2022. Najviac obyvateľov je vo vekovej skupine od 40 do 44 rokov v prípade mužov a ako aj v prípade žien.

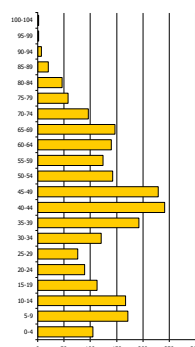
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12. (Osoba)

	2022				
	Muži	Ženy	Spolu	rozdiel	Muži / ženy
Spolu	2170	2289	4459	-119	
4 roky alebo menej	109	105	214	4	
Od 5 do 9 rokov	174	171	345	3	
Od 10 do 14 rokov	173	167	340	6	
Od 15 do 19 rokov	137	113	250	24	
Od 20 do 24 rokov	92	89	181	3	
Od 25 do 29 rokov	94	76	170	18	
Od 30 do 34 rokov	96	121	217	-25	
Od 35 do 39 rokov	132	192	324	-60	
Od 40 do 44 rokov	225	241	466	-16	
Od 45 do 49 rokov	214	229	443	-15	
Od 50 do 54 rokov	178	143	321	35	
Od 55 do 59 rokov	119	124	243	-5	





Od 60 do 64 rokov	120	140	260	-20
Od 65 do 69 rokov	131	147	278	-16
Od 70 do 74 rokov	86	96	182	-10
Od 75 do 79 rokov	42	58	100	-16
Od 80 do 84 rokov	30	46	76	-16
Od 85 do 89 rokov	10	20	30	-10
Od 90 do 94 rokov	2	7	9	-5
Od 95 do 99 rokov	4	2	6	2
Od 100 do 104 rokov	2	2	4	0



Zdroj: ŠÚSR, 2022, DataCubes

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v mestskej časti Bratislava - Rusovce v roku 2022.

Bývajúce obyvateľstvo v mestskej časti Bratislava - Rusovce (rok 2022)

	spolu	ženy	0-14	15-65	66+
MČ Bratislava - Rusovce	4459	2289	899	2875	685

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2023,

V roku 2022 žilo v mestskej časti celkovo 4459 obyvateľov. V tomto roku žilo v mestskej časti 2289 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 2875. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva mestskej časti Bratislava - Rusovce podľa vierovyznania v roku 2021. Mestská časť je podľa kritéria vierovyznania homogénna s 1 dominantným vierovyznaním. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckej cirkvi (42,39 %). Pri 5,40 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 43,85 % obyvateľov. K evanjelickej cirkvi sa hlási 4,30 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania 2021

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Rímskokatolícka cirkev	1860	42,39
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	177	4,30
Gréckokatolícka cirkev	67	1,53
Reformovaná kresťanská cirkev	18	0,41
Pravoslávna cirkev	21	0,48
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	5	0,11
iné	95	2,16
bez vyznania	1924	43,85
nezistené	221	5,40
Spolu	4388	

Zdroj: 2.8.2023, http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 86,53 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti 2021

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	3797	86,53
Maďarská	238	5,42
Rómská	0	0,00
Rusínská	3	0,07
Ukrajinská	9	0,21
Česká	34	0,77
Nemecká	18	0,41
Moravská	0	0,00
Poľská	3	0,07
Ruská	9	0,21
Ostatné	56	1,28
Nezistené	221	5,40

Zdroj: 2.8.2023, http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_narodnost_2021.php?kod_obce=508497



V mestskej časti Bratislava - Rusovce žije podľa oficiálnej štatistiky cca. 0,21 % ruskej a ukrajinskej národnosti a 5,42 % obyvateľov maďarskej národnosti. Početnú skupinu tvorili obyvatelia českej národnosti (34 osôb) Pri 221 obyvateľoch nebola zistená národnosť. V rámci okresu mierne stúpa počet obyvateľov slovenskej národnosti.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	111124	111021	111001	110888	110753	110801	110942	112339	112688	122296	122348
Slovenská	101743	101216	101231	100985	100800	100826	100987	102216	102524	106453	106604
Maďarská	3966	4007	3990	3996	4008	3975	3943	3967	3972	3037	3021
Rómska	94	94	94	93	93	93	94	94	93	67	63
Rusínska	201	200	200	201	202	204	209	208	209	184	171
Ukrajinská	132	188	196	215	225	242	250	274	317	286	338
Česká	1251	1330	1333	1359	1377	1362	1365	1377	1371	1113	1137
Nemecká	191	267	271	278	278	287	286	292	290	122	125
Poľská	127	176	179	190	194	195	198	202	203	125	132
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	327	320
Srbská	0	0	0	0	0	0	0	0	0	62	77
Ruská	114	161	165	171	179	184	184	191	202	183	219
Židovská	36	32	32	33	33	34	34	34	33	22	22
Moravská	187	182	182	182	180	179	176	174	174	56	56
Bulharská	74	115	114	120	129	133	136	138	143	70	78
Sliezska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7
Grécka	2	5	5	10	12	13	13	19	19	25	30
Rumunská	27	81	81	95	94	96	100	105	106	31	37
Rakúska	25	106	110	121	122	125	125	128	135	41	46
Vietnamská	22	24	24	25	25	25	26	26	27	16	16
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	57	67
Iná a nezistená	2932	2837	2794	2814	2802	2828	2816	2894	2870	9834	9565

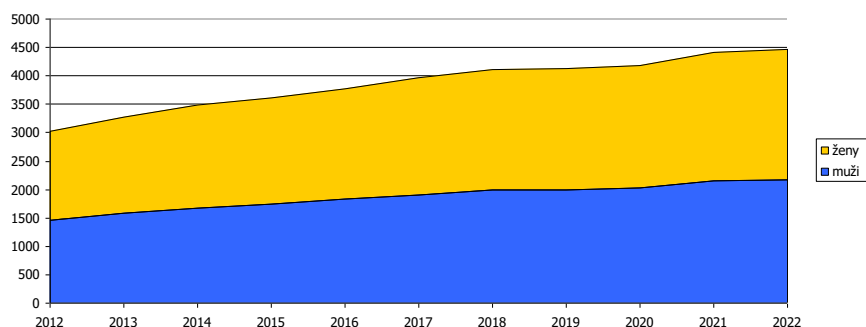
Zdroj: ŠÚSR, 2012 - 2022, DataCubes

Demografia

Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade mestskej časti Bratislava - Rusovce bol zaznamenaný výrazný nárast počtu obyvateľov. Nárast obyvateľov je spôsobený samotnou alokáciou mestskej časti, ako aj jej pozíciou s charakterom vidieckeho bývania v bezprostrednej blízkosti ostatných, ekonomicky silných mestských častí hlavného mesta, ktoré tvoria základ pracovných trhov tunajších obyvateľov.

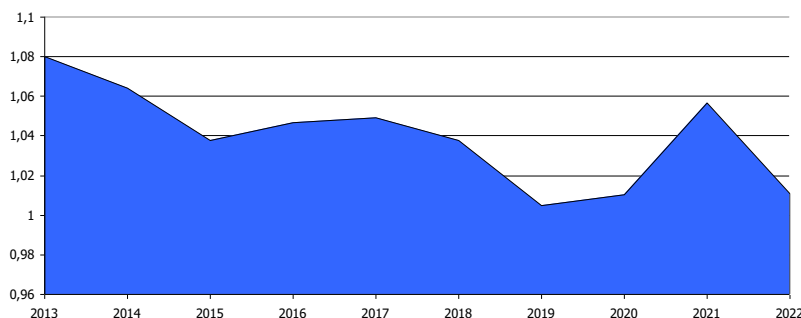
Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
MČ B - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
k 1.1.	2891	3027	3269	3479	3610	3778	3964	4114	4133	4388	4411
k 30.6.	2959	3148	3374	3545	3694	3871	4039	4124	4154	4400	4435
k 31.12	3027	3269	3479	3610	3778	3964	4114	4133	4175	4411	4459
muži	1457	1576	1679	1745	1830	1906	1993	1998	2020	2154	2170
ženy	1570	1693	1800	1865	1948	2058	2121	2135	2155	2257	2289
Index	-	1,080	1,064	1,038	1,047	1,049	1,038	1,005	1,010	1,057	1,011
Priemer Ix											1,040

Zdroj: ŠÚSR, 2012 - 2022, DataCubes



Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien

Zdroj: ŠÚSR, 2012 - 2022, DataCubes



Obrázok: Vývoj rastového indexu v mestskej časti
 Zdroj: ŠÚSR, 2012 - 2022, DataCubes

Počas sledovaného obdobia v priemere počet obyvateľov stúpol o 183 (+ 147,307 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 1,040, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 4,272 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2013 a 2021, kedy stúpol počet obyvateľov o 242 a 236 osôb. K rokom s najnižším nárastom obyvateľstva patrili roky 2019 a 2020 kedy stúpol počet obyvateľov o 19 a 42 osôb. V sledovanom období došlo k vysokému nárastu počtu obyvateľov aj v roku 2014 - nárast o 210 obyvateľov.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v celom okrese, ako aj prirodzený prírastok v samotnej mestskej časti Bratislava - Rusovce.

Prirodzený prírastok											
M.Č. Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Bratislava V HMPP	6,63	5,95	6,32	5,93	5,26	5,6	5,2	4,13	3,22	0,6	1,41
prirodzený prírastok	3	18	14	15	34	25	17	15	4	-5	-4
hrubá miera pr. prír.	1,01	5,72	4,15	4,23	9,2	6,46	4,21	3,64	0,96	-1,14	-0,9

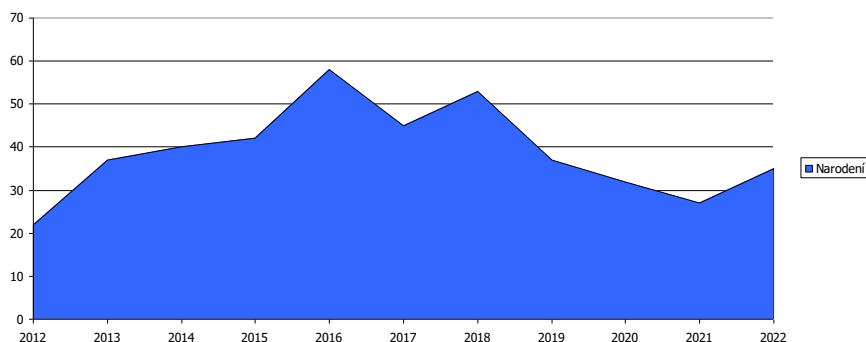
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese Bratislava V v sledovanom období vykazuje v každom roku pozitívny trend. Pozitívna hodnota v mestskej časti Bratislava - Rusovce nebola zaznamenaná vždy okrem rokov 2021 a 2022. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2021 a to 5 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za mestskú časť Bratislava - Rusovce. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2017, kedy hrubá miera dosiahla 13,87. Do roku 2021 klesol počet na 10,44. Najvyšší počet živonarodených v mestskej časti Bratislava - Rusovce bol evidovaný v roku 2016 a to 58 osôb.

Počet živonarodených											
M.Č. Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Bratislava V HM	12,96	12,81	13,64	13,35	13,17	13,87	13,49	12,22	11,93	10,99	10,44
Narodení	22	37	40	42	58	45	53	37	32	27	35
Živonarodení	22	37	40	42	58	45	53	37	32	27	34
hrubá miera živorod.	7,43	11,75	11,86	11,85	15,7	11,62	13,12	8,97	7,7	6,14	7,67

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023



Obrázok: Vývoj počtu narodených
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade štatistiky mestskej časti. Aj keď z hľadiska trendu počet potratov v mestskej časti stúpa aj klesá. Najviac potratov bolo zaznamenaných v období rokov 2014 a 2015. Celkovo sa hodnoty nachádzajú vždy pod okresnými štatistikami. Do roku 2018 dochádzalo zväčša k znižovaniu počtu potratov, čo súviselo so zlepšovaním ekonomickej situácie.

Počet potratov											
M.Č. Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Bratislava V HM	4	3,75	4,16	3,74	3,57	3,91	2,98	2,82	2,36	1,93	1,73
Potratovosť	6	8	11	9	6	6	8	4	4	6	3
hrubá miera potratovosti	2,03	2,54	3,26	2,54	1,62	1,55	1,98	0,97	0,96	1,36	0,68
index potratovosti	27,27	21,62	27,5	21,43	10,34	13,33	15,09	10,81	12,5	22,22	8,57
ukončené tehotenstvá	28	45	51	51	64	51	61	41	36	33	38
hrubá miera uk. tehot.	9,46	14,29	15,12	14,39	17,33	13,17	15,1	9,94	8,67	7,5	8,57

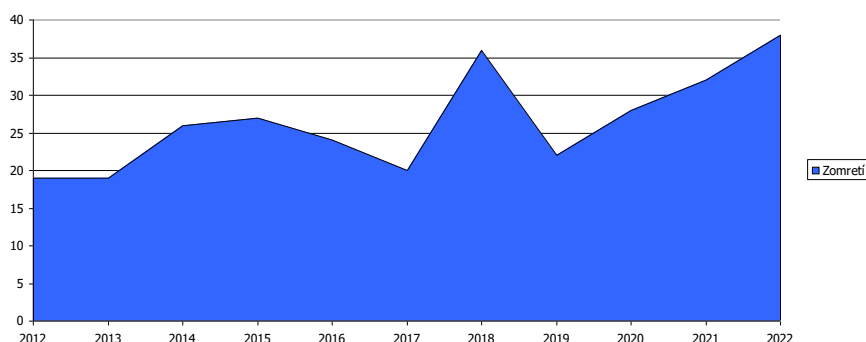
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s miernym trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 8,058 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2021.

V mestskej časti Bratislava - Rusovce možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2011 bolo evidovaných 6,42 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2021 to bolo 8,57. V roku 2020 to ale bolo len 7,27 zomretých na 1000 obyvateľov. V roku 2020/2021 boli vyššie hodnoty ovplyvnené aj zhoršením dostupnosti zdravotníckych služieb z dôvodu COVID - 19 opatrení.

Počet zomretých											
M.Č. Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Bratislava V HM	6,33	6,86	7,31	7,42	7,91	8,28	8,3	8,09	8,71	10,4	9,03
Zomretí	19	19	26	27	24	20	36	22	28	32	38
hrubá miera úmrtnosti	6,42	6,04	7,71	7,62	6,5	5,17	8,91	5,34	6,74	7,27	8,57

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023



Obrázok: Vývoj počtu zomretých



Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

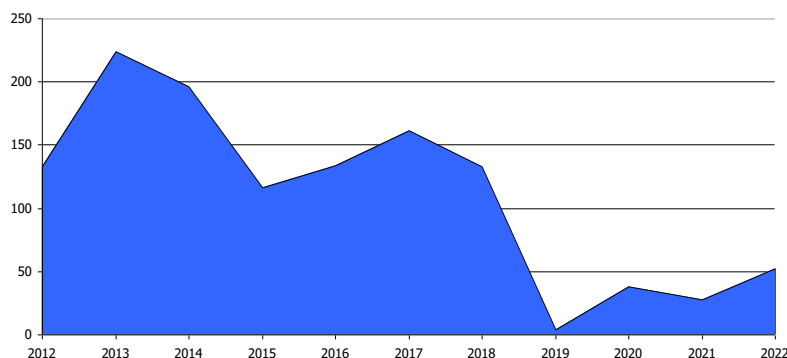
Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vysťahovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v mestskej časti pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend. V každom roku sledovaného obdobia presahoval počet vysťahovaných počet prisťahovaných. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2013 - 224 a v roku 2014 - 196. Najnižšie pozitívne saldo bolo zaznamenané v rokoch 2019.

Saldo sťahovania

M.Č. Bratislava-Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Bratislava V HM	-6,84	-6,88	-6,5	-6,95	-6,48	-5,16	-3,92	8,38	-0,12	-4,13	-0,98
migračné saldo	133	224	196	116	134	161	133	4	38	28	52
hr. miera migr. salda	44,95	71,16	58,09	32,73	36,28	41,59	32,93	0,97	9,15	6,36	11,72

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023



Obrázok: Vývoj migračného salda

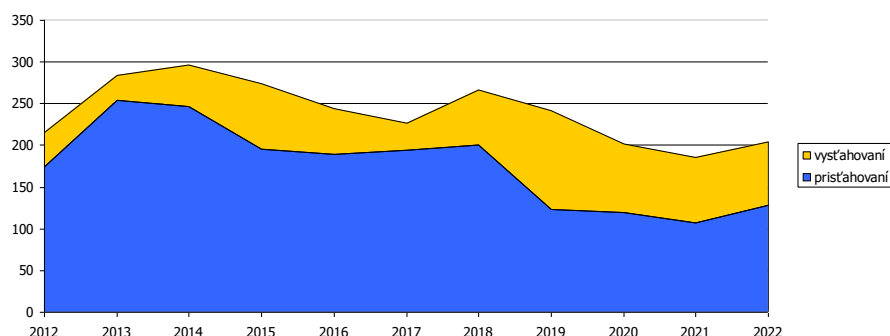
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za mestskú časť Bratislava - Rusovce. Najvyšší počet obyvateľov migruje do ostatných častí hlavného mesta Bratislavy a mimo územia SR (Rakúsko, Maďarsko).

Migrácia obyvateľstva

M.Č. Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
prisťahovaní	174	254	246	195	189	194	200	123	120	107	128
vysťahovaní	41	30	50	79	55	33	67	119	82	79	76

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023



Obrázok: Vývoj počtu prisťahovaných a odsťahovaných v mestskej časti

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V sledovanom období počet vysťahovaných koliduje. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2019 - celkovo až 119 vysťahovaných. V roku 2022 počet vysťahovaných dosiahol hodnotu 76. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2013 kedy sa do mestskej časti prisťahovalo celkovo 254 obyvateľov. Od roku 2019 do roku 2022 možno badať vyrovnaný postupne klesajúci trend.



Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za mestskú časť. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období takmer kladnú hodnotu v rokoch 2017 až 2020 a v roku 2022.

Celkový prírastok (- úbytok)											
M.Č. Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Bratislava V HM	-0,21	-0,93	-0,18	-1,02	-1,22	0,43	1,27	12,51	3,1	-3,53	0,43
celkový prírastok	136	242	210	131	168	186	150	19	42	23	48
hrubá miera celk. pr.	45,96	76,87	62,24	36,96	45,48	48,05	37,14	4,61	10,11	5,23	10,82

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Celkový prírastok v mestskej časti vykazuje nerovnomerný trend ale v každom roku vyrovnaný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2013, kedy prírastok obyvateľov dosiahol hodnotu 242. Najnižší prírastok bol zaznamenaný v roku 2019 a to 19 obyvateľov. K stúpajúcemu trendu počtu obyvateľov došlo od roku 2015 do roku 2017, kedy stúpol počet obyvateľov o 131, 168 a 186.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v mestskej časti Bratislava - Rusovce. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2012 pripadalo 7,12. Do roku 2022 bol ich počet na hodnote 6,28.

Počet sobášov											
M.Č. Bratislava-Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Bratislava V HM	7,12	6,93	7,33	7,83	7,82	7,49	7,48	6,88	5,96	5,48	6,28
sobášnosť	15	12	26	27	13	22	24	17	20	14	16
hrubá miera sobášnosti	5,07	3,81	7,71	7,62	3,52	5,68	5,94	4,12	4,81	3,18	3,61

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v mestskej časti podobná (v priemere o niečo nižšia), ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v rokoch 2015 a 2014. V prípade rozvodovosti boli hodnoty nad aj pod úrovňou okresu. K vyšším počtom došlo v roku 2022 a 2013.

Počet rozvodov											
M.Č. Bratislava-Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Bratislava V HM	2,59	2,29	1,86	2,46	1,94	2,17	2,03	1,98	1,52	1,02	1,32
rozvodovosť	3	9	4	3	4	2	2	0	2	6	11
hrubá miera roz.	1,01	2,86	1,19	0,85	1,08	0,52	0,5	0	0,48	1,36	2,48
index rozvodovosti	20	75	15,38	11,11	30,77	9,09	8,33	0	10	42,86	68,75

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľov podľa rodinného stavu. Celkovo 44,23 % obyvateľov bolo v mestskej časti slobodných a 42,71 % ženatých/vydatých. V mestskej časti žilo 7,9 % rozvedených obyvateľov.

Štruktúra obyvateľov mestskej časti podľa rodinného stavu v roku 2021		
	počet	%
dosiahnuté vzdelanie		
slobodný / slobodná	1941	44,23
ženatý / vydatá	1874	42,71
rozvedený / rozvedená	311	7,90
vdovec / vdova	237	5,40
nezistené	25	0,57
Spolu	4388	

Zdroj: statistics.sk, 10.5.2023

Hustota obyvateľov



Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v mestskej časti je vysoko nad úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v mestskej časti k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2012 dosiahla hustota hodnotu 115,77 a do roku 2022 stúpila na hodnotu 173,53.

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územie a rok

M. č. Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovenská republika	110,28	110,4	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78
Okres Bratislava 5	1179,69	1179,02	1178,37	1177,67	1176,35	1175,89	1176,89	1185,05	1194,32	1300,46	1298,44
M. č. Bratislava - Rusovce	115,77	123,17	132,01	138,68	144,53	151,46	158,03	161,34	162,53	172,14	173,53

Zdroj: 15.7.2023, DataCube ŠÚ, 2023

Veková štruktúra obyvateľstva mestskej časti

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

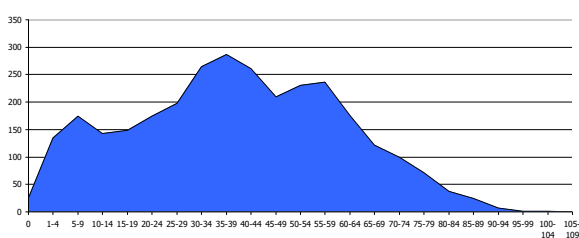
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	3027	3269	3479	3610	3778	3964	4114	4133	4175	4411	4459
0	26	38	41	45	59	49	54	39	33	27	38
1-4	135	169	200	208	210	239	245	231	216	189	176
5-9	174	193	213	227	254	287	318	319	316	341	345
10-14	143	151	170	195	209	217	244	256	271	314	340
15-19	149	151	155	157	167	170	178	197	214	238	250
20-24	174	176	185	168	166	166	172	174	171	182	181
25-29	198	220	210	204	205	202	195	193	171	164	170
30-34	265	294	328	326	303	290	278	232	224	240	217
35-39	287	319	339	348	372	402	414	407	388	369	324
40-44	261	299	315	356	374	399	405	413	418	454	466
45-49	209	219	244	256	285	305	348	358	392	430	443
50-54	231	216	219	218	219	228	240	265	271	305	321
55-59	237	257	256	249	253	253	230	222	217	232	243
60-64	176	198	221	251	264	279	285	272	270	268	260
65-69	122	118	132	148	176	189	211	238	258	269	278
70-74	99	108	101	98	91	110	110	125	145	175	182
75-79	71	64	72	70	80	86	96	89	86	90	100
80-84	37	47	47	55	59	53	46	53	57	74	76
85-89	24	22	20	20	17	25	28	33	39	34	30
90-94	7	8	9	7	10	9	10	9	8	7	9
95-99	1	1	1	3	4	4	5	6	5	8	6
100-104	1	1	1	1	1	1	1	1	4	1	4
105-109	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

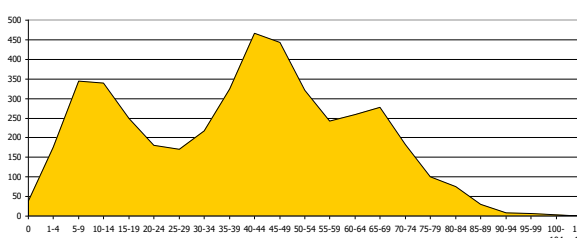
K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 40 - 49. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v mestskej časti Bratislava - Rusovce.

Veková štruktúra obyvateľstva

2012



2022



Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov hlavne v produktívnom veku. Nárast však nebude taký intenzívny (lineárna extrapolácia nezohľadňuje absorpcnú

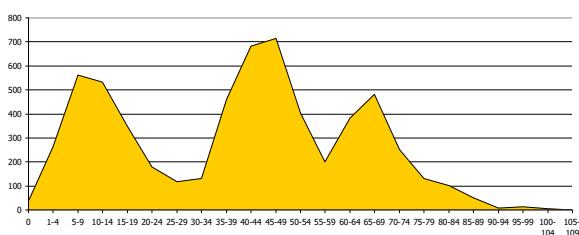


kapacitu mestskej časti). Do roku 2033 (v prípade, že by sa doterajší trend zachoval), by mal celkový počet obyvateľov stúpnuť na 6067 obyvateľov. Mala by sa meniť aj veková štruktúra obyvateľov. K najvyššiemu nárastu by malo dôjsť vo vekovej skupine 60 až 79, ale aj vo vekovej skupine od 35 do 44. V nižších vekových štruktúrach od 5 do 14 bude pravdepodobne zaznamenaný rovnako výrazný nárast. Ostatné vekové skupiny by mali mať rovnomerný a miernejší vývoj.

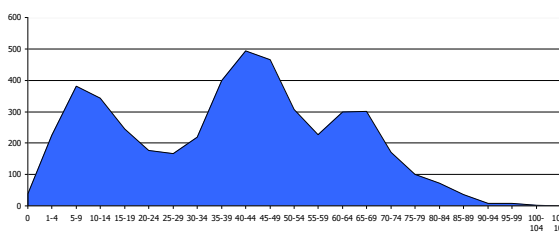
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Spolu	4685	4823	4962	5100	5238	5376	5514	5652	5791	5929	6067
0	39	39	39	39	39	38	38	38	38	37	37
1-4	224	228	232	236	239	243	247	251	254	258	262
5-9	381	399	417	436	454	472	490	508	527	545	563
10-14	343	362	381	400	419	438	457	476	495	514	533
15-19	245	256	266	276	286	296	306	317	327	337	347
20-24	176	176	177	177	177	178	178	178	179	179	179
25-29	166	161	157	152	147	143	138	133	129	124	119
30-34	219	210	201	192	183	174	165	157	148	139	130
35-39	399	405	411	417	424	430	436	443	449	455	461
40-44	493	512	531	550	569	588	607	626	645	664	683
45-49	466	491	515	540	565	590	614	639	664	689	714
50-54	307	317	327	337	346	356	366	376	386	395	405
55-59	226	224	222	219	217	214	212	210	207	205	202
60-64	299	307	316	324	332	340	349	357	365	374	382
65-69	302	320	338	356	374	392	410	428	446	464	482
70-74	171	179	187	195	203	211	219	227	235	243	251
75-79	101	104	107	110	114	117	120	123	126	129	132
80-84	72	75	78	81	84	87	89	92	95	98	101
85-89	36	37	39	41	42	44	45	47	48	50	52
90-94	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
95-99	8	9	9	10	11	11	12	13	13	14	14
100-104	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5
105-109	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Prognózovaná veková štruktúra obyvateľstva
2023



2033



Ďalšie demografické charakteristiky

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný výrazný nárast. Za 11 ročné obdobie stúpol počet obyvateľov poproduktívneho veku o 323. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 421 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal výrazný nárast o 688.

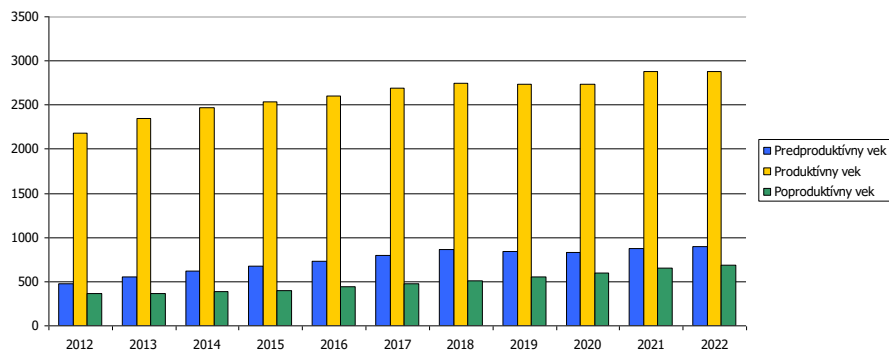
Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín



	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Predproduktívny vek	478	551	624	675	732	792	861	845	836	871	899
Produktívny vek	2187	2349	2472	2533	2608	2694	2745	2733	2736	2882	2875
Poproduktívny vek	362	369	383	402	438	478	508	555	603	658	685

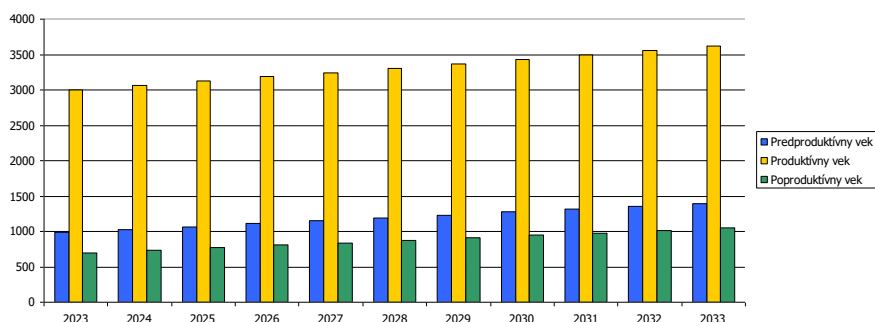
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období



Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách produktívneho, poproduktívneho a predproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2033.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2033



Do roku 2033 sa predpokladá nárast obyvateľov rovnako vo vekovej skupine produktívneho, poproduktívneho a predproduktívneho veku. Vo vekovej skupine produktívneho veku sa predpokladá nárast o 627 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2033

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Predproduktívny vek	987	1028	1069	1110	1150	1191	1232	1273	1314	1354	1395
Produktívny vek	2996	3059	3121	3184	3247	3310	3372	3435	3498	3561	3623
Poproduktívny vek	702	737	772	806	841	875	910	945	979	1014	1048

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 40 do 44 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 25 do 29 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2012 až 2022 bol zaznamenaný v skupine 30 až 49 rokov a od 60 do 64 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2012 a 2022

Vek	2012	2022	rozdiel 2022 - 2012
15-19	245	250	5
20-24	176	181	5
25-29	166	170	4
30-34	219	217	-2
35-39	399	324	-75
40-44	493	466	-27
45-49	466	443	-23
50-54	307	321	14
55-59	226	243	17

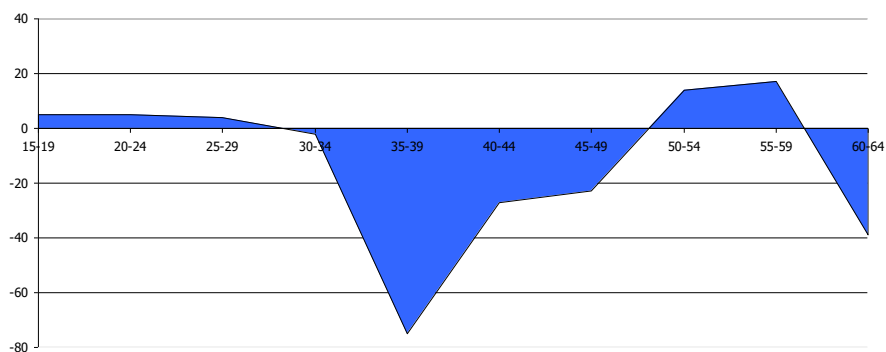


60-64
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

299

260

-39



Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

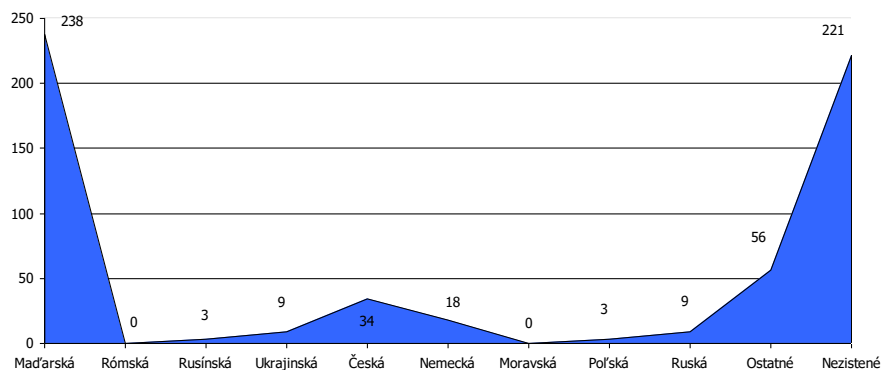
Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 86,53 %. V porovnaní so sčítaním v roku 2011 došlo k nárastu podielu obyvateľov slovenskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti 2021

Ukazovateľ	SODB 2021	%	SODB 2011	%	2021-2011	%
Slovenská	3797	86,53	2380	83,66	1417	2,87
Maďarská	238	5,42	284	9,98	-46	-4,56
Rómská	0	0,00	1	0,04	-1	-0,04
Rusínská	3	0,07	4	0,14	-1	-0,07
Ukrajinská	9	0,21	7	0,25	2	-0,04
Česká	34	0,77	18	0,63	16	0,14
Nemecká	18	0,41	18	0,63	0	-0,22
Moravská	0	0,00	1	0,04	-1	-0,04
Poľská	3	0,07	6	0,21	-3	-0,14
Ruská	9	0,21	1	0,04	8	0,17
Ostatné	56	1,28	23	0,81	33	0,47
Nezistené	221	5,40	77	2,71	144	2,69

Zdroj: 2.7.2023, http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_narodnost_2021.php?kod_obce=508497

V mestskej časti Bratislava - Rusovce žije podľa oficiálnej štatistiky cca. 0,77 % českej národnosti a 5,42 % obyvateľov maďarskej národnosti. Pri 5,40 % obyvateľoch nebola zistená národnosť. Nasledujúci graf prezentuje štruktúru obyvateľov s inou ako slovenskou národnosťou.



Obrázok: Obyvatelia podľa inej ako slovenskej národnosti v MČ Bratislava - Rusovce

Zdroj: vlastné spracovanie podľa ŠÚ SR, 2023

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

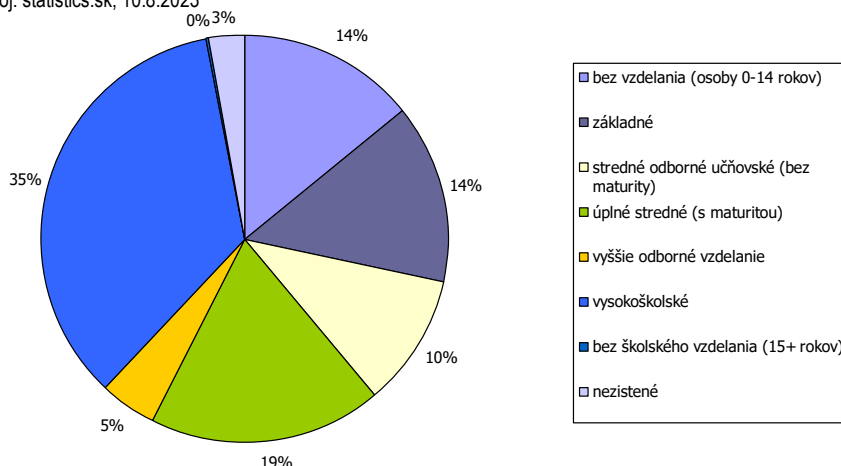


V mestskej časti majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania s vysokoškolským vzdelaním - 34,98 %, a s úplným stredným vzdelaním - 18,62 %, so základným vzdelaním 14,24 %, a bez vzdelania (do 14 rokov) - 14,20 %. Obyvatelia bez vzdelania boli zastúpení 0,13 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov mestskej časti v roku 2012

dosiahnuté vzdelanie	počet	%
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	623	14,20
základné	625	14,24
stredné odborné učňovské (bez maturity)	454	10,35
úplné stredné (s maturitou)	817	18,62
vyššie odborné vzdelanie	203	4,63
vysokoškolské	1535	34,98
bez školského vzdelania (15+ rokov)	4	0,09
nezistené	127	2,89

Zdroj: statistics.sk, 10.8.2023



Zdroj: statistics.sk, 10.8.2023

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v mestskej časti ďalej zvyšovať aj počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

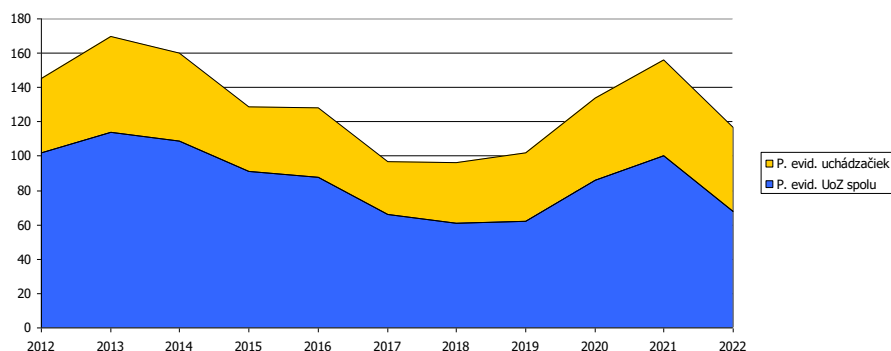
Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2018 klesajúci trend. V roku 2020 a 2021 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia, opatrenia vlády SR.

Nezamestnanosť v mestskej časti za posledných 5 rokov (do roku 2021) rastúcu tendenciu.

Miera evidovanej nezamestnanosti v mestskej časti Bratislava - Rusovce , pohlavie a rok v %

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
P. evid. UoZ spolu	102	114	109	91	88	66	61	62	86	100	68
P. evid. uchádzačiek	43	56	51	38	40	31	35	40	48	56	49
Mierna nezam. v %	4,66	4,85	4,41	3,59	3,37	2,45	2,22	2,27	3,14	3,47	2,37

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023



Obrázok: Vývoj počtu nezamestnaných v rokoch 2012 až 2022

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v regióne prezentuje nasledujúca tabuľka. Z hľadiska pohlavia bola evidovaná vyššia miera nezamestnanosti v prípade ženskej populácie. V roku 2022 dosiahla úroveň 2,73 %. V prípade mužskej populácie to bolo len 2,19 %. Najvyššia miera bola v sledovanom období v rokoch 2012 a 2013.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovenská republika	14,44	13,50	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04	4,92	7,57	6,76	5,90
Bratislavský kraj	5,72	6,17	6,13	5,34	4,51	3,05	2,62	2,83	4,71	4,38	3,24
Okres Bratislava V	4,93	5,70	5,30	4,67	3,89	2,51	2,07	2,00	3,68	3,63	2,45
Muži	5,06	5,65	4,97	4,34	3,52	2,28	1,85	1,71	3,47	3,39	2,19
Ženy	4,82	5,75	5,64	5,01	4,28	2,74	2,28	2,29	3,89	3,88	2,73

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet z 1301 na 432 osôb, čo predstavuje 66,79 % pokles.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení

Okr. Bratislava V	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A	40	70	57	58	58	43	38	29	58	46	40
B	240	237	196	140	88	68	32	52	95	94	75
C	4	3	3	2	5	2	2	0	1	3	2
D	1 301	1 439	1 484	1 305	961	440	293	246	502	908	432

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP

B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi

C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství

D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2012 - 2022

Veková štruktúra nezamestnaných

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35 - 49 a rizikovou skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel postupne klesá. Pokles bol evidovaný aj v skupine od 15 do 24 rokov.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %

Okr. Bratislava V	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
15-24	11,8	10,8	9,3	8,5	6,9	6,4	4,2	4,9	6,6	6,4	6,7
25-34	35,8	33,3	32,3	31,5	30,5	29,1	27,5	24,5	23,9	21,8	19,0
Spolu	21,5	24,7	27,2	28,4	31,2	34,5	39,5	45,8	47,5	50,9	51,9
50 a viac	30,9	31,2	31,2	31,6	31,3	29,9	28,7	24,8	22,0	20,9	22,4
15-24	14,3	12,9	11,4	10,3	8,5	7,5	4,9	6,3	8,3	8,0	8,3
Muži	37,9	35,9	35,4	33,3	33,9	32,8	30,3	24,4	25,1	22,4	20,0
35-49	18,9	22,7	25,1	28,2	30,9	34,1	40,9	47,1	48,6	51,3	49,2



	50 a viac	28,9	28,5	28,2	28,1	26,8	25,6	23,9	22,2	18,0	18,3	22,5
	15-24	9,3	8,7	7,4	6,9	5,6	5,5	3,6	3,9	5,1	4,9	5,4
Ženy	25-34	33,6	30,6	29,5	29,8	27,8	26,2	25,4	24,6	22,8	21,3	18,2
	35-49	24,2	26,6	29,2	28,6	31,5	34,9	38,5	44,8	46,5	50,5	54,0
	50 a viac	33,0	34,0	34,0	34,7	35,1	33,4	32,5	26,7	25,6	23,3	22,3

Zdroj: 15.8.2023, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa veku priamo v mestskej časti Bratislava - Rusovce. Najviac obyvateľov spadalo do vekovej skupiny od 40 - 44, od 45 do 54 rokov.

Nezamestnaní podľa veku v januári 2023

B-Rusovce	UoZ spolu	v tom										
		do 20r.	20-24r.	25-29r.	30-34r.	35-39r.	40-44r.	45-49r.	50-54r.	55-59r.	60r. a viac	n/a
Spolu	63	0	2	7	4	7	12	9	9	8	5	0
Ženy	45	0	1	5	3	6	12	6	4	5	3	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných

Vychádzajúc z ponuky VPM (voľných pracovných miest) na trhu práce regiónu sú najrizikovejšou skupinou občania s nízkym stupňom vzdelania v kombinácii s dlhodobou evidenciou. Záujem nie je ani o vytváranie pracovných príležitostí pre občanov so zdravotným postihnutím, ponuky VPM pre túto kategóriu sa v evidencii takmer nevyskytujú (Šedová, M., s.23-24, 2010).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s úplným stredným odborným vzdelaním. Počet obyvateľov so základným vzdelaním, prípadne bez vzdelania výrazne klesol v rokoch na 6,8 a 11,4 %. Ide hlavne o rizikové skupiny obyvateľstva.

Nezamestnaní podľa vzdelania v %

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu											
Základné a bez vzdelania	9,7	10,8	9,7	6,0	10,3	6,9	2,5	11,0	37,7	17,7	6,8
Nižšie stredné	24,9	21,6	22,6	15,0	18,9	20,8	30,8	27,4	18,4	18,6	11,4
Úplné stredné	50,3	51,0	46,1	48,5	38,4	46,9	41,7	27,4	30,7	33,6	53,4
Vysokoškolské	15,1	16,7	21,7	30,5	32,4	25,4	25,0	34,2	13,2	30,1	28,4
Muži											
Základné a bez vzdelania	10,3	16,5	6,6	10,2	4,8	4,8	3,6	10,6	50,0	25,4	4,9
Nižšie stredné	34,0	24,3	34,0	16,9	33,9	42,9	40,5	36,2	10,6	28,8	19,5
Úplné stredné	44,3	43,7	34,0	50,0	27,4	44,4	44,0	34,0	24,2	25,4	56,1
Vysokoškolské	11,3	15,5	25,5	22,9	33,9	7,9	11,9	19,1	15,2	20,3	19,5
Ženy											
Základné a bez vzdelania	9,2	5,0	12,5	15,5	13,5	8,1	9,8	11,1	17,2	14,5	8,5
Nižšie stredné	14,9	18,8	11,6	10,3	11,1	10,8	7,3	11,1	24,1	5,5	4,3
Úplné stredné	56,3	58,4	58,0	39,2	43,7	44,6	31,7	18,5	32,8	41,8	51,1
Vysokoškolské	19,5	17,8	17,9	35,1	31,7	36,5	51,2	59,3	25,9	38,2	36,2

Zdroj: 20.7.2023, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Obyvatelia s úplným stredným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 53,4 %. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných v mestskej časti Bratislava - Rusovce v júli roku 2023. Najvyšší počet obyvateľov disponovalo vysokoškolským vzdelaním II stupňa (31).

Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania (ISCED) júl 2023

B - Rusovce	UoZ spolu	v tom									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	n/a
Spolu	63	0	0	5	24	0	0	2	31	1	0
Ženy	45	0	0	2	16	0	0	2	24	1	0



Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

ISCED (The International Standard Classification of Education) - Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

0	predprimárne vzdelanie
1	primárne vzdelanie
2	nižšie sekundárne vzdelanie
3	vyššie sekundárne vzdelanie
4	post sekundárne neterciárne vzdelanie
5	terciárne vzdelanie (nie VŠ)
6	terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
7	terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
8	terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

Pri súčasnej situácii na trhu práce regiónu je problematické vytvoriť pracovné miesta pre kategóriu so základným vzdelaním, resp. bez vzdelania, nakoľko zamestnávateľia zväčša požadujú kvalifikovanejšiu a vzdelanejšiu pracovnú silu. Medzi nižším vzdelaním, chýbajúcou kvalifikáciou a vylúčením z trhu práce je jednoznačná súvislosť, nakoľko vyššia úroveň vzdelania rozširuje možnosti na trhu práce (Šedová, M., s.30, 2010). Za rizikovú skupinu UoZ (uchádzačov o zamestnanie) najťažšie umiestniteľnú na trhu práce regiónu možno označiť dlhodobo evidovaných UoZ s nízkym stupňom vzdelania, pričom v rámci tejto skupiny sú zvlášť ohrozené ženy so základným resp. neukončeným základným vzdelaním.

Dĺžka evidencie

Pre mestskú časť Bratislava - Rusovce i okres Bratislava V ako celok najpočetnejšiu skupinu tvoria krátkodobo nezamestnaní evidovaní na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny po dobu od 0 do 3 mesiacov. Ďalšou početnou skupinou je skupina od 4 do 6 mesiacov. V týchto skupinách v sledovanom období trend značne kolíše. Dlhodobá nezamestnanosť v mestskej časti a okrese nie je problémom vzhľadom na kľúčový trh práce a sociálne zloženie obyvateľstva.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v júli 2023

B-Rusovce	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	63	19	17	7	2	5	3	1	4	1	2	2
Ženy	45	12	13	6	0	5	1	1	4	1	2	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti mestská časť spolupracuje s ÚPSVaR Bratislava V. Mestská časť spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj mestskou časťou. Mestská časť v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v okrese. Hlavný pracovný trh pre okres sa nachádza priamo v hlavnom meste Bratislava, prípadne v Rakúsku.



Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v okrese informácie a komunikácia (20,2 %), obchod (18,8 %) a vzdelávanie (7,8 %). Od roku 2012 sa podiel priemyslu na zamestnaní zvýšil (9,4 %). Najvýraznejší nárast nastal v prípade informácie a komunikácie.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Poľnohosp., lesníctvo....	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,1	0,2	0,4
Priemysel spolu	5,5	4,3	4,8	4,0	4,0	4,5	5,1	5,7	4,8	6,2	9,4
Ťažba a dobývanie	0,9	0,6	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
Priemyselná výroba	4,3	3,1	3,4	3,0	3,1	3,6	3,8	4,3	4,0	5,0	8,4
Dodávka el., plynu, pary	0,0	0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Dodávka vody; čistenie a	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,9	1,0	0,8	1,0	0,8
Stavebníctvo	3,1	4,5	3,8	3,0	3,9	2,1	5,5	2,5	3,5	2,1	1,1
Veľkoo. a maloob.; oprava	22,1	25,4	27,9	27,4	27,0	23,8	25,0	22,7	20,6	17,8	18,8
Doprava a skladovanie	7,1	9,3	8,7	7,2	6,9	6,5	6,8	6,0	5,5	5,3	5,3
Ubytov. a stravovacie služby	1,6	2,5	2,3	2,4	1,7	1,9	2,2	1,9	1,4	1,8	3,7
Informácie a komunikácia	10,9	11,9	11,7	11,1	10,1	15,0	13,1	14,9	13,3	15,8	20,2
Finančné a poisťovacie čí.	3,0	3,5	3,3	3,3	3,2	3,1	3,4	3,6	3,4	4,2	4,1
Činnosti v oblasti nehnuteľ.	1,8	1,6	1,8	1,7	1,9	0,8	1,0	0,4	1,0	0,4	0,4
Odborné, vedecké a te.	13,2	9,3	9,3	8,6	8,0	6,1	8,9	8,4	18,8	17,6	5,3
Administrat. a pod. služby	6,5	6,6	6,0	9,9	10,7	11,0	8,7	10,3	8,1	6,6	5,6
Verejná správa a obrana; ...	6,9	5,9	5,4	4,7	5,2	5,3	5,3	5,0	4,6	4,7	4,7
Vzdelávanie	10,0	8,6	8,8	8,3	6,8	6,0	5,6	6,7	5,5	5,8	7,8
Zdravot. a sociálna pomoc	4,6	2,9	2,8	4,9	6,8	10,2	4,5	6,1	5,7	7,2	4,7
Umenie, zábava a rekreácia	1,1	1,4	1,4	1,5	1,8	1,8	1,6	2,7	1,6	2,0	3,8
Ostatné činnosti	0,8	0,6	0,4	0,4	0,5	0,5	1,6	1,3	0,9	0,9	3,5

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Významnú časť tvoria organizácie verejnej správy - samospráva, rozpočtové a príspevkové organizácie v rámci školstva, kultúry a sociálnych vecí.

2.8. BÝVANIE

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období 1961 - 1980 a 1981. Najmenej bytov bolo vybudovaných v rokoch 1919 a neskôr do roku 1960.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	30	2,19
1919 - 1945	68	4,96
1946 - 1960	72	5,25
1961 - 1980	203	14,81
1981 - 2000	175	12,76
2001 - 2010	440	32,09
2011 - 2015	221	16,12
2016 a neskôr	141	10,28
nezistené	21	1,53
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 1218 (88,84 %) a bytové domy - 54 v roku 2021. Ostatné budovy na bývanie boli zastúpené v počte 20. Celkový počet domov bol v tomto roku 1371.



Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	1218	88,84
bytový dom	54	3,94
polyfunkčná budova	6	0,44
ostatné budovy na bývanie	44	3,21
neskolaudovaný rodinný dom	16	1,17
núdzový objekt určený na bývanie	6	0,44
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	5	0,36
ostatné	20	1,46
nezistený	2	0,15
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v mestskej časti Bratislava - Rusovce najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 3 a následne s 4 a 5 obytnými miestnosťami. Okolo 3,72 % tvorili byty s 1 a 23,33 % s 4 obytnými miestnosťami. Byty s 6 a viac miestnosťami boli zastúpené 12,94 %.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	63	3,72
2 obytné miestnosti	138	8,15
3 obytné miestnosti	421	24,87
4 obytné miestnosti	395	23,33
5 obytných miestností	363	21,44
6 a viac obytných miestností	219	12,94
Nezistené	94	5,55
Byty spolu	1693	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 1316 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 32 domov. Z verejnej siete mimo byt bolo zásobovaných 6 domácností. Bez pripojenia na vodovod byty neboli.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	1316	95,99
v dome - vlastná	32	2,33
mimo domu - z verejnej siete	6	0,44
mimo domu - vlastná	0	0
bez prípojky	0	0
nezistený	17	1,24
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z dôvodu malej členitosti územia v okrajových častiach bolo zásobovanie zemným plynom na úrovni 88,69 %. V budúcnosti sa ale nepredpokladá výrazný posun v tejto oblasti.

Domový fond - plyn		
plynifikácia	počet	podiel (%)
áno	1216	88,69
nie	139	10,14
nezistené	16	1,17



Domy spolu
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

1371

Z hľadiska napojenia na kanalizačnú sieť bolo 86,58 % domov napojených na verejnú kanalizačnú sieť. Len 0,44 % (6) domov bolo bez vhodného riešenia odvádzania odpadových vôd. Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 11,31 % domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	155	11,31
prípojka na kanalizačnú sieť	1187	86,58
domáca čistička odpadových vôd	7	0,51
bez kanalizácie	6	0,44
nezistený	16	1,17
Domy spolu	1371	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom mestskej časti v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúlčení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V mestskej časti sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých a stredných podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2022 stúpol ich počet na 288 osôb.

Fyzické osoby - podnikatelia											
M. č. Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Fyzické osoby – podnik.	263	254	250	231	253	266	244	258	268	293	288
Živnostníci	250	239	232	220	240	253	224	242	243	266	265

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023

Celkovo je v mestskej časti činných 496 činných prevádzok. Prispievajú k zvýšeniu ekonomicky aktívneho obyvateľstva a celkovému rozvoju mestskej časti a to najmä svojim zameraním v priemysle, v službách, prevádzky administratívneho charakteru (pošta, banky, úrady), zdravotnícke zariadenia, školy.

Právnické osoby v mestskej časti											
M. č. Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Právnické osoby spolu	257	290	340	300	344	406	410	424	486	470	496
Právnické osoby ziskové	195	226	266	288	326	368	369	383	441	423	448
Práv. osoby neziskové	62	64	74	12	18	38	41	41	45	47	48

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023



V obidvoch skupinách došlo v sledovanom období k rozdielnemu vývoju subjektov. K nárastu došlo hlavne v prípade ziskových právnických osôb. Uvedené súvisí so samotným rozvojom mestskej časti a skvalitňovaním pokrytia občianskej vybavenosti. K výraznejšiemu poklesu došlo v prípade právnických neziskových osôb.

Rozdelenie subjektov podľa hlavnej ekonomickej činnosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry živnostníkov v okrese Bratislava V podľa zamerania ekonomickej činnosti. Najviac subjektov je činných v oblasti obchodu (3375), odborných a vedeckých činnostiach (1724), stavebníctve (1209), priemysle (855). V priebehu sledovaného obdobia výrazne klesá počet živnostníkov zameraných na administratívne a podporné služby.

Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností SK NACE											
Okres Bratislava 5	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Spolu	8 150	7 683	6 882	7 279	7 066	8 652	8 805	8 671	9 782	10 545	10 880
Poľnohospodárstvo, lesní...	75	73	67	70	65	91	88	81	86	89	89
Priemysel spolu	617	597	554	587	579	708	728	737	813	827	855
Ťažba a dobývanie	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Priemyselná výroba	604	584	542	576	570	695	713	721	793	808	839
Dodávka elektriny, plynu, ...	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dodávka vody; čistenie a od...	11	11	10	9	7	11	13	14	18	17	15
Stavebníctvo	949	919	695	724	705	912	952	940	1 060	1 143	1 209
Veľkoobchod a maloobchod; ...	1 553	1 599	1 535	1 692	1 672	2 275	2 464	2 476	3 002	3 210	3 375
Doprava a skladovanie	546	474	350	380	360	462	451	429	444	767	790
Ubytovacie a stravovacie služby	158	147	141	170	175	263	271	276	343	356	368
Informácie a komunikácia	950	847	764	739	681	739	699	678	691	720	738
Finančné a poisťovacie činnosti	65	56	51	72	76	103	98	95	104	109	114
Činnosti v oblasti nehnuteľností	85	78	76	77	76	94	99	95	108	109	114
Odborné, vedecké a technic...	1 322	1 265	1 191	1 281	1 271	1 448	1 448	1 422	1 601	1 674	1 724
Administratívne a podporné služby	973	828	663	648	591	677	648	609	633	646	611
Verejná správa a obrana; pov...	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vzdelávanie	229	210	216	249	238	247	245	221	227	232	221
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	16	18	21	25	16	24	28	32	36	34	36
Umenie, zábava a rekreácia	103	94	94	97	87	92	88	88	99	104	108
Ostatné činnosti	509	478	464	468	474	517	498	492	535	525	528

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023

Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese činných v odborných a vedeckých činnostiach (výrazný nárast od roku 2012), administratívnych činnostiach (1754). Postupne narastá podiel podnikov v poľnohospodárstve (83). K výraznému nárastu došlo aj v oblasti priemyslu (nárast na 884).

Podniky podľa ekonomických činností podľa SK NACE Rev.2											
Okres Bratislava 5	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	7 472	8 244	8 987	8 666	9 401	9 851	10 118	10 748	11 280	11 186	11 528
Poľnohospodárstvo, les...	28	39	43	60	68	75	69	67	77	83	83
Priemysel spolu	313	334	371	389	437	607	730	792	858	832	884
Ťažba a dobývanie	2	2	2	2	2	1	1	3	4	5	4
Priemyselná výroba	293	312	336	354	401	566	679	742	802	773	834
Dodávka elektriny, plynu...	9	10	12	13	12	10	11	14	13	14	14
Dodávka vody; čistenie a ...	9	10	21	20	22	30	39	33	39	40	32
Stavebníctvo	395	420	466	479	493	586	636	689	762	704	710
Veľkoobchod a maloobch...	1 739	1 772	1 824	1 541	1 940	1 655	1 528	1 511	1 503	1 481	1 443
Doprava a skladovanie	243	278	325	298	298	330	356	376	411	389	413
Ubytovacie a stravovacie ...	236	268	310	312	328	336	336	368	411	396	374



Informácie a komunikácia	619	703	770	793	837	939	1 021	1 107	1 165	1 187	1 261
Finančné a poisťovacie či...	50	59	63	47	44	48	52	47	50	63	72
Činnosti v oblasti nehnuteľností	471	533	575	550	597	645	665	703	726	748	791
Odborné, vedecké a techn...	1 960	2 168	2 349	2 283	2 362	2 524	2 607	2 698	2 753	2 773	2 887
Administratívne a podporn...	955	1 153	1 332	1 314	1 368	1 392	1 367	1 583	1 710	1 699	1 754
Verejná správa a obrana; po...	1	1	2	2	1	2	1	2	2	1	1
Vzdelávanie	116	132	135	156	170	183	186	188	187	191	205
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	136	151	161	169	172	176	186	191	194	196	201
Umenie, zábava a rekreácia	116	130	141	138	147	171	173	176	184	186	196
Ostatné činnosti	94	103	120	135	139	182	205	250	287	257	253

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023

Podnikateľské subjekty podľa počtu zamestnancov

Najviac podnikateľských subjektov v okrese Bratislava V podľa veľkostnej skupiny je od 0 - 49 zamestnancov. Od roku 2012 stúpol počet týchto subjektov na 11528. Stredne veľkých subjektov bolo v okrese Bratislava 5 evidovaných 86. Až 24 podnikov bolo vo veľkostnej skupine nad 250.

Podniky podľa počtu zamestnancov	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
nezistené	1 760	1 848	2 318	4 548	5 405	5 455	5 621	5 964	6 530	5 982	6 178
0 - 49	5 619	6 293	6 567	4 016	3 890	4 281	4 379	4 664	4 639	5 093	5 240
50 - 249	73	84	81	77	80	91	90	92	86	89	86
250 a viac	20	19	21	25	26	24	28	28	25	22	24

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023

Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky M. č. Bratislava - Rusovce, ktorá je začlenená do okresu M. č. Bratislava - Rusovce, kraj Bratislavský. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 1801,7 ha, z čoho orná pôda zaberá 1728,7 ha. Najmenšie zastúpenie majú trvalé trávnaté porasty – 34,2 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere mierne klesá.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v mestskej časti Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
% z celkovej výmery	70,65	70,62	70,60	70,57	70,55	70,53	70,52	70,51	70,51	70,50	70,49
Poľn. pôda - spolu	1 805,8	1 805,0	1 804,4	1 803,6	1 803,0	1 802,5	1 802,4	1 802,2	1 802,0	1 801,8	1 801,7
- orná pôda	1 731,7	1 731,3	1 730,9	1 730,1	1 729,5	1 729,0	1 729,1	1 728,9	1 728,9	1 728,7	1 728,7
- záhrada	39,5	39,4	39,3	39,3	39,3	39,2	39,1	39,0	38,9	38,9	38,8
- trvalý trávny porast	34,6	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba je zameraná na produkciu zemiakov a obilnín. Produkcia zemiakov v priebehu časového obdobia stúpa. V roku 2022 činila produkcia 25,81 ton / ha.

Hektárová úroda	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Okres Bratislava 5											
Zrny spolu	3,59	4,14	6,43	5,17	6,63	3,32	6,23	5,48	6,47	5,51	4,48
Obilniny	3,62	4,16	6,43	5,17	6,63	3,32	6,23	5,50	6,55	5,54	4,55
Olejiny	2,03	2,34	3,03	2,53	3,27	1,91	2,55	2,27	2,23	2,20	2,04
Zemiaky	13,38	16,29	6,09	7,97	4,00	19,52	19,44	15,38	8,29	23,12	25,81
Viacročné krmoviny	5,71	5,33	7,67	4,13	5,90	3,44	3,20	4,14	4,39	2,37	3,07

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023



V sledovanom období došlo k poklesu produkcie obilnín a zrnín. Do roku 2022 klesla produkcia na 1,54 a 1,79 ton na hektár.

Živočišna výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu hospodárskych zvierat v okrese Bratislava I-V. Z hľadiska živočišnej výroby sa okres I-V zameriava hlavne na chov hydiny a oviec

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
Okres Bratislava 5	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A	12,5	13,1	12,1	14,5	13,8	11,3	9,0	7,5	7,3	6,2	5,8
B	5,4	6,4	6,2	8,2	7,1	5,6	3,3	3,6	3,4	3,1	3,0
C	1,4	1,3	2,7	1,7	3,4	6,0	4,5	3,8	5,5	7,5	13,3
D	3,7	3,5	3,6	3,1	2,8	3,3	4,9	5,1	5,5	5,0	4,0
E	107,7	99,2	96,7	93,4	84,0	80,1	1912,8	319,6	-	-	-
F	105,1	96,8	94,4	91,2	82,0	78,2	71,6	73,7	-	-	-
Hovädzi dobytok (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)											
Kravy (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)											
Ovce (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)											
Ošípané (na 100 ha ornjej pôdy)											
Hydina (na 100 ha ornjej pôdy)											
Sliepky (na 100 ha ornjej pôdy)											

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023

Od roku 2012 došlo v regióne k nárastu počtu kusov ošípaných (537). Chov oviec výrazne narastá. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj stavu hospodárskych zvierat v okrese Bratislava I-V.

Vývoj stavu hospodárskych zvierat											
Okres Bratislava I-V	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hovädzi dobytok spolu	1 398	1 591	1 522	1 840	2 040	1 757	1 576	1 206	1 271	940	956
Kravy	606	773	778	1 042	1 044	873	579	573	589	470	494
Ošípané spolu	336	347	364	331	331	411	662	670	733	626	537
Prasnice	35	35	48	35	35	86	61	61	56	48,00	40,00
Ovce spolu	161	161	343	220	500	931	784	614	957	1 134	2 188
Bahnice	152	152	329	166	366	724	552	538	828	944	1 361
Hydina spolu*	9 908	9 918	9 920	9 918	9 918	9 918	258 782	41 812	12 801	44 874	37 934

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023

Počet kusov hovädzieho dobytku ostáva relatívne stabilný (s miernym poklesom). V roku 2022 bolo v okresoch 956 kusov hovädzieho dobytku. Výrazný nárast nastal v prípade hydiny. Stav oviec sa do roku 2022 zvýšil na 2188 kusov. V roku 2022 boli navýšené stavy hydiny (cca. 38 tis. kusov).

V riešenom území pamiatkovej zóny sa žiadny významný subjekt zaoberajúci sa poľnohospodárskou výrobou nenachádza. Na hranici riešeného územia leží Podielnícke družstvo Dunaj. Hlavnou činnosťou PD Dunaj je podnikanie v poľnohospodárskej výrobe vrátane predaja nespracovaných poľnohospodárskych výrobkov na účely ich spracovania a ďalšieho predaja. Na ilustráciu v areáli PD Dunaj sídli aj jazdecký klub Limit s 18 koňmi. Ponúka jazdeckú školu, kurzy, vychádzky do prírody, vozenie na poníkovi a ustajnenie koní. K jazdeckému klubu patria 2 veľké výbehy, ohradená jazdiareň, lonžovací kruh s osvetlením a striekací box. Rozsiahlejšie územia poľnohospodárskej výroby sú lokalizované mimo (západne) od riešeného územia, resp. zastavaného územia mestskej časti. Z hľadiska poľnohospodárskej výroby návrh územného plánu zóny teda nepočíta s rozvojom poľnohospodárskej výroby v rámci riešeného územia a to z dôvodu, že riešené územie pamiatkovej zóny je z dlhodobého hľadiska určené pre nepoľnohospodárske účely. V priestore hospodári aj Otto Jaborek - JA-MI, ktorí zamestnáva 10 - 19 zamestnancov. Zaoberá sa pestovaním plodín a chovom zvierat, poľovníctvom a službami s tým súvisiacimi.

Podľa bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky sú poľnohospodárske pôdy v mestskej časti Rusovce zaradené do 2. a 6. skupiny BPEJ. Ide o pôdy veľmi produkčné a málo produkčné. V k. ú. Rusovce sú v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy taxatívne určené dve BPEJ s najkvalitnejšou pôdou v katastrálnom území a to: BPEJ 0036002 (2. skupina) a BPEJ 0036005 (2.sk).



Celkovo 19,28 % pôdy z výmery poľnohospodárskych pôd a 4,67 % z celkovej výmery riešeného územia sú v zmysle vyššie uvedeného nariadenia osobitne chránené (UPN Z PZ, 2016).

Lesné hospodárstvo

Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, lesné pozemky predstavujú v mestskej časti cca. 19 % plochy nepoľnohospodárskych pozemkov a 5,6 % celkovej plochy katastra. Výmera ostáva relatívne stabilná.

Výmera územia v ha.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celk. výmera úz. m. časti	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8
Nepoľnoh. pôda - spolu	750,0	750,9	751,4	752,3	752,8	753,3	753,4	753,7	753,8	754,0	754,1
- lesný pozemok	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,5
% z celkovej výmery	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6
% z nepoľnoh. pôdy	19,1	19,1	19,1	19,1	19,1	19,1	19,1	19,1	19,1	19,0	19,0

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2023

Lesy patria do lesného hospodárskeho celku Krásno nad Kysucou. Hospodárenie v lesoch sa riadi podľa programov starostlivosti o lesy. Na území prevládajú ochranné lesy - 143,5 ha.

Z hľadiska výskytu lesných ekosystémov nie je riešené územie druhovo diverzifikované. Plochy lesov predstavujú zvyšky pôvodných lužných lesov sústredené v inundačnej oblasti Dunaja. V druhovom zložení porastov má výrazne zastúpenie topoľ domáci, topoľ šľachtený, vŕba, jaseň, dub. Porasty sú pomerne mladé, najstaršie z nich dosahujú vek 85 rokov. Les v riešenom území plní rekreačnú, estetickú, krajínovú a retenčnú funkciu (UPN Z PZ, 2016).

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na mestskej časti a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. Na území mestskej časti sa nachádzajú všetky stupne regionálnych škôl.

Materské školy

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V mestskej časti sa nachádza materská škola, ktorá je súčasťou plnoorganizovanej základnej školy a cirkevná materská škola. Ako vyplýva z predpokladov demografického vývoja, v priebehu nasledujúcich 10 rokov pravdepodobne dôjde k výraznému nárastu počtu detí predškolského veku hlavne do 5 roka, a teda nebude vytvárať tlak na udržanie, prípade rozšírenie zariadenia.

Materská škola v mestskej časti Bratislava - Rusovce, je školou, ktorá poskytuje predprimárne vzdelávanie spravidla deťom vo veku od 3 do 6 rokov, deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a deťom s odloženou školskou dochádzkou alebo s dodatočne odloženým plnením povinnej školskej dochádzky. MŠ zabezpečuje celodennú formu výchovy a vzdelávania a podľa potreby aj poldennú formu výchovy a vzdelávania. Materská škola je s vyučovacím jazykom slovenským. Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania v materskej škole je príprava na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí. Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu „Spoznáваме svet“, ktorý vychádza zo štátneho vzdelávacieho programu. Cieľom materskej školy je predprimárne vzdelávanie zamerané na podporu osobnostného rozvoja detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej; na rozvíjanie schopností, zručností a na utváranie predpokladov na ďalšie vzdelávanie. Úspešným absolvovaním

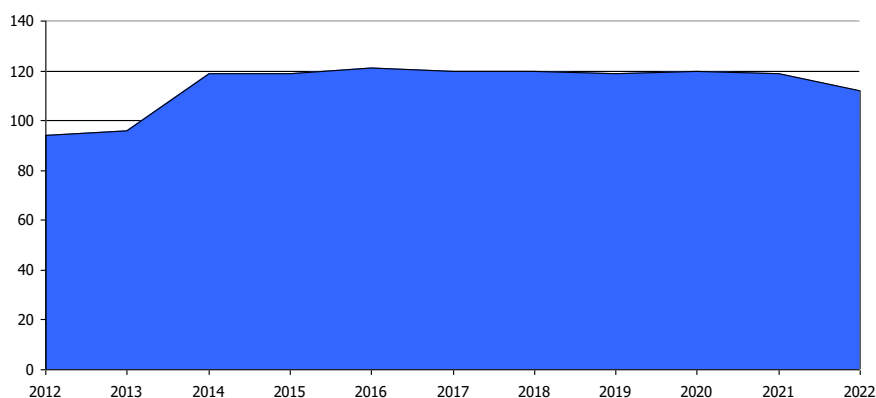


posledného ročníka príslušného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole získa dieťa predprimárny stupeň vzdelania. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania. Materská škola je súčasťou Základnej školy s materskou školou Vývojová 228 Bratislava - Rusovce. Budova materskej školy je jednoposchodová účelná – päťtriedna. Na poschodí sú 3 triedy s príslušenstvom, kabinety, sklady. Na prízemí sú 2 triedy s príslušenstvom, kancelária zástupkyne riaditeľa pre MŠ, zborovňa, výdajňa stravy, jedáleň, kabinety, sklady. K objektu materskej školy patrí rozsiahly oplotený areál určený na pobyt vonku detí. Na dvore sa nachádzajú pieskoviská a detské exteriérové herné prvky (<https://zrusovce.sk/new/wp-content/uploads/2021/12/skolsky-poriadok-2021.pdf>, 10.8.2023).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2012 do roku 2022. V roku 2021 bola zriadená cirkevná materská škola.

Materská škola											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Materské školy spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
štátne – deti	94	96	119	119	121	120	120	119	120	119	112
štátne – triedy	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
štátne - učitelia	8	8	10	10	10	10	11	11	11	9	9
cirkevné spolu										1	1
cirkevné - deti										40	40
cirkevné – triedy										2	2
cirkevné - učitelia										5	5

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023



Graf: Vývoj počtu detí

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Materská škola je umiestnená v účelovej jednoposchodovej budove, s dvorom, s dostatočným množstvom zelene, primeranou trávnatou plochou, spevnenými terasami a chodníkmi. Areál dopĺňajú pieskoviská s detskými preliezačkami. Na poschodí sú 2 triedy s príslušenstvom, sociálne zariadenia, izolačka, knižnica, telocvičňa, kabinety, sklad bielizne, sklad čistiacich potrieb. Na prízemí je vstupná hala, 2 triedy s príslušenstvom, sociálne zariadenia, kancelária, šatne zamestnancov, jedáleň, kuchyňa, výdajňa jedla, kabinety, sklady. Súčasťou materiálno-technického vybavenia materskej školy je detská a odborná literatúra, učebné a didaktické pomôcky, telovýchovné náradie a náčinie, hudobné nástroje, didaktická a audiovizuálna technika, výpočtová technika, hračky, nábytok pre deti (stoly, stoličky a zariadenie triedy, ležadlá), ktorý rešpektuje antropometrické požiadavky (<https://cloud-b.edupage.org/>, 20.8.2023).

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0	39	39	39	39	39	38	38	38	38	37	37
1-4	224	228	232	236	239	243	247	251	254	258	262
5-9	381	399	417	436	454	472	490	508	527	545	563



Základné školy

ZŠ s MŠ Vývojová 228 Bratislava – Rusovce je plnoorganizovaná základná škola so 17 triedami, navštevuje ju 397 žiakov. Počtom tried a žiakov je štandardnou školou. V jednotlivých ročníkoch sú 1 - 2 triedy. Súčasťou školy je telocvičňa, dielňa a športový areál. Materská škola celodennou výchovou a vzdelávaním poskytuje predprimárne vzdelávanie deťom, vo veku od 3 do 6 rokov výnimočne deťom od dvoch rokov, ako aj deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. Má kapacitu 5 tried, navštevuje ju 120 detí. ZŠ s MŠ je situovaná v mestskej časti Bratislava – Rusovce, v centre obce a susedí s miestnym úradom. Poloha školy je výhodná pre deti z Rusoviec, ale aj iných mestských častí spojených školským autobusom a MHD. Súčasťou ZŠ s MŠ sú školské zariadenia: Školský klub detí a Školská jedáleň a kuchyňa. Vyučovanie sa uskutočňuje v kmeňových učebniach, v pôvodných odborných učebniach, novozriadených odborných učebniach. Vo všetkých učebniach sú nainštalované interaktívne tabule, ktoré sa využívajú vo vyučovacom procese. Cudzie jazyky sa vyučujú v prispôbenej jazykovej učebni. Na výučbu sa využíva počítač s príslušenstvom, edukačnými programami, multifunkčným zariadením, interaktívnou tabuľou a knižným fondom pre cudzie jazyky. Nová odborná učebňa bude dobudovaná po dokončení nadstavby školy.

V škole je odborná učebňa informatiky, v učebni sú nainštalované počítače s príslušenstvom, dataprojektor, tlačiareň a pri vyučovaní sa využívajú edukačné programy. Technika sa vyučuje v odbornej kontajnerovej učebni vedľa hlavnej budovy školy. Škola má zrekonštruovanú telocvičňu. V školskom areáli je multifunkčné ihrisko s oddychovou zónou s možnosťami rekreačného športovania.

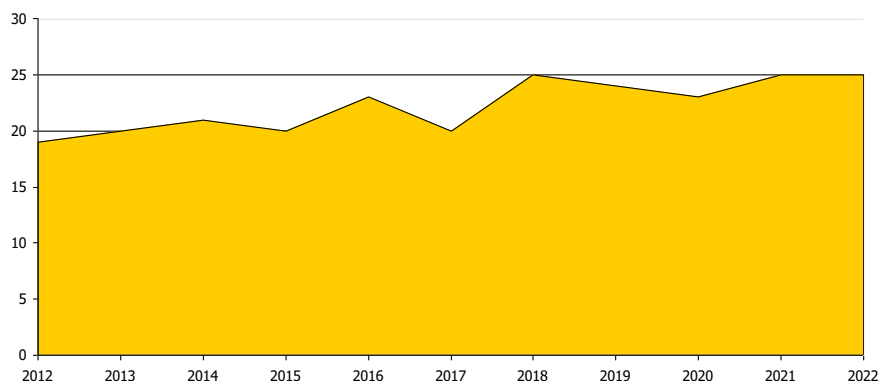
Školská knižnica pre žiakov a učiteľov bola zriadená v priestoroch vestibulu školy. Je dobre vybavená knižničným fondom. Využíva sa na vyučovanie literárnej výchovy, čítania a predmetov s humanitným a prírodovedným zameraním. Zážitkové učenie niektorých predmetov sprostredkováva škola v netradičných priestoroch (múzeá, knižnice, galérie, ...).

Škola má zabezpečený bezbariérový prístup do budovy. Vybavenie kabinetov je postačujúce a priebežne podľa finančných možností dopĺňané modernými vyučovacími pomôckami, čo umožňuje tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie. Pri obstarávaní nových učebných pomôcok je nápomocné aj rodičovské združenie. Kabinet na prácu so žiakmi i rodičmi má zriadený výchovný poradca. Školský špeciálny pedagóg a psychológ pracuje so žiakmi v osobitnom kabinete. Ďalšie priestory školy sú využívané na mimoškolskú činnosť a na nástienkách sú inštalované detské a žiacke práce, projekty alebo výstavy. Vo vestibule školy sa konajú kultúrne podujatia, realizujú sa tu projekty, celoškolské akcie kultúrneho alebo spoločenského zamerania. Od školského roku 2022/23 môžu žiaci a učitelia využívať 2 novovybudované vonkajšie učebne v priaznivom počasí. Veľké prestávky žiaci trávia na rozsiahlom školskom dvore. Školská jedáleň zabezpečuje obedy, doplnkové stravovanie a mliečny program (<https://cloud-b.edupage.org/>, 20.8.2023).

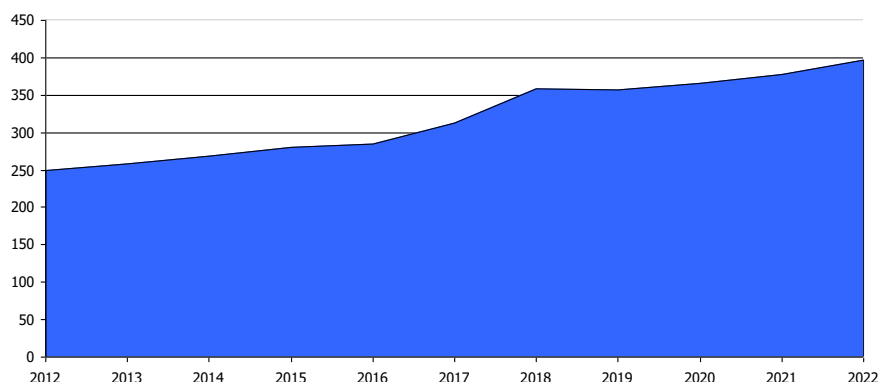
Základná škola

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ZŠ - št. (1. - 9. roč.)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ - št. (1.-9.r.) - žiaci	250	258	269	280	285	313	358	357	366	377	397
ZŠ - št. (1.-9.r.) - triedy	11	12	13	13	14	14	16	16	16	17	17
ZŠ - št. (1.-9.r.) - učitelia	19	20	21	20	23	20	25	24	23	25	25

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023



Graf: Vývoj počtu učiteľov
 Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023



Graf: Vývoj počtu žiakov
 Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Žiacky parlament

Na škole pôsobí Žiacky parlament, ktorého členovia môžu predkladať svoje návrhy a pripomienky k chodu školy a pomáhajú s organizáciou kultúrnych, športových a iných aktivít školy.

Základná umelecká škola

V budove ZŠ sú elokované pracoviská ZUŠ, súkromnej ZUŠ a CVČ, v záujmovej činnosti úzko spolupracujeme s danými subjektami.

Polícia

Polícia realizuje v vybraných ročníkoch I. a II. stupňa vzdelávanie zamerané na trestnoprávnu ochranu a zodpovednosť, poznávanie zákonov, práv a povinností, prevenciu zameranú na ochranu pred negatívnymi spoločenskými vplyvmi. Pre skvalitnenie práce so žiakmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami spolupracujeme s Centrom pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie a Centrom špeciálno – pedagogického poradenstva. Spolupráca so zriaďovateľom je korektná v prospech výchovy a vzdelávania a aktívneho trávenia voľného času detí v MČ Bratislava – Rusovce (Inovovaný školský vzdelávací program, 2022).

Škola ako životný priestor

ZŠ s MŠ Vývojová 228 Bratislava – Rusovce ponúka príjemné a upravené prostredie. Estetický vzhľad vstupného vestibulu a galérie školy zabezpečuje vkusná a účelová výzdoba, ktorá je pravidelne aktualizovaná. Na chodbách sú inštalované na nástenkách výstavy s bohatým textovým a obrazovým materiálom, ktoré slúžia v edukačnom procese a na spestrenie vyučovacích hodín a poskytujú významný zdroj informácií z rôznych predmetov a zo života školy. Estetické prostredie tried je dotvárané kvetinovou výzdobou a dekoráciou nástieniek, ktoré si realizujú žiaci s triednymi učiteľmi podľa svojich predstáv a vkusu. Žiaci a deti majú k dispozícii školský dvor. K vytvoreniu priateľskej atmosféry a spolupráce medzi deťmi, žiakmi, pedagógmi a rodičmi využívame spoločné športové, kultúrne a tvorivé aktivity, ktoré realizujeme v rámci rôznych celoškolských aktivít a podujatí. Partnerstvo s rodičmi zabezpečujeme aj kvalitnejšou informovanosťou o činnosti škole a to prostredníctvom informačnej tabule vo vestibule školy, školským časopisom a webovým sídlom školy (Inovovaný školský vzdelávací program, 2022).

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

V celej školskej budove a v školskom areáli sú zabezpečené bezpečné a zdravie vyhovujúce podmienky. Pedagogickí zamestnanci sú školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a proti požiarom pri podpisovaní pracovnej zmluvy a potom pravidelne na dvojročných cyklických školeniach. Žiaci sú oboznámení a poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci na začiatku školského roka triednym a na úvodnej hodine každého vyučovacieho procesu. Pribežne sú poučovaní o bezpečnosti a ochrane zdravia na začiatku vyučovacích hodín a v ich priebehu pri činnostiach, kde je zvýšená možnosť ohrozenia zdravia a vzniku úrazu. Komisia bezpečnosti a ochrany zdravia vykonáva pravidelné kontroly dodržiavania bezpečnosti a ochrany zdravia. Žiaci a deti absolvujú raz za školský rok nácvik



evakuácie školy. Revízie školských zariadení sa vykonávajú v súlade s ich plánom. Prípadné nedostatky sú následne odstraňované. V škole sú vytvorené podmienky na zdravý vývin detí a žiakov a na predchádzanie sociálnopatologických javov. Vedie sa evidencia úrazov detí a žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovnovzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou, pri vzniku školského úrazu sa vyhotovuje záznam o školskom úraze do evidencie uloženej na sekretariáte školy. Hygiena pedagogického procesu je zabezpečená správnym normovaním celkového počtu vyučovacích hodín, správnym striedaním vyučovacích hodín počas dňa a vhodným prestávkovým režimom. Dĺžka prestávok medzi vyučovacími hodinami je dodržaná. Pri žiakoch je zabezpečený trvalý dozor (Inovovaný školský vzdelávací program, 2022).

ŠKD

ŠKD zabezpečuje činnosť žiakov ráno pred vyučovaním v čase od 6,30 do 7,40 hod. a popoludní v čase od skončenia vyučovania do 17,00 hod.

Do rannej ŠKD žiaci prichádzajú od 6.30 do 7.30 h, potom je vchod do budovy školy uzatvorený. Vchod sa opäť otvára až o 7,40 h. Počas rannej činnosti sa žiaci hrajú v oddeleniach a komunikujú s vychovávateľkou.

Popoludňajšia činnosť je zameraná na oddych a prípravu na vyučovanie. V rámci oddychu sa hrajú, kreslia, komunikujú a vykonávajú činnosť, ktorú pripravuje pani vychovávateľka. Do tejto činnosti patria rôzne oblasti: spoločensko-vedná, pracovno-technická, prírodovedno-environmentálna, esteticko-výchovná, telesná, športová a zdravotná. Súčasťou popoludňajšej činnosti je pobyt vonku a príprava na vyučovanie. Tí žiaci, ktorí majú poobedňajšie krúžky v priestoroch ZŠ, sú z klubu v čase krúžkov automaticky uvoľnení. Počas popoludňajšej činnosti sú žiaci v oddeleniach, ktoré sú zvyčajne v kmeňových triedach. V prvom ročníku každá trieda má svoje oddelenie. Vo vyšších ročníkoch (2. – 4. ročníka) žiakov podľa potreby v školskom klube škola spája (<https://skolarusovce.edupage.org/>, 20.7.2021).

Školské jedálne

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacity školského stravovania. V mestskej časti sa nachádza 1 školská jedáleň.

Školské jedálne	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kapacita	72	72	72	72	72	80	84	84	84	84	84
Stravníci	228	226	215	215	228	222	253	274	275	282	305

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Školská jedáleň má kapacitu 84 osôb. V roku 2022 bolo v školskej jedálni 305 stravníkov.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
5-9	381	399	417	436	454	472	490	508	527	545	563
10-14	343	362	381	400	419	438	457	476	495	514	533

Zaujmová činnosť

Základná umelecká škola

V mestskej časti Bratislava - Rusovce sú zriadené 2 súkromné základné umelecké školy.

Súkromná základná umelecká škola, Balkánska 87, Bratislava je zriadená a na základe rozhodnutia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky zaradená do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky od 1. septembra 2013. Zriaďovateľom školy je Mgr. Dominik Gajdošech. Školu tvoria 3 budovy – sídlo školy sa nachádza v centre mestskej časti Bratislava – Rusovce na Balkánskej 87. Elokované pracoviská školy sú v priestoroch ZŠ s MŠ, Vývojová 228, Bratislava – Rusovce a ZŠ s MŠ, Trnková 1, Bratislava – Jarovce. SZUŠ poskytuje umelecké vzdelávanie v hudobnom, literárno-dramatickom a výtvarnom odbore pre talentované deti a mládež. Hlavným poslaním školy a nášho vzdelávacieho programu je výchova žiaka umením (formovanie

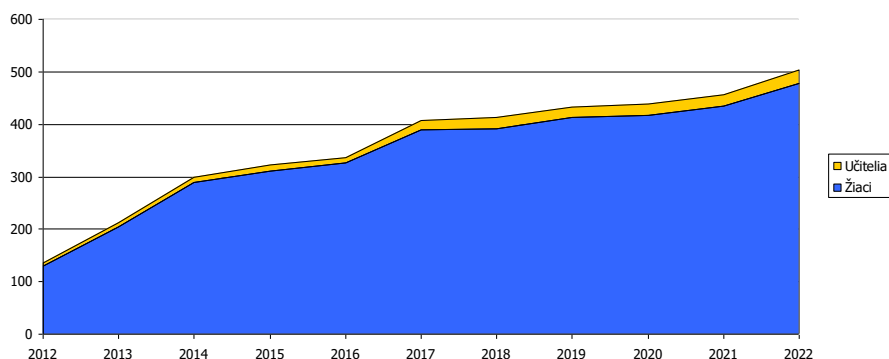


osobnosti), k umeniu (rozvoj schopnosti prijímať a tvoriť umenie) a pre umenie (príprava na profesionálnu umeleckú činnosť) (<https://www.zuska.sk/skola/o-skole/>, 20.8.2023).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu žiakov v dvoch ZUŠ. Do roku 2022 počet žiakov v ZUŠ stúpal. V roku 2021 výraznejšie neovplyvnila vývoj ani pandémia COVID - 19.

ZUŠ											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Žiaci	129	205	290	310	327	389	392	413	418	434	478
Učitelia	6	8	9	13	10	18	21	20	20	22	26

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023



Obrázok: Vývoj počtu žiakov a učiteľov v ZUŠ

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
5-9	381	399	417	436	454	472	490	508	527	545	563
10-14	343	362	381	400	419	438	457	476	495	514	533

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Zákon o sociálnych službách vymedzuje **sociálnu službu** ako „odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny“.



Pod **nepriaznivou sociálnou situáciou** sa rozumie ohrozenie osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z nasledujúcich dôvodov:

- a) nemá zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- f) pre výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných osôb,
- h) pre zotrúvanie v priestorovo segregovanej lokalite.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, VÚC, fyzické a právnické osoby a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení... 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 276/2017 Z. z., 276/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 56/2018 Z. z., 87/2018 Z. z., 106/2018 Z. z., 112/2018 Z. z., 157/2018 Z. z., 170/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z., 249/2022 Z. z.) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom mestskej časti Bratislava - Rusovce. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku zariadení sociálnych služieb v okrese Bratislava V.

Zariadenia sociálnych služieb v okrese Bratislava V

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PM v DSS p. deti	11	9	6	6	6	8	5	3	3	3	3
PM v DSS p. dospelých	91	75	94	92	136	134	123	123	85	75	108
PM v zariad. pre seniorov	295	323	323	363	363	363	363	363	363	363	385
Počet m. k 31.12 spolu	773	711	751	790	857	650	654	711	715	705	685
Počet zariadení	18	13	17	19	19	19	18	23	22	22	23

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava V, oddelenie posudkových činností a peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažko zdravotne postihnutých občanov poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na preklopenie zdravotných ťažkostí. Občania Rusovci žiadajú tieto peňažné príspevky na kompenzáciu (peňažný príspevok na prepravu a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, príspevok na kúpu/úpravu osobného motorového vozidla, peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie, na osobnú asistenciu, na opatrovanie, na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcky, na opravu pomôcky, na kúpu zdvíhacieho zariadenia, peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom a pod.), v rámci ktorých vydáva mestská časť Bratislava - Rusovce potvrdenie, že občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom mestskej časti (platí len pri príspevku na opatrovanie).

Nasledujúca tabuľka prezentuje prehľad poskytovaných sociálnych služieb podľa druhu v mestskej časti Bratislava - Rusovce.

Sociálne služby

Druh	Zariadenie / služba	existujúci stav
sociálne služby krízovej intervencie		
terénna sociálna služba krízovej intervencie	nízkoprahové denné centrum	



poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach	integračné centrum komunitné centrum nocľaháreň útulok domov na polceste zariadenie núdzového bývania	
nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu		
sociálne služby na podporu rodiny s deťmi		
pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa		
pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti		
služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života		
služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa		1
služba včasnej intervencie		
sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku		
	zariadenie podporovaného bývania	1
poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek	zariadenie pre seniorov zariadenie opatrovateľskej služby rehabilitačné stredisko domov sociálnych služieb špecializované zariadenie denný stacionár	
domáca opatrovateľská služba		
prepravná služba		
sprievodcovská služba a predčítateľská služba		
tlmočnická služba		
sprostredkovanie tlmočnickej služby		
sprostredkovanie osobnej asistencie		
požičiavanie pomôcok		
sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií		
monitorovanie a signalizácia potreby pomoci		
krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií		
podporné služby		
odľahčovacia služba		
pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností		
poskytovanie sociálnej služby v dennom centre		
podpora samostatného bývania		
poskytovanie sociálnej služby v jedálni		
poskytovanie sociálnej služby v práčovni		
poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.		
Ďalšie odborné činnosti vykonávané samostatne		
Sociálna rehabilitácia		
Sociálne poradenstvo - základné		

Zdroj: Bratislava - Rusovce, 2023

V roku 1990 vzniklo v Rusovciach občianske združenie Kresťanská liga pre pomoc mentálne postihnutým na Slovensku, ktorého hlavným poslaním je pomáhať ľuďom s mentálnym postihnutím pri plnohodnotnom prežívaní života a pri ich začlenení do spoločnosti. OZ združuje odborníkov, občanov s mentálnym postihnutím, rodičov a ostatných občanov ochotných aktívne sa podieľať na pomoci ľuďom s mentálnym postihnutím, pre ktorých zriadilo Zariadenie podporovaného bývania GERULATA a Chránenú dielňu v budove Humanitného centra na Kováčovej ul. 85 v Rusovciach. Okrem toho sa tu nachádza aj Klub dôchodcov (Denné centrum), na zabezpečení činnosti ktorého sa aktívne podieľajú aj klienti z Chráneného bývania a členovia občianskeho združenia. K skvalitňovaniu života obyvateľov Rusoviec tiež prispieva aktívne občianske združenie so zameraním na sociálne veci – OZ „Imobility“ so sídlom na Keltskej ul. 18, ktoré pomáha občanom s postihnutým pohybovým ústrojenstvom. OZ sa zúčastňuje na celospoločenských akciách zameraných na odstránenie negatívnych dôsledkov života imobilných občanov, prostredníctvom kvalifikovaných odborníkov rieši bezbariérovú dostupnosť pre imobilných občanov vo verejných priestranstvách, zabezpečuje využitie voľného času pre imobilných občanov a poradenskú pomoc pri zadovážení kompenzačných pomôcok (UPN Z PZ, 2016).

Mestská časť Bratislava - Rusovce, verejní a neverejní poskytovatelia poskytujú sociálne služby v zmysle zákona č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách, na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku v zariadeniach:

3. riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku



Zariadenie podporovaného bývania §34 zákona 448/2008

V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 a na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život. Ak fyzická osoba dovŕši dôchodkový vek počas poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania, táto sociálna služba sa jej poskytuje aj naďalej. Dohľad na účely poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania je usmerňovanie a monitorovanie fyzickej osoby uvedenej v prvom odseku pri zabezpečovaní sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť v rámci zariadenia a základných sociálnych aktivít podľa prílohy č. 4 zákona č. 448/2008. Rozsah dohľadu poskytovaného v zariadení podporovaného bývania sa určuje v hodinách alebo súhrnom úkonov, pri ktorých fyzická osoba potrebuje dohľad. V zariadení podporovaného bývania sa okrem dohľadu poskytuje ubytovanie, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, utvárajú podmienky na prípravu stravy, upratovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, vykonáva sociálna rehabilitácia. Sociálna služba v zariadení podporovaného bývania sa poskytuje v bytovej budove najviac pre šesť prijímateľov sociálnej služby v jednej bytovej jednotke a dvanásť prijímateľov sociálnej služby vo viacerých bytových jednotkách so spoločným hlavným vstupom k týmto bytovým jednotkám z verejnej komunikácie.

Názov	Kresťanská liga pre pomoc mentálne postihnutým na Slovensku
Adresa sídla	Kováčková 378/85, 85110 Bratislava - mestská časť Rusovce
IČO	00682004
Právna forma	Združenie (zväz, spolok, spoločnosť, klub a i.)
Typ poskytovateľa	neverejný poskytovateľ

Sociálna služba

ID sociálnej služby	5112679
Druh sociálnej služby/zariadenie podporovaného bývania	
Forma poskytovania	pobytová - ročná
Cieľová skupina	FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
Veková kategória	-

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

fyzické osoby od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak sú tieto fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách a sú odkázané na dohľad pod ktorým sú schopné viesť samostatný život. Ak fyzická osoba dovŕši dôchodkový vek počas poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania, táto sociálna služba sa jej poskytuje aj naďalej.

Miesto poskytovania	Kováčková 378/85, 85110 Bratislava - mestská časť Rusovce
Kapacita	7
Poskytovaná od	01.10.2005
Poskytovaná do	01.07.2032
Dátum zápisu do registra	06.10.2005
Dátum výmazu z registra	-

Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa §32b zákona 448/2008

V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytuje služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života poskytovaním starostlivosti o dieťa do troch rokov veku, ak sa rodič alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, pripravuje na povolanie štúdiom na strednej škole alebo na vysokej škole, pripravuje na trh práce alebo vykonáva aktivity spojené so vstupom alebo s návratom na trh práce alebo vykonáva zárobkovú činnosť. V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytuje starostlivosť o dieťa do troch rokov veku aj rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, ak nemôže z dôvodov podľa § 31 ods. 3 zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa sama alebo s pomocou rodiny a nie sú ďalšie dôvody, pre ktoré je potrebné v záujme dieťaťa postupovať podľa osobitného predpisu, voľné miesto nemožno obsadiť dieťaťom rodiča alebo fyzickej osoby, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, podľa písmena a) alebo odseku 1. V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytujú bežné úkony starostlivosti o dieťa, stravovanie, výchova. V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa sociálna služba poskytuje do 31. augusta bezprostredne nasledujúceho po dovŕšení troch rokov veku dieťaťa. V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa možno poskytovať starostlivosť najviac o 12 detí v jednej dennej



miestnosti, ktorá spĺňa funkciu herne a spálne; to platí, aj ak je spálňa stavebne oddelená od herne a deti užívajú oba tieto priestory. Počet detí podľa prvej vety možno zvýšiť najviac o tri deti, ak sa v dennej miestnosti alebo v priestoroch spálne a herne neposkytuje starostlivosť o dieťa do jedného roku veku.

Názov	Detské centrum Včielka s. r. o.
Adresa sídla	Firmova 1517/1, 85110 Bratislava - mestská časť Rusovce
IČO	52609154
Právna forma	Spoločnosť s ručením obmedzeným
Typ poskytovateľa	neverejný poskytovateľ

Sociálna služba

ID sociálnej služby	5313328
Druh sociálnej služby/zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	
Forma poskytovania	ambulantná
Cieľová skupina	Rodina s maloletým dieťaťom
Veková kategória	-
Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe	deti do troch rokov veku, ak sa rodič alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, pripravuje na povolanie štúdiom na strednej škole alebo na vysokej škole, pripravuje na trh práce alebo vykonáva aktivity spojené so vstupom alebo s návratom na trh práce alebo vykonáva zárobkovú činnosť

Miesto poskytovania	Firmova 1510/11, 85110 Bratislava - mestská časť Rusovce
Kapacita	12
Poskytovaná od	19.02.2020
Poskytovaná do	-

Občianske združenie "Imobility"

Občianske združenie "Imobility" je dobrovoľnou spoločenskou organizáciou, ktorá vo svojej činnosti naplňuje princípy humanity, slobody a demokracie. O.Z. Imobility pomáha občanom s postihnutým pohybovým ústrojenstvom. Imobility sa podieľa na vypracovaní realizácie bezbariérového životného prostredia. Imobility sa zúčastňuje na celospoločenských akciách zameraných na odstránenie negatívnych dôsledkov života imobilných občanov. Prostredníctvom kvalifikovaných odborníkov rieši bezbariérovú dostupnosť pre imobilných občanov vo verejných priestranstvách. Zabezpečuje využitie voľného času pre imobilných občanov. Zabezpečuje poradenskú pomoc pri zadovážení kompenzačných pomôcok (20.10.2015, <http://portal.rusovce.info/imobility>). Zariadenie podporovaného bývania - Kresťanskej ligy pre pomoc mentálne postihnutým na Slovensku Zariadenie podporovaného bývania poskytuje sociálnu službu fyzickej osobe od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, a na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život. V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje: dohľad, ubytovanie, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, utvárajú sa podmienky na prípravu stravy, vykonáva sa sociálna rehabilitácia. Dohľad na účely poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania spočíva v usmerňovaní a monitorovaní obyvateľov pri zabezpečovaní seba obslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť v rámci zariadenia a základných sociálnych aktivít podľa prílohy č. 4 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Rozsah dohľadu je určený v hodinách. Ubytovanie sa obyvateľom poskytuje v samostatne stojacom rodinnom dome vo vilovej zástavbe v Mestskej časti Bratislava – Rusovce. Rodinný dom je jednopodlažný, v prípade potreby má aj debarierizovaný vstup. Ubytovanie je zabezpečené v jednopostelových izbách, kompletne vybavených nábytkom a príslušenstvom. Každá izba má televízny prijímač, napojený na satelit káblovej televízie. Obyvatelia podľa svojich individuálnych potrieb môžu využívať aj iné médiá (DVD prehrávač, video prehrávač, rádio, počítač). K spoločným priestorom prináležia dve sociálne zariadenia a dve moderné kúpeľne so sprchovacím kútom a vaňou. Obyvatelia majú k dispozícii dve automatické práčky a miestnosť na úpravu odevov (žehliareň so žehličkou a žehliacou doskou a šijacím strojom). Vykurovanie a teplá voda je zabezpečená vlastnou plynovou kotolňou. Výška mesačnej úhrady za poskytovanú sociálnu službu je uvedená v aktuálnom Cenníku úhrad za poskytovanie pobytovej celoročnej sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania od 1. 1. 2014, ktorý je zverejnený na našej internetovej stránke. V zariadení podporovaného bývania je v súčasnosti 7 obyvateľov s rôznym stupňom mentálneho postihnutia, a druhým až šiestym stupňom odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, z toho je 5 žien a 2 muži. Najstaršia obyvateľka má 58 rokov, najmladšia má 36 rokov. Dohľad a pomoc pri odkázanosti na inú fyzickú osobu zabezpečujú dvaja vysokoškolsky vzdelaní sociálni terapeuti. Všetci obyvateľia (s výnimkou jednej obyvateľky, ktorá si túto službu nepriala) majú osobného asistenta podľa vlastného výberu. V rámci sociálneho poradenstva sú obyvateľom, ich rodinným príslušníkom i záujemcom o sociálnu službu poskytované informácie na úrovni základného sociálneho poradenstva. Ide o poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov sa vykonáva so súhlasom obyvateľa a je zameraná najmä na poradenstvo pri vybavovaní úradných záležitostí, pomoc pri vybavovaní osobných dokladov, pri spisovaní a podávaní písomných podaní, vypisovaní tlačív, pri písomnej komunikácii v úradnom styku a vybavovaní iných vecí v záujme obyvateľa. Podmienky na prípravu stravy majú obyvateľia zabezpečené v kuchyni, ktorá je súčasťou rodinného domu. Je kompletne vybavená všetkým potrebným kuchynským náradím, elektrickými spotrebičmi – mikrovlnnou rúrou, elektrickým sporákom s rúrou, 2 chladničkami, umývačkou riadu, rýchlo varnou kanvicou, kompletným kuchynským servisom, jedálenským stolom a stoličkami, komorou na úschovu potravín s dvoma mrazničkami. Stravu si obyvateľia nakupujú a pripravujú samostatne alebo pod dohľadom sociálneho terapeuta. Obеды majú obyvateľia zabezpečené denne vrátane sobôt, nedeľ a sviatkov v blízkom reštauračnom zariadení, s možnosťou výberu z troch druhov jedál v cene 3,00 Eur. Sociálna rehabilitácia je v zmysle zákona o sociálnych službách zameraná na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti rozvojom a nácvikom zručností alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri samoobslužke, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách s maximálnym využitím prirodzených zdrojov v rodine a komunite. Každý obyvateľ má



vypracovaný individuálny plán na aktívnu spoluprácu s poskytovateľom služby, ktorý vychádza z jeho individuálnych potrieb. Administratívno-prevádzkovú agendu zabezpečuje 1 zamestnanec v rozsahu 0,5 pracovného úväzku. Do 31.12.2013 pracovali 6 obyvatelia podporovaného bývania v chránenej dielni Kresťanskej ligy pre pomoc mentálne postihnutým na Slovensku. Po znížení príspevku ÚPSVaR Bratislava od 1.7.2013 na polovicu nebolo možné naďalej udržať optimálnu prevádzku chránenej dielne bez finančných strát, preto jej zriaďovateľ – občianske združenie požiadalo o zrušenie postavenia chránenej dielne k 1.1.2014. Od tohto termínu na realizáciu záujmových a kreatívnych činností je obyvateľom zariadenia podporovaného bývania k dispozícii rehabilitačno-terapeutická dielňa (20.10.2015, <http://www.krestanskaliga.sk/socialne-sluzby.html>).

Občianske združenie Kukulienka

Organizuje akcie pre rodiny: Víťanie jarného slniečka, Oslava dňa matiek, Oslava dňa detí, Spoločné výlety do prírody, Svätovánska stanovačka, Šarkaniáda, Lampiónový sprievod a Fašiangový sprievod. Prevádzkuje materské centrum pre rodičov a najmenšie deti. Snaží sa o zriadenie centra voľného času, záujmové krúžky pre deti a dospelých (20.10.2015, http://kukulienka.rusovce.info/?page_id=4).

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitímizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby splňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v mestskej časti (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopností a možností aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb



Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Vývoj cieľových skupín

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
60-64	299	307	316	324	332	340	349	357	365	374	382
65-69	302	320	338	356	374	392	410	428	446	464	482
70-74	171	179	187	195	203	211	219	227	235	243	251
75-79	101	104	107	110	114	117	120	123	126	129	132
80-84	72	75	78	81	84	87	89	92	95	98	101
85-89	36	37	39	41	42	44	45	47	48	50	52
90-94	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
95-99	8	9	9	10	11	11	12	13	13	14	14
100-104	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5
105-109	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotné stredisko sa nachádza v blízkom susedstve rusovského kaštieľa. V roku 1999 prešlo delimitáciou z petržalskej polikliniky do vlastníctva obce. Momentálne sú tu v prevádzke ambulancie praktického lekára pre dospelých, detský lekár, zubný lekár, gynekologická ambulancia, chirurgická ambulancia a lekárne. Ambulancia praktického lekára pre dospelých zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť, návštevnú službu, odosielanie na odborné vyšetrenia a konzultačnú činnosť. Ambulancia detského lekára zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť pre novorodencov, deti a dorast, poradenstvo a návštevnú službu. Stomatologická ambulancia zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť pre deti i dospelých, odborné poradenstvo. Uvažuje sa o zriadení rehabilitačného centra.

Zdravotnícke zariadenia v mestskej časti

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2
F	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
H	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
I	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2
J	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K	1	2	1	1	0	0	0	1	0	1	1
L	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

A Polikliniky samostatné (úz. a zvl.)
B Nemocnice všeobecné a špecializované
C Transfúziologické a hematologické oddelenia



D	Liečebne, domy ošet. starost., hospice, zar. biomed. výskumu
E	Lekárne a výdajne liekov
F	Výdajne zdravotníckych pomôcok spolu
G	Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých
H	Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti
I	Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga
J	Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa
K	Samostatné ambulancie lekára špecialistu
L	Rýchla zdravotnícka pomoc

Zdroj: ŠÚ SR, 2023, DataCubes,

V mestskej časti sa na ul. Pohraničníkov 535/1 nachádza jedno zariadenie lekárenskej starostlivosti – filiálna lekáreň Pharmex, ktorá slúži zároveň aj ako výdajňa zdravotníckych pomôcok. V súčasnosti sú potreby miestneho obyvateľstva jednotlivými ambulanciami dostatočne zabezpečené. So súčasným usporiadaním siete zdravotnej starostlivosti sa v rámci mestskej časti počíta aj do výhľadu. V dotknutom území neuvažujeme s budovaním novej polikliniky či iného väčšieho zdravotníckeho zariadenia poskytujúceho komplexné zdravotné služby, pre ktoré by bolo potrebné vytvoriť územnú rezervu, uvažuje sa s nahradením budovy dnešného zdravotníckeho strediska novým polyfunkčným objektom – Castellom – v rámci ktorého bude zdravotná starostlivosť a služby poskytované minimálne v takom rozsahu a štruktúre, v akých sú poskytované dnes. Súkromné zdravotnícke zariadenia poskytujúce zdravotnú starostlivosť menšieho rozsahu (ambulancie všeobecnej a špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti) a služby súvisiace s jej poskytovaním bude v prípade záujmu, okrem priestorov v novonavrhovanom polyfunkčnom objekte Castellum, možné umiestňovať ako zostaviteľné zariadenia občianskej vybavenosti v rámci jestvujúcich a novonavrhovaných obytných území (pri rodinných domoch) príp. ako súčasť objektov určených pre umiestnenie integrovanej občianskej vybavenosti. Okrem toho uvažujeme aj s využívaním zdravotníckych zariadení na území ostatných mestských častí. V navrhovanej prestavbe bloku, ktorej súčasťou bude aj prestavba existujúceho zdravotníckeho zariadenia sa uvažuje s doplnením potrebných lekárskeho pracovísk. Navrhovaná funkčná a priestorová regulácia v zóne umožňuje výstavbu aj viacerých zdravotníckych zariadení s podlažnou plochou podľa Územného generelu zdravotníctva hl. mesta SR Bratislavy (UPN Z PZ, 2016).

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne obyvatelia dôchodkového veku a deti nižších vekových skupín. Vyšší dopyt po službách pravdepodobne bude vyvolaný nárastom tejto vekovej skupiny (v prípade postproduktívneho veku sa predpokladá nárast takmer vo všetkých skupinách), ale zhoršenie životných podmienok tejto skupiny, zvýšené pôsobenie stresových faktorov, zhoršením parametrov životného prostredia, či problémami spojenými s neschopnosťou uspokojiť základné životné potreby z dôvodu rozpočtovej bariéry a následnej ekonomickej deprivácie.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0	39	39	39	39	39	38	38	38	38	37	37
1-4	224	228	232	236	239	243	247	251	254	258	262

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
60-64	299	307	316	324	332	340	349	357	365	374	382
65-69	302	320	338	356	374	392	410	428	446	464	482
70-74	171	179	187	195	203	211	219	227	235	243	251
75-79	101	104	107	110	114	117	120	123	126	129	132
80-84	72	75	78	81	84	87	89	92	95	98	101
85-89	36	37	39	41	42	44	45	47	48	50	52
90-94	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
95-99	8	9	9	10	11	11	12	13	13	14	14
100-104	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5
105-109	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

2.13. ŠPORT

M.č. a jej okolie poskytuje široké možnosti športového, rekreačného a kultúrneho využívania nielen pre vlastných obyvateľov. Priamo v m.č. je pomerne dostatočne vybudovaná športová infraštruktúra. Pre neorganizovanú



telesnú výchovu obyvateľstvu m.č. slúži športový areál, kde sa nachádza futbalový štadión. V mestskej časti sú činné športové kluby: Miestny futbalový klub - MFK Rusovce a Dobrovoľný hasičský zbor.

V decembri 2008 bol v tesnej blízkosti novovybudovanej obytnej zóny v Rusovciach otvorený multifunkčný rekreačný komplex Ponteó – Activity Park Rusovce, ponúkajúci širokú škálu možností trávenia voľného času pre obyvateľov Rusoviec a návštevníkov. Ponteó je moderné komplexné rekreačné zariadenie ojedinelé z pohľadu hlavného mestskej časti i na Slovensku. Objekt poskytuje priestory pre športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko. Súčasťou komplexu je reštaurácia, štvorhviezdičkový hotel s dvadsiatimi izbami a troma apartmánmi, kongresová sála pre sto ľudí, tri salóniky, wellness so saunami a s vírivou vaňou (PHRSR, 2015).

Futbalové ihrisko v MČ je v správe Miestneho futbalového klubu, ktorý vznikol v roku 1995 ako občianske združenie. V MFK Rusovce fungujú dve futbalové družstvá – seniorov a mladších žiakov. Štadión futbalového ihriska má kapacitu 968 miest na státie a 32 miest na sedenie (PHRSR, 2015).

Multifunkčné športové ihrisko sa nachádza v areáli školského dvora Základnej školy s materskou školou Vývojová 228 Bratislava-Rusovce (ďalej len „Základná škola“). Ide o viacúčelové ihrisko s umelou trávou, oploštením, osvetlením a mantinelmi pre loptové hry. Služi prioritne na prevádzkovanie aktivít Základnej školy, ale aj pre obyvateľov či návštevníkov Mestskej časti Bratislava-Rusovce. Rozmery ihriska sú 32 x 18 m. Kompaktné viacúčelové ihrisko po obvodě ohraničené mantinelovým systémom s oploštením s výplňou z PP dosiek a ochrannej siete z tkanej textílie, príp. ohraničené s oploštením z pozinkovaných stĺpikov a ochrannej siete z tkanej textílie je účelovým športovým zariadením určeným predovšetkým pre deti a mládežnícke vekové kategórie na hranie futbalu, tenisu, volejbalu a nohejbalu, príp. iných športov (<https://skolarusovce.edupage.org/a/prevadzky-poriadok>, 20.8.2023).

Jazdecký klub LIMIT

Jazdecký klub v Rusovciach ponúka jazdeckú školu - hodiny pre deti aj dospelých, jazdecké kurzy, vychádzky do prírody, vozenie na poníkovi a ustajnenie koní. K areálu jazdeckého klubu patria 2 veľké výbehy, ohradená jazdiareň, lonžovací kruh s osvetlením a striekací box (<https://www.bratislava-rusovce.sk/jazdecky-klub-limit>, 20.8.2023).

Miestny futbalový klub Rusovce

Začiatky organizovaného rusovského futbalu siahajú až do povojnového obdobia. Miestny futbalový klub Rusovce vznikol pod týmto názvom v roku 1995 a nadviazal na svojich predchodcov TJ Dynamo JRD Dunaj Rusovce, SC Gerulatu Rusovce, OFK Rusovce. Mnoho rokov účinkovali žltó-zelení v V. lige (I. triede) alebo dokonca až v II. triede (1993-1995). V sezóne 2005/06 sa podarilo seniorom prvýkrát postúpiť do 4. ligy a tam pôsobili 12 rokov. Historický postup do najvyššej regionálnej súťaže III. ligy sa podaril v sezóne 2017/18. V III. lige pôsobil MFK štyri sezóny. V ročníku 2022/23 po reorganizácii súťaží MFK účinkoval v najvyššej regionálnej súťaži Majstrovstvá regiónu IV. ligy. V aktuálnej sezóne 2023/24 má rusovský futbal 7 družstiev v súťažiach riadených BFZ: Dospelí - IV. liga Bratislava Majstrovstvá regiónu, Starší žiaci U15 - Starší žiaci ObFZ Bratislava - mesto, Mladší žiaci U13A - Mladší žiaci ObFZ Bratislava - mesto, Mladší žiaci U13B - Mladší žiaci ObFZ Bratislava - mesto, Staršia prípravka U11 - PMA1, Staršia prípravka U10 - PMA1, Mladšia prípravka U9 - PMC. Aktívne sú aj družstvá seniorov, predprípravka a škôlkarské družstvo (http://mfkrusovce.szm.com/#_%C3%9Avod, 20.8.2023).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hrami hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov/>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich

	ženy	muži	priemer
15-24	52	45	49
25-39	36	43	40
40-54	39	39	39
55-69	38	36	37
70+	18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf



Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 15 – 39 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
15-19	245	256	266	276	286	296	306	317	327	337	347
20-24	176	176	177	177	177	178	178	178	179	179	179
25-29	166	161	157	152	147	143	138	133	129	124	119
30-34	219	210	201	192	183	174	165	157	148	139	130
35-39	399	405	411	417	424	430	436	443	449	455	461
40-44	493	512	531	550	569	588	607	626	645	664	683

2.14. KULTÚRA

Rusovce poskytujú svojou polohou mnoho možností športového alebo kultúrneho vyžitia. Nachádzajú sa tu mnohé reštauračné zariadenia, ktoré sú vyhľadávané aj Bratislavčanmi. Blízkosť dunajskej hrádze poskytuje od jari do jesene veľké možnosti cyklistom aj korčuliarom. V Rusovciach je krásny futbalový štadión. Nachádza sa tu stála expozícia Mestského múzea Gerulata, ktorá je ojedinelá v tom, že približuje verejnosti stopy po Rimanoch. Archeológovia tu postupne odkryli ruiny rímskej studne, trosky pecí, náhrobné a oltárne kamene, aj pozostatky rímskeho fóra. Objavili pohrebiská, mince, fragmenty úžitkovej keramiky a iné cennosti. Múzeum antická Gerulata, v ktorom sú archeologické nálezy vystavené, sa nachádza za rusovským rímskokatolíckym kostolom. Kaštieľ v Rusovciach a príslušný park patria medzi obľúbené oddychové miesta Bratislavčanov, žiaľ kvôli pozostavenej prestavbe kaštieľa je verejnosti nedostupný a chátra. Anglický park je verejnosti prístupný. V Rusovciach sa nachádza aj Slovenský ľudový umelecký kolektív (SLUK), ktorý je profesionálnym umeleckým telesom, pôsobiacim v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie tradičnej ľudovej kultúry na Slovensku už od roku 1949 (<https://www.bratislava-rusovce.sk/volny-cas>, 20.8.2023).

V m.č. je dostatočne budovaná kultúrna infraštruktúra. V m.č. sa nachádza viacúčelová sála. Spoločenský a kultúrny život v m.č. zabezpečuje miestny úrad v spolupráci s miestnym zastupiteľstvom Bratislava-Rusovce, Materskou a Základnou školou Bratislava-Rusovce a inými kultúrnymi spolkami. M.č. každoročne organizuje veľký počet menších, prípadne väčších kultúrnych podujatí.

Kultúrnú infraštruktúru MČ tvoria 2 sály, v budove miestneho úradu a v objekte dobrovoľného požiarného zboru. MČ ponúka svojim obyvateľom a návštevníkom pravidelné a nepravidelné kultúrne podujatia. Každoročne sa organizuje Rusovský ples, Zadunajský majáles, Dni Rusoviec, Mikuláš pre rusovské deti a Medzinárodný deň dedí (MDD). Medzi nepravidelné akcie patrí účasť MČ na rôznych kultúrnych a spoločenských akciách, organizovaných inými MČ, spolupráca s magistrátom s múzeom, spolupráca s OZ v mestskej časti a poskytovanie pomoci pri organizovaní ich akcií (PHRSR, 2015).

Na Gerulatskej ul. 69 je sídlo múzea Antická Gerulata Rusovce. V areáli múzea sa nachádzajú základy stavieb z 2. až 4. storočia. Je to miesto, kde stál rímsky vojenský tábor Gerulata. Vo výstavnej sieni sú umiestnené nálezy z archeologických výskumov. V súčasnosti je sprístupnená a odkrytá iba malá časť kastela – expozícia Múzea mesta Bratislavy. V jej areáli, ale aj v iných častiach Rusoviec, sa rímska minulosť prezentuje občasnými populárnovzdelávacími a spoločenskými podujatiami. Väčšia časť tábora je skrytá pod zemou a geofyzikálne výskumy s isotopou dokazujú výskyt archeologických murív v okolí. Do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO by sa mala zapísať časť Gerulaty, ktorá je v súčasnosti sprístupnená v rámci expozície Múzea mesta Bratislavy. (Zdroj: web stránka m. č. Bratislava – Rusovce, Múzea mesta Bratislavy). Pri príležitosti osláv 800. výročia prvej písomnej zmienky o Rusovciach bola dňa 23. augusta 2008 slávnostne otvorená prvá súkromná galéria v Rusovciach, ktorá nesie meno „DANUBKA“. Určená je na realizáciu výstav, prehliadok a prezentácií rôznych žánrov a zameraní, vrátane prednášok a školení. Návštevníci galérie môžu zároveň využiť aj pohostinnosť umeleckej kaviarne, ktorá je integrovanou súčasťou galérie (UPN Z PZ, 2016).



Kultúrne pamiatky

Na katastrálnom území Rusoviec nachádzame viacero zaujímavých historických pamätihodností, z ktorých päť najvýznamnejších je zapísaných v zozname národných kultúrnych pamiatok. Ide o pozostatky rímskeho kastela Gerulata, neogotický kaštieľ s areálom, barokový rímsko-katolícky farský kostol sv. Márie Magdalény, Dom s hypocaustom (rímsky civilný dom s podlahovým vykurovaním) a kostol sv. Víta (postavený na románskych základoch, v súčasnosti už odsvätený). V roku 1990 boli Rusovce vyhlásené za pamiatkovú zónu (20.10.2015, <https://sk.wikipedia.org/wiki/>). Rusovce - Mestská časť Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, bola na návrh Mestskej správy pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave k 1.10.1990 vyhlásená za pamiatkovú zónu. Územie ohraničené Balkánskou ulicou zo severu a západu, Maďarskou z juhu a z východnej strany Rusovským kanálom je významnou archeologickou lokalitou dokumentujúcou osídlenie od praveku po súčasnosť. Pozostatky kastela z doby rímskej, ktorý je jediný svojho druhu na území Slovenska, sú prevrstvené zástavbou ľudovej architektúry, ktorú dopĺňa rozsiahly historický park pri kaštieli voľne prechádzajúci do lužných lesov pri Dunaji (20.8.2023, <http://www.bratislava-rusovce.sk>). K ďalším pamätihodnostiam možno zaradiť evanjelický kostol z prvej tretiny 19. storočia, barokový stĺp Najsvätejšej Trojice z roku 1748, neogotické mauzóleum Laury Henckelovej von Donnersmarck (pôvodne stálo oproti Kostolu sv. Víta, od roku 1908 tvorí dominantu miestneho cintorína a slúži ako dom smútku).

Na území mestskej časti Rusovce sa nachádza veľké množstvo drobnej architektúry (pomníky, Trojičný stĺp, prístenné kríže). Na nami pamiatkovom území sa nachádza stĺp s plastikou sv. Antona Paduánskeho z roku 1719 umiestnený pred kostolom sv. Márie Magdalény. Pred budovou Miestneho úradu je umiestnená kópia rímskej stély a pamätník k medzinárodnému sochárskemu sympóziu z roku 1991. Plastika Najsvätejšej Trojice je situovaná v páse zelene na Balkánskej ulici. Konkávno-konvexný podstavec niesol pôvodne štyri plastiky, dnes sa zachovala len jedna, plastika Márie Magdalény. Vrchol stĺpa tvorí súsošie Najsvätejšej Trojice (Boha Otca, Ukrižovaného a holubice - symbol Ducha svätého). Je datovaná rokom 1748. Plastika Ukrižovaného - situovaná na rohu Balkánskej a Lesníckej ulice, postavená v roku 1745, opravovaná v roku 1880. Na kruhovom kamennom stĺpe na hranolovom podstavci je umiestnený kamenný kríž s plastikou Ukrižovaného. Mariánsky stĺp - datovaný do roku 1747, bol pôvodne situovaný oproti hlavnej bráne do hospodárskeho dvora JRD Dunaj. Plastika Panny Márie sa nezachovala. Kríž s plastikou Panny Márie - situovaný na konci Balkánskej ulice v smere na Čunovo, datovaný 1756. Na hranolovom podstavci ukončenom kamenným krížom je v nike plastika Panny Márie (20.8.2023, <http://www.bratislava-rusovce.sk>).

Gerulata - UNESCO

Rímsky vojenský tábor Gerulata prekvital v 1. až 4. st. n.l. Bol súčasťou obranného systému Rímskej ríše, jedným z najpozoruhodnejších štátnych útvarov v histórii. Hranice Rímskej ríše, ktoré majú názov Limes Romanus, mali dĺžku cca 5 000 km. Tiahli sa územím Európy, Ázie a Afriky. Obranný systém tvorili predovšetkým legionárske tábory, pomocné (auxiliárne) tábory a strážne veže. Rimania využívali na stráženie hraníc (resp. vôbec na ich určenie) predovšetkým prírodné pomery (napr. horstvá a rieky) a tam, kde to nebolo možné, budovali umelé obranné prvky (valy). V Gerulate bola hranicou rieka Dunaj; stál v nej pomocný tábor. Spočiatku bol drevozemný, neskôr kamenný. Je to jediná známa integrálna súčasť Rímskej ríše – v tom čase ležala na území provincie Panónia. (Rímsky vojenský tábor v lži pri Komárne bol vysunutý za hranicu, ktorú tvoril stred rieky Dunaj.) V bezprostrednej blízkosti vojenského kastela sa nachádzala civilná osada, tzv. vicus a vo vzdialenejších polohách jednoduchšie poľnohospodárske usadlosti, ako aj poľnohospodárske usadlosti typu villa rustica (bohatšie a rozľahlejšie) a pohrebiská. Pravdepodobne sa tu nachádzal aj prístav, avšak nie je zatiaľ archeologicky doložený. Rozvíjali sa tu remeslá i obchod a v časoch najväčšieho rozmachu žilo v Gerulate okolo 3000 obyvateľov. V Gerulate bola stacionovaná vojenská jednotka Kanefatov (s 500 jazdcami) a podľa nápisov, obsahujúceho toto pomenovanie, sa podarilo definitívne určiť aj polohu kastela. Systematický výskum lokality sa začal v druhej pol. 20. stor., ale prví anglickí bádatelia navštívili archeologickú lokalitu (vtedy ešte netušili, že ide skutočne o antickú Gerulatu) už v roku 1737. Rímska ríša bola nábožensky pomerne tolerantná a aj samotná Gerulata ponúka dôkazy o existencii viacerých náboženstiev, ku ktorým patrili aj raní kresťania. Je možné a pravdepodobné, že ide o vôbec najstaršie doklady kresťanského náboženstva na území Slovenska. V súčasnosti je sprístupnená a odkrytá iba malá časť kastela (expozičia Múzea mestskej časti Bratislava). Väčšia časť tábora je skrytá pod zemou a geofyzikálne výskumy s istotou dokazujú výskyt archeologických murív v okolí. Do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO by sa mala zapísať časť Gerulaty, ktorá je v súčasnosti sprístupnená v rámci expozičie Múzea mestskej časti Bratislava (20.8.2023, <http://www.bratislava-rusovce.sk/sk/gerulata---UNESCO/>).

Rusovský kaštieľ

Rusovský kaštieľ sa rozprestiera v areáli anglického parku, v jeho severnej časti. Park sa tiahne medzi dunajským ramenom a Balkánskou cestou. Od cesty je oddelený tehlovým omietnutým múrom. Samotný kaštieľ je odsadený od cesty do hĺbky parku, ale otvára sa k nej svojím hlavným priečelím s čestným nádvorím. Severne od kaštieľa v hĺbke parku stojí objekt tzv. minoreta a tesne pri Balkánskej ulici objekt čeladince so samostatným vstupom z Balkánskej ulice (<https://www.bratislava-rusovce.sk/rusovsky-kastiel>, 20.8.2023).

Rusovský park



Na mape prvého vojenského mapovania z roku 1763-1787 v mierke 1:28 800 je na mieste parku pravidelne členená plocha obohná murovaným oplotením. Záhrada sa rozprestierala juhovýchodne od kaštieľa a siahala k čeladníku. Zo severovýchodnej strany bolo oplotenie pozdĺž rusovského ramena a na úrovni čeladníka a kaštieľa uzatváralo štvorec. Bližší opis záhrady sa zatiaľ nenašiel, avšak je možné predpokladať, že okrem, v tom čase bežnej kvetinovej výsadby, bola záhrada dotvorená sochami a rôznymi inými umeleckými kamennými prvkami. V tomto období boli takéto pravidelné barokové záhrady v Bernolákove, Malinove, Stupave, atď. Vysokú zeleň tu nahrádzali v okrajových štvorcoch vysadené ovocné stromy, tiež nazývané "Štepica". Vo štvorcach boli vysadené tiež liečivé rastliny a zelenina. Tieto pravidelné útvary boli obyčajne lemované strihaným plotom vysokým 40-50 cm. V strede na križovatke ciest bola často ústredným motívom fontána. Na severozápad od Rusoviec bola bažantnica patriaca panstvu v Kopčanoch - Kittsee (dnes ešte existuje a patrí do kat. územia Jarovce). Súčasťou bažantnice bola horáreň, niekoľko kôlní a v lesíku východne od bažantnice vtedy veľmi moderná stavba letohrádku. Severne od parku je na vtedajšom ramene Dunaja vyznačená hrádza vybudovaná v rokoch 1775-87. Okrem toho sú vyznačené štyri mlyny a prevoz cez Dunaj (<https://www.bratislava-rusovce.sk/rusovsky-park>, 20.8.2023).

Kultúrne podujatia

Na území MČ sa organizuje každoročne väčšie množstvo kultúrnych podujatí: Rusovský ples, ples športovcov, fašiangový sprievod + zabíjačka, jarné brigády, stávanie mája, Majáles, oslava Dňa matiek, Noc kostolov, MDD, Pohár starostu, tradičný turnaj starých pánov, Zadunajský seniorský stretnutie seniorov Petržalky, Rusoviec, Jaroviec, hody/futbalový zápas: horný koniec proti dolnému koncu, petangový turnaj SNP, Deň Rusoviec a vatra, Rímske hry, medzinárodná súťaž s historickou hasičskou technikou v parku, Medzinárodná súťaž hasičov, jesenná brigáda, Šarkaniáda, lampiónový sprievod, Gerulata cup, Katarínka zábava, Mikuláš pre rusovské deti, vianočné trhy, živý Betlehem (20.8.2023, <http://www.bratislava-rusovce.sk>).

Umelecké súbory

O zachovanie nehmotného kultúrneho dedičstva (folklóru a tradícií) sa v MČ usiluje niekoľko združení a umeleckých telies: Slovenský ľudový umelecký kolektív (SLUK) je profesionálne umelecké teleso, pôsobiace v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie folklóru na Slovensku. Jeho zriaďovateľom je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. V roku 2009 oslávil SLUK 60. výročie od svojho založenia. Za tento čas má súbor na svojom konte viac ako 10-tisíc predstavení a 30 miliónov divákov zo 60 krajín sveta. Programy SLUKu vychádzajú z autentických podôb slovenského ľudového umenia. Jeho pôvodná tvorba sa počas desiatok umeleckých sezón natrvalo zaradila nielen do slovenského, ale aj do európskeho kultúrneho dedičstva. Hudobný a tanečný prejav tohto telesa nesporne patrí medzi najbohatšie a najrozmanitejšie vo svete. SLUK predstavuje národné umenie v pôvodnej, ale aj súčasnej modernej scénickej podobe. Má tanečný súbor, malý ľudový orchester a pravidelne spolupracuje s poprednými osobnosťami tanečného, hudobného a výtvarného umenia. SLUK vznikol v roku 1949. Na tvorbe jeho programu sa od začiatku podieľali významní slovenskí umelci. Od roku 1950 vo vlastných priestoroch v Bratislave – Rusovciach. Do roku 2000 mal tanečný súbor, spevácky zbor a orchester. Od tohto obdobia tvoria SLUK tanečný súbor a malý ľudový orchester. Najmä v prvých rokoch vyhľadával interpretačné talenty z vidieckeho i mestského prostredia. Programy SLUKu sa zameriavajú na cieľové skupiny od priaznivcov autentického folklóru až po generácie vyznávačov scénických šou programov, vychádzajúcich z folklórneho zázemia. V MČ tiež pôsobí detský folklórny súbor Gerulata, ktorý vedie jedna z bývalých sólistiek SLUK-u. K ďalším organizáciám podieľajúcim sa na spoločenskom a kultúrnom živote v MČ patria: Kresťanská liga na pomoc mentálne postihnutým na Slovensku, Materské centrum Kukulienka, Dobrovoľný hasičský zbor, Trojhraničný Veteran Car Club a ďalšie (PHRSR, 2015).

Verejná knižnica

Miestna knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorí viac ako 9500 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu literatúru pre deti. V roku 2014 sa knižnica presťahovala do nových priestorov v budove zdravotného strediska, jej opätovné otvorenie bolo v roku 2016.

Verejná knižnica											
MČ Bratislava - Rusovce	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet zariadení	1	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1
Počet knižných jednotiek	9 539	9 547	9 575	9 575	9 575	9 273	9 273	9 273	9 273	9 273	9 547

Zdroj: ŠÚ SR, 2023, DataCubes,

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 %



obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Prítom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“

zefektívniť systém dlhodobého viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií

rozšíriť systém permanentiek

rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firm aj z iných zdrojov)

uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku

zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)

zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení

podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky

radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)

radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)

významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na aktívne vekové skupiny obyvateľov od 20 do 29 rokov a skupiny stredného a vyššieho veku od 50 do 59 rokov. Takmer vo všetkých týchto skupinách (okrem 45 až 54 rokov) sa predpokladá pokles počtu obyvateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
20-24	176	176	177	177	177	178	178	178	179	179	179
25-29	166	161	157	152	147	143	138	133	129	124	119
45-49	466	491	515	540	565	590	614	639	664	689	714
50-54	307	317	327	337	346	356	366	376	386	395	405
55-59	226	224	222	219	217	214	212	210	207	205	202

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v m.č. nachádza niekoľko ubytovacích zariadení: Hotel / Wellness / Bowling / reštaurácia šport Ponteó (multifunkčný komplex pre mnohé podoby trávenia voľného času, ktorý sústreďuje hotelové, kongresové, športové a relaxačné služby – mimo riešeného územia), Penzión Pri kaštieli, Rusovský penzión.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Stravovacie a reštauračné služby sú poskytované v reštauráciách a miestnych pohostinstvách: Cafe bar Stars, Cukráreň Melrose, Reštaurácia Biela pec, Kaviareň - cukráreň HEAVEN, Kaviareň - cukráreň HEAVEN, Toro Sushi Lounghe - rýchle občerstvenie, Hotel/Wellness/Bowling/reštaurácia šport Ponteó, Penzión Pri kaštieli, Bistro u Šiša, Reštaurácia Toscana, Reštaurácia Yankee Pub, Rusovská reštaurácia.



Verejné stravovacie zariadenia

BERG restaurant a penzión	Údernícka 24, Bratislava	kategória: Reštaurácia, Hotelová reštaurácia, Kaviareň
Slovenská bašta	Údernícka 20, Bratislava	kategória: Reštaurácia
Caffe Restaurant 66	Dunajská 66, Bratislava	kategória: Reštaurácia, Kaviareň, Bar
Rusovský penzión a reštaurácia	Balkánska 114, Bratislava	kategória: Reštaurácia, Bar, Piváreň
VILA restaurant	Žltá 1/A, Bratislava - Rusovce	kategória:
Reštaurácia u Maťa	Jantárová 6, Bratislava	kategória: Reštaurácia, Pizzeria, Catering
Reštaurácia Biela pec	Starorímska 6, Bratislava	kategória: Reštaurácia
Trattoria Gatto Matto	Maďarská 1/a, Bratislava	kategória: Reštaurácia, Pizzeria, Vináreň
Antica Toscana	Maďarská 27, Bratislava	kategória: Reštaurácia, Vinotéka
Ponteo Activity Park Rusovce	Starorímska 1A, Bratislava	kategória: Hotelová reštaurácia, Steak house, Kaviareň
Reštaurácia SLUK	Balkánska 31, Rusovce	kategória: Reštaurácia, Catering
Aréna	Balkánska 111/110, Rusovce	kategória: Pub, Kaviareň, Fast food
Sankt Vitus Kaffee	Balkánska, Rusovce	kategória:
Stodola - Rusovce	Balkánska 107, Bratislava	kategória: Reštaurácia
Yankee Pub	Balkánska 65 Rusovce	kategória: Pub
Bufet Vyza	Rusovce, Rusovce	kategória:
À La Bonn' Galett'	L. Kraskovskej 7, Rusovce	kategória:
Pizzarium	Irkutská 11, Rusovce	kategória: Reštaurácia

2.17. CESTOVNÝ RUCH

V mestskej časti Bratislava-Rusovce existuje významný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, športu a rekreácie. Atraktívne prírodné prostredie, unikátne historické pamiatky, vidiecky ráz krajiny, zachovávanie ľudových tradícií a poloha v zázemí hlavného mesta, vytvárajú ideálne podmienky pre rozvoj cestovného ruchu a využívanie tohto potenciálu pre rozvoj hospodárstva mestskej časti. V decembri 2008 bol v tesnej blízkosti novovybudovanej obytnej zóny v Rusovciach otvorený multifunkčný rekreačný komplex Ponteo – Activity Park Rusovce, ponúkajúci širokú škálu možností trávenia voľného času pre obyvateľov Rusoviec a návštevníkov. Ponteo je moderné komplexné rekreačné zariadenie ojedinelé z pohľadu hlavného mesta i na Slovensku. Objekt poskytuje priestory pre športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko. Súčasťou komplexu je reštaurácia, štvorhviezdičkový hotel s dvadsiatimi izbami a troma apartmánmi, kongresová sála pre sto ľudí, tri salóniky, wellness so saunami a s vírivkou. Potenciál MČ Rusovce pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie (PHRSR, 2015).

Kultúrohistorický potenciál

Vojenský tábor Gerulata z čias Rímskej ríše je jedinečnou kultúro-historickou pamiatkou na Slovensku i v širšom európskom kontexte. Ako súčasť opevnení Limes Romanus, tvoriacich svojho času hranicu medzi Rímskou ríšou a Barbarikom, bude Gerulata pravdepodobne čoskoro zaradená do zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO, vďaka čomu má vysoký potenciál stať sa najvýznamnejším turistickým lákadlom MČ. Dôležitou stavebnou dominantnou Rusoviec je neogotický kaštieľ spolu s anglickým parkom. Park pri kaštieli je súčasťou projektu vytvorenia medzinárodnej siete parkov a je dejiskom rôznych podujatí v MČ. Kaštieľ je v správe Úradu Vlády Slovenskej republiky. V súčasnosti je pre verejnosť neprístupný a postupne chátra. Rekonštrukcia tohto objektu na reprezentačné účely a jeho sprístupnenie pre verejnosť by boli veľkým prínosom pre MČ. Medzi ďalšie kultúro-historické objekty atraktívne pre návštevníkov Rusoviec patria cenné sakrálne pamiatky (kostol sv. Víta, kostol sv. Márie Magdalény...) a zachovalá vidiecka architektúra (PHRSR, 2015).

Prírodný potenciál územia

Prírodný potenciál územia s čiastočne vybudovanou rekreačnou infraštruktúrou je už v súčasnosti pomerne intenzívne využívaný miestnym obyvateľstvom a rekreatmi z iných MČ Bratislavy (Petržalka). MČ Rusovce je prepojená na medzinárodnú Dunajskú cyklistickú cestu (Passau – Budapešť), ktorá je v okolí Rusoviec využívaná predovšetkým dennými rekreatmi z Bratislavy (cyklisti, korčuliari) ale stále častejšie aj zahraničnými cykloturistami, ktorí by mohli na svojej ceste Rusovce navštíviť využiť miestne služby. Pozdĺž Rusovského kanála je vybudovaný náučný turistický chodník v dĺžke 766 metrov. Jeho súčasťou sú informačné tabule o flóre a faune žijúcej v prírodnej rezervácii Dunajské ostrovy, ktorá sa nachádza v katastrálnom území MČ. V katastri MČ sa nachádzajú Rusovské jazerá, ktoré sú v správe Štátnych lesov. Veľké Rusovské jazero je využívané ako prírodné kúpalisko pre obyvateľov a návštevníkov MČ. Malé jazero je príležitostne využívané azdeckými klubmi, ktoré sídlia v prenajatých priestoroch PD Dunaj. Významný rekreačný potenciál má i lesopark na rozhraní jazier a parku



kaštieľa, ktorý je v súčasnosti extenzívne využívaný ako miesto na prechádzky a relax v prírode. V katastrálnom území MČ sa tiež nachádza Jarovské rameno využívané majiteľmi hausbootov. V budúcnosti sa uvažuje aj o sprietočení Rusovského kanála, ktorý má potenciál stať sa ďalšou turistickou atrakciou MČ (PHRSR, 2015).

Katastrálnym územím Rusovce preteká vodný tok Dunaj, zasahuje sem rozsiahla vodná plocha Zdrž Hrušov, v riešenom území a blízkom okolí sa nachádza viacero vodných kanálov, pôvodných ramien Dunaja, vodných plôch medzi kanálom a ochrannou protipovodňovou hrádzou Dunaja.

Pobyt pri vode

V Rusovciach a jeho okolí sú výborné podmienky pre pobyt pri vode v dôsledku počtu, rozlohy a rozmanitosti druhov vodných plôch (bagroviská, rieky a ich ramená, vodné nádrže), vhodných klimatických podmienok. Týmto podmienkam však celkom nezodpovedá súčasný stav využitia lokalít. Vodné plochy sú využívané na kúpanie ale aj na rybárske účely. Vodné plochy, bagroviská /štrkoviská v okolí Rusoviec ponúkajú možnosti rozvoja rekreačných pobytových aktivít pri vode (prírodné kúpaliská). Pre vodné plochy v okolí Bratislavy (Čunovo, Jarovce, Rusovce, Vajnory, Nové Mesto, ...) sú však charakteristické striedavé zákazy a povolenia využívania týchto plôch na kúpanie. Napriek tomu tieto štrkoviská využíva množstvo ľudí, aj keď pri týchto vodných plochách prevažne nie je vyriešená rekreačná vybavenosť, parkovacie plochy, zbieranie a odvoz odpadu, záchranná služba, čistota vôd na kúpanie. Kúpanie v týchto jazerách je na vlastnú zodpovednosť – nie je oficiálne povolené, ale ani zakázané. Problémom sú tiež vlastnícke vzťahy pozemkov okolo jazier.

Vodné športy

V Rusovciach a jeho okolí sú výborné podmienky pre rozvoj vodných športov v dôsledku počtu, rozlohy a rozmanitosti druhov vodných plôch (bagroviská, rieky a ich ramená, vodné nádrže), vhodných klimatických podmienok. Týmto podmienkam však celkom nezodpovedá súčasný stav využitia lokalít. Pre rozvoj rekreačných vodných športov by mohli v budúcnosti – po dobudovaní dopravných prístupov a parkovacích plôch, príslušnej rekreačnej vybavenosti slúžiť aj rusovské jazerá.

Vodácka turistika

Na účely vodáckej turistiky, príp. rekreačného člnkovania by mohli v budúcnosti poslúžiť viaceré vodné kanály a ramená vodného toku Dunaj, a to v rámci rozvoja prímestskej rekreácie hlavného mesta – v jeho dunajsko-lužnej časti.

Pešia turistika

Riešené územie má výborné predpoklady pre rozvoj nenáročnej turistiky v krajine lužných lesov a v poľnohospodárskej krajine. Cez nížinnú a rovinatú poľnohospodársku krajinu Podunajskej nížiny nie sú v súčasnosti vedené takmer žiadne turistické trasy, hoci okolitá krajina je bohatá na turistické ciele. Problémom sú aj príležitostne využívané poľné cesty bez sprievodnej zelene, ktorá by mohla v letnom období poskytovať turistom tieň. Upravené pešie trasy chýbajú v nížinnej poľnohospodárskej krajine aj pre domácich obyvateľov – trasy z obce do obce (ide prevažne o krátke vzdialenosti), trasy do zamestnania, za kultúrou, športom, trasy v rámci každodennej a víkendovej rekreácie, ... (trend: „priateľská“ voľná krajina). Málo využívané sú rozptýlené drobné lesné porasty v poľnohospodárskej krajine – a lužné lesy pozdĺž Dunaja a jeho ramien. Chýbajú vybavené rekreačné pešie trasy pozdĺž Dunaja a jeho ramien (ponúkajú, o. i., možnosti pozorovania vtáctva).

Riešeným územím prechádza žltá značená pešia turistická trasa: Rusovce centrum – Rerulata – Čunovské jazerá – Čunovo – centrum – križovatka s červenou. V širšom okolí Rusoviec sú vedené: Značená trasa červená pozdĺž Dunaja cez Danubianu do Čunova: Trojmedzie SK – A – HU sochárske múzeum v prírode – Čunovo centrum – Čunovo priehrada – (Malý Žitný ostrov) Hrušov rázcestie – Vojka – Šulianske jazero – Bodíky – Dekan horný – Nad Mlynom – vyhladková plošina Gabčíkovo – Gabčíkovo. Značená trasa modrá pozdĺž Dunaja do Kalinkova: od zastávky MHD Slovnaft – cez Kopáčsky ostrov – Biskupické rameno – Gajc – Topoľové Hony – Bajdel – Kalinkovo (z východnej strany Dunaja).

Náučný chodník Rusovce –rusovský kanál

V riešenom území v severovýchodnej časti katastra Rusovce je zo štrukturálnych fondov EÚ a vlastných zdrojov zriadený a od 31.10.2008 uvedený do prevádzky náučný chodník. Je vedený cez zastavané územie a pozdĺž kanála. Chodník sa začína pri záhradkárskej osade a končí sa pri budove SLUK-u. Sprístupňuje prírodné územia



chránené viacerými formami ochrany prírody a krajiny. Náučný turistický chodník Rusovce – Rusovský kanál má dĺžku 766 metrov, jeho súčasťou sú náučné tabule (12) s informáciami o prírodnej rezervácii Dunajské ostrovy a vzácných druhoch fauny a flóry, orientačná mapa, drevené lavičky a nové premostenie cez Rusovský kanál. Na informačných tabuliach sa nachádzajú aj informácie o vzniku a histórii Rusoviec. Chodník sa napája na jestvujúce komunikácie, a to zo západnej časti na cyklotrasu spájajúcu Rusovce s medzinárodným dunajským cyklochodníkom, v centre obce v lokalite archeologického náleziska Gerulata je prístup umožnený cez novovytvorený drevený most nad Rusovským kanálom. Tretí prístup vyúsťuje k chodníku v samotnom areáli Rusovského parku (UPN - Z PZ, 2016).

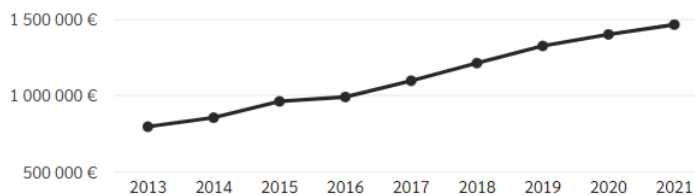
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU MESTSKEJ ČASTI A FINANČNÉ ZDRAVIE MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - RUSOVCE

Spolu za rok 2021

Ekonomická klasifikácia

Spolu	5 046 763 €		
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer miest
Daňové príjmy	1 465 348 €	29 %	45 %
Dane z príjmov a kapitálového majetku	919 350 €	63 %	62 %
Dane z majetku	496 448 €	34 %	31 %
Dane za tovary a služby	49 550 €	3 %	7 %

2 000 000 €

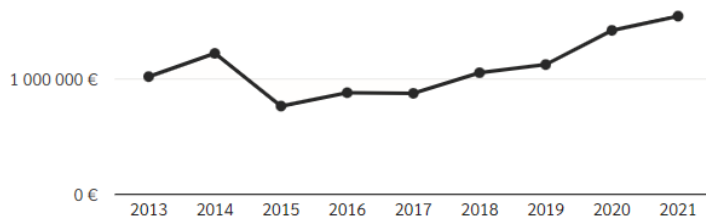


Obrázok: Vývoj daňových príjmov v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 20.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Granty a transfery	1 544 251 €	31 %	33 %
Tuzemské bežné granty a transfery	1 454 251 €	94 %	99 %
Tuzemské kapitálové granty a transfery	90 000 €	6 %	0 %

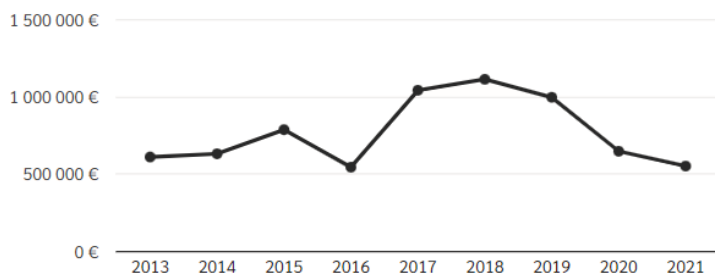
2 000 000 €



Obrázok: Vývoj grantov a transferov v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 20.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

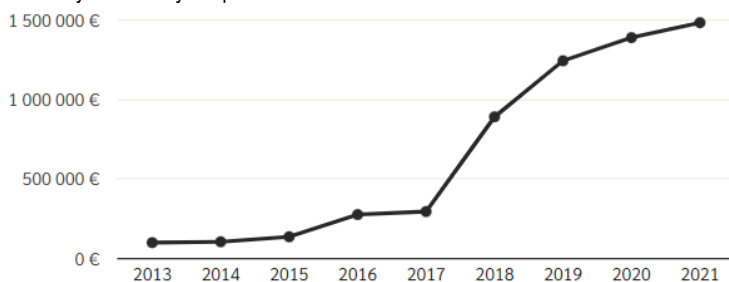
Nedaňové príjmy	553 258 €	11 %	11 %
Administratívne poplatky a iné pop....	262 083 €	47 %	49 %
Príjmy z podnikania a z vlastníctva ma...	218 241 €	39 %	34 %
Kapitálové príjmy	71 096 €	13 %	5 %
Iné nedaňové príjmy	1 812 €	0 %	12 %
Úroky z tuzemských úverov, pôži...	27 €	0 %	0 %



Obrázok: Vývoj nedaňových príjmov v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 20.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Príjmy z transakcií s finančnými	1 483 907 €	29 %	7 %
Z ostatných finančných operácií	1 483 907 €	100 %	100 %

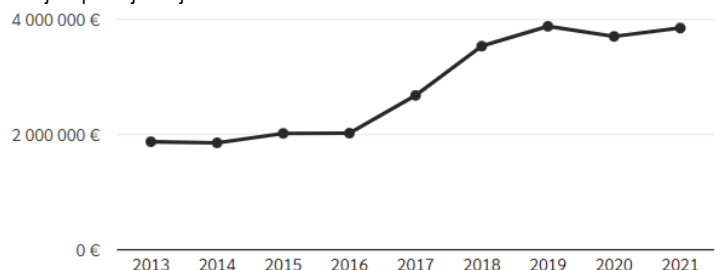


Obrázok: Vývoj príjmov z transakcií v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 20.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Zdroje

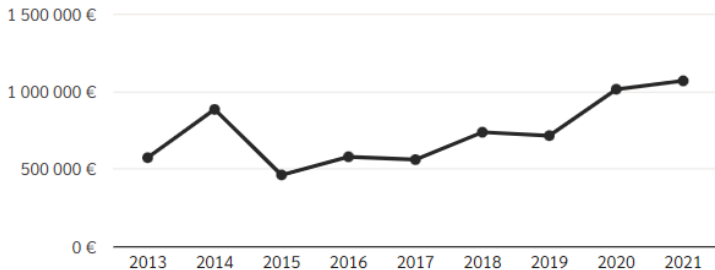
Vlastné zdroje	3 848 702 €	76 %	62 %
Vlastné príjmy obcí a VÚC, ...	3 275 436 €	85 %	91 %
Iné zdroje vyššie neuvedené	502 170 €	13 %	8 %
Zdroje z predaja majetku	71 096 €	2 %	1 %



Obrázok: Vývoj vlastných zdrojov v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 20.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Zo štátneho rozpočtu	1 070 146 €	21 %	30 %
Zo štátneho rozpočtu	1 007 807 €	94 %	93 %
Zdroje z predchádzajúcich rokov	62 340 €	6 %	6 %

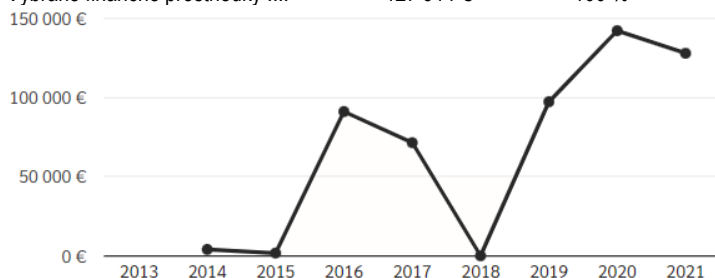


Obrázok: Vývoj príjmov zo štátneho rozpočtu v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 20.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>



Iné zdroje a vybrané finančné	127 914 €	3 %	5 %
Vybrané finančné prostriedky	127 914 €	100 %	63 %

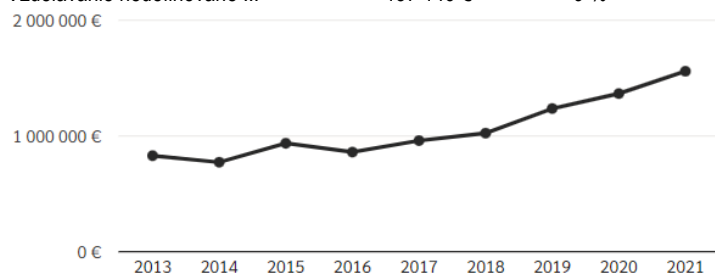


Obrázok: Vývoj iných zdrojov v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 20.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Výdavky

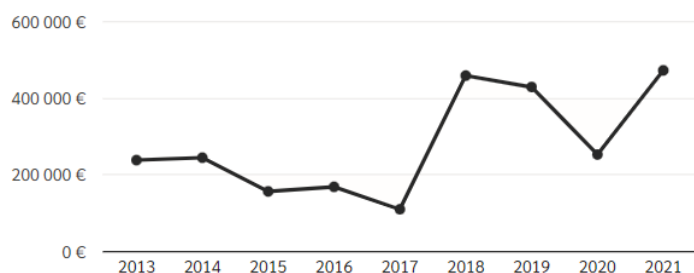
Spolu	16 912 468 €		
Vzdelávanie	1 558 506 €	41 %	46 %
Predprimárne a primárne	734 936 €	47 %	55 %
Sekundárne vzdelávanie	486 786 €	31 %	24 %
Vedľajšie služby v školstve	199 638 €	13 %	14 %
Vzdelávanie nedefinované ...	137 146 €	9 %	8 %



Obrázok: Vývoj výdavkov na vzdelávanie v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

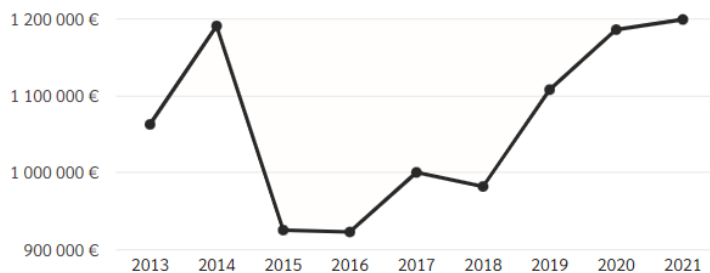
Ekonomická oblasť	472 921 €	13 %	5 %
Ťažba, výroba a výstavba	470 676 €	100 %	16 %
Doprava	2 245 €	0 %	83 %



Obrázok: Vývoj výdavkov na ekonomickú oblasť v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

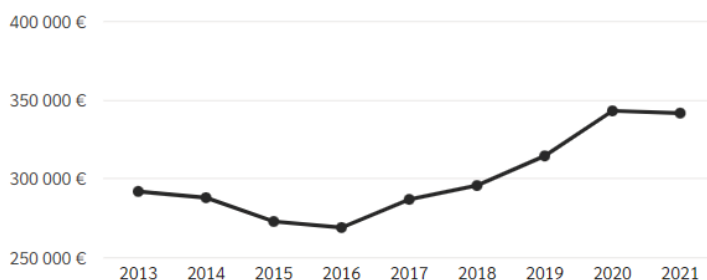
Všeobecné verejné služby	1 199 209 €	32 %	23 %
Výkonné a zákonodarné ...	829 082 €	69 %	93 %
Transfery všeobecnej po...	281 040 €	23 %	0 %
Transakcie verejného dlhu	82 197 €	7 %	0 %
Všeobecné verejné služby...	6 891 €	1 %	2 %



Obrázok: Vývoj výdavkov na všeobecné verejné služby v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

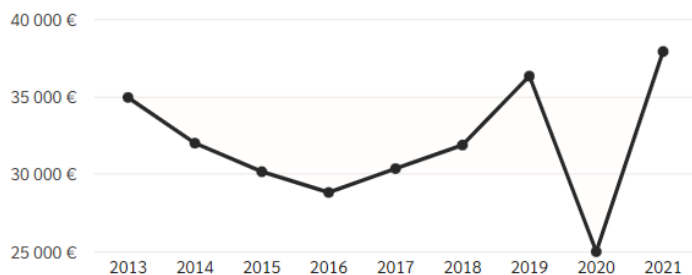
Bývanie a občianska vyb...	341 796 €	9 %	7 %
Rozvoj obcí	274 566 €	80 %	64 %
Bývanie a občianska	65 234 €	19 %	31 %
Verejné osvetlenie	1 996 €	1 %	3 %



Obrázok: Vývoj výdavkov na bývanie v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

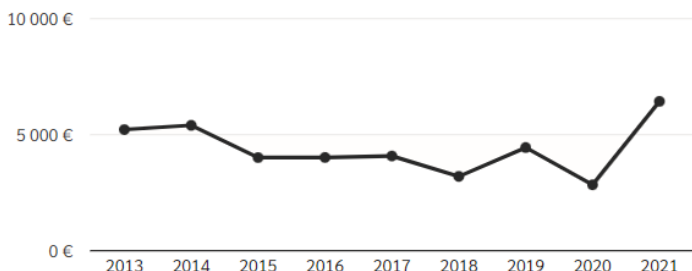
Rekreácia, kultúra a nábo...	37 930 €	1 %	5 %
Kultúrne služby	37 930 €	100 %	53 %



Obrázok: Vývoj výdavkov na rekreáciu, kultúru a náboženstvo v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Sociálne zabezpečenie	6 431 €	0 %	7 %
Sociálna pomoc občanom ...	6 431 €	100 %	5 %

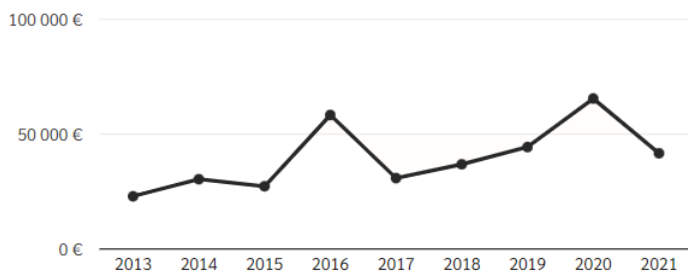


Obrázok: Vývoj výdavkov na sociálne zabezpečenie v mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

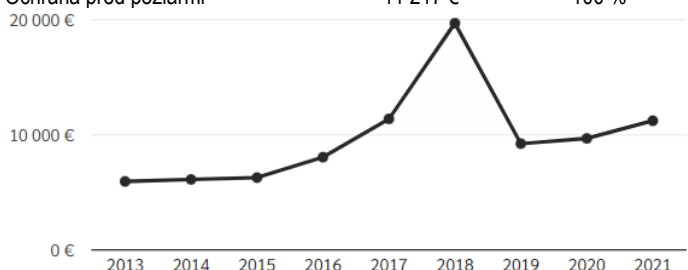


Ochrana životného prostredia	41 656 €	1 %	5 %
Nakladanie s odpadmi	37 288 €	90 %	47 %
Ochrana prírody a krajiny	4 368 €	10 %	8 %



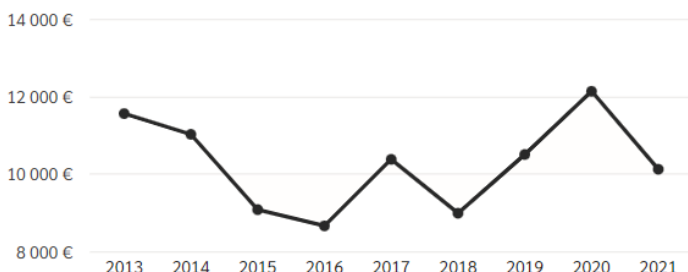
Obrázok: Vývoj výdavkov na ochranu životného prostredia v mestskej časti Bratislava - Rusovce
 Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Verejný poriadok a bezpečnosť	11 217 €	0 %	0 %
Ochrana pred požiarmi	11 217 €	100 %	54 %



Obrázok: Vývoj výdavkov na poriadok a bezpečnosť v mestskej časti Bratislava - Rusovce
 Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Zdravotníctvo inde neklasifikované	10 133 €	0 %	1 %
Zdravotníctvo inde neklasifikované	10 133 €	100 %	29 %



Obrázok: Vývoj výdavkov na zdravotníctvo v mestskej časti Bratislava - Rusovce
 Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Obrana	102 473 €	3 %	0 %
Civilná ochrana	102 473 €	100 %	99 %



Obrázok: Vývoj výdavkov na obranu v mestskej časti Bratislava - Rusovce
 Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

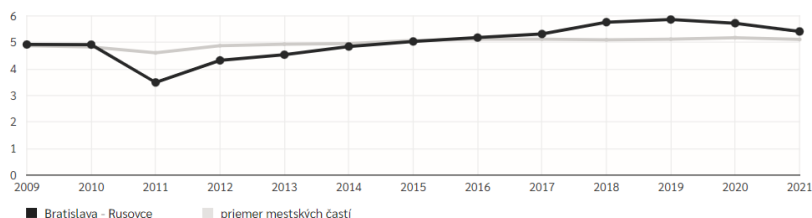


Finančné zdravie mestskej časti Bratislava - Rusovce

Celkové skóre finančného zdravia mestskej časti Bratislava - Rusovce sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Závazky po lehote splatnosti a Závazky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %. Mestská časť Bratislava - Rusovce dosiahlo skóre **5,4**.

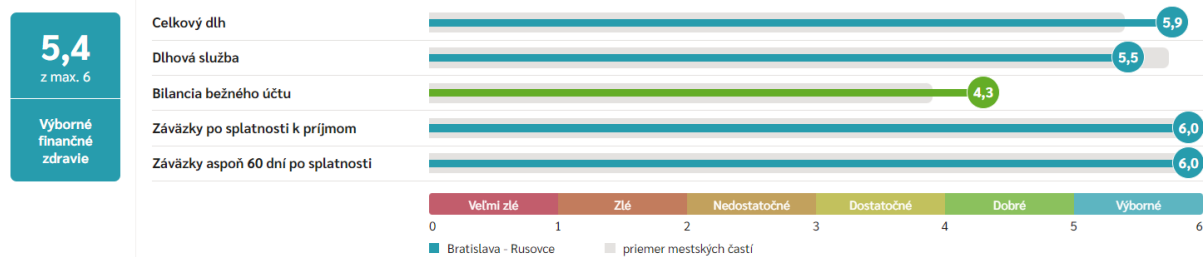
Celkové skóre finančného zdravia obce / VÚC sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Závazky po lehote splatnosti a Závazky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %.

Poznámka: Na výpočet skóre týchto piatich zložiek finančného zdravia sa používa iný postup ako na výpočet pôvodných indikátorov, postup výpočtu je však odvodený od skóre indikátorov finančnej stability. Viac informácií možno nájsť v sekcii Metodika.



Obrázok Vývoj finančného zdravia mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>



Obrázok Aktuálny stav finančného zdravia mestskej časti Bratislava - Rusovce

Zdroj: 22.5.2023, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom mestskej časti .

Manažment a správa mestskej časti

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje mestský úrad. Miestny úrad je výkonným orgánom miestneho zastupiteľstva a starostu mestskej časti Bratislava - Rusovce. Miestny úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci miestneho zastupiteľstva a starostu mestskej časti ako aj orgánov zriadených mestským zastupiteľstvom. Miestne zastupiteľstvo v M. č. Bratislava - Rusovce je zložené z 9 poslancov. Predstaviteľom a najvyšším výkonným orgánom mestskej časti Bratislava - Rusovce je starosta. Je štatutárnym orgánom mestskej časti v majetkovoprávných i v pracovnoprávných vzťahoch. Pod právomoc starostu spadá činnosť zástupcu starostu a miestneho úradu.

Mestská časť je relatívne samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jeho území trvalý pobyt. Mestská časť je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou mestskej časti pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia a o potreby jeho obyvateľov. Mestskej časti pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy. Mestská časť má právo združovať sa s inými mestskej časti mi alebo obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu. Mestská časť samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou mestskej časti a jeho majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jeho samosprávu pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba. Orgánmi mestskej časti sú:

Miestne zastupiteľstvo



starosta mestskej časti
hlavný kontrolór

Miestne zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor mestskej časti zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi mestskej časti. Volebné pravidlá upravuje osobitný predpis. Funkčné obdobie miestneho zastupiteľstva sa končí zložením sľubu poslancov novozvoleného miestneho zastupiteľstva na štyri roky. Starosta je predstaviteľom mestskej časti a jeho najvyšším výkonným orgánom. Funkcia starostu je verejnou funkciou. Funkčné obdobie starostu sa skončí zložením sľubu novozvoleného starostu. Spôsob voľby starostu upravuje osobitný zákon. Miestny úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci miestneho zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených mestským zastupiteľstvom.

Matričný úrad

Matričný úrad prijíma ústne a písomné žiadosti občanov svojho obvodu, ale spracúva, zapisuje a vydáva doklady o všetkých matričných udalostiach, ktoré sa udejú v tomto obvode bez ohľadu na trvalý pobyt osoby, ktorej sa daná matričná udalosť týka.

Stavebný úrad

Oddelenie zabezpečuje plnenie úlohy na úseku rozvoja mestskej časti, územného plánovania, stavebníctva a životného prostredia.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS

Sídlo matričného úradu	M. č. Bratislava - Rusovce
Sídlo pracoviska daňového úradu	M. č. Bratislava - Rusovce
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	M. č. Bratislava - Rusovce
Sídlo Okresného súdu	M. č. Bratislava - Rusovce
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	M. č. Bratislava - Rusovce
Sídlo pracoviska okresného úradu	M. č. Bratislava - Rusovce
Sídlo Územnej vojenskej správy	Bratislava
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	M. č. Bratislava - Rusovce
Sídlo Okresného úradu životného prostredia	M. č. Bratislava - Rusovce
ŠÚ SR	

Mestská polícia

Legislatívne postavenie mestskej polície vychádza zo zákona SNR č. 564/1991Zb o obecnej polícii v znení neskorších predpisov, ktorý charakterizuje mestskú políciu ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní mestských vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v mestskej časti a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mestskej časti, z uznesení miestneho zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu mestskej časti. V súčasnosti mestská časť má zriadenú obecnú políciu. Okrskár pôsobiaci v mestskej časti Bratislava-Rusovce je k dispozícii osobne občanom v budove bývalej požiarnej zbrojnice na Gerulatskej ulici č. 2 v pondelok v čase od 09.00 hod. do 12.00 hod.

Mestská polícia plní úlohy najmä na úsekoch: ochrany verejného poriadku, zisťovanie protiprávneho konania na území mestskej časti, zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, odhaľovania a objasňovania priestupkov. Kompetencie Mestskej polície - spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku mestskej časti, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím a to s využitím kamerového systému mestskej časti; zabezpečuje verejný poriadok v obci, spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb v obci pred ohrozením ich života a zdravia; dbá o ochranu životného prostredia v obci; dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach; vykonáva všeobecne záväzné nariadenia mestskej časti, uznesenia miestneho zastupiteľstva a rozhodnutia starostu mestskej časti; ukladá a vyberá v blokovom konaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom (zákon o priestupkoch) a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposlušnosťou zákazu, ktorý vyplýva z úpravy cestnej premávky vykonanej - dopravnými značkami alebo dopravnými zariadeniami, objasňuje priestupky, ak tak ustanovuje zákon; oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti mestskej časti; plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom o obecnej polícii. Mestská časť môže vymedziť mestskej polícii aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobitné zákony. Mestská polícia ukladá a vyberá v blokovom konaní pokuty za priestupky podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Ide najmä o: priestupky proti poriadku v správe, priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, priestupky na úseku cestného hospodárstva, priestupky na úseku podnikania, priestupky na úseku hospodárenia s bytmi a s nebytovými priestormi, priestupky



na úseku financií a slovenskej meny, priestupky na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, priestupky na úseku kultúry, priestupky na úseku vodného hospodárstva, priestupky na úseku poľnohospodárstva, poľovníctva a rybárstva, priestupky na úseku ochrany životného prostredia, priestupky proti verejnému poriadku spáchané aj porušením VZN mestskej časti, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, priestupky proti majetku, priestupky podľa osobitných predpisov (napríklad niektoré ustanovenia živnostenského zákona, zákona o prevádzke na pozemných komunikáciách, občianskeho zákonníka atď.).

Štátna polícia

Policajný zbor Slovenskej republiky spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody, bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatelov, spolupôsobí pri odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií a legalizácie príjmov z trestnej činnosti, vykonáva vyšetrovanie o trestných činoch a skrátené vyšetrovanie o trestných činoch. Mestská časť Bratislava Rusovce má vlastné obvodné oddelenie: Obvodné oddelenie PZ Rusovce, Vývojová 585, 852 42 Bratislava.

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Mestská časť Bratislava - Rusovce je súčasťou Vyššieho územného celku Bratislava. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej mesta. Bratislavský kraj je prevažne mestský, konkurencieschopný, rýchlorastúci región SR s perspektívou jedného z najkonkurencieschopnejších regiónov aj na úrovni EÚ s vysokou atraktivitou a pozíciou v centre rozvojových aktivít EÚ.

Obyvateľstvo BK bude naďalej starnúť, okolo roku 2020 sa predpokladá priemerný vek 46,5 rokov oproti priemernému veku 39,86 v roku 2008, čo je v súčasnosti najvyššia hodnota v SR. Pozitívny vývoj v BK zaznamenal rast hrubej miery pôrodnosti, ktorá v roku 2008 predstavovala 11,14 ‰. Trendy demografických procesov budú mať nepriaznivý vplyv na zabezpečenie zdrojov pracovných síl z vlastného územia, vzrastú nároky na dochádzku pracovných síl nielen z okolitých, ale aj zo vzdialenejších regiónov SR. Demografický vývoj si bude vyžadovať zvýšené nároky na zabezpečenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti pre obyvateľstvo poproduktívneho veku. BK sa vyznačuje najvyššou zamestnanosťou. Celkom možno očakávať, že BK si udrží pozíciu pomerne hospodársky a sociálne vyspelého regiónu aj v porovnaní s priemerom EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať automobilový a chemický priemysel. Je pravdepodobné, že dôjde aj k niektorým negatívnym javom, ako je odlev investorov do ekonomicky atraktívnejších oblastí, ako budú, napr. Bulharsko, Rumunsko, Chorvátsko a taktiež Ukrajina, Srbsko, Čierna Hora. Priaznivo možno hodnotiť aj vývoj sektorovej štruktúry v regióne, BK najrýchlejšie smeruje k poznatkovo orientovanej ekonomike.

Dopravná poloha a osobitne zastúpenie hlavného mesta Bratislavy v kraji vytvára predpoklady pre využívanie dopravy najmä z pohľadu medzinárodného tranzitu. Zastúpené sú tu všetky druhy dopravy, špecifické postavenie má vodná doprava s realizáciou časti výkonov v námornej a pobrežnej doprave.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu, napriek tomu, že sú tu sústredené najväčšie kapacity vedy a výskumu SR. Dôsledkom toho je jeho slabé prenikanie do priemyslu a služieb v odvetviach sústredených v regióne. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BK nízka. Ako najväčší nevyužitý rozvojový potenciál regiónu BK sa javí:

- bohaté prírodné a kultúrohistorické dedičstvo, vrátane chránených území (potenciál pre rozvoj turizmu);
- strategická poloha v centre rozvojových aktivít EÚ;
- vysoko vzdelaná pracovná sila (najvyšší podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov),
- vysoká koncentrácia inštitúcií vedy, výskumu a inovácií;
- možnosti medzinárodnej spolupráce najmä v oblasti vedy, výskumu a inováciách.



Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda BK je tvorená koncentráciou inštitúcií národného významu, strategickou polohou v centre rozvojových aktivít EÚ, vysokým inovačným potenciálom, kultúrnym a historickým bohatstvom a vysoko-kvalifikovanou pracovnou silou. Strategické ciele:

1. rozvoj poznatkovo orientovanej ekonomiky,
2. rozvoj služieb a turizmu,
3. integrovaná a ekologická doprava a znižovanie energetickej náročnosti.

Očakávané dopady:

- udržanie pozície jedného z najkonkurencieschopnejších regiónov SR a EÚ,
- zlepšenie demografického vývoja,
- zvýšenie využitia inovačného potenciálu regiónu a zvýšenie podielu inovatívnych podnikov na úroveň priemeru EÚ,
- dobudovanie dopravnej infraštruktúry pre rozvoj integrovanej a ekologickej dopravy,
- zlepšenie kvality životného prostredia.

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Uvedená časť prezentuje plnenie cieľov predchádzajúceho PHSR podľa kapitálových investícií.

Názov	Plnenie
2014	
2015	
2016	
2017	
2018	
2019	
2020	



2021	

Zdroj: MsÚ, 2023

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre mestskú časť Bratislava - Rusovce nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom mestskej časti, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci mestskej časti. Na jej základe môže mestská časť prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v mestskej časti, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu mestskej časti priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude mestská časť riešiť v rámci integrovanej stratégie. Znamená to teda, že mestská časť musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov makroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť). Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že mestská časť dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia. V rámci analýzy SWOT sa mestská časť koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného



hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu.. Kvadrant 1 pozostáva z príležitostí ponúkajúcich najvyšší úžitok pre mestskú časť, preto by sa mal manažment mestskej časti sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich mestská časť nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu mestskú časť vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuality alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj mestskej časti, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele mestskej časti, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie mestská časť stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily mestskej časti sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrálny faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých mestská časť momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mestská časť úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody mestskej časti. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest mestskej časti je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má mestská časť najviac silných



stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky mestskej časti Bratislava - Rusovce a kvalitu života v mestskej časti.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

S	silné stránky	váhy	kumul.	W	slabé stránky	váhy	kumul.
aS1	narastajúci počet podnikateľských subjektov - právnických osôb - od 2012 na 448 rok 2022)	1,5	1,5	aW1	klesajúci, resp. nestabilný počet podnikov neziskového sektora,	1,5	1,5
aS2	existencia podnikov nad 20 zamestnancov	1,5	3,0	bW2	nízky podiel podnikateľských subjektov v oblasti stravovania a ubytovania,	1,5	3,0
aS3	vysoký podiel podnikov v službách - obchod, odborné, vedecké a technické činnosti a administratíva	1,5	4,5	aW3	Klesajúci počet podnikateľských subjektov vo veľkoobchode a maloobchode	1,5	4,5
aS4	narastajúci počet podnikov v oblasti stavebníctva	1,5	6,0	bW4	vysoká závislosť zamestnanosti mimo územia m.č..	1,5	6,0
aS5	narastajúci počet podnikateľských subjektov v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva	1,5	7,5	bW5	Pomere nízky počet právnických osôb v oblasti dopravy	1,5	7,5
bS6	prechádzajúce hlavné dopravné ťahy prepájajúce MR a AT D4, železničné spojenie,	1,5	9,0	cW6	Nedostatočná ponuka doplnkových služieb cestovného ruchu	1,5	9,0
bS7	dobré prepojenie na dôležité centrá - Budapešť, Viedeň,	1	10,0	bW7	nízky podiel pobytovej turistiky v mestskej časti Bratislava - Rusovce,	1,5	10,5
cS8	Vybudovaná železničná a cestná sieť na ostatné mestské časti hlavného mesta Bratislava,	1,5	11,5	bW8	problémom je aj úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia,	1	11,5
cS9	Relatívne dobre rozvinutá poľnohospodárska a potravinárska produkcia,	1,5	13,0				
cS10	Tradícia a predpoklady na ďalší rozvoj lesného hospodárstva,	1,5	14,5				
aS11	Rozvinutý priemysel v okolitých mestských častiach,	1,5	16,0				
aS12	Narastajúca poľnohospodárska produkcia,	1	17,0				
dS13	Výrazne narastajúca živočíšna produkcia oviec,	1	18,0				
eS14	pamiatková rezervácia a historické stavby,	1,5	19,5				
fS15	potenciál pre rozvoj rôznych druhov cestovného ruchu (rekreačný a športový, kultúro-poznávaci, kongresový, vidiecky turizmus a agroturistika)	1,5	21,0				
	Spolu		21,0		Spolu		11,5
O	príležitosti	váhy	kumul.	T	ohrozenia	váhy	kumul.
O1	orientovanie sa na výrobu bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu,	1,5	1,5	T1	zvýšená regionálna a celosvetová konkurencia v oblastiach profilových pre M. č. Bratislava - Rusovce	0,5	0,5
O2	preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby,	1,5	3	T2	tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie)	1	1,5
O3	skvalitnenie prostredia výrobných, skladových a prevádzkových areálov (prípadne nové prevádzky)	1	4	T3	pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry - hlavne dopravnej s prepojením na dôležité destinačné body	1,5	3
O4	vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít mestskej časti Bratislava - Rusovce, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území mestskej časti , predovšetkým pre miestne pracovné sily,	1,5	5,5	T4	administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu	1,5	4,5
O5	vytváranie podmienok pre rozvoj takých odvetví výroby, ktoré naviažu na dominujúce odvetvia v mestskej časti Bratislava - Rusovce,	1	6,5	T5	veľká administratívna náročnosť pre získanie a následné čerpanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU	1,5	6
O6	zvýšená podpora a ochrana podnikania v oblasti cestovného ruchu	1,5	8	T6	nedostatok investičného kapitálu z dôvodu ochrany prírodných a kultúrohistorických hodnôt, ako aj zložitých geomorfologických daností	1	7



O7	Možnosti získavania mimorozpočtových zdrojov z fondov EÚ, iných zahraničných zdrojov a dotácií štátneho rozpočtu	1,5	9,5	T7	nepredvídateľné celospoločenské prírodné, zdravotné, ekonomické a sociálne poruchy (pandemická situácia a súvisiace obmedzujúce opatrenia)	1,5	8,5
O8	zvyšujúca sa zamestnanosť v regióne M. č. Bratislava - Rusovce ,	1,5	11	T8	zníženie záujmu spoločnosti o historické bohatstvo, tradície a kultúru	1	9,5
O9	výrazne znižujúci sa počet nezamestnaných hlavne vo vekových skupinách 15 - 49 rokov	1,5	12,5	T9	existencia chráneného územia, pamiatkovej rezervácie, zákon o posudzovaní vplyvov na ŽP	1	10,5
O10	potenciál pre rozvoj rôznych druhov cestovného ruchu (rekreačný a športový, kultúrno-poznávací, vidiecky turizmus a agroturistika, kongresový)	1,5	14				
	Spolu		14		Spolu		10,5

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO SO 21 7	11 0,5 Stratégia WO 14
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT 10,5

V oblasti hospodárstva a cestovného ruchu sú prevyšujúce silné stránky nad slabými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí mestská časť Bratislava - Rusovce využiť silné stránky a využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných. Hospodársku základňu je potrebné budovať vzhľadom na dlhoročnú tradíciu, ale aj s ohľadom na charakter regiónu - služby, cestovný ruch, lesná a poľnohospodárska produkcia, kultúrno - historický kontext, ekologická výroba, blízka alokácia pri Maďarskej republike a Rakúsku. Z hľadiska sektorov je možné rozvíjať hlavne ekologicky nezávadné výrobné prevádzky v rámci primárneho a sekundárneho sektora, ktoré nebudú narúšať jedinečný kolorit mestskej časti Bratislava - Rusovce a okolitých obcí, ako aj prevádzky služieb v rámci terciárneho sektora s rozumnými väzbami na zatiaľ nerozvinutý cestovný ruch okresu.

Analýza faktorov: v rámci jednotlivých silných a slabých stránok je ich možné zoskupiť do príbuzných skupín. Určujúcim znakom týchto skupín je spoločný faktor, ktorý determinuje hlavnú podstatu silnej alebo slabej stránky.

silné stránky:

- a - diverzifikácia podnikovej štruktúry, podniková základňa,
- b - ukazovatele a potenciály cestovného ruchu,
- c - dopravná dostupnosť a väzby na priľahlé regióny
- d - službotvorný sektor
- e - poľnohospodárska produkcia
- f - lesníctvo
- g - výroba

slabé stránky

- a - diverzifikácia podnikovej štruktúry, podniková základňa,
- b - riziká diverzifikácie a ohrozenia miestneho hospodárstva,
- c - nedostatky a nesystémovosť budovania integrovaných prístupov
- d - problémy ponuky cestovného ruchu
- e - dopravná dostupnosť a väzby na priľahlé regióny

Nasledujúce tabuľky prezentujú výsledné hodnotenie prioritných silných a slabých stránok podľa spoločných faktorov. Z hľadiska dôležitosti sú následne smerodajné pri formulovaní priorit v tejto oblasti.



Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	aS	bS	cS	dS	eS	f7	g11	Suma	Váhy
aS	-	0,5	0	0,5	1	1	0,5	3,5	2
bS	0,5	-	0	0,5	1	1	0,5	3,5	2
cS	1	1	-	1	1	1	1	6	1
dS	0,5	0,5	0	-	0,5	0,5	1	2,5	3
eS	0	0	0	0,5	-	0,5	1	2	4
fS	0	0	0	0,5	0,5	-	1	2	4
gS	0,5	0,5	0	0	0	0	-	1	5

Váha vybraných disparít									
	aW	bW	cW	dW	eW	fW	gW	Suma	Váhy
aW	-	0,5	1	0,5	0			2	2
bW	0,5	-	0,5	0,5	0			1,5	3
cW	0	0,5	-	1	0			1,5	3
dW	0,5	0,5	0	-	0,5			1,5	3
eW	1	1	1	0,5	-			3,5	1
fW						-			
gW							-		

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

S	silné stránky	váhy	kumul.	W	slabé stránky	váhy	kumul.
aS1	Prechádzajúce multimodálne korydory D2/D4	1,5	1,5	aW1	Potrebná dostavba cesty diaľnice D4 a privádzáčov,	1,5	1,5
bS2	prechádza železničná trať č. 132 Bratislava – Rusovce – Rajka (MÁV),	1,5	3,0	aW2	Potrebná prestavba cesty I/2 a výstavba obchvatu mestskej časti	1,5	3,0
aS3	Prechádzajúce transeurópske magistrály - TEM 5 (E75)	1,5	4,5	aW3	Nevyhovujúci stav miestnych komunikácií (Pohraničníkov, Hájová, Lesnícka, ...)	1,5	4,5
bS4	Dobré napojenie regiónu na železničnú sieť	1,5	6,0	aW4	Potrebná rekonštrukcia a dostavba chodníkov na mnohých uliciach (Balkánska, Hájová, Pri Gaštanova aleji),	1,5	6,0
bs5	Vybudovaná železničná stanica so zázemím (9 koľají),	1,5	7,5	aW5	Nedostatočné prepojenie centra mestskej časti a susedných mestských častí cyklochodníkmi	1,5	7,5
dS6	Vybudovaná sieť miestnych komunikácií a ciest III triedy - cesta III. triedy číslo 1020 (III/1020 spája bratislavskú mestskú s cestou I/2 z východnej strany a s rakúskou mestskou časťou Kittsee zo západnej strany	1,5	9,0	bW6	Nedostatočné prepojenie mestskej časti Bratislava - Rusovce na ostatné okolité samosprávy a Maďarskú republiku a Rakúsko	1,5	9,0
eS7	Vybudované chodníky na väčšine ulíc (ich postupná rekonštrukcia)	1,5	10,5	bW7	Potrebná dostavba parkovacích miest (Sever, Západ, Gerulata, Park, Juh, Kováčsova,)	1,5	10,5
ds8	Autobusy mestskej hromadnej dopravy č. 90, 91, 191 a nočná linka N91, Rusovce obsluhované aj prímestskými autobusmi prevádzkovanými SAD Dunajská Streda	1,5	12,0	bW8	Potrebná modernizácia železničnej stanice,	1,5	12,0
	Spolu		12,0		Spolu		12,0
O	príležitosti	váhy	kumul.	T	ohrozenia	váhy	kumul.
O1	dostavba chodníkov pre peších v centre mestskej časti Bratislava - Rusovce ako aj jednotlivých uliciach,	1,5	1,5	T1	malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu,	1,5	1,5
O2	dostavba parkovacích plôch v mestskej časti (zberné parkoviská),	1,5	3	T2	zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií,	1,5	3
O3	Výstavba D4/D2/privádzáče,	1,5	4,5	T3	nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov,	1,5	4,5
O4	upraviť kategorizáciu siete MK,	1,5	6,0	T4	nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,	1,5	6,0



O5	odstrániť bodové a líniové závady v trasách MK dobudovaním výbočísk a obrátisk na zaslepených uliciach,	1,5	7,5	T5	zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry,	1,5	7,5
O6	na uliciach s jednopruhovými vozovkami a bez možnosti rozšírenia zmeniť organizáciu dopravy zjednosmernením,	1,5	9,0	T6	oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete,	1,5	9,0
O7	dobudovať bezpečné kryty súčasných vozoviek a vozoviek v havarijnom stave,	1,5	10,5	T7	zhoršenie dopravnej obsluhy,	1,5	10,5
O8	dobudovať bezbariérové priechody a prístupy na celom území mestskej časti Bratislava - Rusovce,	1,5	12,0	T8	spomalenie hospodárskeho rastu,	1,5	12,0
O9	hľadať územné možnosti pre vybudovanie priestraného centra pre peších,	1,5	13,5	T9	trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,	1,5	13,5
O10	možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	1,5	15,0				
	Spolu		15,0		Spolu		13,5

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO SO 12,0	12,0 Stratégia WO 15,0
T hrozby	Stratégia ST 13,5	Stratégia WT

V oblasti dopravy výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WT - kde musí mestská časť prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných, ako aj nadnárodných.

V budúcnosti bude potrebné riešiť rekonštrukciu hlavných dopravných ťahov ciest I až III triedy. Medzi hlavné problémy mestskej časti Bratislava - Rusovce patrí vysoká intenzita dopravy prechádzajúca stredom mestskej časti a potreba vybudovania obchvatu. V súčasnosti bráni plynulosti cestnej premávky aj nedostatočné šírkové usporiadanie cesty I/2. Z hľadiska bezpečnosti je potrená dostavba chodníkov pre peších a rekonštrukcia súčasných. Zvýšenú bezpečnosti a využívaniu alternatívnych foriem dopravy napomôže súbežné budovanie cyklochodníkov prepájajúcich jednotlivé časti mestskej časti s centrom ako aj inými dôležitými lokalitami. Problémom mestskej časti je aj nedostatočné riešenie statickej dopravy v centrálnej zóne, ako aj na miestnych častiach.

Analýza faktorov: v rámci jednotlivých silných a slabých stránok je ich možné zoskupiť do príbuzných skupín. Určujúcim znakom týchto skupín je spoločný faktor, ktorý determinuje hlavnú podstatu silnej alebo slabej stránky.

silné stránky:

- a - nadradená dopravná infraštruktúra
- b - hromadná doprava,
- c - statická doprava
- d - miestne komunikácie
- e - chodníky pre peších

slabé stránky

- a - nadradená dopravná infraštruktúra
- b - miestne komunikácie,
- c - chodníky pre peších
- d - cyklistická doprava
- e - statická doprava

Nasledujúce tabuľky prezentujú výsledné hodnotenie prioritných silných a slabých stránok podľa spoločných faktorov. Z hľadiska dôležitosti sú následne smerodajné pri formulovaní priorit v tejto oblasti.



Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	aS	bS	cS	dS	eS	f7	g11	Suma	Váhy
aS	-	1	1	1	1			4	1
bS	0	-	0,5	0	0,5			1	4
cS	0	0,5	-	0	0,5			1	4
dS	0	1	1	-	0,5			2,5	2
eS	0	0,5	0,5	0,5	-			1,5	3
fS						-			
gS							-		

Váha vybraných disparít									
	aW	bW	cW	dW	eW	fW	gW	Suma	Váhy
aW	-	1	1	1	1			4	1
bW	0	-	1	0,5	1			2,5	2
cW	0	0	-	0,5	0,5			1	4
dW	0	0,5	0,5	-	0,5			1,5	3
eW	0	0	0,5	0,5	-			1	4
fW						-			
gW							-		

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

S	silné stránky	váhy	kumul.	W	slabé stránky	váhy	kumul.
aS1	existencia plôch pre rozširovanie IBV (Západ, Sever, Gerulata)	1,5	1,5	aW1	Nevyhovujúci stav verejného osvetlenia	1,5	1,5
aS2	dostatok plôch pre HBV (Park s kaštieľom),	1,5	3	aW2	Neosvetlené prechody pre chodcov	1,5	3
bS3	vybudovaná rozvodná elektrická sieť,	1,5	4,5	bW3	Potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete,	1,5	4,5
bS4	rozvodná sieť plynu,	1,5	6,0	cW4	Potrebná rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete	1,5	6
bS5	vybudovaná sieť trafostaníc,	1,5	7,5	cW5	Potrebné preložky VVN, VN,	1,5	7,5
bS6	vybudovaná sieť osvetlenia,	1,5	9,0				
cS7	vybudované cintoríny v mestskej časti Bratislava - Rusovce,	1,5	10,5				
dS8	vybudovaný vodovodný systém s akumuláciou,	1,5	12,0				
	Spolu		12,0		Spolu		7,5
O	príležitosti	váhy	kumul.	T	ohrozenia	váhy	kumul.
O1	rekonštrukcia verejného osvetlenia (LED) a jeho rozšírenie na neosvetlené časti mestskej časti,	1,5	1,5	T1	malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu,	1,5	1,5
O2	kompletná rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete – uloženie do zeme,	1,5	3	T2	zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií,	1,5	3
O3	zavedenie elektrických, vodovodných a kanalizačných prípojkov do nových častí IBV,	1,5	4,5	T3	nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov,	1,5	4,5
O4	možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	1,5	6,0	T4	nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,	1,5	6,0
O5	využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov,	1,5	7,5	T5			
O6	rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí,	1,5	9,0	T6			
	Spolu		9,0		Spolu		6,0

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky		W slabé stránky	
O príležitosti	Stratégia SO		Stratégia WO	
	12,0	3,0	7,5	9,0



T hrozby	Stratégia ST	6,0	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí mestská časť prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Analýza faktorov: v rámci jednotlivých silných a slabých stránok je ich možné zoskupiť do príbuzných skupín. Určujúcim znakom týchto skupín je spoločný faktor, ktorý determinuje hlavnú podstatu silnej alebo slabej stránky.

silné stránky:

- a - základná infraštruktúra IBV, HBV
- b - elektrická, plynová rozvodná sieť, verejné osvetlenie
- c - pochovávanie
- d - zásobovanie pitnou vodou

slabé stránky

- a - verejné osvetlenie
- b - zásobovanie pitnou vodou,
- c - elektrická rozvodná sieť

Nasledujúce tabuľky prezentujú výsledné hodnotenie prioritných silných a slabých stránok podľa spoločných faktorov. Z hľadiska dôležitosti sú následne smerodajné pri formulovaní priorit v tejto oblasti.

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	aS	bS	cS	dS	eS	f7	g11	Suma	Váhy
aS	-	0	0	0				0	2
bS	1	-	0,5	0,5				2	1
cS	1	0,5	-	0,5				2	1
dS	1	0,5	0,5	-				2	1
eS					-				
fS						-			
gS							-		

Váha vybraných disparít									
	aW	bW	cW	dW	eW	fW	gW	Suma	Váhy
aW	-	0	0					0	3
bW	1	-	1					2	1
cW	1	0	-					1	2
dW				-					
eW					-				
fW						-			
gW							-		

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

S	silné stránky	váhy	kumul.	W	slabé stránky	váhy	kumul.
aS1	kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO,	1,5	1,5	aW1	úplne nedobudovaná kanalizačná sieť	1,5	1,5



aS2	spracovaný POH mestskej časti Bratislava - Rusovce na roky 2016-2020,	1,5	3	aW2	Potrebná rekonštrukcia kanalizačnej siete v centrálnej časti	1,5	3
bS3	zabezpečený odvoz TKO,	1,5	4,5	bW3	nedostatočný potenciál využívania možnosti separovať odpad,	1,5	4,5
cS4	zavedený separovaný zber v mestskej časti,	1,5	6,0	cW4	Potrebná rekonštrukcia zberného dvora	1,5	6
bs5	fungujúci systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu,	1,5	7,5	dW5	Existencia čiernych skládok	1,5	7,5
dS6	splašková kanalizačná sieť s ČOV (86,58 %),	1,5	9,0	eW6	Nedostatočná kapacita a pokrytie dažďovou kanalizáciou	1,5	9,0
cS7	vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber	1,5	10,5				
cS8	Vybudovaný priestor pre využitie BRKO	1,5	12,0				
	Spolu		12,0		Spolu		9,0
O	príležitosti	váhy	kumul.	T	ohrozenia	váhy	kumul.
O1	zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej mestskej časti,	1,5	1,5	T1	zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva,	1,5	1,5
O2	možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov,	1,5	3	T2	znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia - veľké priemyselné podniky v okresoch BA ,	1,5	3
O3	dôsledné plnenie kvalitatívnych stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva,	1,5	4,5	T3	dopady na zdravotný stav obyvateľov,	1,5	4,5
O4	odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd,	1,5	6,0	T4	nárast množstva vyvázaných odpadov,	1,5	6,0
O5	zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia,	1,5	7,5	T5	nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi,	1,5	7,5
O6	rozvoj ekologického lesohospodárstva, poľnohospodárstva a ekologizácia výroby,	1,5	9,0	T6	neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,	1,5	9,0
O7	možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	1,5	10,5				
	Spolu		15,0		Spolu		9,0

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12,0	9,0 Stratégia WO WO - WT 3,0 15,0
T hrozby	Stratégia ST	9,0 Stratégia WT

V oblasti dopravy výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO - WT - kde musí mestská časť prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných, ako aj nadnárodných.

Analýza faktorov: v rámci jednotlivých silných a slabých stránok je ich možné zoskupiť do príbuzných skupín. Určujúcim znakom týchto skupín je spoločný faktor, ktorý determinuje hlavnú podstatu silnej alebo slabej stránky.

silné stránky:

- a - regulácia nakladania s odpadom
- b - odvoz a uloženie odpadu
- c - separácia odpadu
- d - odvádzanie odpadových vôd

slabé stránky

- a - odvádzanie odpadových vôd
- b - separácia odpadu
- c - likvidácia a uloženie odpadu
- d - verejné priestranstvá
- e - čierne skládky



V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT a WO – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	aS	bS	cS	dS	eS	f7	g11	Suma	Váhy
aS	-	0	1	0				1	2
bS	1	-	0,5	0,5				2	1
cS	0	0,5	-	0,5				1	1
dS	1	0,5	0,5	-				2	2
eS					-				
fS						-			
gS							-		

Váha vybraných disparít									
	aW	bW	cW	dW	eW	fW	gW	Suma	Váhy
aW	-	0,5	0,5	1	1			3	1
bW	0,5	-	0,5	1	1			3	1
cW	0,5	0,5	-	1	1			3	1
dW	0	0	0	-	0,5			0,5	2
eW	0	0	0	0,5	-			0,5	2
fW						-			
gW							-		

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

S	silné stránky	váhy	kumul.	W	slabé stránky	váhy	kumul.
aS1	Niekoľko vzácných biotopov a chránených území (Dunajské luhy a Sysľovské polia, Ostrovné lúčky a Bratislavské luhy),	1,5	1,5	aW1	Narastajúci objem produkovaných objemov oxidu uhoľnatého,	1,5	1,5
bS2	množstvo vodných tokov a vodných plôch	1,5	3	aW2	Enormne narastajúce hodnoty oxidu dusíka	1,5	3
cS3	výrazné zníženie emisií základných znečisťujúcich látok,	1,5	4,5	aW3	Nadmerné zaťaženie regiónu dopravou - prechádzajúca hlavná dopravná tepna D2/D4	1,5	4,5
aS4	Vysoký podiel obyvateľov zásobovaných pitnou vodou - viac ako 95,99 %,	1,5	6,0	bW4	Existencia lokalít s vyššou environmentálnou záťažou (priemyselné časti mesta Bratislava),	1,5	6,0
aS5	Vysoký stupeň odkanalizovania M. č. Bratislava - Rusovce - viac ako 86,58 %	1,5	7,5	cW5	Nedostatočné odkanalizovanie rizikových lokalít, zlý technický stav vybraných ulíc (Kováčsova ul.),	1,5	7,5
aS6	Vysoký stupeň plynifikácie regiónu (88,69 %)	1,5	9,0	dW6	Nízke environmentálne vedomie niektorých skupín obyvateľov	1,5	9,0
				cW7	zlý technický stav verejných vodovodov na niektorých uliciach (Kováčsova ul.)	1,5	10,5
	Spolu		9,0		Spolu		10,5
O	príležitosti	váhy	kumul.	T	ohrozenia	váhy	kumul.
O1	dôsledné plnenie kvalítne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva,	1,5	1,5	T1	zníženie biodiverzity,	1,5	1,5
O2	odstránenie zdrojov znečistenia povrchových tokov a podzemných vôd,	1,5	3	T2	Vykurovanie nevhodnými médiami,	1	2,5
O3	zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia,	1,5	4,5	T3	nárast množstva vyvázaných odpadov,	1,5	4
O4	možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	1,5	6	T4	nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi,	1,5	5,5
O5	odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody,	1,5	7,5	T5	neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,	1,5	7
O6	obnoviteľné zdroje energie – geotermálna energia, energia biomasy,	1,5	9	T6	zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja,	1	8



				T7	ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd,	1,5	9,5
				T8	zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva,	1,5	11
				T9	tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny,	1,5	12,5
				T10	radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,	1,5	14
	Spolu		9,0	Spolu			14,0

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 9	10,5 5 Stratégia WO 9
T hrozby	Stratégia ST ST-WT 14	3,5 Stratégia WT

V oblasti environmentálnej sú vyvážené silné stránky so slabými. Odporúča sa využiť stratégie ST - WT – kde musí mestská časť Bratislava - Rusovce využiť silné stránky a využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných na riešenie hlavných environmentálnych záťaží spojených s priemyselnou činnosťou, problémov spojených s nedostavanou kanalizačnou sieťou a nadmernou dopravou. Problémom ostáva naďalej nedoriešený systém separovania TKO ako aj využívanie BRKO. Vzhľadom na prítomnosť chránených lokalít a vzácnych biotopov je potrebné riešiť aj znečistenie tunajších vodných tokov a riešenie rovnováhy medzi ochranou životného prostredia a rekreáciou. Dôležitou otázkou bude aj ochrana vodných zdrojov a rekonštrukcia vodovodnej infraštruktúry v mestskej časti a okolitých sídlach.

Analýza faktorov: v rámci jednotlivých silných a slabých stránok je ich možné zoskupiť do príbuzných skupín. Určujúcim znakom týchto skupín je spoločný faktor, ktorý determinuje hlavnú podstatu silnej alebo slabej stránky.

silné stránky:

- a - chránené územia
- b - vodné zdroje a vodné toky
- c - ochrana a stav ovzdušia
- d - nakladanie s odpadovými vodami

slabé stránky

- a - ochrana a stav ovzdušia
- b - cestovný ruch a jeho environmentálne dopady
- c - životné prostredie a rizikové skupiny obyvateľstva
- d - pitné vody a nakladanie s odpadovými vodami
- e - hospodársky rozvoj a ochrana životného prostredia
- f - odpadové hospodárstvo

Nasledujúce tabuľky prezentujú výsledné hodnotenie prioritných silných a slabých stránok podľa spoločných faktorov. Z hľadiska dôležitosti sú následne smerodajné pri formulovaní priorit v tejto oblasti.

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja



	aS	bS	cS	dS	S	S	S	Suma	Váhy
aS	-	0,5	0,5	0,5				1,5	1
bS	0,5	-	0,5	0,5				1,5	1
cS	0,5	0,5	-	0,5				1,5	1
dS	0,5	0,5	0,5	-				1,5	1
S					-				
S						-			
S							-		

Váha vybraných disparít									
	aW	bW	cW	dW	eW	fW	W	Suma	Váhy
aW	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		2,5	2
bW	0,5	-	0,5	0,5	0	0,5		2	3
cW	1	0,5	-	1	0,5	1		4	1
dW	0,5	0,5	0	-	0,5	0,5		2	3
eW	1	1	0,5	0,5	-	1		4	1
fW	0,5	0,5	0	0,5	0	-		1,5	4
W							-		

Hlavnou prioritou v oblasti Environmentálnej v regióne M. č. Bratislava - Rusovce je ochrana prírody, ochrana vodných zdrojov, zdrojov pitnej vody, zásobovanie obyvateľov nezávadnou pitnou vodou, ako aj nadväzujúca infraštruktúra s priamym dopadom na vodné toky a zdroje - komplexne vybudovaná kanalizačná sieť, resp. environmentálne vhodné odkanalizovanie rozptýlených oblastí individuálnym spôsobom. Významnou environmentálnou úlohou je riešenie znečistenia v súvislosti s nadmernou dopravou a hospodárskou činnosťou. Prioritnou musí byť aj ochrana chránených lokalít a ostatných významných prírodných lokalít a zavádzanie moderných technológií v oblasti výroby, energetiky, integrovaných systémov dopravy atď...

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

S	silné stránky	váhy	kumul.	W	slabé stránky	váhy	kumul.
aS1	existencia zdravotníckeho zariadenia - zdravotnícke stredisko M. č. Bratislava - Rusovce	1,5	1,5	aW1	Nízky počet praktických lekárov pre dospelých	1,5	1,5
bS2	Relatívne stabilný počet ambulancií praktického lekára pre dospelých (1)	1,5	3	bW2	Nízky počet praktických lekárov pre deti a dorast	1,5	3
bS3	Stabilný počet gynekologických ambulancií (5)	1,5	4,5	bW3	neposkytovaná služba monitoringu obyvateľov v dôchodkovom veku a ZP,	1,5	4,5
bS4	Stabilný počet stomatologických ambulancií (1)	1,5	6,0	cW4	absencia priestorov pre klubovú činnosť, neposkytovaná služba denného stacionára,	1,5	6,0
aS5	1 RZP dostupná v susedných m.č.	1,5	7,5	dW5	Nedostatok pobytových zariadení	1,5	7,5
aS6	2 prevádzky lekární	1,5	9,0	eW6	Nedostatočná ponuka sociálneho nájomného bývania	1,5	9,0
efS7	Občianske združenie "Imobility", Občianske združenie Kukulienska,	1,5	10,5				
ds8	2 zariadenia sociálnych služieb poskytujúcich ambulantnú starostlivosť	1,5	12,0				
eS9	poskytovateľ terénnych sociálnych služieb	1,5	13,5				
fs10	zariadenie podporovaného bývania,	1,5	15,0				
	Spolu		15,0		Spolu		9,0
O	príležitosti	váhy	kumul.	T	ohrozenia	váhy	kumul.
O1	možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva,	1,5	1,5	T1	rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii,	1,5	1,5
O2	zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby,	1,5	3	T2	zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva,	1,5	3
O3	rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky,	1,5	4,5	T3	zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku,	1,5	4,5



O4	podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, Projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb,	1,5	6,0	T4	rast počtu srdcovo-cievnych chorôb,	1,5	6,0
O5	dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity,	1,5	7,5	T5	rast nádorových ochorení tráviaceho traktu,	1,5	7,5
O6	možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	1,5	9,0	T6	vysoký výskyt alergických ochorení,	1,5	9,0
				T7	pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť,	1,5	10,5
				T8	pretrvávajúce stereotypy v mobilítom správaní sa pracovnej sily,	1,5	12,0
				T9	nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta,	1,5	13,5
					nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest,	1,5	15,0
	Spolu		9,0		Spolu		15,0

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO SO 15,0 5,0	9,0 Stratégia WO 9,0
T hrozby	Stratégia ST 6,0 15,0	6,0 Stratégia WT 15,0

V tomto prípade prevládajú silné stránky nad slabými stránkami. Odporúča sa využiť stratégiu ST – kde sa mestská časť môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa mestskej časti zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v mestskej časti Bratislava - Rusovce.

Analýza faktorov: v rámci jednotlivých silných a slabých stránok je ich možné zoskupiť do príbuzných skupín. Určujúcim znakom týchto skupín je spoločný faktor, ktorý determinuje hlavnú podstatu silnej alebo slabej stránky.

silné stránky:

- a - nadradená zdravotnícka starostlivosť
- b - ambulantná zdravotnícka starostlivosť
- c - výdajne liekov
- d - ambulantná sociálna starostlivosť
- e - terénne sociálne služby
- f - sociálne služby pobytová forma

slabé stránky

- a - nadradená zdravotnícka starostlivosť
- b - ambulantná zdravotnícka starostlivosť
- c - M a OK
- d - záujmová činnosť seniorov
- e - pobytové zariadenia sociálnych služieb
- f - sociálne nájomné bývanie

Nasledujúce tabuľky prezentujú výsledné hodnotenie prioritných silných a slabých stránok podľa spoločných faktorov. Z hľadiska dôležitosti sú následne smerodajné pri formulovaní priorit v tejto oblasti.

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká



Váha vybraných faktorov rozvoja									
	aS	bS	cS	dS	eS	f7	g11	Suma	Váhy
aS	-	1	1	1	1	1		4	1
bS	0	-	1	1	1	1		4	1
cS	0	0	-	0,5	0,5	0,5		1,5	3
dS	0	0	0,5	-	0,5	0		1	4
eS	0	0	0,5	0,5	-	0		1	4
fS	0	0	0,5	1	1	-		2,5	2
gS							-		

Váha vybraných disparít									
	aW	bW	cW	dW	eW	fW	gW	Suma	Váhy
aW	-	1	1	1	1	1		5	1
bW	0	-	1	1	1	1		4	2
cW	0	0	-	0	0	0		0	5
dW	0	0	1	-	0	0		1	4
eW	0	0	1	1	-	0,5		2,5	3
fW	0	0	1	1	0,5	-		2,5	3
gW							-		

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

S	silné stránky	váhy	kumul.	W	slabé stránky	váhy	kumul.
aS1	Narastajúci počet detí v materských školách v mestskej časti Bratislava - Rusovce (152 - 2022)	1,5	1,5	aW1	Klesajúca prognóza počtu detí v predškolskom veku	1,5	1,5
bS2	Stabilizovaný počet žiakov v základnej škole mestskej časti Bratislava - Rusovce (v roku 2022 - 397),	1,5	3	bW2	Výrazný pokles študentov na stredných odborných školách	1,5	3
bS3	možnosť stravovania žiakov, dospelých aj cudzích strávníkov (kapacita 84 osôb),	1,5	4,5	bW3	Prognóza poklesu detí vo vekovej skupine stredoškolskej	1,5	4,5
cS4	kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov,	1,5	6,0	aW4	Potrebná dostavba školskej športovej infraštruktúry	1,5	6,0
cS5	postupné využívanie inovačných prvkov do vyučovania,	1,5	7,5	aW5	Potrebné zariadenia mimoškolskej činnosti	1,5	7,5
cS6	veľký výber záujmovej činnosti,	1,5	9,0	cW6	Potrebná modernizácia vybavenia školskej infraštruktúry	1,5	9,0
dS7	štadión futbalového ihriska má kapacitu 968 miest na státie a 32 miest na sedenie,	1,5	10,5	dW7	Potrebná modernizácia zariadení školského stravovania	1,5	10,5
dS8	existencia 2 základných umeleckých škôl	1,5	12,0	dW8	Absencia otvoreného verejného kúpaliska,	1,5	12,0
eS9	multifunkčný rekreačný komplex Ponteio – Activity Park Rusovce,	1,5	13,0	eW9	Nedostatočné pokrytie detskou športovou infraštruktúrou	1,5	13,5
f10	športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko,	1,5	14,5				
f11	Potenciál pre cykloturistiku	1,5	16,0				
	Spolu		16,0		Spolu		13,5
O	príležitosti	váhy	kumul.	T	ohrozenia	váhy	kumul.
O1	maximálne podporovať školy vo vybavení IKT a jeho využívaní vo vzdelávacom procese,	1,5	1,5	T1	vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosť, konzumné kultúry...),	1,5	1,5
O2	zabezpečenie špeciálnych pedagógov pre deti s poruchami správania,	1,5	3	T2	nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov,	1,5	3
O3	modernizácia infraštruktúry vzdelávania v mestskej časti,	1,5	4,5	T3	nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov,	1,5	4,5
O4	dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v mestskej časti Bratislava - Rusovce,	1,5	6,0	T4	nárast sociálnej ohrozenosti mládeže,	1,5	6,0
O5	skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov mestskej časti, najmä so zameraním na deti a mládež,	1,5	7,5	T5	nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,	1,5	7,5
O6	vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít,	1,5	9,0	T6	nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily,	1,5	9,0
O7	zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni,	1,5	10,5	T7	nízka účasť rezortov, samospráva a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,	1,5	10,5



O8	možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	1,5	12,0	T8	vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosť, konzumné kultúry...),	1,5	12,0
	Spolu		12,0		Spolu		12,0

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO SO 16,0 4,0	13,5 1,5 Stratégia WO 12,0
T hrozby	Stratégia ST 12,0	Stratégia WT 12,0

V oblasti vzdelávania prevládajú silné stránky nad slabými. Odporúča sa využitie stratégie SO – čeliť hrozbám využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v mestskej časti. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

Mestská časť by sa mala zamerať na zvýšenie kvality a dostupnosti predškolského vzdelávania. V oblasti základného školstva je potrebné postupne obnovovať budovy škôl za účelom znižovania energetickej náročnosti. V oblasti záujmového vzdelávania je potrebné zvyšovanie kapacít a dostupnosti služieb.

Analýza faktorov: v rámci jednotlivých silných a slabých stránok je ich možné zoskupiť do príbuzných skupín. Určujúcim znakom týchto skupín je spoločný faktor, ktorý determinuje hlavnú podstatu silnej alebo slabej stránky.

silné stránky:

- a - predškolská výchova
- b - povinná školská dochádzka,
- c - doplnkové služby vzdelávania
- d - záujmové vzdelávanie
- e - vybavenosť škôl
- f - šport

slabé stránky

- a - predškolská výchova
- b - stredoškolské vzdelávanie
- c - školské športová infraštruktúra
- d - záujmové vzdelávanie
- e - školské stravovanie
- f - šport

Nasledujúce tabuľky prezentujú výsledné hodnotenie prioritných silných a slabých stránok podľa spoločných faktorov. Z hľadiska dôležitosti sú následne smerodajné pri formulovaní priorit v tejto oblasti.

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	aS	bS	cS	dS	eS	f7	g11	Suma	Váhy
aS	-	0,5	0,5	1	1	1		4	1
bS	0,5	-	0,5	1	1	1		4	1
cS	0,5	0,5	-	1	1	1		4	1



dS	0	0	0	-	0	0,5	0,5	3
eS	0	0	0	1	-	1	2	2
fS	0	0	0	0,5	0	-	0,5	3
gS						-		

Váha vybraných disparít									
	aW	bW	cW	dW	eW	fW	gW	Suma	Váhy
aW	-	0,5	1	1	1	1		4,5	1
bW	0,5	-	1	1	1	1		4,5	1
cW	0	0	-	0,5	0,5	0,5		1,5	2
dW	0	0	0,5	-	0,5	0,5		1,5	2
eW	0	0	0,5	0,5	-	0,5		1,5	2
fW	0	0	0,5	0,5	0,5	-		1,5	2
gW						-			

3.8 KULTÚRA

S	silné stránky	váhy	kumul.	W	slabé stránky	váhy	kumul.
aS1	Vybudovaná základná kultúrna infraštruktúra,	1,5	1,5	aW1	Absencia vyhovujúceho kultúrneho stánku	1,5	1,5
bS2	Historické jadro, historické budovy - pamiatková zóna Rusovce,	1,5	3	bW2	nevyhovujúci stav niektorých kultúrnych pamätihodností,	1,5	3
cS3	Organizované pravidelné podujatia,	1,5	4,5	cW3	Potrebná rekonštrukcia, prípadne výstavba nového amfiteátra	1,5	4,5
dS4	Činné umelecké súbory a spolky - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru – SLUK, DFS Gerulata,	1,5	6,0	dW4	Absencia kina	1,5	6
eS5	Historické pamiatky a múzeá v blízkom okolí mestskej časti (kaštieľ, park, príslušné objekty),	1,5	7,5	eW5	malá podpora žiakov ZUŠ,	1,5	7,5
				eW6	z dôvodu zlej finančnej situácie mestskej časti nedostatočná podpora umeleckých telies,	1,5	9
				eW7	absencia vhodných priestorov pre uskutočňovanie vonkajších kultúrnych podujatí,	1,5	10,5
	Spolu		7,5		Spolu		10,5
O	príležitosti	váhy	kumul.	T	ohrozenia	váhy	kumul.
O1	výstavba multifunkčnej kultúrnej sály,	1,5	1,5	T1	zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície)	1,5	1,5
O2	vydanie multimediálnych propagačných materiálov o mestskej časti, kultúrnom dedičstve a tradíciách,	1,5	3	T2	zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond,	1,5	3
O3	Rekonštrukcia kultúrneho strediska.	1,5	4,5	T3	slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC,	1,5	4,5
O4	Vytvorenie moderného kina a obstaranie techniky.	1,5	6,0	T4	posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre,	1,5	6,0
O5	výstavba vonkajšieho amfiteátra.	1,5	7,5	T5	nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia mestskej časti ,	1,5	7,5
O6	modernizácia knižnice.	1,5	9,0	T6	zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície z celospoločenského hľadiska)	1,5	9,0
O7	možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	1,5	10,5				
	Spolu		10,5		Spolu		9,0

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	10,5 Stratégia SO SO 7,5	10,5 1,5 Stratégia WO 3,0 10,5
T hrozby	9,0 Stratégia ST ST	9,0 Stratégia WT WT



V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie WO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

Analýza faktorov: v rámci jednotlivých silných a slabých stránok je ich možné zoskupiť do príbuzných skupín. Určujúcim znakom týchto skupín je spoločný faktor, ktorý determinuje hlavnú podstatu silnej alebo slabej stránky.

silné stránky:

- a - základná kultúrna infraštruktúra
- b - múzeá a galérie
- c - kultúrne podujatia
- d - kultúrne súbory
- e - kultúrne pamiatky

slabé stránky

- a - divadelná infraštruktúra
- b - pamätihodnosti
- c - základná kultúrna infraštruktúra
- d - kultúrna mimoškolská činnosť
- e - kultúrne súbory

Nasledujúce tabuľky prezentujú výsledné hodnotenie prioritných silných a slabých stránok podľa spoločných faktorov. Z hľadiska dôležitosti sú následne smerodajné pri formulovaní priorit v tejto oblasti.

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	aS	bS	cS	dS	eS	f7	g11	Suma	Váhy
aS	-	0,5	0,5	1				2	1
bS	0,5	-	0,5	1				2	1
cS	0,5	0,5	-	0,5				1,5	2
dS	0	0	0,5	-				0,5	3
eS					-				
fS						-			
gS							-		

Váha vybraných disparít									
	aW	bW	cW	dW	eW	fW	gW	Suma	Váhy
aW	-	0,5	0,5	1	1			3	1
bW	0,5	-	0,5	1	1			3	1
cW	0,5	0,5	-	0,5	0,5			2	2
dW	0	0	0,5	-	0,5			1	3
eW	0	0	0,5	0,5	-			1	3
fW						-			
gW							-		

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

S	silné stránky	váhy	kumul.	W	slabé stránky	váhy	kumul.
aS1	potenciál prírodný aj historický pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie,	1,5	1,5	aW1	Neukončená rekonštrukcia kaštieľa a parku zabraňujúca aktuálnemu rozvoju cestovného ruchu na území,	1,5	1,5
aS2	Historické centrum mestskej časti, historické budovy, kaštieľ, atď.,	1,5	3	bW2	Nedostatočná ponuka doplnkových služieb cestovného ruchu	1,5	3
bS3	potenciál pre rozvoj rôznych druhov cestovného ruchu (rekreačný a športový,	1,5	4,5	cW3	nízky podiel pobytovej turistiky v mestskej časti Bratislava - Rusovce,	1,5	4,5



	kultúrno-poznávaci, vidiecky turizmus a agroturistika, kongresový)						
cS4	Existencia ubytovacích zariadení	1,5	6,0	cW4	Nízka zamestnanosť v cestovnom ruchu,	1,5	6
ds5	Existencia stravovacích zariadení	1,5	7,5	dW5	problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia,	1,5	7,5
aS6	množstvo kultúrno-spoločenských podujatí v mestskej časti Bratislava - Rusovce,	1,5	9,0	dW6	Nevyhovujúca kvalita hlavných dopravných tepien I až III triedy, nedostavaný diaľničný privádzač,	1,5	9
eS7	Dopravná dostupnosť - E75, železničná doprava, D2/D4	1,5	10,5	dW7	Potrebné riešenie problému parkovania	1,5	10,5
				aW8	Niekedy nesystémová a životné prostredie ohrozujúca výstavba	1,5	11,5
	Spolu		10,5	Spolu			11,5
O	príležitosti	váhy	kumul.	T	ohrozenia	váhy	kumul.
O1	dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás,	1,5	1,5	T1	pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít	1,5	1,5
O2	dobrá poloha mestskej časti Bratislava - Rusovce v rámci regionálnych štruktúr, Podunajska	1,5	3	T2	zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície)	1,5	3
O3	dobrá poloha mestskej časti Bratislava - Rusovce vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality	1,5	4,5	T3	zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond,	1,5	4,5
O4	zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou,	1,5	6,0				
O5	iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií,	1,5	7,5				
O6	dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás,	1,5	9,0				
O7	dobrá poloha mestskej časti Bratislava - Rusovce v rámci medzinárodnej dostupnosti - Rakúsko, Maďarsko	1,5	10,5				
	Spolu		10,5	Spolu			4,5

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO SO-WO 10,5 10,5	11,5 7,0 Stratégia WO 10,5
T hrozby	Stratégia ST	4,5 Stratégia WT

V oblasti dopravy výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégie SO - WO - kde musí mestská časť prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných, ako aj nadnárodných.

Analýza faktorov: v rámci jednotlivých silných a slabých stránok je ich možné zoskupiť do príbuzných skupín. Určujúcim znakom týchto skupín je spoločný faktor, ktorý determinuje hlavnú podstatu silnej alebo slabej stránky.

silné stránky:

- a - kultúrno historický potenciál
- b - rekreačný a športový potenciál,
- c - inštitucionálna podpora
- d - prírodné bohatstvo
- e - športová infraštruktúra
- f - dostupnosť

slabé stránky

- a - ochrana prírody a CR
- b - ponuka doplnkových služieb
- c - riziká CR
- d - doprava a dostupnosť



Nasledujúce tabuľky prezentujú výsledné hodnotenie prioritných silných a slabých stránok podľa spoločných faktorov. Z hľadiska dôležitosti sú následne smerodajné pri formulovaní priorit v tejto oblasti.

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	aS	bS	cS	dS	eS	f7	g11	Suma	Váhy
aS	-	1	1	0	0	0		2	4
bS	0	-	1	0,5	0,5	0,5		2,5	3
cS	0	0	-	0	0	0		0	5
dS	1	0,5	1	-	1	1		4,5	4
eS	1	0,5	1	0	-	1		3,5	2
fS	1	0,5	1	0	0	-		2,5	3
gS							-		

Váha vybraných disparít									
	aW	bW	cW	dW	eW	fW	gW	Suma	Váhy
aW	-	1	1	1				3	1
bW	0	-	1	1				2	2
cW	0	0	-	0,5				0,5	3
dW	0	0	0,5	-				0,5	3
eW					-				
fW						-			
gW							-		

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

S	silné stránky	váhy	kumul.	W	slabé stránky	váhy	kumul.
aS1	existencia verejného rozhlasu,	1,5	1,5	aW1	negatívny stav nehnuteľného majetku mestskej časti,	1,5	1,5
bS2	dostatok priestorov pre administratívu,	1,5	3	bW2	formálna činnosť hliadok a ich minimálny vplyv pri dodržiavaní verejného poriadku,	1,5	3
bS3	budova mestského úradu v dostupná v centre mestskej časti,	1,5	4,5	cW3	nedostatočný kamerový systém v mestskej časti,	1,5	4,5
cS4	existencia obvodného oddelenia PZ,	1,5	6,0	dW4	nedostatočná protidrogová prevencia,	1,5	6
cS5	vybudovaná požiarňa zbrojnica s dobrovoľným požiarnym zborom,	1,5	7,5	eW5	nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.),	1,5	7,5
				fW6	nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,	1,5	9,0
	Spolu		7,5		Spolu		9,0
O	príležitosti	váhy	kumul.	T	ohrozenia	váhy	kumul.
O1	možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	1,5	1,5	T1	malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu,	1,5	1,5
O2	zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou,	1,5	3	T2	nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov,	1,5	3
O3	e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných,	1,5	4,5	T3	nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,	1,5	4,5
O4	vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	1,5	6,0	T4	nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy,	1,5	6,0
				T5	zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,	1,5	7,5
	Spolu		6,0		Spolu		7,5

Schéma SWOT analýzy:



	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO SO 7,5 1,5	9,0 1,5 Stratégia WO 6,0
T hrozby	Stratégia ST 7,5	Stratégia WT 7,5

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí mestská časť prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Analýza faktorov: v rámci jednotlivých silných a slabých stránok je ich možné zoskupiť do príbuzných skupín. Určujúcim znakom týchto skupín je spoločný faktor, ktorý determinuje hlavnú podstatu silnej alebo slabej stránky.

silné stránky:

- a - mestský informačný systém
- b - administratíva
- c - bezpečnosť

slabé stránky

- a - majetok mestskej časti
- b - bezpečnosť
- c - monitoring mestskej časti
- d - preventívne patrenia
- e - komunikácia
- f - ekonomické faktory

Nasledujúce tabuľky prezentujú výsledné hodnotenie prioritných silných a slabých stránok podľa spoločných faktorov. Z hľadiska dôležitosti sú následne smerodajné pri formulovaní priorit v tejto oblasti.

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	aS	bS	cS	dS	eS	f7	g11	Suma	Váhy
aS	-	0	0					0	3
bS	1	-	1					2	1
cS	1	0	-					1	2
dS				-					
eS					-				
fS						-			
gS							-		

Váha vybraných disparít									
	aW	bW	cW	dW	eW	fW	gW	Suma	Váhy
aW	-	0,5	1	0,5	0,5	0		2,5	3
bW	0,5	-	0,5	0,5	0,5	0,5		2,5	3
cW	0	0,5	-	0,5	0,5	0		1,5	5
dW	0,5	0,5	0,5	-	0,5	0		2	4
eW	0,5	0,5	0,5	0,5	-	1		3	2
fW	1	0,5	1	1	0	-		3,5	1



gW							-		
----	--	--	--	--	--	--	---	--	--

3.11 INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI

S	silné stránky	váhy	kumul.	W	slabé stránky	váhy	kumul.
aS1	dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry na mestskom úrade,	1,5	1,5	aW1	nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb,	1,5	1,5
bS2	relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,	1,5	3	bW2	nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe,	1,5	3
bS3	Čiastočne vybudovaná optická sieť	1,5	4,5	cW3	nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,	1,5	4,5
cS4	Poskytované elektronické služby mestskej časti	1,5	6,0	cW4	nedostupný kvalitný digitálny obsah,	1,5	6
cS5	www stránka mestskej časti	1,5	7,5	cW5	pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektrizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,	1,5	7,5
	Spolu		7,5		Spolu		7,5
O	príležitosti	váhy	kumul.	T	ohrozenia	váhy	kumul.
O1	možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	1,5	1,5	T1	nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov,	1,5	1,5
O2	zvýšenie počítačovej gramotnosti,	1,5	3	T2	nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,	1,5	3
O3	zníženie cien využívania Internetu,	1,5	4,5	T3	digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT,	1,5	4,5
O4	rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí,	1,5	6,0	T4	nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách,	1,5	6,0
O5	vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu,	1,5	7,5	T5	rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov	1,5	7,5
O6	zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou,	1,5	9,0	T6			
O7	e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných,	1,5	10,5	T7			
O8	vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	1,5	12,0	T8			
O9	rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	1,5	13,5	T9			
	Spolu		13,5		Spolu		7,5

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO SO 7,5 0	7,5 Stratégia WO 6 13,5
T hrozby	Stratégia ST 7,5	Stratégia WT 7,5

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO a WT – kde musí mestská časť prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Analýza faktorov: v rámci jednotlivých silných a slabých stránok je ich možné zoskupiť do príbuzných skupín. Určujúcim znakom týchto skupín je spoločný faktor, ktorý determinuje hlavnú podstatu silnej alebo slabej stránky.

silné stránky:

- a - inštitucionálne predpoklady
- b - technické predpoklady



c - elektronické služby

slabé stránky

- a - obsah
- b - procesy,
- c - služby

Nasledujúce tabuľky prezentujú výsledné hodnotenie prioritných silných a slabých stránok podľa spoločných faktorov. Z hľadiska dôležitosti sú následne smerodajné pri formulovaní priorit v tejto oblasti.

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	aS	bS	cS	dS	eS	f7	g11	Suma	Váhy
aS	-	0	1					1	2
bS	1	-	1					2	1
cS	0	0	-					0	3
dS				-					
eS					-				
fS						-			
gS							-		

Váha vybraných disparít									
	aW	bW	cW	dW	eW	fW	gW	Suma	Váhy
aW	-	0,5	0,5					1	1
bW	0,5	-	0,5					1	1
cW	0,5	0,5	-					1	1
dW				-					
eW					-				
fW						-			
gW							-		

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaraďovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi M. č. Bratislava - Rusovce a ostatnými samosprávami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky mestskej časti Bratislava - Rusovce patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu mestskej časti, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide o potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia mestskej časti Bratislava - Rusovce vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment mestskej časti ovplyvniť.



3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - RUSOVCE.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov mestskej časti Bratislava - Rusovce. Dôležitým východiskovým rámcem pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou mestskej časti Bratislava - Rusovce a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR BASK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim mestská časť Bratislava - Rusovce poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, nedôvodné rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok mestskej časti Bratislava - Rusovce je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité. Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam mestskej časti sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viac-menej možné predpokladať aspoň čiastočné riešenie. Mestská časť Bratislava - Rusovce je súčasťou vyššieho územného celku Bratislava. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce:

Hlavné disparity BK:

v pôdohospodárstve

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošipané a hovädzí dobytok) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ;

v priemysle

- pomerne rozsiahla priemyselná výroba priamo v Bratislave si vyžaduje rozsiahlu dopravu (materiálov, zásob, osôb a pod.), čím sa vytvára negatívne životné prostredie so zvýšenými exhalátmi v ovzduší ako z výrobných procesov, tak aj z výfukových plynov z cestnej dopravy; túto disparitu je potrebné riešiť do budúcnosti presunom výrobných procesov mimo mesta Bratislavu;
- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou majú za následok obmedzenia v medzinárodnom obchode;
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu sa energetickú a surovinovú náročnosť výroby;

v službách

- disparity vo vzťahu mesta a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií;
- nízka úroveň informatizácie produkčnej sféry;
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb;
- nízka kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity cestnej siete a nedobudovaný ťažiskový systém dopravy na území Bratislavy má za následok zvýšenie ekologického zaťaženia v dôsledku rozvoja dopravy a priemyselnej výroby (zvyšovanie exhalátov a hluku);
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- nedostatočná ochrana pred povodňami na riekach Dunaj a Morava, a tým aj systém ochrany krajiny a životného prostredia;
- neuspokojivá cezhraničná dostupnosť kraja a nedostatočné investície do rekonštrukcie, obnovy a modernizácie objektov vzdelávacích, kultúrnych, zdravotníckych a sociálnych zariadení;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nepriaznivá demografická prognóza vývoja počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva;
- značný podiel poproduktívneho obyvateľstva v Bratislave si vyžaduje riešenie sociálnych otázok;
- zabezpečenia obyvateľstva v dôchodkovom veku; ide o kvalitu poskytovaných služieb, výhod a budovanie sociálnych zariadení;
- výraznejšie vyšší podiel nezamestnaných v obciach ako v Bratislave;
- značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrnohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov;
- disparita hlavného mesta voči vidieku predovšetkým v oblasti zamestnania a miezd.

Hlavné faktory rozvoja BK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný poľnohospodársky potenciál v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva dáva možnosti rozvoja bývania na základe vidieckeho osídlenia;



v priemysle

- rozvinutá priemyselná výroba a rôznorodosť hospodárskej základne s dlhodobým pôsobením poskytuje možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví na základe využitia fondov EÚ v službách;
- rozsiahla koncentrácia zahraničných investícií dáva predpoklad k využívaniu nových technológií a inovácií;

v službách

- dobre rozvinutá podnikateľská i nezisková sféra dáva predpoklad pre zvýšenie medzinárodného obchodu i spolupráce;
- geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty s vyspelými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia zahraničných investícií a medzinárodnej spolupráce, predovšetkým s Rakúskom, najmä v oblasti rozvoja cestovného ruchu;

v technickej infraštruktúre

- križovanie koridorov cestnej, železničnej, vodnej a leteckej dopravy umožňuje lepšie zapojenie do medzinárodnej spolupráce;
- polohový potenciál kraja;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva a sústredenie vedeckovýskumných kapacít je predpokladom možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu;
- vzdelaná a pomerne lacná pracovná sila láka najmä zahraničných investorov;
- silný kultúrno-spoločenský potenciál daný koncentráciou kultúrnych a spoločenských inštitúcií dáva možnosť využitia tohto potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu a vytváraníu medzinárodných inštitúcií;
- dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení.

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno-ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti mestskej časti v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.
3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj mestskej časti Bratislava - Rusovce.
5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v mestskej časti.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHRSR BASK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	
Cieľová skupina	podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách mestská časť investori
2. Technická infraštruktúra	
Cieľová skupina	mestská časť, obyvatelia mestskej časti, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie	
Cieľová skupina	mestská časť, obyvatelia mestskej časti, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo	
Cieľová skupina	nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia,



rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci mestskej časti ,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
mestská časť, VÚC, obyvatelia mestskej časti , návštevníci mestskej časti , súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
mestská časť, obyvatelia mestskej časti , súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia mestskej časti
Cieľová skupina
mestská časť, obyvatelia mestskej časti , súkromný podnikateľský sektor,



Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja M. č. Bratislava - Rusovce 2023 - 2032

4 VÍZIA A POSLANIE MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - RUSOVCE

Vízia

Rusovce sú atraktívna rezidenčno-rekreačná časť Bratislavy s kvalitnou infraštruktúrou a službami na vysokej úrovni, ktorá efektívne využíva svoj jedinečný kultúrny, prírodný a ľudský potenciál pre trvalo udržateľný rozvoj svojho územia, zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov a atraktivity pre návštevníkov. Pre svojich obyvateľov sú Rusovce príjemným, bezpečným a kultúrnym miestom bývania. K vysokej kvalite života v MČ prispievajú esteticky upravené a dobre udržiavané verejné priestranstvá. Komerčná vybavenosť obchodmi a službami dennej potreby je integrovaná priamo v obytných častiach a preto nie je potrebné za týmito službami cestovať do ostatných MČ Bratislavy. Vybudovaním cestného obchvatu a uplatnením ďalších systematických krokov v oblasti dopravy sa zvýšila dopravná bezpečnosť v MČ. Kvalitná sieť cyklotrás a chodníkov spája nové obytné zóny s centrom a rekreačným zázemím MČ. Pohyb v Rusovciach je vďaka nim bezpečný pre všetkých obyvateľov a výrazne sa znížila potreba využívať osobné automobily na dopravu v MČ. Spoje mestskej hromadnej



dopravy boli posilnené, tak aby vyhovovali rastúcemu počtu obyvateľov a návštevníkov MČ. Napojením na nosný dopravný systém Bratislavskej integrovanej dopravy majú obyvatelia k dispozícii kvalitné a rýchle spojenie s hlavným mestom a obcami v kraji, čo eliminuje potrebu využívania individuálnej automobilovej dopravy na dennú dochádzku za prácou. Rusovčania sú právom hrdí na kultúrne a prírodné dedičstvo svojej MČ, ktoré sa snažia chrániť a zhodnocovať. Prispievajú tým k zachovaniu jedinečných hodnôt územia a podporujú rozvoj miestnej ekonomiky, rozvoj turizmu a tvorbu pracovných miest. Priateľskú a pohostinnú atmosféru Rusoviec vytvárajú dobré medziľudské a susedské vzťahy, ktoré mestská časť podporuje spektrom spoločenských (kultúrnych a športových) podujatí a budovaním infraštruktúry pre voľný čas, spoločenský a komunitný život. Zmodernizovaná a kapacitne rozšírená základná škola a škôlka sa prispôbili rýchlemu rastu obyvateľstva. Svojim vybavením a pestrú ponukou vzdelávacích programov a mimoškolských aktivít vytvárajú ideálne vzdelávacie a voľnočasové zázemie pre rusovské deti. Mestská časť sa snaží obyvateľom sprístupňovať kvalitné verejné služby. Zdravotné služby zastrešuje nové moderne vybavené zdravotné stredisko. Infraštruktúra a služby v sociálnej oblasti sa prispôbujú aktuálnym požiadavkám a populačným trendom. K spokojnosti obyvateľov prispieva i efektívne a moderne fungujúca miestna samospráva, ktorá dobre komunikuje s občanmi a uplatňuje princípy e-governmentu. Rusovce sú atraktívnym miestom rekreácie a turizmu, vyhľadávané pre svoje unikátne kultúrne dedičstvo a pekné prírodné prostredie. Využitím tohto potenciálu pre systematický rozvoj turizmu a rekreácie oslovujú Rusovce široké spektrum návštevníkov, denných rekreantov z blízkeho okolia, cykloturistov i náročných záujmových turistov z celého sveta. Svojim návštevníkom ponúkajú Rusovce, dobre spravované a pútavo prezentované atrakcie, kvalitné ubytovacie, stravovacie a doplnkové služby turizmu. Gerulata, ako súčasť Limes Romanus, je zaradená na Zoznam svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a priťahuje návštevníkov z celého sveta. Zaujímavé sprievodné programy a podujatia sú lákadlom pre laickú i odbornú verejnosť. Kaštieľ s parkom, ktorý dlhodobo chýtral, plní reprezentačnú funkciu, no je zároveň čiastočne sprístupnený pre verejnosť. Návštevníkom ponúka zaujímavé expozície z histórie a života Rusoviec a je miestom usporiadania rôznych kultúrnych a spoločenských podujatí. Jazero s príslušnými lesoparkom je vyhľadávaným miestom športu a relaxu najmä pre rekreantov z Bratislavy a pre cyklistov prichádzajúcich po Medzinárodnej dunajskej cyklotrase. Areál jazera je vybavený komplexnou turistickou infraštruktúrou vrátane hygienických stravovacích a športových zariadení a herných prvkov. Lesopark ponúka príjemné miesto na prechádzky, šport, hry, posedenie a piknikovanie. Rusovský kanál využívajú rekreanti na člnkovanie. Chránené územia, sú využívané trvalo udržateľným spôsobom ako pozorovateľne bioty, doplnené o pútavé informačno-vzdelávacie programy pre návštevníkov, školy a záujmové skupiny ornitológov a pod. Poľnohospodárske družstvo a jazdecké kluby dopĺňajú turistický produkt Rusoviec o hipoturistiku a agroturistiku. Pohyb koní po obci je regulovaný a tak nedochádza k znečisťovaniu verejných priestranstiev ani ku kolíziám s dopravou. Cyklistické trasy spájajú hlavné turistické atrakcie Rusoviec s Medzinárodnou dunajskou cyklotrasou, okolitými obcami v Rakúsku a Maďarsku a tak umožňujú cykloturistom spoznať všetky jedinečnosti MČ a využiť bohatú ponuku gastronomických a ubytovacích zariadení. Ďalšími lákadlami Rusoviec sú pravidelné a nepravidelné kultúrne a športové podujatia usporadúvané mestskou časťou, múzeom a mimovládny organizáciami. Samozrejmosťou je kvalitná infraštruktúra pre turistov informačný stánok, informačné tabule a smerovky, parkoviská, WC a stojany na bicykle. Nové marketingové opatrenia (balíky služieb pre turistov) podnietili zvýšený záujem turistov o návštevu lokálnych atrakcií a predĺženie priemernej dĺžky pobytu v destinácii. Rastúci záujem turistov o destináciu motivuje miestnych podnikateľov k rozširovaniu a skvalitňovaniu ponuky reštauračných, ubytovacích a doplnkových služieb pre turistov. Služby cestovného ruchu tvoria dôležitú súčasť miestnych príjmov a pracovných miest v MČ.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát mestskej časti Bratislava - Rusovce. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie mestskej časti Bratislava - Rusovce a odpovedá na tri otázky: Čo mestská časť robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom mestskej časti, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaním tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie mestskej časti pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom mestskej časti. Samospráva mestskej časti Bratislava - Rusovce disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu



a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu mestskej časti a poslancom miestneho zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti, a to najmä z pohľadu obyvateľov mestskej časti, patrí správa zasadnutí orgánov mestskej časti. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja mestskej časti je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním mestskej časti Bratislava - Rusovce všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia ako aj mestská polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú mestskú časť - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky mestskej časti je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov. Nasledujúci text prezentuje obsahovú stránku poslania v jednotlivých politikách mestskej časti:

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia mestskej časti a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj výrobných zón. Mestská časť Bratislava - Rusovce v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie

Príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie mestskej časti v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v mestskej časti je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mestskej časti a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v mestskej časti, IBV, HVB, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

4. Odpadové hospodárstvo

Mestská časť vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov s cieľom ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia mestskej časti odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Mestská časť zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

5. Životné prostredie

Udržiavanie a zvelaďovanie mestskej časti neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území mestskej časti, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou mestská časť každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestia, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj detské a športové ihriská vo všetkých častiach mestskej časti Bratislava - Rusovce so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mestská časť môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mestská časť poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Mestská časť podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šanci pre všetkých žiakov mestská časť zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v mestskej časti môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území Mestskej časti. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z. z., 615/2006 Z. z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z. z., 217/2010 Z. z., 290/2011 Z. z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z. z.), zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z. z., zákona č. 331/2017 Z. z., zákona č. 351/2017 Z. z., 156/2018 Z. z., 331/2020 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z., 331/2020 Z. z., 310/2021 Z. z., 418/2021 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z.,



448/2008 Z. z. (nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z., 331/2020 Z. z., 310/2021 Z. z., 418/2021 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami mestskej časti. Mestská časť považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorit. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov mestskej časti, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

7. Školstvo a šport

Školstvo

Mestská časť Bratislava - Rusovce v rámci existujúcich kompetencií zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnom vzdelávacom zariadení, ktorými sú zariadenia predškolskej výchovy a plnoorganizované základné školy.

Šport

Mestská časť vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov mestskej časti, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky mestskej časti je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu mestskej časti. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v mestskej časti vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu mestskej časti Bratislava - Rusovce či koncepčných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena mestskej časti. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území mestskej časti sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v mestskej časti, v náraste členských základní podporovaných športov.

8. Kultúra

Mestská časť zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území mestskej časti. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Mestská časť Bratislava - Rusovce v súlade so svojím zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje mestskú knižnicu, Hontianske múzeum, Galériu L. Simonyiho, Hontianske Listy – Honti Lapok. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy mestskej časti je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

9. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity mestskej časti a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre mestskú časť, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v mestskej časti, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinácii činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území mestskej časti, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou mestskej časti v spolupráci s partnerskými obcami.

10. Administratíva a bezpečnosť

Mestská časť vytvára podmienky na efektívnu prácu mestského úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na miestnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

11. Informatizácia mestskej časti

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom mestskej časti a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Vymedzenie poslania z pohľadu integrovaných celkov

V rámci vymedzovania poslania mestskej časti Bratislava - Rusovce je potrebné vychádzať z jednotnej klasifikácie výdavkov **COFOG**. Klasifikácia je neoddeliteľnou súčasťou Systému národných účtov a je určená hlavne pre potreby štatistického zisťovania a medzinárodného porovnávania štatistických dát. Predmetom klasifikácie **COFOG** je triedenie výdavkov jednotlivých inštitúcií sektora verejnej správy podľa funkcie. Funkciou sa rozumie určitá oblasť činností, v ktorej daná samospráva, prípadne i jej jednotlivé čiastkové orgány pôsobia. V zmysle metodiky **COFOG** sa vykazované položky zatriedujú podľa funkcie, s ktorou súvisia, čo zabezpečuje nezávislosť zatriedenia od prípadných organizačných zmien.

Hospodárska oblasť - integrovaný celok		
Odvetvia spoločenských potrieb - správa miest a obcí - legislatívne podmienky - bezpečnosť	Odvetvia technickej infraštruktúry - doprava a komunikácie - energetika - zásobovanie pitnou vodou - bývanie a vybavenosť	Propagácia a cestovný ruch - budovanie a rekonštrukcia atraktivít cestovného ruchu - budovanie infraštruktúry aktívneho trávenia voľného času



Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia M.Č. a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj a dostavba podmienok na odporu ekonomických aktivít súkromným ale aj verejným sektorom. Výdavky mestskej časti Bratislava - Rusovce spadajú do týchto kompetencií:

Doprava a komunikácie - príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **04.5.1 Cestná doprava**.

Technická infraštruktúra a bezpečnosť - významným prvkom kvality života v mestskej časti je funkčný systém zásobovania elektrickou energiou, plynom a pitnou vodou, ako aj verejné osvetlenie. Samospráva zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v mestskej časti, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **01.1.1 Výkonné a zákonodarné orgány**, **02.2.0 Civilná ochrana**, **04.7.1 Distribučné siete a skladovanie**, **06.1 Rozvoj bývania**, **06.1.0 Rozvoj bývania**, **06.2.0 Rozvoj obcí**, **06.3.0 Zásobovanie vodou**, **06.4.0 Verejné osvetlenie** či **06.6.0 Bývanie a občianska vybavenosť inde neklasifikovaná**, **08.3.0 Vysielacie a vydavateľské služby**.

V oblasti cestovného ruchu plnia najmä úlohy: spolupracujú s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a M.Č. oblasti cestovného ruchu, spolupracujú s mimovládny sektorom, pripravujú analýzy turistickú aktivitu regiónu a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska turistických centier, prírodných hodnôt, historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracujú na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre mestskú časť, pripravujú návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracujú so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracujú pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v mestskej časti a okolí, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, riešia podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečujú styk samospráv s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľajú sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia mestskej časti Bratislava - Rusovce, podieľajú sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území mestskej časti, koordinujú a zabezpečujú úlohy súvisiace s činnosťou miestnych samospráv v spolupráci s partnerskými obcami. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **08.1.0 Rekreačné a športové služby**, **08.6.0 Rekreačia, kultúra a náboženstvo inde neklasifikované**. Na propagáciu a marketing v oblasti cestovného ruchu sa výdavky vynakladajú v rámci **01.1.1 Výkonné a zákonodarné orgány**.

Sociálna oblasť - integrovaný celok

Odvetvia rozvoja človeka

Vzdelávanie

Sociálne služby

Kultúra

Šport

Poslaním mestskej časti Bratislava - Rusovce je v zmysle zákona neustále rozvíjať širokú paletu **sociálnych služieb**. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti. Činnosť samospráv - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov samosprávy poskytujú sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Miestne samosprávy podporujú nešťátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov miestne samosprávy zabezpečujú prenos štátnych dotácií (na stravu a



školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Osobitnou skupinou sú sociálne skupiny poskytované marginalizovaným skupinám. Aj v rámci mestskej časti bude v tomto smere doplnená chýbajúca infraštruktúra. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z. (nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami miestnych samospráv. Mestská časť Bratislava - Rusovce považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov mestskej časti, ako aj prerozdeľovanie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu 10.0

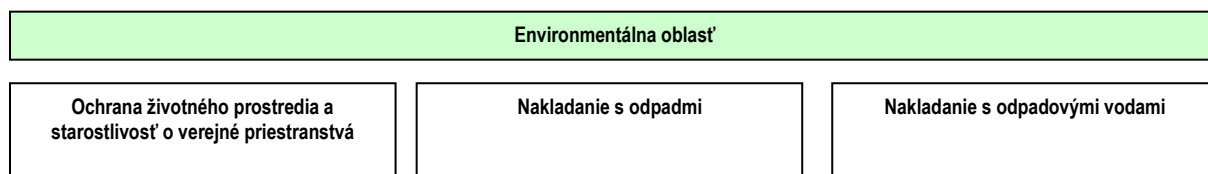
Ďalším poslaním je zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže prostredníctvom **vzdelávacích služieb**. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských, základných škôl, ako aj školských jedální a mimoškolských záujmových zariadení. Miestne samosprávy v rámci existujúcich kompetencií zabezpečujú výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Miestne samosprávy zabezpečujú priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania, CVČ, ZUŠ a ŠKD. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **09.1.1 Predprimárne vzdelávanie, 09.1.2 Primárne vzdelávanie, 09.5.0 Vzdelávanie nedefinované podľa úrovne, 09.6.0 Vedľajšie služby v školstve**.

V rámci **zdravotníckych služieb** miestne samosprávy zabezpečujú širokú paletu základných zdravotníckych služieb, ktoré obyvatelia najčastejšie využívajú. Mestská časť zabezpečuje priestorové podmienky pre poskytovanie základných zdravotníckych služieb v spolupráci s VÚC Bratislava. Svoje poslanie môže uskutočňovať aj realizáciou centier integrovanej zdravotnej starostlivosti - vo vlastných objektoch. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **07.2 Ambulantná zdravotná starostlivosť**.

V **športe** umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mestskej časti. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **08.1.0 Rekreačné a športové služby**. Oblasť verejného športu je **integrovaná časť odvetví rozvoja človeka s priamou napojenosťou ako sekundárna ponuka služieb cestovného ruchu**.



Trvalé pôsobenie na **kultúrne** povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými a internými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mestskej časti a tým aj na cestovný ruch. Poslanie zahŕňa organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v regióne mestskej časti Bratislava - Rusovce. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v kultúrnych domoch, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiach v oblasti kultúry a folklórnych súborov, atď.. Miestne samosprávy v súlade so svojim zámerom každoročne zorganizujú kultúrne podujatia, zabezpečujú kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzkujú knižnice, zabezpečujú opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na svojom území. Zámerom kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou samospráv je udržiavať kultúru v regióne. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach. Oblasť kultúry je **integrovaná časť odvetví rozvoja človeka s priamou napojenosťou ako sekundárna ponuka služieb cestovného ruchu**. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **08.2.0 Kultúrne služby**.



Udržiavanie a zveľaďovanie mestskej časti neznamena len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou mestská časť každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá (námestia a verejné multifunkčné kultúrne - oddychové priestory), chodníky, miestne komunikácie, ktoré sú samosprávami pravidelne udržiavané, zveľaďované. V rámci environmentálnej oblasti mestská časť vykonáva úlohy, ktoré im vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia. Miestna samospráva zároveň zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody (priamo alebo prostredníctvom vodárenských spoločností).

Miestna samospráva v zmysle platných právnych predpisov sú povinné v plnej miere zabezpečovať likvidáciu komunálneho odpadu na svojom území od fyzických a právnických osôb. Zber, vývoz a uloženie komunálneho odpadu sa musí realizovať s dôrazom na čo najväčšie zhodnotenie. Zámer je vytvorenie spoľahlivého, integrovaného systému zabezpečujúceho pravidelný odvoz odpadu v miestnej samospráve. Efektívna a ekologicky vhodná likvidácia odpadov v celom území mestskej časti, maximálne zhodnotenie vyprodukovaného TKO a jeho druhotné využitie. Vytvorenie podmienok na likvidáciu rastlinného odpadu. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **05.1.0 Nakladanie s odpadmi, 05.2.0 Nakladanie s odpadovými vodami, 05.4.0 Ochrana prírody a krajiny**.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Formulácia a návrh stratégie

Rozvojová stratégia mestskej časti je strednodobou stratégiou rozvoja, definovaná prostredníctvom špecifických cieľov a k nim príslušných priorít, ktoré spoločne tvoria rámec strategického rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce. V rámci rozvojovej stratégie je definovaný i tzv. prierezový špecifický cieľ, ktorý presahuje jednotlivé špecifické ciele a tvorí ich synergiu.



Hlavný cieľ

Hlavný cieľ PHRSR M. č. Bratislava - Rusovce, ako aj ďalšie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov ((v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z., 258/2021 Z. z.), kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja **odstraňovať alebo zmierňovať** nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a **zabezpečiť** trvalo udržateľný rozvoj regiónov, **zvyšovať** ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, **zvyšovať** zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja je zameraná najmä na komplexné a integrované využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne Kysuckého Nového Mestskej časti s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre mestskú časť Bratislava - Rusovce nasledovný hlavný cieľ:

Hlavný cieľ

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj mestskej časti Bratislava - Rusovce po **hospodárskej, sociálnej ako aj environmentálnej** stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude mestská časť smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti výroby, poľnohospodárstva, potravinárstva, cestovného ruchu, ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie mestských a prímestským oddychových zón, obnovy kultúrno historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás na **integrovanom princípe**.“ Dôležitým **integrovaným celkom** strategického cieľa bude riešenie problematiky vybraných skupín obyvateľstva z hľadiska vzdelávania, sociálnej inklúzie, bezpečnosti a ich spoločensko - ekonomického uplatnenia, ale aj otázka životného prostredia (hlavne z pohľadu čistoty ovzdušia, vôd a pôdy).

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja M.Č. a okolia,



- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci **partnerstva**. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie sekundárneho prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Ďalej ide o modernizáciu hlavných dopravných tepien nižšej úrovne zabezpečujúcich prepojenie hlavných bodov cestovného ruchu s regionálnymi centrami ako je M. č. Bratislava - Rusovce a Rakúsko a Maďarská republika. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni **partnerstva** spolupracou **verejného a súkromného sektora** a **integrovaným prístupom** k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR/ÍUS Bratislavského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

Strategický plán PHRSR M. č. Bratislava - Rusovce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – nedostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia, vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osí) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (**COFOG**) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja): Pre mestskú časť je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2031 naplnila kľúčové ciele:

-

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. **Prepojenejšia Európa**
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie **princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím**. Pri formulácii stratégie PHRSR M. č. Bratislava - Rusovce na roky 2023 - 2032 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia mestskej časti vo väzbe na ostatné časti hlavného mesta Bratislava. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady **inteligentného a inkluzívneho rastu**. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. **Inkluzívny rast** predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativitosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné. Podpora oblastí tvoriacich podmienky pre tvorbu produktov a služieb s vysokou pridanou hodnotou využívajúcich špecifický potenciál mestskej časti – priemyselný, prírodný ľudský a kultúry kapitál vrátane



tradície výroby. Kľúčom je rešpektovanie existujúcich kapacít v území, ako i v bezprostrednom okolí (biznis sektor, sektor vedy a výskumu). Primárne oblasti, na ktoré prioritou sú energetika, manažment odpadu, cestovný ruch, IT segment a existujúca priemyselná štruktúra územia. Opatrenia a aktivity realizované v rámci tejto priority sú zamerané na dve základné časti:

Služby a infraštruktúra – rozvoj infraštruktúry umožňujúcej nielen tvorbu nových produktov a služieb, ale i ich šírenie ku koncovým užívateľom.

Rozvoj talentu a inovácií – podpora vzniku nových projektov a podnikov zameraných na produkty a služby s vysokou pridanou hodnotou. Komplementárne opatrenia (definované pod inými špecifickými cieľmi) k tejto prioritě sú zamerané na podporu vzdelávania, vedy a výskumu ako i podmienok pre vznik a stabilizáciu ekonomických aktivít s vysokou pridanou hodnotou a opatrenia zamerané na rozvoj a stabilizáciu ľudského kapitálu prostredníctvom skvalitňovania podmienok pre život v mestskej časti (verejné priestory, zeleň, voľnočasové aktivity, služby a pod.).

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať, alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre mestskú časť Bratislava - Rusovce nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj mestskej časti Bratislava - Rusovce po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných, kultúrno-historických a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude mestská časť smerovať do cestovného ruchu, kultúry, výroby, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v mestskej časti (jazerá, historický park, atď..). Mestská časť bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť zvyšovať ponuku základných a doplnkových služieb pre obyvateľov. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby.

Prioritná os: PROGRAM 1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA

Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI

136



Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v mestskej časti.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblasť		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI		



PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v mestskej časti, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Podpora malého a stredného podnikania zo strany mestskej časti .

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mestskej časti .

Opatrenie 1.1.1

Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v mestskej časti.

Opatrenie 1.1.2

Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.

Opatrenie 1.1.3

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mestskej časti .

Opatrenie 1.1.4

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v mestskej časti.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v mestskej časti.

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.

Opatrenie 1.2.2

Podpora poľnohospodárstva a lesníctva.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenie 1.3.1

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Opatrenie 1.3.2

Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenie 1.4.1

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe mestskej časti ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov mestskej časti s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenie 2.1.1

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v mestskej časti.

Opatrenie 2.1.2

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v mestskej časti.

Opatrenie 2.1.3

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Opatrenie 2.1.4

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Opatrenie 2.1.5

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Opatrenie 2.1.6

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Opatrenie 2.1.7

Úprava dopravnej infraštruktúry.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenie 2.2.1

Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.

Opatrenie 2.2.2

Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj mestskej časti .

Cieľ 3

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v mestskej časti.

Opatrenie 3.1

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.

Opatrenie 3.2

Verejné osvetlenie.

Opatrenie 3.3

Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.

Opatrenie 3.4

Miestny rozhlas a televízia.

Opatrenie 3.5

Požiarna ochrana.

Opatrenie 3.6

Miestne cintoríny a pietne miesta.

Opatrenie 3.7

Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.

Opatrenie 3.8

Zásobovanie pitnou vodou.



Opatrenie 3.9	Telekomunikačné siete.
Opatrenie 3.10	Zásobovanie elektrickou energiou.
Opatrenie 3.11	Zásobovanie zemným plynom.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, efektívna prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj mestského kompostoviska.

Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v mestskej časti.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.
Opatrenie 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovaný zber - zberné dvory a kompostoviská.
Opatrenie 4.5	Umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.
Opatrenie 4.6	Odvádzanie odpadových vôd.
Opatrenie 4.7	Odvádzanie dažďových vôd.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov mestskej časti. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.	Informovanosť a poradenstvo
Cieľ 5.1	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Podprogram 5.2.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.
Opatrenie 5.2.1	Ochrana vodných tokov pred znečistením.
Opatrenie 5.2.2	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov a vodných plôch.
Podprogram 5.3.	Ochrana ovzdušia
Cieľ 5.3	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mestskej časti.
Opatrenie 5.3..1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia.
Podprogram 5.4.	Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia
Cieľ 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.
Opatrenie 5.4.2	Oddychové zóny a verejná zeleň.
Opatrenie 5.4.3	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.
Opatrenie 5.4.4	Výstavba a estetizácia vstupov do mestskej časti .
Opatrenie 5.4.5	Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.	Sociálne služby
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu.
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.
Opatrenie 6.1.4	Marginalizované skupiny.
Opatrenie 6.1.5.	Mestská nájomná bytová výstavba.
Podprogram 6.2.	Zdravotnícke služby



Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.
Opatrenie 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
Opatrenie 6.2.2	Podpora poradenskej činnosti.
Opatrenie 6.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Opatrenie 6.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.
Podprogram 6.3.	Služby zamestnanosti
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mestskej časti.
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v mestskej časti. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.	Vzdelávanie
Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v mestskej časti.
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.
Opatrenie 7.1.7	Obnova a modernizácia zariadení stredoškolského vzdelávania.
Podprogram 7.2.	Šport
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Opatrenie 7.2.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v mestskej časti.
Opatrenie 7.2.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.
Opatrenie 7.2.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.
Opatrenie 7.2.5	Podporovať talentovanú mládež.
Opatrenie 7.2.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť mestskej časti. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mestskej časti a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.	Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu mestskej časti a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
Opatrenie 8.1.1	Základná kultúrna infraštruktúra – Kultúrne centrum.
Opatrenie 8.1.2	Múzeá a archeologické lokality.
Opatrenie 8.1.3	Kultúrno-historické pamiatky.
Opatrenie 8.1.4	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.
Podprogram 8.2.	Organizačné zabezpečenie
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v mestskej časti.
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Podprogram 8.3.	Propagácia v oblasti kultúry
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mestskej časti v oblasti kultúry.
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mestskej časti v multimediálnej forme.



Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na internete prostredníctvom www stránky mestskej časti .

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelármi. Nevyhnutnou je taktiež propagácia mestskej časti a to nielen prostredníctvom www stránky. Potrebne je sústrediť sa na propagáciu kultúrno historických pamiatok, prírodných krás, pravidelných kultúrnych podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Propagácia mestskej časti

Cieľ 9.1

Zabezpečiť účinnú propagáciu mestskej časti .

Opatrenie 9.1.1

Aktualizácia www stránky mestskej časti .

Opatrenie 9.1.2

Podpora budovania informačných tabulí v mestskej časti.

Opatrenie 9.1.3.

Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.

Podprogram 9.2.

Rekreačno - relaxačné zázemie mestskej časti .

Cieľ 9.2

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mestskej časti .

Opatrenie 9.2.1

Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.

Podprogram 9.3.

Cestovný ruch.

Cieľ 9.3

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenie 9.3.1

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Opatrenie 9.3.2

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Administratíva

Cieľ 10.1

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v mestskej časti

Opatrenie 10.1.1

Rekonštrukcia infraštruktúry miestnej samosprávy a štátnej správy..

Podprogram 10.2.

Bezpečnosť

Cieľ 10.2

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

Opatrenie 10.2.1

Rozšírenie a modernizácia kamerového systému.

Opatrenie 10.2.2

Zvyšovanie bezpečnosti v mestskej časti.

PO 11. Informatizácia mestskej časti

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom mestskej časti a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Cieľ 11.1

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e-government.

Opatrenie 11.1.1

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Opatrenie 11.1.2

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenie 11.2.1

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Opatrenie 11.2.2

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mestskej časti .

Opatrenie 11.2.3

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.



Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja M. č. Bratislava - Rusovce 2023 - 2032

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov mestskej časti. V oblasti výroby je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje podpora výroby, ktorá by významným spôsobom pozitívne ovplyvnila zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v mestskej časti.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mestskej časti .

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mestskej časti .

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Aktivita	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v mestskej časti. Vytvoriť materiálne, finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v mestskej časti. Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, mestskej časti, podnikateľských subjektov a obyvateľov mestskej časti pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.
Opatrenie 1.1.2 Aktivita	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem. Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami. Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v mestskej časti. Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Opatrenie 1.1.3 Aktivita	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mestskej časti . Zakladanie podnikov a modernizácia technického vybavenia. Zriadenie sociálneho podniku.
Opatrenie 1.1.4 Aktivita	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v mestskej časti. Podpora zriaďovania maloobchodných predajní (drogéria, potraviny, ovocie, zelenina) Podpora zriaďovania prevádzok servisných služieb. Podpora rozvoja obchodných služieb Výstavba krytého trhoviska v centrálnej zóne mestskej časti .

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v mestskej časti.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Aktivita	Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu. Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky.
Opatrenie 1.2.2 Aktivita	Podpora poľnohospodárstva a lesníctva. Vypracovanie technickej dokumentácie. Podpora činnosti. Modernizácia poľnohospodárskej produkcie. Modernizácia a rozširovanie potravinárskej výroby.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Aktivita	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok. Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov na tento účel.
-----------------------------	--



Opatrenie 1.3.2 Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.
 Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
 Revitalizácia priemyselných a skladových areálov a zníženie externých efektov priemyslu.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
 Aktivita Spracovanie projektov pre výrobu a využitie biomasy ako alternatívneho zdroja vykurovania bytov a objektov pre žiadosti zo zdrojov EÚ.
 Spracovanie stratégie využitia alternatívnych regionálnych zdrojov energie.
 Využitie zvýšenej teploty v podzemí, vzduchu na vykurovanie cez tepelné čerpadlá.
 Inštalácia fotovoltických panelov na verejné budovy.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I., II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu mestskej časti Bratislava - Rusovce. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom na environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v mestskej časti.
 Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
 Rekonštrukcia spojnice ul. Pohraničníkov a Balkánskou ul..
 Výstavba nového prístupu z Balkánskej cesty do areálu kaštieľa.
 Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Pohraničníkov.
 Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Hájová.
 Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Lesnícka.

Opatrenie 2.1.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v mestskej časti.
 Aktivita Výstavba obchvatu cesty I/2 na severe a západe od mestskej časti.
 Výstavba diaľničného privádzača Čunovo - Rusovce.
 Výstavba okružnej križovatky na križovatke Rusovskej a Balkánskej.
 Spomalenie cestnej dopravy v strednom úseku Balkánskej cesty
 Vybudovanie bezpečných prejazdov cez železnici so závorami.
 Prestavba/úprava centrálnej časti Balkánskej ulice.
 Rekonštrukcia štátnej cesty I/2 smerom na diaľnicu D4/R7.
 Rekonštrukcia štátnej cesty I/2 na Balkánskej ulici od kaštieľa smerom do Čunova.

Opatrenie 2.1.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
 Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
 Výstavba cyklotrasy v profile Balkánskej ulice.
 Výstavba cyklotrasy s prepojením na Rakúsko.
 Výstavba cyklotrasy s prepojením na Maďarskú republiku.
 Výstavba cyklotrasy s prepojením na náučný chodník Syslovské polia.
 Cyklotrasa cez ulicu pri Gaštanovej aleji s prepojením na EUROVELO.
 Zabezpečenie dochádzania do zamestnania – infraštruktúra pre cyklistickú dopravu.

Opatrenie 2.1.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
 Aktivita Vypracovanie projektovej dokumentácie pre parkovaciu politiku.
 Výstavba parkoviska pre potreby areálu kaštieľa a archeologického parku v severnej časti Rusoviec.
 Dobudovanie parkovacích miest.
 Vyznačenie miest na území mestskej časti.
 Vyznačenie parkovacích miest na Kováčovej ul..



	Výstavba záchytného parkoviska pri železničnej stanici. Výstavba záchytného parkoviska v zóne Sever.
Opatrenie 2.1.5 Aktivity	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia obojstranného chodníka na Balkánskej ulici. Rekonštrukcia a dostavba chodníka na Hábovej ulici. Dostavba chodníkov na Gaštanovej aleji. Rekonštrukcia chodníka okolo "Čefadníka".
Opatrenie 2.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok. Rekonštrukcia mostov a lávok.
Opatrenie 2.1.7 Aktivity	Úprava dopravnej infraštruktúry. Spracovať a realizovať koncepciu rozvoja alternatívnej dopravy v mestskej časti (bezpečná pešia a cyklistická doprava). Realizácia bezbariérovej úpravy miestnych komunikácií. Zvýšiť dopravnú bezpečnosť detí (zlepšiť dopravné riešenie v okolí škôl a školských zariadení). Osadiť dopravné značky pred školami – s výstražným svetelným zariadením. Výstavba verejných nabíjaciach staníc pre elektromobily.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1 Aktivity	Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba a rekonštrukcia zastávok MHD. Výstavba IDS BK pre medzinárodnú dopravu z Maďarska a Rakúska.
Opatrenie 2.2.2 Aktivity	Zlepšenie podmienok železničnej dopravy. Vypracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia hlavného tranzitného ťahu železničnej trate.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj mestskej časti a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mestskej časti a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v mestskej časti, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v mestskej časti.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1 Aktivity	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV v priestorovom celku E Juh (98 RD). Výstavba plôch IBV v priestorovom celku B Západ (79 RD). Výstavba plôch IBV v priestorovom celku A Sever (21 RD). Výstavba plôch IBV v priestorovom celku C Gerulata (17 RD). Výstavba plôch HBV v priestorovom celku D Park s kaštieľom (20 b.j.). Výstavba plôch IBV v lokalite Auréliova. Výstavba plôch IBV v lokalite Pieskový Hon.
Opatrenie 3.2 Aktivity	Verejné osvetlenie. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Modernizácia osvetlenia v školskom areáli. Vybudovanie osvetlenia na cintoríne, v parku na Irkutskej a v Rímskom parčíku. Rekonštrukcia verejného osvetlenia na Maďarskej ulici.
Opatrenie 3.3	Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.



Aktivity	Spracovanie technickej infraštruktúry. Úprava vstupov vo verejných budovách.
Opatrenie 3.4 Aktivity	Miestny rozhlas a televízia. Spracovanie technickej dokumentácie. Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms – udržanie systému
Opatrenie 3.5 Aktivity	Požiarňa ochrana. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice pre DHZ v M.Č. Bratislava - Rusovce.
Opatrenie 3.6 Aktivity	Miestne cintoríny a pietne miesta. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia domu smútku.
Opatrenie 3.7 Aktivity	Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov. Zateplenie nájomného bytového fondu. Zníženie energetickej náročnosti verejných budov. Rekonštrukcia teplovodných rozvodov. Rekonštrukcia a modernizácia zdrojov tepla (na energeticky efektívnejšie).
Opatrenie 3.8 Aktivity	Zásobovanie pitnou vodou. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia vodovodnej siete na Kováčsovej ulici. Rekonštrukcia vodovodnej siete Výstavba stojanov na pitnú vodu v centrálnej zóne mestskej časti .
Opatrenie 3.9 Aktivity	Telekomunikačné siete. Spracovanie technickej infraštruktúry. Uloženie telefónnych rozvodov do zeme – výstavba zemných metalických/optických vedení.
Opatrenie 3.10 Aktivity	Zásobovanie elektrickou energiou. Vybudovať novú trafostanicu VN/NN - TS1 v prevedení voľno stojaca - kiosk. Rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete na Maďarskej ulici. Výstavba zemného vedenia elektrickej rozvodnej siete.
Opatrenie 3.11 Aktivity	Zásobovanie zemným plynom. Rozšírenie a rekonštrukcia plynovodnej siete.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v mestskej časti.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 4.1 Aktivity	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov. Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2 Aktivity	Efektívna separácia komunálneho odpadu v mestskej časti. Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.
Opatrenie 4.3 Aktivity	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží. Revitalizácia čiernych skládok .
Opatrenie 4.4 Aktivity	Prevádzka zariadení na efektívny separovaný zber - zberné dvory a kompostoviská. Vypracovanie technickej dokumentácie. Vybudovanie zberného dvora.



	Majetkoprávne vysporiadanie pozemkov pod stojiskom kontajnerov. Výstavba kompostoviska. Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
Opatrenie 4.5 Aktivity	Umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch. Spracovanie technickej dokumentácie. Osadenie odpadkových košov na verejných priestranstvách.
Opatrenie 4.6 Aktivity	Odvádzanie odpadových vôd. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia kanalizačnej siete na Kováčovej ulici.
Opatrenie 4.7 Aktivity	Odvádzanie dažďových vôd. Vypracovanie technickej dokumentácie. Vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy, realizované prostredníctvom zelenej infraštruktúry a prírode blízkym opatreniam. Výstavba vsakovacích jám.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom mestskej časti je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osveťa, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.1.1 Aktivity	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou. Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v mestskej časti. Prezentácia a šírenie osvedy v oblasti životného prostredia.
-----------------------------	---

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.2.1 Aktivity	Ochrana vodných tokov pred znečistením. Zabezpečiť monitoring kvality povrchových a podzemných vôd v priestore mestskej časti Bratislava - Rusovce. Sanácia znečistenia vodných tokov z areálov priemyselných a poľnohospodárskych podnikov.
Opatrenie 5.2.2 Aktivity	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia protipovodňových opatrení na vodných tokoch.
Opatrenie 5.2.3 Aktivity	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a vodných plôch. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia korýt vodných tokov. Revitalizácia vodného toku v parku.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mestskej časti .

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3.1 Aktivity	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia. Obmedziť spaľovanie fosílnych palív. Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.
-----------------------------	--



Realizovať komplexný monitorovací systém znečisťujúcich látok v ovzduší (HCl, tuhých znečisťujúcich látok vrátane azbestu) a mikroklimatických pomerov.
 Zníženie externých dopadov spalovne odpadov.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

- | | |
|-----------------------------|--|
| Opatrenie 5.4.1
Aktivity | Realizácia protieróznych opatrení.
Spracovanie technickej dokumentácie.
Realizácia protieróznych opatrení. |
| Opatrenie 5.4.2
Aktivity | Oddychové zóny a verejná zeleň.
Spracovanie technickej dokumentácie.
Oživenie centrálného námestia menšími vodnými plochami v miestach bývalých vodných plôch pri už neexistujúcom objekte v strede námestia.
Výstavba oddychovej zóny na Starorímskej ulici.
Výstavba oddychovej zóny na Gaštanovej aleji.
Revitalizácia územia a parkovacej plochy pred OC Kraj.
Revitalizácia chodníkov a lavičiek za mŕtvym ramenom.
Revitalizácia priestranstva pri "Sľuku".
Výstavba oddychovej zóny a doplnenie zelene na námestí pred predajňou Kraj.
Revitalizácia fontány pred OC Kraj.
Revitalizácia Rímskeho parčíka.
Revitalizácia Šošovkovitého námestia. |
| Opatrenie 5.4.3
Aktivity | Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Obnova prirodzených porastov vodných tokov. |
| Opatrenie 5.4.4
Aktivity | Výstavba a estetizácia vstupov do mestskej časti .
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Vybudovanie siete vstupných bodov do zastavaných častí mestskej časti v katastri mestskej časti Bratislava - Rusovce z poľnohospodárskej krajiny v katastri vo väzbe na sieť rekreačných trás regiónu. |
| Opatrenie 5.4.5
Aktivity | Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Úprava výrobných areálov s výsadbou izolačnej zelene v jestvujúcich výrobných okrskoch. |

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť s cieľom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti .

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

- | | |
|-----------------------------|--|
| Opatrenie 6.1.1
Aktivity | Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.
Zriadenie denného stacionára.
Výstavba zariadenia Domova sociálnych služieb (areál Domu záhradkárov).
Výstavba zariadenia Domova dôchodcov.
Zriadenie priestorov pre stretávanie seniorov.
Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby. |
| Opatrenie 6.1.2
Aktivity | Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Koordinačná nízkoprahových aktivít mestskej časti v spolupráci s ÚPSVaR pre podporu rodín s deťmi.
Zriadenie ubytovne pre osamelé matky s deťmi - núdzové bývanie. |



Rekonštrukcia budovy komunitného centra na Gerulátskej ulici.

- Opatrenie 6.1.3
 Aktivita Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.
 Vypracovanie technickej dokumentácie.
 Podpora výstavby bezbariérových prístupov vo verejných budovách.
 Podpora zriadenia chránených dielní.
 Podpora projektov zapojenia ŤZP na trhu práce.
- Opatrenie 6.1.4
 Aktivita Marginalizované skupiny.
 Výstavba útulku pre obyvateľov bez domova.
 Podpora zriaďovania služieb prvého kontaktu.
 Výstavba nocľahárne.
- Opatrenie 6.1.5
 Aktivita Mestská nájomná bytová výstavba.
 Vypracovanie technickej dokumentácie.
 Realizácia nájomného bytového fondu.
 Realizácia komunitného bývania pre osamelých seniorov.
 Zriadenie objektu s bytmi pre mladé rodiny.
 Zriadenie objektu s bytmi pre chovancov z Detského domova.
 Zriadenie objektu s bytmi pre náhradné rodiny s deťmi.
 Zriadenie objektu s bytmi pre zdravotne postihnutých i s priestormi určenými na chránené bývanie.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.2.1
 Aktivita Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
 Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.
 Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
- Opatrenie 6.2.2
 Aktivita Podpora poradenskej činnosti.
 Zabezpečenie personálnych kapacít.
 Zabezpečenie priestorov.
- Opatrenie 6.2.3
 Aktivita Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
 Zriadenie mestskej lekárne.
- Opatrenie 6.2.4
 Aktivita Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.
 Rekonštrukcia zdravotného strediska.
 Výstavba nového zdravotného strediska v lokalite Sever.
 Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých.
 Podpora zriadenia stomatologickej ambulancie.
 Podpora zriadenia oftalmologickej ambulancie.
 Podpora zriadenia ORL ambulancie.
 Podpora zriadenia dermatologickej ambulancie.
 Podpora zriadenia reumatologickej ambulancie.
 Podpora zriadenia Lekárne v centrálnej časti Rusoviec.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mestskej časti .

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.3.1
 Aktivita Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
 Finančné a personálne zabezpečenie.
- Opatrenie 6.3.2
 Aktivita Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
 Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
 Personálne zabezpečenie poradenstva.
- Opatrenie 6.3.3
 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.



Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
 Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských a základných škôl. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií k prospechu všetkých občanov mestskej časti. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v mestskej časti.
-----------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy. Spracovanie technickej dokumentácie. Dostavba kapacít materskej školy. Výstavba materskej školy v lokalite Sever. Zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy. Rekonštrukcia sociálnych zariadení materskej školy. Modernizácia vykurovacieho systému materskej školy (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody). Rekonštrukcia kanalizačnej prípojky materskej školy. Rekonštrukcia vonkajšej terasy materskej školy. Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov v areáli MŠ.
Opatrenie 7.1.2 Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštruovať budovy základnej školy. Zníženie energetickej náročnosti budovy základnej školy. Výstavba bezbariérových prístupov vo vzdelávacích zariadeniach. Modernizácia vybavenia škôl a odborných učební. Dostavba kapacít základnej školy. Nadstavba budovy dielni pre praktickú výučbu. Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov v areáli ZŠ
Opatrenie 7.1.3 Aktivity	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia areálov materských škôl – dostavba hracích prvkov. Revitalizácia areálov základných škôl a výstavba učební v prírode.
Opatrenie 7.1.4 Aktivity	Podpora záujmovej činnosti. Podpora zriadenia Centra voľného času. Dobudovanie nadstavby školskej jedálne. Modernizácia vybavenia školských klubov detí. Podpora zriadenia pobočky jazykovej školy. Podpora zariadenia ZUŠ.
Opatrenie 7.1.5 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia školských jedální.
Opatrenie 7.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia budovy školskej športovej infraštruktúry. Výstavba telocvične pre potreby materskej školy. Modernizácia vykurovania budovy telocvične a dielne (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody). Rekonštrukcia strechy budovy telocvične. Zníženie energetickej náročnosti budovy telocvične. Rekonštrukcia multifunkčného ihriska v priestore ZŠ.



Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie projektovej dokumentácie. Výstavba skateparku / pumptracku v lokalite železnice. Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Lesoparku. Dostavba inkluzívnych prvkov na detských ihriskách. Výstavba inkluzívneho detského ihriska. Výstavba športovej infraštruktúry v areáli bývalej MŠ na Gerulatskej ul., Výstavba menšej verejnej plavárne. Výstavba atletického oválu. Revitalizácia okolia jazera a výstavba športovo - oddychovej infraštruktúry. Výstavba tribúny na futbalovom štadióne. Dostavba športovísk v areáli pri futbalovom štadióne. Výstavba street work-out prvkov.
Opatrenie 7.2.2 Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v mestskej časti. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.4 Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.5 Aktivity	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.6 Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiaci v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 7.2.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov pestrou ponukou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť mestskej časti. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mestskej časti a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Aktivity	Základná kultúrna infraštruktúra. Vypracovanie projektovej dokumentácie. Rekonštrukcia a revitalizácia domu kultúry. Zriadenie priestorov pre umelecké zoskupenia. Zriadenie sobášnej miestnosti.
Opatrenie 8.1.2 Aktivity	Múzeá a archeologické lokality. Zriadenie a rozširovanie expozície archeologických lokalít. Archeologické nálezisko dom s hypocaustom po odkrytí preklenúť pešou lávkou prepájajúcou verejné priestory na Irkutskej a Maďarskej.



Vybudovať systém náučných chodníkov prepájajúci jednotlivé lokality s kultúrne-historickými prvkami v rámci zastavaného územia s okolitou krajinou.

- Opatrenie 8.1.3
 Aktivita Kultúrne-historické pamiatky.
 Transformácia kaštieľa a príľahlej časti parku na areál určený pre účely štátnej reprezentácie s osobitným bezpečnostným režimom.
 Rekonštrukciu zelených plôch pri objektoch čeladníka, veže a kostola sv. Víta na kultúrno-spoločenské účely
 Rekonštrukcia parku za kaštieľom - úpravy a výsadba nových plôch zelene formou sadových úprav v kontexte historických parkových úprav.
 Rekonštrukcia plôch parku za Rusovským kanálom na krajinársky park
 Rekonštrukcia plôch parku za Rusovským kanálom ako voľné pokračovanie krajinárskeho parku s rekreačnými trasami a oddychovými bodmi ako súčasť územia prímestskej rekreácie.
- Opatrenie 8.1.4
 Aktivita Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.
 Podpora kultúrnych podujatí.
 Výstavba otvoreného amfiteátra v intraviláne mestskej časti.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v mestskej časti.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.2.1
 Aktivita Priebežne spracovávať kalendár kultúrnych podujatí.
 Personálne a finančné zabezpečenie.
 Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mestskej časti v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.3.1
 Aktivita Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mestskej časti v multimediálnej forme.
 Personálne a finančné zabezpečenie.
 Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme externou spoločnosťou.
- Opatrenie 8.3.2
 Aktivita Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky mestskej časti .
 Finančné zabezpečenie.
 Obsahová analýza www stránky.
 Priebežná aktualizácia www stránky.
 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom Facebook a Instagram.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať dobré meno mestskej časti a dosiahnuť, aby sa mestská časť stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie mestskej časti .

Podprogram 9.1. Propagácia mestskej časti

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu mestskej časti .

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.1.1
 Aktivita Aktualizácia www stránky mestskej časti .
 Finančné zabezpečenie.
 Obsahová analýza www stránky.
 Priebežná aktualizácia www stránky.
 Propagácia na Internete prostredníctvom Facebook a Instagram.
- Opatrenie 9.1.2
 Aktivita Podpora budovania informačných tabúl v mestskej časti.
 Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách mestskej časti .
 Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty mestskej časti .



Opatrenie 9.1.3. Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.
Aktivity Budovanie partnerstiev.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mestskej časti .

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mestskej časti .

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1 Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Zabezpečiť v blízkosti trás turistické služby technické, hygienické, stravovacie, ubytovacie, nákupné, informačné, zmenárenské , lepšie sprístupniť ciele poznávacieho a rekreačného turizmu.
Rozšíriť škálu služieb, ubytovacích a stravovacích zariadení pre všetky príjmové vrstvy obyvateľov, pre všetky vekové kategórie, pre rodiny s deťmi.
Využiť priaznivé podmienky – potenciál vodných plôch, vodných kanálov a ramien Dunaja – na rozvoj (rekreačných) vodných športov, rekreačného pobytu pri vode a vodáckej turistiky. Vytvoriť podmienky pre rozvoj kvalitne vybavených táborísk, kempov pri vodných plochách.
V rámci prímestskej rekreácie Bratislavy rozšíriť ponuku rekreačných aktivít na člnkovanie vo vybraných úsekoch dunajských ramien a vodných kanálov, najmä v kontakte s rusovským historickým parkom.
Navrhovať jazdecké trasy vzhľadom na rastúci záujem nielen o jazdecký šport a hipoturistiku ale aj o hipoterapiu.
Podporovať rozvoj agroturistických aktivít (napr. rekonštrukciami a následným využívaním starých nevyužívaných prevádzkových dvorov, opustených objektov na rozvoj agroturistických areálov, oživovaním kultúrno-historických, folklórnych a remeselníckych tradícií).
Rozvíjať agroturistické aktivity v spojitosti s rozvojom rekreačných trás (peších, náučných, cyklistických, jazdeckých, vodáckych), a tak sprístupňovať zdravou a ekologicky prijateľnou formou významné lokality prírodného a kultúrno-historického charakteru, a lokality agroturistických aktivít.
Dobudovať a skvalitniť sieť východiskových a nástupných bodov do územia prímestskej rekreácie, do dunajsko-lužného lesoparku.
Dobudovať lokality, zariadenia a plochy pre pobyt pri vode, vodné športy a vodácku turistiku, pre ktoré sú v riešenom území a v jeho okolí ideálne podmienky.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu mestského úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v mestskej časti

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1 Rekonštrukcia infraštruktúry miestnej samosprávy a štátnej správy.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia budovy miestneho úradu.



Zmena územného plánu pamiatkovej zóny.
 Rekonštrukcia areálu a budovy „Dom záhradkárov“.
 Rekonštrukcia budovy Pošty (bývalý miestny úrad) na Balkánskej ulici.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1 Aktivity	Rozšírenie a modernizácia kamerového systému. Realizácia kamerového systému v okrajových častiach mestskej časti . Inštalácia fotopascí na problematických miestach v mestskej časti. Výstavba kamerového systému smerom na hraničný prechod Čunovo / Rajka. Výstavba kamerového systému v okolí železničnej stanice. Výstavba online kamier na športoviskách.
Opatrenie 10.2.2 Aktivity	Zvyšovanie bezpečnosti v mestskej časti. Rozšírenie kapacít mestskej polície. Preventívno-výchovné aktivity zamerané na elimináciu sociálno-patologických javov v rámci ochrany verejného poriadku a v oblasti dopravy. Prehodnotiť stav a využiteľnosť budov majetku a ich následná rekonštrukcia, využitie, poprípade asanácia a zabezpečenie bezbariérovosti..

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom mestskej časti a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1 Aktivity	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy. Technické zabezpečenie IS. Vybudovanie bezplatného pripojenia Wifi (vybudovanie prístupových bodov) na verejných priestranstvách v mestskej časti M. č. Bratislava - Rusovce . Výstavba Informačného KIOSKU - elektronická úradná tabuľa. Výstavba optickej siete.
Opatrenie 11.1.2 Aktivity	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy. Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v mestskej časti. Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
------------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1 Aktivity	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy. Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.
Opatrenie 11.2.2 Aktivity	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mestskej časti . Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov mestskej časti . Realizácia kurzov na obsluhu a používanie mestského informačného a komunikačného systému.
Opatrenie 11.2.3 Aktivity	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb. Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.



6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mestskej časti .

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mestskej časti .

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v mestskej časti.	Počet úspešných absolventov programov ČŽV podporených z projektov OPV	dopad	absolútny počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
		Produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	50
Opatrenie 1.1.2	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
Opatrenie 1.1.3	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mestskej časti .	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	30
		Počet nových a zrevitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	20
Opatrenie 1.1.4	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v mestskej časti.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	25
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	5000

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v mestskej časti.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	100
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	20
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	15
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,5 mil.
Opatrenie 1.2.2	Podpora poľnohospodárstva a lesníctva.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	25
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15



	Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	5
	Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,5 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	20
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	25
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,0 mil.
Opatrenie 1.3.2	Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	25
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	2,5 mil.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1,5 mil..
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWA	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10000
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v mestskej časti.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0



Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v mestskej časti.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	-	4459
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	15000
		Počet nových návštevníkov mestskej časti	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	250
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných a vybudovaných mostov	výstup	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	4459	4459
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0



					Bratislava - Rusovce		
--	--	--	--	--	----------------------	--	--

Podprogram 2.2.

Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
Opatrenie 2.2.2	Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.	Počet zrekonštruovaných objektov	výstup	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v mestskej časti.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
		Počet nových obyvateľov mestskej časti	dopad	osoby	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	200
Opatrenie 3.2	Verejné osvetlenie.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	100
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1
Opatrenie 3.3	Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.	Počet prestavaných budov na bezbariérový prístup	dopad	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	350
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5



Opatrenie 3.4	Miestny rozhlas a televízia.	Pokrytie územia rozhlasom	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	90	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
		Počet novonainštalovaných reprosústav,	výstup	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	100
Opatrenie 3.5	Požiarna ochrana.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	250
Opatrenie 3.6	Miestne cintoríny a pietne miesta.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	200
Opatrenie 3.7	Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	2500
Opatrenie 3.8	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	95	95
		Dĺžka vybudovanej/zrekonštruovanej vodovodnej siete	výsledok	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	15
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
Opatrenie 3.9	Telekomunikačné siete.	Dĺžka zrekonštruovanej siete	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
Opatrenie 3.10	Zásobovanie elektrickou energiou.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
Opatrenie 3.11	Zásobovanie zemným plynom.	Dĺžka rekonštruovanej a novovybudovanej infraštruktúry	dopad	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené ...	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1



6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	200
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	300
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	100
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v mestskej časti.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	100
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	200
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	ha	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
Opatrenie 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovný zber - zberné dvory a kompostoviská.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	300
		Počet vybudovaných kompostovísk	Výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1
Opatrenie 4.5	Umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
Opatrenie 4.6	Odvádzanie odpadových vôd.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	15
Opatrenie 4.7	Odvádzanie dažďových vôd.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459



	a prevenciu pred represiou.				Bratislava - Rusovce		
--	-----------------------------	--	--	--	----------------------	--	--

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Ochrana vodných tokov pred znečistením.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	90	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	2
Opatrenie 5.2.2	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Dĺžka odvodňovacích kanálov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet vytvorených protizáplavových hrádí	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a vodných plôch.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
		Počet revitalizovaných vodných plôch	dopad	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mestskej časti

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	50

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
		Počet vysadených nových krovín a stromov,	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	500
Opatrenie 5.4.2	Oddychové zóny a verejná zeleň.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10000



		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	500
Opatrenie 5.4.3	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	350
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	ha	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
Opatrenie 5.4.4	Výstavba a estetizácia vstupov do mestskej časti	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	300
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	350
Opatrenie 5.4.5	Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	300
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	500
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	500
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet vydaných jedál za deň	výsledku	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	200
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	200



Opatrenie 6.1.4	Marginalizované skupiny.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	500
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	2
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
Opatrenie 6.1.5	Mestská nájomná bytová výstavba.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	180
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené ...	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
Opatrenie 6.2.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	25
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1
Opatrenie 6.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
Opatrenie 6.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	25
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mestskej časti .

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0



					Bratislava - Rusovce		
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v mestskej časti.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	115
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.	Počet novovybavených miestností	výstup	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	50
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	400
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.	Plocha zrekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	550
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1000
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1000



		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	550
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1000
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1500

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	15
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1500
Opatrenie 7.2.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v mestskej časti.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	50
Opatrenie 7.2.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	50
Opatrenie 7.2.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
Opatrenie 7.2.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
Opatrenie 7.2.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	50

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.



Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu mestskej časti a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Základná kultúrna infraštruktúra.	Počet užívateľov	výstup	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459
		Počet uskutočnených akcií	dopad	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	100
Opatrenie 8.1.2	Múzeá a archeologické lokality.	Počet nových expozícií	výstup	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	2
		Počet návštevníkov	dopad	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10000
Opatrenie 8.1.3	Kultúrno-historické pamiatky.	Počet zrekonštruovaných objektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet návštevníkov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1000	10000
Opatrenie 8.1.4	Iná kultúrna infraštruktúra a kultúrne služby.	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet nových návštevníkov mestskej časti	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	500	10000
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
Opatrenie 8.1.5	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.	Počet nových návštevníkov mestskej časti	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	2500
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	5	10

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v mestskej časti.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1
		Počet nových návštevníkov mestskej časti	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10000

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mestskej časti v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	mestská časť	0	0



Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky mestskej časti .	histórie mestskej časti v multimediálnej forme.				Bratislava - Rusovce		
		Počet nových návštevníkov mestskej časti	výsledok	počet		mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10000
		Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet		mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5000
		Počet nových návštevníkov mestskej časti	dopad	počet		mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10000
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet		mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia mestskej časti

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu mestskej časti .

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky mestskej časti .	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1500	15000
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v mestskej časti .	Počet nových inštalovaných tabúl	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	15
		Počet nových návštevníkov mestskej časti	dopad	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	15000
Opatrenie 9.1.3	Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.	Počet nových aktivít	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet nových formálnych partnerstiev	dopad	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mestskej časti .

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mestskej časti .

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet nových návštevníkov mestskej časti	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	15000
		Počet nových atraktivít	dopad	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
-----------	-------	----------------------	-----	----------------	---------------	---------------	-----------------



Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10
		Počet nových atraktivít mestskej časti	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	5
		Počet nových návštevníkov mestskej časti	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	15000
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atraktivít mestskej časti	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	-
		Počet nových návštevníkov mestskej časti	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	10000

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v mestskej časti

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy mestského úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	0

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	50
		Zníženie kriminality	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	20
		Pokrytie územia	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	80



Opatrenie 10.2.2	Zvyšovanie bezpečnosti v mestskej časti.	Počet realizovaných opatrení	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	2
		Počet užívateľov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	4459

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	100



	u obyvateľov mestskej časti .				Bratislava - Rusovce		
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	0	100
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	10	40
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	10	20



Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja M. č. Bratislava - Rusovce 2023 - 2032

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja mestskej časti, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mestskej časti s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja mestskej časti formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - RUSOVCE

Miestny úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Miestny úrad v súčinnosti s poslancami MsZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja mestskej časti, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR mestskej časti bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií MsZ.

Miestne zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR mestskej časti a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou M. č. Bratislava - Rusovce, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mestskej časti. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce na roky 2023 - 2032.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov mestskej časti Bratislava - Rusovce
Implementácia PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mestskej časti a zároveň reflektujú kompetencie mestskej časti.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce je nasledovný:



- Miestne zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov mestskej časti Bratislava - Rusovce. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu mestskej časti Bratislava - Rusovce budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta mestskej časti.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava - Rusovce.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa odporúča zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený z starostu a poslancov miestneho zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadovú analýzu Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Opatreniach v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík mestskej časti, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v mestskej časti, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území mestskej časti, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj mestskej časti, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj mestskej časti.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2023 - 2032 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2021 - 2027 s výhľadom do roku 2030. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a späťne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri



stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území mestskej časti. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre mestskú časť Bratislava - Rusovce vstupy pre rozhodovanie s cieľom zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava - Rusovce (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažermi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať MsÚ M. č. Bratislava - Rusovce. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí MsÚ M. č. Bratislava - Rusovce a Miestneho zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce na roky 2023 - 2032. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2023 - 2032) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zvereňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenia predkladá MsÚ Mestskému zastupiteľstvu mestskej časti Bratislava - Rusovce najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Mestskému zastupiteľstvu mestskej časti Bratislava - Rusovce. Výsledky hodnotenia sú



podkladom pre rozhodnutia MsÚ a Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava - Rusovce pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31. 12. 2032. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí MsÚ M. č. Bratislava - Rusovce, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá Mestskému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2023 - 2032		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2032	podľa rozhodnutia mestskej časti /koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2024, 2026, 2028, 2030	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu mestskej časti, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Mestská časť bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí MsZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené mestským zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude MsÚ M. č. Bratislava - Rusovce.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	06/2024	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mestskej časti, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
2.	06/2025	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mestskej časti, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
3.	06/2026	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mestskej časti, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
4.	06/2027	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mestskej časti, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
5.	06/2028	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mestskej časti, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ



6.	06/2029	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mestskej časti, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
7.	06/2030	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mestskej časti, Záverečný účet	Monitorovacia správa MsZ
8.	06/2031	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mestskej časti, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
9.	06/2032	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mestskej časti, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom mestskej časti v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v tis. €. Priorita určuje dôležitosť aktivity, pričom priorita 1 znamená najvyššiu dôležitosť a 3 najmenšiu.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov mestskej časti. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v mestskej časti.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mestskej časti.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mestskej časti.					
Opatrenie 1.1.1	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v mestskej časti.					
Aktivity	Vytvoriť materiálne finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v mestskej časti.	Podpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
	Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, mestská časť, podnikateľských subjektov a obyvateľov mestskej časti pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	nizky/2	podnikateľské subjekty, mestská časť
Aktivity		podľa potreby	-	verejný sektor	nizky/2	mestská časť, podnikateľské subjekty, obyvatelia
Opatrenie 1.1.2 Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.						
Aktivity	Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami.	Podpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
	Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v mestskej časti.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mestská časť, podnikateľské subjekty
Aktivity		podľa potreby	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mestská časť, podnikateľské subjekty



	Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mestská časť, podnikateľské subjekty
Opatrenie 1.1.3 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mestskej časti.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zakladanie podnikov a modernizácia technického vybavenia.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/1	podnikateľské subjekty, mestská časť
	Zriadenie sociálneho podniku.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , podnikateľské subjekty	súkromný sektor/verejný sektor	stredný/1	podnikateľské subjekty, mestská časť
Opatrenie 1.1.4 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v mestskej časti.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora zriaďovania maloobchodných predajní (drogéria, potraviny, ovocie, zelenina)	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok servisných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja obchodných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Výstavba krytého trhoviska v centrálnej zóne mestskej časti .	500	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v mestskej časti.

Opatrenie 1.2.1 Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, EÚ, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
Opatrenie 1.2.2 Podpora poľnohospodárstva a lesníctva.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, EÚ,	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Podpora činnosti.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, EÚ,	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Modernizácia poľnohospodárskej produkcie.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, EÚ,	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Modernizácia a rozširovanie potravinárskej výroby.	1500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, EÚ,	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty



	nenávratných finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov na tento účel.		iné grantové schémy, ŠF EÚ			
Opatrenie 1.3.2	Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	Podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Revitalizácia priemyselných a skladových areálov a zníženie externých efektov priemyslu.	Podľa potreby	podnikateľské subjekty, mestská časť Bratislava - Rusovce úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor, verejný sektor	nízky/1	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie projektov pre výrobu a využitie biomasy ako alternatívneho zdroja vykurovania bytov a objektov pre žiadosti zo zdrojov EÚ.	20	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Spracovanie stratégie využitia alternatívnych regionálnych zdrojov energie.	10	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Využitie zvýšenej teploty v podzemí, vzduchu na vykurovanie cez tepelné čerpadlá.	1000	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Inštalácia fotovoltaických panelov na verejné budovy.	2000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mestskej časti .										
Cieľ 1.1										
Projekt 1.1.1										
Projekt 1.1.2										
Projekt 1.1.3										
Projekt 1.1.4										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Projekt 1.2.1										
Projekt 1.2.2										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Projekt 1.3.1										
Projekt 1.3.2										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Projekt 1.4.1										



8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I., II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť mestskej časti Bratislava - Rusovce. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom na environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia spojnice ul. Pohraničnikov a Balkánskou ul..	200	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba nového prístupu z Balkánskej cesty do areálu kaštieľa.	500	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Pohraničnikov.	300	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Hájová.	300	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Lesnícka.	250	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba obchvatu cesty I/2 na severe a západe od mestskej časti.	podľa potreby	SSC/NDS, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	SSC/NDS
	Výstavba diaľničného privádzača Čunovo - Rusovce.	podľa potreby	SSC/NDS, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	SSC/NDS
	Výstavba okružnej križovatky na križovatke Rusovskej a Balkánskej.	podľa potreby	SSC/NDS, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	SSC/NDS
	Spomalenie cestnej dopravy v strednom úseku Balkánskej cesty	podľa potreby	SSC/NDS, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	SSC/NDS
	Vybudovanie bezpečných prejazdov cez železniciu so závorami.	podľa potreby	SSC/NDS, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	SSC/NDS
	Prestavba/úprava centrálnej časti Balkánskej ulice.	podľa potreby	SSC/NDS, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	SSC/NDS
	Rekonštrukcia štátnej cesty I/2 smerom na diaľnicu D4/R7.	podľa potreby	SSC/NDS, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	SSC/NDS
	Rekonštrukcia štátnej cesty I/2 na Balkánskej ulici od kaštieľa smerom do Čunova.	podľa potreby	SSC/NDS, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	SSC/NDS
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba cyklotrasy v profile Balkánskej ulice.	200	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba cyklotrasy s prepojením na Rakúsko.	750	rozpočet VÚC, obcí, mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	VÚC, mestská časť Bratislava - Rusovce, obce
	Výstavba cyklotrasy s prepojením na Maďarskú republiku.	750	rozpočet VÚC, obcí, mestskej časti , ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/2	VÚC, mestská časť Bratislava -



			úvery, iné grantové schémy			Rusovce, obce
	Výstavba cyklotrasy s prepojením na náučný chodník Syslovské polia.	200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Cyklotrasa cez ulicu pri Gaštanovej aleji s prepojením na EUROVELO.	200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zabezpečenie dochádzania do zamestnania – infraštruktúra pre cyklistickú dopravu.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 2.1.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie pre parkovaciu politiku.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba parkoviska pre potreby areálu kaštieľa a archeologického parku v severnej časti Rusoviec.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dobudovanie parkovacích miest.	150	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Vyznačenie miest na území mestskej časti.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Vyznačenie parkovacích miest na Kováčsovej ul..	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba záchytného parkoviska pri železničnej stanici.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba záchytného parkoviska v zóne Sever.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 2.1.5 Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	25	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia obojstranného chodníka na Balkánskej ulici.	300	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia a dostavba chodníka na Hájovej ulici.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba chodníkov na Gaštanovej aleji.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia chodníka okolo "Čeladníka".	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 2.1.6 Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia



Aktivita	Rekonštrukcia mostov a lávok.	1500	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 2.1.7 Úprava dopravnej infraštruktúry.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Spracovať a realizovať koncepciu rozvoja alternatívnej dopravy v mestskej časti (bezpečná pešia a cyklistická doprava).	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Realizácia bezbariérovej úpravy miestnych komunikácií.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zvýšiť dopravnú bezpečnosť detí (zlepšiť dopravné riešenie v okolí škôl a školských zariadení).	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Osadiť dopravné značky pred školami – s výstražným svetelným zariadením.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba verejných nabíjacích staníc pre elektromobily.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.1 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenie 2.1.1 Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba a rekonštrukcia zastávok MHD.	50	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba IDS BK pre medzinárodnú dopravu z Maďarska a Rakúska.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 2.1.2 Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie.	Podľa potreby	rozpočet ŽSR, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	žiadny/2	ŽSR
	Modernizácia hlavného tranzitného ťahu železničnej trate.	Podľa potreby	rozpočet ŽSR, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	žiadny/2	ŽSR

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Projekt 2.1.1										
Projekt 2.1.2										
Projekt 2.1.3										
Projekt 2.1.4										
Projekt 2.1.5										
Projekt 2.1.6										



Projekt 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Ciel 2.1										
Projekt 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj mestskej časti a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mestskej časti a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v mestskej časti, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Ciel 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v mestskej časti.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v priestorovom celku E Juh (98 RD).	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v priestorovom celku B Západ (79 RD).	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v priestorovom celku A Sever (21 RD).	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v priestorovom celku C Gerulata (17 RD).	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch HBV v priestorovom celku D Park s kaštieľom (20 b.j.).	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Auréliova.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Pieskový Hon.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Opatrenie 3.2	Verejné osvetlenie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	10	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Modernizácia osvetlenia v školskom areáli.	100	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Vybudovanie osvetlenia na cintoríne, v parku na Irkutskej a v Rímskom parčíku.	500	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia na Maďarskej ulici.	20	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 3.3	Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej infraštruktúry.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Úprava vstupov vo verejných budovách.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 3.4	Miestny rozhlas a televízia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Komplexná rekonštrukcia miestneho rozhlasu – M. č. Bratislava - Rusovce .	50	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 3.5	Požiarna ochrana.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa



Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice pre DHZ v M.Č. Bratislava - Rusovce.	200	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 3.6 Miestne cintoríny a pietne miesta.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia domu smútku.	500	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 3.7 Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zateplenie nájomného bytového fondu.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zníženie energetickej náročnosti verejných budov.	2000	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia teplovodných rozvodov.	2000	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia a modernizácia zdrojov tepla (na energeticky efektívnejšie).	1500	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 3.8 Zásobovanie pitnou vodou.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	BVS, a.s., rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný/1	BVS, a.s., mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia vodovodnej siete na Kováčsovej ulici.	Podľa potreby	BVS, a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor	žiadny/1	BVS, a.s., mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia vodovodnej siete	1000	BVS, a.s., rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	BVS, a.s., mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba stojanov na pitnú vodu v centrálnej zóne mestskej časti .	10	BVS, a.s., rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	BVS, a.s., mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 3.9 Telekomunikačné siete.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	Tel. operátor, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	Tel. operátor
	Uloženie telefónnych rozvodov do zeme – výstavba zemných metalických / optických vedení.	podľa potreby	Tel. operátor, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	Tel. operátor
Opatrenie 3.10 Zásobovanie elektrickou energiou.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vybudovať novú trafostanicu VN/NN - TS1 v prevedení voľno stojaca - kiosk.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/1	ZSE, a.s.
	Rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete na Maďarskej ulici.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/1	ZSE, a.s.
	Výstavba zemného vedenia elektrickej rozvodnej siete.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/1	ZSE, a.s.
Opatrenie 3.11 Zásobovanie zemným plynom.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa



Aktivity	Rozšírenie a rekonštrukcia plynovodnej siete.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ, PO	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	SPP,a.s.,
----------	---	---------------	------------------------------------	--	----------	-----------

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Cieľ 3										
Projekt 3.1										
Projekt 3.2										
Projekt 3.3										
Projekt 3.4										
Projekt 3.5										
Projekt 3.6										
Projekt 3.7										
Projekt 3.8										
Projekt 3.9										
Projekt 3.10										
Projekt 3.11										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v mestskej časti.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Revitalizácia čiernych skládok	10	rozpočet mestskej časti, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovaný zber - zberné dvory a kompostoviská.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Vybudovanie zberného dvora.	1000	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Majetko-právne vysporiadanie pozemkov pod zberným dvorom.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce



	Obstaranie mechanizácie pre miestne kompostovisko.	300	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	300	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 4.5 Umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nizky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Osadenie odpadkových košov na verejných priestranstvách.	2	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nizky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 4.6 Odvádzanie odpadových vôd.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	BVS, a.s., rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný/1	BVS, a.s., mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia kanalizačnej siete na Kováčovej ulici.	100	BVS, a.s., rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	BVS, a.s., mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 4.7 Odvádzanie dažďových vôd.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy, realizované prostredníctvom zelenej infraštruktúry a prírode blízkym opatreniam.	500	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba vsakovacích jám.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Cieľ 4										
Projekt 4.1										
Projekt 4.2										
Projekt 4.3										
Projekt 4.4										
Projekt 4.5										
Projekt 4.6										
Projekt 4.7										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom mestskej časti je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v mestskej časti.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , MŽP SR	verejný sektor	nizky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nizky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce



Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Ochrana vodných tokov pred znečistením.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť monitoring kvality povrchových a podzemných vôd v priestore mestskej časti Bratislava - Rusovce.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , MŽP SR, EÚ	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Sanácia znečistenia vodných tokov z areálov priemyselných a poľnohospodárskych podnikov.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , MŽP SR, EÚ	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 5.2.2	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce,
	Revitalizácia protipovodňových opatrení na vodných tokoch.	1500	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce,
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a vodných plôch.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia korýt vodných tokov.	300	VHP, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mestskej časti.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovanie fosilných palív.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mestská časť, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mestská časť, obyvatelia
	Realizovať komplexný monitorovací systém znečisťujúcich látok v ovzduší (HCl, tuhých znečisťujúcich látok vrátane azbestu) a mikroklimatických pomerov.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mestská časť, obyvatelia
	Zníženie externých dopadov spaľovne odpadov.	podľa potreby	ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky/1	súkromné subjekty

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia



Cieľ 5.4.		Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.				
Opatrenie 5.4.1		Realizácia protieróznych opatrení.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Realizácia protieróznych opatrení na poľnohospodárskej pôde.	250	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 5.4.2		Oddychové zóny a verejná zeleň.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Oživenie centrálneho námestia menšími vodnými plochami v miestach bývalých vodných plôch pri už neexistujúcom objekte v strede námestia.	750	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba oddychovej zóny na Starorímskej ulici.	50	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba oddychovej zóny na Gaštanovej aleji.	50	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia územia a parkovacej plochy pred OC Kraj.	70	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia chodníkov a lavičiek za mŕtvym ramenom.	50	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia priestranstva pri "Sluku".	80	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba oddychovej zóny a doplnenie zelene na námestí pred predajňou Kraj.	30	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia fontány pred OC Kraj.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia Rímskeho parčíka.	250	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia Šošovkovitého námestia.	500	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 5.4.3		Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Obnova prirodzených porastov vodných tokov.	20	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 5.4.4		Výstavba a estetizácia vstupov do mestskej časti.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Vybudovanie siete vstupných bodov do zastavaných častí mestskej časti v katastri mestskej časti Bratislava - Rusovce z poľnohospodárskej krajiny v katastri vo väzbe na sieť rekreačných trás regiónu.	50	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 5.4.5		Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa



Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Úprava výrobných areálov s výsadbou izolačnej zelene v jestvujúcich výrobných okrskoch.	5	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mestská časť Bratislava - Rusovce

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Projekt 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Projekt 5.2.1										
Projekt 5.2.2										
Projekt 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Projekt 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Projekt 5.4.1										
Projekt 5.4.2										
Projekt 5.4.3										
Projekt 5.4.4										
Projekt 5.4.5										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.					
Aktivity	Zriadenie denného stacionára.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
		500	Neverejný poskytovateľ, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	žiadny	Neverejný poskytovateľ
	Výstavba zariadenia Domova sociálnych služieb (areál Domu záhradkárov).	1200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba zariadenia Domova dôchodcov.	1500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie priestorov pre stretávanie seniorov.	Podľa potreby	rozpočet zriaďovateľa ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Aktivity	Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Opatrenie 6.1.2 Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.					
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
		5	rozpočet mestskej časti, NO, ŠF EÚ, zdroje	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce, nezisková organizácia



			neziskových organizácií			
	Koordinácia nízkoprahových aktivít mestskej časti v spolupráci s ÚPSVaR pre podporu rodín s deťmi.	50	rozpočet mestskej časti , NO, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce, nezisková organizácia
	Zriadenie ubytovne pre osamelé matky s deťmi - núdzové bývanie.	250	rozpočet mestskej časti , NO, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce, nezisková organizácia
	Rekonštrukcia budovy komunitného centra na Gerulátskej ulici.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti , NO, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce, nezisková organizácia
Opatrenie 6.1.3 Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Materiálno technické zabezpečenie.	50	rozpočet mestskej časti , NO, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce, nezisková organizácia
	Podpora výstavby bezbariérových prístupov vo verejných budovách.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia chránených dielní.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora projektov zapojenia ŤŽP na trhu práce.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce UPSVR
Opatrenie 6.1.4 Marginalizované skupiny.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba útulku pre obyvateľov bez domova.	150	rozpočet mestskej časti , NO, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce, nezisková organizácia
	Podpora zriaďovania služieb prvého kontaktu.	150	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba nocľahárne.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 6.1.5 Mestská nájomná bytová výstavba.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, ŠFRB	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Realizácia nájomného bytového fondu.	3000	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce



Realizácia komunitného bývania pre osamelých seniorov.	2000	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Zriadenie objektu s bytmi pre mladé rodiny.	1500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Zriadenie objektu s bytmi pre chovancov z Detského domova.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Zriadenie objektu s bytmi pre náhradné rodiny s deťmi.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Zriadenie objektu s bytmi pre zdravotne postihnutých i s priestormi určenými na chránené bývanie.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
Opatrenie 6.2.2	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 6.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zriadenie mestskej lekárne.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 6.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rekonštrukcia zdravotného strediska.	350	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba nového zdravotného strediska v lokalite Sever.	2500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia stomatologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia oftalmologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia ORL ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce



Podpora zriadenia dermatologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Podpora zriadenia reumatologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Podpora zriadenia Lekárne v centrálnej časti Rusoviec.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mestskej časti.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nizky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	tretí sektor	nizky/2	mestská časť, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	tretí sektor	nizky/2	mestská časť, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	tretí sektor	nizky/2	mestská časť, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	tretí sektor	nizky/2	mestská časť, n.o.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Projekt 6.1.1										
Projekt 6.1.2										
Projekt 6.1.3										
Projekt 6.1.4										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Projekt 6.2.1										
Projekt 6.2.2										
Projekt 6.2.3										
Projekt 6.2.4										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Projekt 6.3.1										
Projekt 6.3.2										
Projekt 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských a základných škôl ako aj zariadení stredoškolského vzdelávania. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných



financii ku prospechu všetkých občanov mestskej časti. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Ciel 7.1. Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v mestskej časti.

Opatrenie 7.1.1 Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba kapacít materskej školy.	1500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba materskej školy v lokalite Sever.	3500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia sociálnych zariadení materskej školy.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Modernizácia vykurovacieho systému materskej školy (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody).	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia kanalizačnej prípojky materskej školy.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia vonkajšej terasy materskej školy.	30	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov v areáli MŠ.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

Opatrenie 7.1.2 Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštruovať budovy základnej školy.	1500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zníženie energetickej náročnosti budovy základnej školy.	1000	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba bezbariérových prístupov vo vzdelávacích zariadeniach.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Modernizácia vybavenia škôl a odborných učební.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba kapacít základnej školy.	1500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Nadstavba budovy dielni pre praktickú výučbu.	300	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

Opatrenie 7.1.3 Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nizky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia areálov materských škôl – dostavba hracích prvkov.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia areálov základných škôl a výstavba učební v prírode.	200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

Opatrenie 7.1.4 Podpora záujmovej činnosti.



		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora zriadenia Centra voľného času.	Podľa možností	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dobudovanie nadstavby školskej jedálne..	250	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Modernizácia vybavenia školských klubov detí.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zriadenia pobočky jazykovej školy.	Podľa možností	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Podpora zariadenia ZUŠ.	Podľa možností	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 7.1.5 Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia školských jedální.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 7.1.6 Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba telocvične pre potreby materskej školy.	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Modernizácia vykurovania budovy telocvične a dielne (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody).	300	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia strechy budovy telocvične.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zníženie energetickej náročnosti budovy telocvične.	450	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba multifunkčného ihriska v priestore ZŠ.	300	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenie 7.2.1 Výstavba športovej infraštruktúry.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie projektovej dokumentácie.	150	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba skateparku / pumptracku v lokalite železnice.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Lesoparku.	150	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba inkluzívnych prvkov na detských ihriskách.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba inkluzívneho detského ihriska.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba športovej infraštruktúry v areáli bývalej MŠ na Gerulatskej ul.,	200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba menšej verejnej plavárne.	1500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce



	Výstavba atletického oválu.	750	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Revitalizácia okolia jazera a výstavba športovo - oddychovej infraštruktúry.	250	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba tribúny na futbalovom štadióne.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dostavba športovísk v areáli pri futbalovom štadióne.	300	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba street work-out prvkov.	20	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 7.2.2 Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v mestskej časti.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mestskej časti , MŠ SR	verejný sektor	nizky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 7.2.3 Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet mestskej časti , podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nizky/2	mestská časť, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mestskej časti , podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nizky/2	mestská časť, podnikateľské subjekty
Opatrenie 7.2.4 Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mestskej časti , podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nizky/2	mestská časť, podnikateľské subjekty
Opatrenie 7.2.5 Podporovať talentovanú mládež.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mestskej časti , podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nizky/2	mestská časť, podnikateľské subjekty
Opatrenie 7.2.6 Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný, tretí sektor	nizky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 7.2.7 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný/2	mestská časť Bratislava - Rusovce

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Projekt 7.1.1										
Projekt 7.1.2										
Projekt 7.1.3										
Projekt 7.1.4										
Projekt 7.1.5										
Projekt 7.1.6										



Projekt 7.1.7										
Podprogram 7.2. Šport										
Ciel 7.2.										
Projekt 7.2.1										
Projekt 7.2.2										
Projekt 7.2.3										
Projekt 7.2.4										
Projekt 7.2.5										
Projekt 7.2.6										
Projekt 7.2.7										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Zabezpečenie dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť mestskej časti. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mestskej časti tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúra infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.						
Ciel 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu mestskej časti a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Základná kultúrna infraštruktúra.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia a revitalizácia domu kultúry.	1000	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie priestorov pre umelecké zoskupenia.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie sobášnej miestnosti.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 8.1.2	Múzeá a archeologické lokality.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie a rozširovanie expozície archeologických lokalít.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Archeologické nálezisko dom s hypocaustom po odkrytí preklenúť pešou lávkou prepájajúcou verejné priestory na Irkutskej a Maďarskej.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Vybudovať systém náučných chodníkov prepájajúci jednotlivé lokality s kultúrno-historickými prvkami v rámci zastavaného územia s okolitou krajinou.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 8.1.3	Kultúrno-historické pamiatky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Transformácia kaštieľa a príľahlej časti parku na areál určený pre účely štátnej reprezentácie s osobitným bezpečnostným režimom.	Podľa potreby	Rozpočet Úradu vlády SR, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	Úrad vlády SR
	Rekonštrukciu zelených plôch pri objektoch čeladníka, veže a kostola sv. Víta na kultúrno-spoločenské účely.	Podľa potreby	Rozpočet Úradu vlády SR, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	Úrad vlády SR
	Rekonštrukcia parku za kaštieľom - úpravy a výsadba nových plôch zelene formou sadových....	Podľa potreby	Rozpočet Úradu vlády SR, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	Úrad vlády SR
	Rekonštrukcia plôch parku za Rusovským kanálom na krajinársky park	Podľa potreby	Rozpočet Úradu vlády SR, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	Úrad vlády SR
	Rekonštrukcia plôch parku za Rusovským kanálom ako voľné pokračovanie krajinárskeho parku s ...	Podľa potreby	Rozpočet Úradu vlády SR, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	Úrad vlády SR



Opatrenie 8.1.4 Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba otvoreného amfiteátra v intraviláne mestskej časti.	150	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2		Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v mestskej časti.				
Opatrenie 8.2.1		Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Osadenie informačnej tabule o výstavách a expozíciách pred odbočkou k Mestskej galérii a múzeu.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3		Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mestskej časti v oblasti kultúry.				
Opatrenie 8.3.1		Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mestskej časti v multimediálnej forme.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 8.3.2		Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky mestskej časti.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom Facebook a Instagram.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky/2	mestská časť Bratislava - Rusovce

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Projekt 8.1.1										
Projekt 8.1.2										
Projekt 8.1.3										
Projekt 8.1.4										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Projekt 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										



Ciel 8.3										
Projekt 8.3.1										
Projekt 8.3.3										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill mestskej časti a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia mestskej časti						
Ciel 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu mestskej časti.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet mestskej časti , podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti ,	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Propagácia na Internete prostredníctvom Facebook a Instagram.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti ,	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atrakciách mestskej časti .	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mestská časť, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty mestskej časti .	3	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mestská časť, podnikateľské subjekty
Opatrenie 9.1.3	Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atrakcií regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie partnerstiev.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mestská časť, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mestskej časti.										
Ciel 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie mestskej časti.									
Opatrenie 9.2.1	Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.									
			Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia			
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50		rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce			
	Zabezpečiť v blízkosti trás turistické služby technické, hygienické, stravovacie, ubytovacie, nákupné, informačné,	200		rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce			
	Rozšíriť škálu služieb, ubytovacích a stravovacích zariadení pre všetky príjmové vrstvy obyvateľov,.....	500		rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce			
	Využiť priaznivé podmienky – potenciál vodných plôch, vodných kanálov a ramien Dunaja – na rozvoj	Podľa potreby		rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery,	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce			



		iné grantové schémy			
V rámci prímestskej rekreácie Bratislavy rozšíriť ponuku rekreačných aktivít na člnkovanie vo vybraných ...	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Navrhovať jazdecké trasy vzhľadom na rastúci záujem nielen o jazdecký šport a hipoturistiku ale aj o hipoterapiu.	Podľa potreby	Podnikateľské subjekty, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	Podnikateľské subjekty
Podporovať rozvoj agroturistických aktivít (napr. rekonštrukciami a následným využívaním starých nevyužívaných ...	Podľa potreby	Podnikateľské subjekty, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	Podnikateľské subjekty
Rozvíjať agroturistické aktivity v spojitosti s rozvojom rekreačných trás (peších, náučných, cyklistických, jazdeckých, vodáckych), a	Podľa potreby	Podnikateľské subjekty, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	Podnikateľské subjekty
Dobudovať a skvalitniť sieť východiskových a nástupných bodov do územia prímestskej rekreácie,	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Dobudovať lokality, zariadenia a plochy pre pobyt pri vode, vodné športy a vodácku turistiku, pre ktoré sú v ...	500	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mestská časť Bratislava - Rusovce

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	nizky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Podprogram 9.1. Propagácia mestskej časti										
Cieľ 9.1										
Projekt 9.1.1										
Projekt 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreácia - relaxačné zázemie mestskej časti .										
Cieľ 9.2										
Projekt 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Projekt 9.3.1										
Projekt 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer



Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu mestského úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1.		Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v mestskej časti				
Opatrenie 10.1.1		Rekonštrukcia infraštruktúry miestnej samosprávy a štátnej správy.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nizky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia budovy miestneho úradu.	1000	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zmena územného plánu pamiatkovej zóny.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia areálu a budovy „Dom záhradkárov“.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia budovy Pošty (bývalí miestny úrad) na Balkánskej ulici.	500	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mestská časť Bratislava - Rusovce

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2.		Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.				
Opatrenie 10.2.1		Rozšírenie a modernizácia kamerového systému.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kamerového systému v okrajových častiach mestskej časti .	140	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Inštalácia fotopascí na problematických miestach v mestskej časti.	2	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	nizky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba kamerového systému smerom na hraničný prechod Čunovo / Rajka.	10	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	nizky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba kamerového systému v okolí železničnej stanice.	10	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	nizky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba online kamier na športoviskách.	10	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	nizky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
Opatrenie 10.2.2		Zvyšovanie bezpečnosti v mestskej časti.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie kapacít mestskej polície.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nizky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Preventívno-výchovné aktivity zamerané na elimináciu sociálno-patologických javov v rámci ochrany verejného poriadku	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery,	verejný sektor	nizky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce



	Prehodnotiť stav a využiteľnosť budov majetku a ich následná rekonštrukcia, využitie, popripade asanácia a zabezpečenie bezbariérovosti..	podľa potreby	iné grantové schémy rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
--	---	---------------	--	----------------	---------	-----------------------------------

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Projekt 10.1.1										
Projekt 10.1.2										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Projekt 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom mestskej časti a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	15	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Vybudovanie bezplatného pripojenia Wifi (vybudovanie prístupových bodov) na verejných priestranstvách v mestskej časti Bratislava - Rusovce.	10	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba Informačného KIOSKu - elektronická úradná tabuľa.	15	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný/1	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba optickej siete.	podľa potreby	Tel. operátor, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	Tel. operátor
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v mestskej časti.	15	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	stredný/2	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	5	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	stredný/2	mestská časť Bratislava - Rusovce

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti , ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny/1	mestská časť Bratislava - Rusovce



Opatrenie 11.2.2		Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mestskej časti.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov mestskej časti.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nizky/1	mestská časť, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie mestského informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nizky/1	mestská časť, n.o.
Opatrenie 11.2.3		Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a elektronických službách. motiváciu k používaniu internetu a				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nizky/1	mestská časť, n.o.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Projekt 11.1.1										
Projekt 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Projekt 11.2.1										
Projekt 11.2.2										
Projekt 11.2.3										



Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja M. č. Bratislava - Rusovce 2023 - 2032

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť mestskej časti v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností mestského rozpočtu atď.

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Spolu
I. Hospodárska politika	2763,9	3481,4	4864,9	4864,9	3477,6	2772,6	1387,6	1387,6	12,6	0,1	25013,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	882,5	882,5	1657,5	1657,5	775,0	775,0					6630,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	1281,8	1281,8	1839,3	1839,3	557,5	557,5					7357,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	157,5	545,0	597,5	597,5	1815,0	1440,0	1387,5	1387,5	12,5		7940,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	1,6	326,6	325,1	325,1	325,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1304,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	430,5	430,5	430,5	430,5							1722,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI	10,0	15,0	15,0	15,0	5,0						60,0
II. Sociálna politika	6424,4	6524,4	6649,4	6649,4	1624,4	1524,4	1399,4	1399,4	430,6	430,6	33056,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	2111,8	2111,8	2111,8	2111,8	1399,3	1399,3	1399,3	1399,3	430,5	430,5	14905,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	3987,5	4062,5	4187,5	4187,5	200,0	125,0					16750,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	325,1	350,1	350,1	350,1	25,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1401,0
III. Environmentálna politika	596,3	1532,5	1596,3	1596,3	1000,0	63,8	0,0	0,0	0,0	0,0	6385,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	578,5	578,5	578,5	578,5							2314,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	17,8	954,0	1017,8	1017,8	1000,0	63,8					4071,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajú z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v režii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľ, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.



Pravidlá financovania cieľa investovanie do zamestnanosti a rastu – pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje sr s výnimkou bratislavského kraja) a pre prijímateľov kohézneho fondu

K podielu EFRR, ESF+, FST a KF vo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis celú územie SR s výnimkou okresu Bratislava	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímateľa vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)



Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ		ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
		Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
Národné zdroje ⁵		Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomoci v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis ⁴
Zdroje EÚ		EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
		Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
Národné zdroje		Prijímateľ	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuľka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunít s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**
- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;
- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ		EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
		Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
Národné zdroje		Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %



Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ		ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje		Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y.yy %
		Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z.zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarita s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K naplneniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklo dopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod.,

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“**, **Fond na podporu umenia**. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkouhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:



Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inklúzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.

Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.

Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Opatrenie 1.1.4	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.								
Opatrenie 1.2.2	3 100	2 015	1 511	504	504	0	0	1 085	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	3 030	3 030	2 576	455	212	0	242	0	0
Spolu	6 630	5 545	4 512	1 033	751	0	282	1 085	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2023	882,50	883	750	132	62	0	71	0	0
2024	882,50	883	750	132	62	0	71	0	0
2025	1657,50	1386	1128	258	188	0	71	271	0
2026	1657,50	1386	1128	258	188	0	71	271	0
2027	775,00	504	378	126	126	0	0	271	0
2028	775,00	504	378	126	126	0	0	271	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	6630,00	5545	4512	1033	751	0	282	1085	0



Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	1 650	1 650	1 403	248	116	0	132	0	0
Opatrenie 2.1.3	2 230	2 230	1 896	335	156	0	178	0	0



Opatrenie 2.1.4	1 350	1 350	1 148	203	95	0	108	0	0
Opatrenie 2.1.5	575	575	489	86	40	0	46	0	0
Opatrenie 2.1.6	1 500	1 500	1 275	225	105	0	120	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	52	52	44	8	4	0	4	0	0
Spolu	7 357	7 357	6 253	1 104	515	0	589	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2023	1281,75	1282	1089	192	90	0	103	0	0
2024	1281,75	1282	1089	192	90	0	103	0	0
2025	1839,25	1839	1563	276	129	0	147	0	0
2026	1839,25	1839	1563	276	129	0	147	0	0
2027	557,50	558	474	84	39	0	45	0	0
2028	557,50	558	474	84	39	0	45	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	7357,00	7357	6253	1104	515	0	589	0	0

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.



9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v mestskej časti.								
Opatrenie 3.2	630	630	536	95	44	0	50	0	0
Opatrenie 3.4	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Opatrenie 3.5	210	210	179	32	15	0	17	0	0
Opatrenie 3.6	520	520	442	78	36	0	42	0	0
Opatrenie 3.7	5 500	5 500	4 675	825	385	0	440	0	0
Opatrenie 3.8	1 030	1 030	876	155	72	0	82	0	0
Spolu	7 940	7 940	6 749	1 191	556	0	635	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2023	157,50	158	134	24	11	0	13	0	0
2024	545,00	545	463	82	38	0	44	0	0
2025	597,50	598	508	90	42	0	48	0	0
2026	597,50	598	508	90	42	0	48	0	0
2027	1815,00	1815	1543	272	127	0	145	0	0
2028	1440,00	1440	1224	216	101	0	115	0	0
2029	1387,50	1388	1179	208	97	0	111	0	0
2030	1387,50	1388	1179	208	97	0	111	0	0
2031	12,50	13	11	2	1	0	1	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	7940,00	7940	6749	1191	556	0	635	0	0

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť Modernizácia poskytovania verejných služieb



2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
	Fond spravodlivej transformácie (FST)

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)

Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	10	10	9	2	1	0	1	0	0
Opatrenie 4.4	1 650	1 650	1 403	248	116	0	132	0	0
Opatrenie 4.5	2	2	2	0	0	0	0	0	0
Opatrenie 4.6	102	102	87	15	7	0	8	0	0
Opatrenie 4.7	550	550	468	83	39	0	44	0	0
Spolu	2314,00	2314	1967	347	162	0	185	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)

Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2023	578,50	579	492	87	40	0	46	0	0
2024	578,50	579	492	87	40	0	46	0	0
2025	578,50	579	492	87	40	0	46	0	0
2026	578,50	579	492	87	40	0	46	0	0
2027	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2028	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0



2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2314,00	2314	1967	347	162	0	185	0	0

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
5. Európa bližšie k občanom	
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	1 550	1 550	1 318	233	109	0	124	0	0
Opatrenie 5.2.3	310	310	264	47	22	0	25	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	255	255	217	38	18	0	20	0	0
Opatrenie 5.4.2	1 880	1 880	1 598	282	132	0	150	0	0
Opatrenie 5.4.3	21	21	18	3	1	0	2	0	0
Opatrenie 5.4.4	50	50	43	8	4	0	4	0	0



Opatrenie 5.4.5	5	5	4	1	0	0	0	0	0
Spolu	4 071	4 071	3 460	611	285	0	326	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2023	17,75	18	15	3	1	0	1	0	0
2024	954,00	954	811	143	67	0	76	0	0
2025	1017,75	1018	865	153	71	0	81	0	0
2026	1017,75	1018	865	153	71	0	81	0	0
2027	1000,00	1000	850	150	70	0	80	0	0
2028	63,75	64	54	10	4	0	5	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4071,00	4071	3460	611	285	0	326	0	0

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)						
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje			Súkromné zdroje	EIB
			Fond EÚ	Národné verejné zdroje		



		Verejné zdroje spolu		Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	3 200	3 200	2 400	800	640	0	160	0	0
Opatrenie 6.1.2	305	305	229	76	61	0	15	0	0
Opatrenie 6.1.3	150	150	113	38	30	0	8	0	0
Opatrenie 6.1.4	800	800	600	200	160	0	40	0	0
Opatrenie 6.1.5	7 600	7 600	5 700	1 900	1 520	0	380	0	0
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.								
Opatrenie 6.2.4	2 850	2 850	2 138	713	570	0	143	0	0
Spolu	14 905	14 905	11 179	3 726	2 981	0	745	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2023	2111,75	2112	1584	528	422	0	106	0	0
2024	2111,75	2112	1584	528	422	0	106	0	0
2025	2111,75	2112	1584	528	422	0	106	0	0
2026	2111,75	2112	1584	528	422	0	106	0	0
2027	1399,25	1399	1049	350	280	0	70	0	0
2028	1399,25	1399	1049	350	280	0	70	0	0
2029	1399,25	1399	1049	350	280	0	70	0	0
2030	1399,25	1399	1049	350	280	0	70	0	0
2031	430,50	431	323	108	86	0	22	0	0
2032	430,50	431	323	108	86	0	22	0	0
Spolu	14905,00	14905	11179	3726	2981	0	745	0	0

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
5. Európa bližšie k občanom	Potravinová a materiálna deprivácia
	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov



Fond spravodlivej transformácie
(FST)

Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	5 880	5 880	4 998	882	412	0	470	0	0
Opatrenie 7.1.2	4 550	4 550	3 868	683	319	0	364	0	0
Opatrenie 7.1.3	300	300	255	45	21	0	24	0	0
Opatrenie 7.1.4	300	300	255	45	21	0	24	0	0
Opatrenie 7.1.5	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Opatrenie 7.1.6	1 700	1 700	1 445	255	119	0	136	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	3 520	3 520	2 992	528	246	0	282	0	0
Spolu	16 750	16 750	14 238	2 513	1 173	0	1 340	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2023	3987,50	3988	3389	598	279	0	319	0	0
2024	4062,50	4063	3453	609	284	0	325	0	0
2025	4187,50	4188	3559	628	293	0	335	0	0
2026	4187,50	4188	3559	628	293	0	335	0	0
2027	200,00	200	170	30	14	0	16	0	0
2028	125,00	125	106	19	9	0	10	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	16750,00	16750	14238	2513	1173	0	1340	0	0

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko



Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
4. Sociálnejšia Európa	
5. Európa bližšie k občanom	
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	1 150	1 150	978	173	81	0	92	0	0
Opatrenie 8.1.2	100	100	85	15	7	0	8	0	0
Opatrenie 8.1.4	150	150	128	23	11	0	12	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	1 401,0	1 401	1 190	211	98	0	113	0	



Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2023	325,10	325	276	49	23	0	26	0	0
2024	350,10	350	298	53	25	0	28	0	0
2025	350,10	350	298	53	25	0	28	0	0
2026	350,10	350	298	53	25	0	28	0	0
2027	25,10	25	21	4	2	0	2	0	0
2028	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1401,00	1401	1190	211	98	0	113	0	0

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.3	3	3	0	3	0	0	3	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	1 300	1 300	1 105	195	91	0	104	0	0



Spolu	1 304	1 304	1 105	199	91	0	108	0	0
-------	-------	-------	-------	-----	----	---	-----	---	---

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2023	1,60	2	0	2	0	0	2	0	0
2024	326,60	327	276	50	23	0	28	0	0
2025	325,10	325	276	49	23	0	26	0	0
2026	325,10	325	276	49	23	0	26	0	0
2027	325,10	325	276	49	23	0	26	0	0
2028	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1304,00	1304	1105	199	91	0	108	0	0

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	1 550	1 550	1 318	233	109	0	124	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	172	172	146	26	12	0	14	0	0
Spolu	1 722	1 722	1 464	258	121	0	138	0	0



Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2023	430,50	431	366	65	30	0	34	0	0
2024	430,50	431	366	65	30	0	34	0	0
2025	430,50	431	366	65	30	0	34	0	0
2026	430,50	431	366	65	30	0	34	0	0
2027	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1722	1722	1464	258	121	0	138	0	0

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	



Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTSKEJ ČASTI

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	40	40	34	6	3	0	3	0	0
Opatrenie 11.1.2	20	20	17	3	1	0	2	0	0
Spolu	60	60	51	9	4	0	5	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2023	10,00	10	9	2	1	0	1	0	0
2024	15,00	15	13	2	1	0	1	0	0
2025	15,00	15	13	2	1	0	1	0	0
2026	15,00	15	13	2	1	0	1	0	0
2027	5,00	5	4	1	0	0	0	0	0
2028	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	60,00	60	51	9	4	0	5	0	0

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest



	Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
4. Sociálnejšia Európa	
5. Európa bližšie k občanom	
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj mestskej časti. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet mestskej časti,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii mestskej časti ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.



10 ZÁVER

PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja mestskej časti, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života mestskej časti .

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach miestneho zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR mestskej časti Bratislava - Rusovce bol schválený na zasadnutí Miestneho zastupiteľstva v M. Č. Bratislava - Rusovce dňa:

.....UMsZ č.

.....
pečiatka mestskej časti

.....
starosta mestskej časti



11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2021 - 2027
2. Zmluva o fungovaní Európskej únie
3. Operačný program Slovensko
4. Plán obnovy a odolnosti
5. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
6. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
7. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
8. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
9. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
10. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
11. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
12. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
13. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
14. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
15. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
16. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
17. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
18. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
19. IÚS POSK
20. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BASK),
21. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
22. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
23. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012.
24. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
25. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
26. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
27. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
28. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
29. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
33. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
34. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
35. VEDA, Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROS, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny
14. Interné materiály
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV, Editori: Mgr. Ľubomír Falťan, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
18. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
19. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
21. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVIKOVIC, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
22. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
23. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
24. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
<http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/ceozem.htm>
<http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
27. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
28. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
29. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
30. <http://www.mineraly.sk/>
31. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
32. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
33. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n. Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6
34. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o., 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006-4 –
35. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
36. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
37. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
38. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferienc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zátka, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
39. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
40. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
41. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.



42. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
43. Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajiny ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
44. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
45. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
46. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
47. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
48. www.krasy-slovenska.sk
49. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk,
50. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
51. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
52. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
53. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
54. <http://www.sopsr.sk/>
55. naseobce.sk
56. Štatistický úrad, DataCubes,
57. Encyklopédia Slovenska, Veda 1983.,
58. Kraje a okresy Slovenska, Q111 1997.,
59. <http://www.sodbtn.sk/>
60. www.agro-poradenstvo.sk, 12.8.2021
61. <https://sk.wikipedia.org/>
62. <http://geografia-sk.blogspot.com/>
63. PHSR M. č. Bratislava - Rusovce ,
64. ÚPM M. č. Bratislava - Rusovce , 2016
65. KPSS M. č. Bratislava - Rusovce
66. www.bratislava-rusovce.sk
67. <https://sk.wikipedia.org/wiki/>
68. <https://www.slovensko.sk/sk/lokality>
69. <https://my.meteoblue.com/visimage>
70. <https://www.spp-distribucia.sk/o-spolocnosti/co-robime/mapa-distribucnej-siete/>
71. <https://www.cdb.sk/sk/Vystupy-CDB/Mapy-cestnej-siete-SR/>
72. Správa o kvalite ovzdušia a stave jeho znečistenia v 2021
73. <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>
74. <https://www.eea.europa.eu/sk/articles/ortut-trvala-hrozba-pre-zivotne>
75. https://www.shmu.sk/File/Hydrologia/Publikacna_cinnost/Publikacie_kvality_PzV/KvPzV_2019_kvalita_rocenka_SR.pdf
76. <https://www.shmu.sk/File/Hydrologia>
77. [http://www.zmos.sk/strategia-zmos-v-oblasti-protipovodnovej-prevencie-a-ochrany-uzemia-miest-a-obci-pred-povodnami-.phtml?id3=32161&module_action_72644__id_art=14043,](http://www.zmos.sk/strategia-zmos-v-oblasti-protipovodnovej-prevencie-a-ochrany-uzemia-miest-a-obci-pred-povodnami-.phtml?id3=32161&module_action_72644__id_art=14043)
78. <https://www.slovensko.sk>
79. <http://www.vuvh.sk/>
80. <http://www.podnemapy.sk>
81. <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>
82. <https://www.shmu.sk>
83. <http://www.hospodarenieobci.sk/>



Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Mestskej časti Bratislava - Rusovce
Programovacie obdobie 2023 - 2032
2023

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224